

Årsrapport 2023

Innhold

Konsernsjefen har ordet.....	4
Hvordan lese årsrapporten.....	7
1. OM SPAREBANK 1 ØSTFOLD AKERSHUS.....	8
Hovedtall	9
Et finanshus i et av landets mest attraktive markedsområder	12
Vårt samfunnsansvar	17
Våre strategiske ambisjoner	22
Privatmarkedet.....	24
Bedriftsmarkedet	25
EiendomsMegler 1.....	26
SpareBank 1 Regnskapshuset Østfold Akerhus AS.....	27
SpareBank 1-alliansen.....	28
Egenkapitalbeviset.....	30
2. VIRKSOMHETSSTYRING.....	32
Vår organisering	33
Utvidet ledergruppe	34
Konsernledelsen i SpareBank 1 Østfold Akershus.....	35
Styret i SpareBank 1 Østfold Akershus.....	37
Konsernstruktur	39
Eierstyring og selskapsledelse	40
Medarbeiderne våre	55
3. TILBAKEBLIKK 2023	68
4. BÆREKRAFT OG SAMFUNN.....	73
Slik jobber vi med bærekraft.....	74
Vi støtter globale og regionale initiativer og følger en rekke rammeverk	79
Interessentdialog og vesentlighetsanalyse.....	82
5. VESENTLIGE TEMAER INNEN BÆREKRAFT.....	86
Ansvarlige utlån.....	87
Ansvarlige investeringer.....	95
Arbeid mot økonomisk kriminalitet	101
Personvern og informasjonssikkerhet.....	107
Bidrag til bærekraftige formål	111

6. REDEGJØRELSE OG FINANSIELLE RESULTATER..... 118

Styrets årsberetning.....	119
Resultatregnskap.....	137
Totalresultat	138
Balanse	139
Egenkapital.....	141
Kontantstrømoppstilling.....	143
Noter.....	144
Erklæring fra styret og administrerende direktør	229
Revisorberetning	230

7. DETALJER KNYTTET TIL BÆREKRAFT 235

GRI-indeks.....	236
Energi- og klimaregnskap.....	240
Finansierte utslipp i bedriftsmarkedporteføljen	247
Klimarisiko.....	256
Naturrisiko	278
Interessentdialog	284
Bærekraft i innkjøp	287

Lønnsom, engasjert og rigget for videre vekst i regionen

Finanshuset SpareBank 1 Østfold Akershus har hatt et spennende år i 2023, hvor vi har gjort endringer og forbedringer for å klargjøre oss for årene som kommer.

Vi har tilpasset organisasjonen, økt satsningen på rådgivings- og regnskaps-tjenester og tiltrukket oss ny og viktig kompetanse for å møte fremtidens behov og krav. Målet er å forsterke vår posisjon som relasjonsbank for å øke konkurransekraften. Jeg er godt fornøyd med den nye organiseringen hvor kundene og deres behov har vært i førersetet under hele prosessen.

Vårt samfunnsoppdrag er å bidra til en bærekraftig utvikling av lokalsamfunnene der vi holder til. Her er vi tett på med dyktige ansatte i lokalbankene,

korte beslutningsveier og teknologien gjennom SpareBank 1-alliansen. Slik kan vi være en relasjonsbank rigget for nærkontakt både fysisk og digitalt.

Sparebankmodellen gjør at vi kan dele raust av overskuddet til utvikling av lokalsamfunnene, og det sitter i ryggmargen å engasjere seg og bry seg langt utover den daglige bankdriften.

Her spiller banken og eierstiftelsene på lag med organisasjonsliv, kulturliv og næringsliv. Sammen får vi bra ting til å skje gjennom gavevirksomheten

”Som finansinstitusjon har vi en nøkkelrolle gjennom at vi bidrar med kapital, kompetanse og grønne produkter, og vi har en tydelig ambisjon om å gjøre det enklere for kundene å ta bærekraftige valg.

som er en viktig del av hvordan vi tar samfunnsansvar. I 2023 delte vi sammen ut rekordstore 81 millioner kroner til gode formål og prosjekter. Dette er vår måte å bidra tilbake til regionen og lokalsamfunnet, også når verden rundt kan være utfordrende.

Bærekraft og samfunnsansvar er forankret i virksomhetsstrategien, og det jobbes godt med fagområdet i organisasjonen. Som finansinstitusjon har vi en nøkkelrolle gjennom at vi bidrar med kapital, kompetanse og grønne produkter, og vi har en tydelig ambisjon om å gjøre det enklere for kundene å ta bærekraftige valg knyttet til hele ESG området. Samtidig jobber vi i tråd med myndighetenes rammebetingelser sammen med kundene mot målet om å redusere utslippene. I 2023 har vi videreført arbeidet med kompetanseløft, klimarisiko og klimaavtrykk. Vi er i gang med et eget prosjekt knyttet opp mot mer finansiell inkludering, og ved inngangen til 2024 er vi i ferd med å bli sertifisert som Miljøfyrtårn. Vi har arrangert og samarbeidet om flere gode møteplasser med bærekraft på agendaen,

og lansert nye grønne låneprodukter både på privatmarkedet og bedrifts-markedet.

Finanshuset SpareBank 1 Østfold Akershus har i 2023 blitt enda større innenfor regnskap. Etter kjøpet av Vigres AS (nå SpareBank 1 Regnskapshuset Østfold Akershus AS) har vi fortsatt veksten og begynner å se gode synergier mellom bank og regnskap. Jeg tror økonomisk rådgiving og regnskapstjenester er viktig og naturlig kompetanse å ha i et lokalt finanshus. Både i forhold til behovet vi ser ute hos kundene, men også opp mot den interne kompetansen vi trenger for å gjøre en forskjell for samfunnet. Det er gjennom folkene som er ansatt hos oss vi gjør den store for-

”Vi er overbevist om at regionen har behov for en sterk lokal sparebank, en bank som har regionens utvikling som sitt fremste anliggende.

skjellen. Og det er gjennom dem vi skaper verdier for samfunnet. Det er derfor godt å se at vi har så mange kompetente og dyktige medarbeidere på laget vårt.

I den siste tiden har strukturelle endringer preget bransjen. Jeg ser en tendens til at de mindre bankene finner sammen med hverandre eller med en større IRB-bank. Fusjonene er ofte begrunnet i at rammebetingelser for drift av bank blir stadig mer omfattende og med behov for stadig mer ressurser. Eller at regelverket gjør at man frigjør betydelig kapital ved å gå fra standardmetode til IRB metode. I så måte kan man si at restruktureringen som foregår i bransjen er myndighetsstyrt.

For SpareBank 1 Østfold Akershus er det viktig å være en pådriver for lokalt styrte og lokalt eide sparebanker. Vi er overbevist om at en region har behov for en sterk lokal sparebank. En bank som har regionens utvikling som sitt fremste anliggende. En bank som er opptatt av å være til stede for de som bor, lever og driver næring i regionen, med lokal finanskompetanse og kortreiste beslutninger. Vi tror det er viktig for utviklingen av regionen at det sitter lokal beslutningskraft og risikoforståelse

nær de som bruker all sin tid på å skape verdier i lokalsamfunnene og byene som utgjør vår region.

Vi ønsker å være en slik aktør for regionen, og tenker at eventuelle strukturelle endringer bør komme som en konsekvens av at andre banker i regionen tenker det samme og ikke basert på at rammebetingelsene gjør det utfordrende å drive en god bank.

Resultatene vi legger frem i 2023 er vi stolte over, og dette hadde ikke vært mulig uten ansatte som er gode på å drive bank, eiendomsmegler og regnskapshus. Jeg vil takke alle ansatte for innsatsen, og for de gode resultatene vi har klart å skape sammen. I et marked preget av knivskarp konkurranse og mange fusjoner rundt om i bank-Norge, opprettholder vi vår posisjon som regionens ledende selvstendige sparebank.

Arild Bjørn Hansen

Arild Bjørn Hansen
administrerende direktør

Hvordan lese årsrapporten

Denne årsrapporten er basert på prinsippene for integrert rapportering. Den viser hvordan SpareBank 1 Østfold Akershus bidrar til bærekraftig vekst og utvikling for kundene våre, eiere, ansatte og i samfunnet for øvrig.

I kapitlet *Om SpareBank 1 Østfold Akershus* finner du hovedtall fra konsernet samt nøkkelinformasjon om banken, vår virksomhet, kundene våre og vår rolle i de lokalsamfunnene som banken er en del av. Rammeverket for vår bærekraftsatsing og vesentlighetsanalysen viser områder der vi kan forsterke vår positive og redusere vår negative påvirkning på mennesker, miljø og samfunn.

Under *Virksomhetsstyring* er våre prinsipper for eierstyring og selskapsledelse omtalt, samt informasjon om bankens styre.

Tilbakeblikk 2023 viser viktige hendelser for banken gjennom året som har gått. Vi arbeider for en bærekraftig utvikling av regionen og våre lokalsamfunn. I kapitlene *Bærekraft og samfunn* og *Våre vesentlige*

temaer innen bærekraft kan du lese mer om vårt bærekraftsarbeid.

Kapitlet *Styrets årsberetning og resultater* utgjør hoveddelen av årsrapporten og inneholder styrets årsberetning, resultatregnskap, balanse, noter, erklæring fra styret og adm. dir. og revisors beretning.

I kapitlet *Detaljer knyttet til bærekraft* finner du mer informasjon om bankens bærekraftsarbeid og det gis utdypende informasjon om de mest vesentlige temaene. SpareBank 1 Østfold Akershus rapporterer i henhold til kravene i den internasjonalt ledende standarden for rapportering av bærekraftsdata. SpareBank 1 Østfold Akershus har rapportert informasjonen med henvisning til GRI standarden 2021.

Denne rapporten er digital og kan lastes ned som PDF eller ESEF på vår hjemmeside: www.sparebank1.no/nb/ostfold-akershus/om-oss/investor/rapporter.html

1. Om SpareBank 1 Østfold Akershus

Hovedtall og nøkkeltall siste 5 år

(Millioner kroner)

KONSERN	2023	2022	2021	2020	2019
Resultat					
Netto renteinntekter	720	569	428	428	427
Netto provisjons- og andre inntekter	357	354	361	318	272
Netto inntekter på finansielle instrumenter til virkelig verdi	56	66	131	97	142
Sum netto inntekter	1 132	989	920	843	841
Sum driftskostnader før tap	481	412	378	368	355
Driftsresultat før tap	651	577	542	475	486
Tap på utlån og garantier	16	9	- 7	20	- 3
Resultat før skatt	635	567	549	455	489
Skattekostnad	142	115	106	86	86
Årsresultat fra videreført virksomhet	493	452	443	369	404
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	0	0	0	0	0
Årsresultat	493	452	443	369	404
Resultat i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital					
Netto renteinntekter	2,63 %	2,14 %	1,62 %	1,71 %	1,78 %
Netto provisjons- og andre inntekter	1,31 %	1,33 %	1,37 %	1,27 %	1,13 %
Netto inntekter på finansielle instrumenter til virkelig verdi	0,20 %	0,25 %	0,50 %	0,39 %	0,59 %
Sum netto inntekter	4,14 %	3,72 %	3,49 %	3,37 %	3,50 %
Sum driftskostnader før tap på utlån	1,76 %	1,55 %	1,43 %	1,47 %	1,48 %
Driftsresultat før tap	2,38 %	2,17 %	2,06 %	1,90 %	2,02 %
Tap på utlån og garantier	0,06 %	0,04 %	-0,02 %	0,08 %	-0,01 %
Resultat før skatt	2,33 %	2,13 %	2,08 %	1,82 %	2,03 %
Skattekostnad	0,52 %	0,43 %	0,40 %	0,34 %	0,36 %
Årsresultat fra videreført virksomhet	1,81 %	1,70 %	1,68 %	1,48 %	1,68 %
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Årsresultat	1,81 %	1,70 %	1,68 %	1,48 %	1,68 %
Lønnsomhet					
Egenkapitalavkastning ¹⁾	11,4 %	11,2 %	11,6 %	10,5 %	12,1 %
Resultat av ordinær drift %	2,18 %	1,92 %	1,56 %	1,51 %	1,43 %
Kostnadsprosent ²⁾	42,4 %	41,7 %	41,0 %	43,7 %	42,2 %
Balansetall					
Brutto utlån til kunder	22 151	21 303	20 694	20 173	19 154
Brutto utlån til kunder inkl. overført til kredittforetak	35 641	34 243	33 046	30 868	28 392
Innskudd fra kunder	18 738	18 072	17 701	16 549	15 412
Innskuddsdekning	84,6 %	84,8 %	85,5 %	82,0 %	80,5 %
Utlånsvekst siste 12 måneder inkl. overført til kredittforetak	4,2 %	3,6 %	7,1 %	8,7 %	4,4 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder	3,7 %	2,1 %	7,0 %	7,4 %	7,3 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	27 318	26 583	26 360	24 991	24 048
Forvaltningskapital	28 025	26 674	26 353	25 641	24 004
Forvaltningskapital inkl. overført til kredittforetak	41 514	39 614	38 705	36 337	33 243

1) Resultat etter skatt i prosent av gjennomsnittlig egenkapital

2) Sum kostnader i prosent av sum driftsinntekter

(Millioner kroner)

KONSERN	2023	2022	2021	2020	2019
Nøkkeltall					
Tapsprosent utlån ³⁾	0,07 %	0,04 %	-0,03 %	0,10 %	-0,02 %
Nedskrivning i prosent av BU inkl. overført KF	0,26 %	0,23 %	0,21 %	0,28 %	0,23 %
Utlån trinn 3 i prosent av BU inkl. overført KF	0,00 %	0,04 %	0,03 %	0,07 %	0,07 %
Soliditet, forholdsmessig konsolidert konsern					
Kapitaldekningsprosent	19,5 %	20,5 %	20,2 %	20,8 %	20,5 %
Kjernekapitalsprosent	18,4 %	19,4 %	19,0 %	19,6 %	19,1 %
Ren kjernekapitalsprosent	17,5 %	18,4 %	18,0 %	18,5 %	17,8 %
Netto ansvarlig kapital	4 332	4 234	4 067	3 831	3 452
Kjernekapital	4 097	4 008	3 836	3 610	3 223
Ren kjernekapital	3 895	3 799	3 634	3 405	3 012
Risikovektet balanse	22 226	20 671	20 173	18 431	16 877
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	8,7 %	8,9 %	8,8 %	9,2 %	8,9 %
Kontor og ansatte					
Antall kontor	7	7	7	7	7
Antall årsverk	259	222	216	212	207
Sykefravær	5,4 %	7,0 %	4,8 %	4,8 %	4,7 %
Andel kvinnelige ledere	50 %	49 %	50 %	50 %	45 %
Turnover	5,0 %	5,8 %	5,9 %	5,9 %	8,4 %

3) Netto tap i prosent av gjennomsnittlig brutto utlån

- 15 kommuner
- 450 000 innbyggere
- Attraktivt diversifisert markedsområde for bolig og fritid, næring, industri, landbruk, handel og logistikk
- Topper statistikken på netto tilflytting

KUNDEFORHOLD

MOBIL- OG NETTBANK

18 000
aktive kunder nettbank (privat)

42 500
aktive kunder mobilbank (privat)

4 500
kunder nettbank (bedrift)

HENVENDELSER

105 200
henvendelser
til kundesenteret

24 300
henvendelser
til bedriftssenteret

TRANSAKSJONER

36 000 000
Kort og betalingstransaksjoner

Et finanshus i et av landets mest attraktive markedsområder

SpareBank 1 Østfold Akershus har røtter tilbake til 1835 og har et konkurransefortrinn gjennom sin 188-årige historie og sterke lokalkunnskap.

Vi er et regionalt finanshus med Østfold og søndre del av Akershus som vårt prioriterte markedsområde. Hovedkontoret ligger i Moss og banken, med sine datterselskaper, har 277 ansatte fordelt på 259 årverk ved utgangen av 2023. Vi har kontor i Vestby, Askim, Moss, Sarpsborg, Fredrikstad, Halden og Drøbak.

Finanshuset vårt består av morbanken og de heleide datterselskapene; EiendomsMegler 1 Østfold Akershus AS, Nekor Gårdselskap AS, SpareBank 1 Regnskapshuset Østfold Akershus AS og Varnaveien 43 E Kontor AS.

SpareBank 1 Østfold Akershus er en del av SpareBank 1-alliansen. SpareBank 1-alliansen er et bank-, produkt-, og tjenestesamarbeid der SpareBank 1-bankene i Norge samarbeider gjennom SpareBank 1

Gruppen, SpareBank 1 Utvikling DA, deres datterselskaper og andre felles-eide selskap.

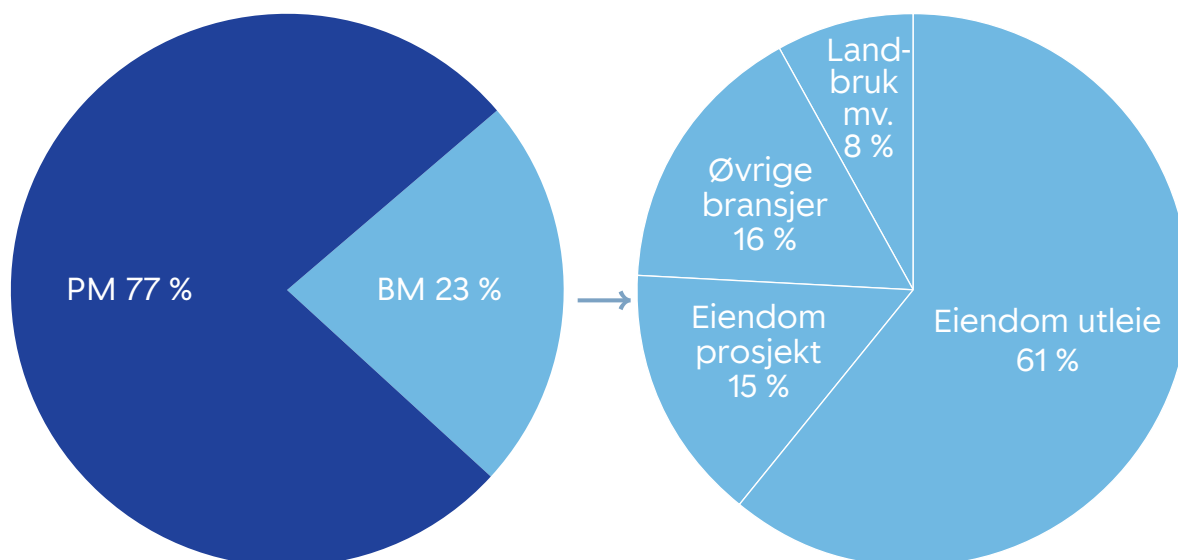
VÅRE PRODUKTER OG TJENESTER

Vi tilbyr et bredt spekter av produkter innen utlån, innskudd, forsikring, pensjon, betalingstjenester, eiendomsformidling, regnskapstjenester, leasing og finansiering.

KUNDENE VÅRE

Vi holder til i en region med stort potensiale, som er i god utvikling. Kombinasjonen av geografisk beliggenhet nær hovedstaden, viktige transportårer til EU, god infrastruktur, korte avstander mellom byene, levende bygder og et velfungerende næringsliv gjør oss attraktive både for tilflyttere og potensielle bedrifter.

UTLÅNSPORTEFØLJE

Konkurransen i markedet oppleves som tøff, men sunn. Vi er konkurransedyktige og opprettholder vår posisjon som den ledende sparebanken i sørøstre del av Viken (tidligere Østfold og Akershus syd). Vi jobber for å styrke vår posisjon og ta ytterligere markedsandeler.

VI GJØR BANKHVERDAGEN ENKLERE FOR KUNDENE

Stadig flere av kundene våre ønsker selvbetjente, effektive og digitale prosesser innen finansiering, sparing og forsikring. Samtidig ser vi fortsatt en økt etterspørsel etter personlig rådgivning ved større økonomiske hendelser i livet. Målet vårt er derfor å være til stede der kundene ønsker det, både fysisk og digitalt.

KONTINUERLIG FORBEDRING

Vi jobber med effektivisering av alle prosesser, både der vi ser vi kan effektivisere interne prosesser, og der vi kan forbedre kundeopplevelser. Lean og kontinuerlig forbedring av produkter, tjenester og prosesser er en del av vår strategi. Målet med dette arbeidet er å bygge en kultur for medarbeiderdrevet forbedring, med kundens behov i fokus. I dag jobber vi med kontinuerlig forbedring i kjerneprosessene, i forbedring av IT-systemene våre, og i gjennomføringen av små og store prosjekter. Vi har en digital forslagskasse der det kommer inn over 100 forbedringsforslag i året fra ansatte.

PROSJEKTSTYRING

Vi har til enhver tid flere viktige prosjekter gående i hele finanshuset. Våren 2023 ble det etablert en ny rolle som skal støtte og profesjonalisere alt av prosjektarbeid, for å sikre bedre kapasitetsutnyttelse og økt gevinstoppnåelse. Gjennom året ble rollen besatt og det ble etablert en prosjektveileder med tilhørende malverk og brukerveiledninger. Dette er forankret i konsernledelsen og tatt i bruk for flere pågående prosjekter og nye prosjekter i en forberedelsesfase. Den nærmeste tiden jobbes det med intern kompetanseheving og innarbeidelse av struktur og malverk for at dette skal få ønsket effekt og gjøre utviklingsarbeidet mer målrettet og effektivt.

AUTOMATISERING

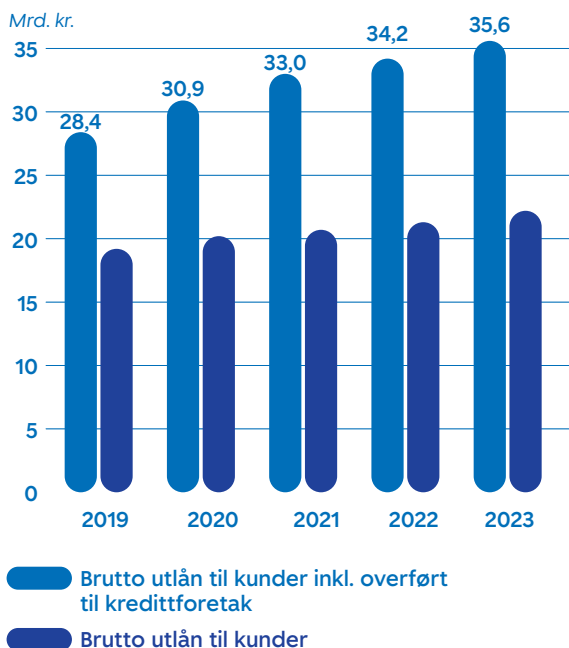
SpareBank 1 Østfold Akershus bruker automatiseringsløsninger for å gjøre enkelte prosesser smidigere for oss og for

kundene. Vi har automatisering gjennom Samarbeidende Sparebanker (SamSpar) og i eget hus. I SamSpar har roboten Robbie ansvaret for å kjøre over 25 prosesser for oss. I tillegg til disse prosessene har SpareBank 1 Østfold Akershus også en egen robotløsning, Sofie, som bidrar i ytterligere 20 prosesser. I løpet av 2023 har vi også fått tilgang til Power Automate og Power Apps, som vil gjøre det lettere å automatisere de prosessene som i dag går i Microsofts systemer. I sum bidrar automatiseringsløsningene våre med mangfoldige timer og flere millioner kroner spart.

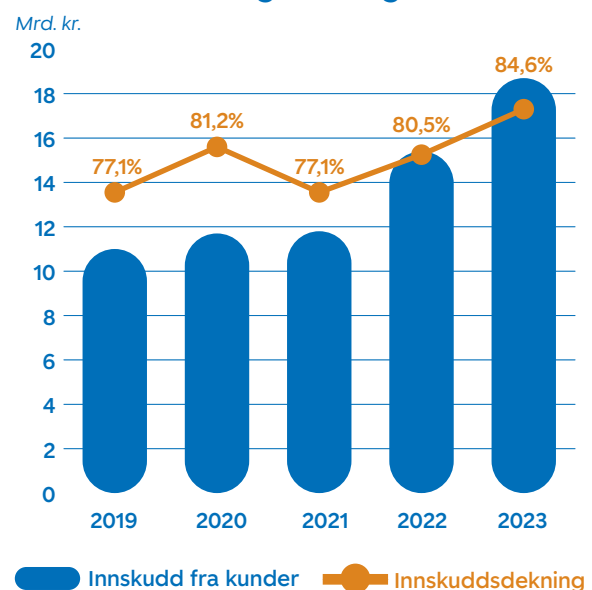
INNOVASJON

SpareBank 1 Utvikling leverer jevnlig nye eller forbedrede produkter og tjenester til bankene i alliansen. Leveransene som kommer herfra kan være alt fra små endringer i brukergrensesnittet i mobilbanken, ny funksjonalitet eller helt nye

Brutto utlånsvolum

Innskuddsvolum og -dekning

systemer eller apper. Den strukturerte innovasjonen er det dermed SpareBank 1 Utvikling som står for, mens bankene skal implementere disse leveransene så godt som mulig. I mange av leveransene er det beregnet en potensiell gevinst for de bankene som implementerer leveransen. Den viktigste jobben blir derfor å ansvarliggjøre gevinstene i banken slik at vi får realisert denne gevinsten. Banken jobber på sin side med innovasjoner i forbindelse med utvikling og forbedring av tjenester og produkter lokalt, samt gjennom automatiseringsløsninger.

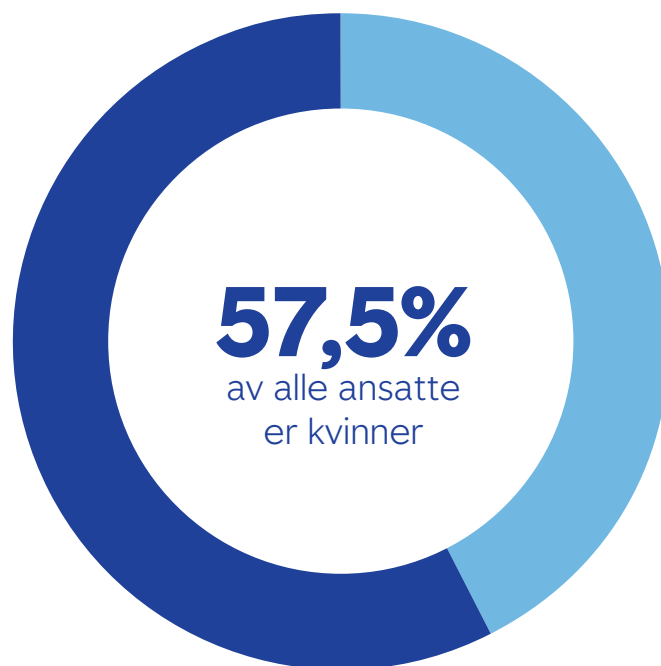
MEDARBEIDERNE VÅRE

Dyktige og engasjerte medarbeidere som skaper gode kundeopplevelser er avgjørende for å være et anbefalt finanshus. Innsatsen fra medarbeiderne våre, som hver dag, individuelt og i samarbeid, jobber for å nå mål og gjennomføre strategien er sentralt for bankens gode resultater og utvikling.

KOMPETANSEUTVIKLING

Raske endringer, ny teknologi, nye aktører, nye regulatoriske krav og endret kundeadferd gjør endrings- og lærings-evne viktig for å kontinuerlig videreutvikle fagkompetanse og digital kompetanse. Hver enkelt medarbeiders eierskap til strategien forankres gjennom individuelle mål- og utviklingssamtaler. Ulike læringstiltak og vår digitale læringsplattform bidrar til kontinuerlig utvikling. Alle våre kunderådgivere autoriseres gjennom de gjeldende autorisasjonsløpene til

Finansnæringens autorisasjonsordninger. Les mer om kompetanseutvikling på side 58.

ARBEIDSFORHOLD OG MILJØ

Det å være en attraktiv arbeidsgiver som tiltrekker, utvikler og beholder kompetente medarbeidere er viktig for oss. Det gjennomføres organisasjonsundersøkelser i løpet av året og disse diskuteres i styret, med tillitsvalgte og verneombud, og følges opp i avdelingene gjennom involvering av medarbeidere. Arbeidsmiljøet oppleves som godt, med engasjerte medarbeidere som er stolte av banken og opptatt av samarbeid, kunnskapsdeling og utvikling.

Vi jobber aktivt med forebygging av sykdom, og sykemeldte eller andre personer med redusert arbeidsevne følges opp med tilrettelegging og tilpasninger. Vi har et samarbeid med Fontenehuset

med ansettelse av personer som har behov for arbeidstrening.

Vi jobber for å forhindre alle former for diskriminering. Det er ikke rapportert om noen tilfeller av dette i 2023. Les mer om arbeidsforhold på side 60.

MANGFOLD OG LIKESTILLING

Alle i konsernet skal ha like rettigheter og muligheter uavhengig av alder, kjønn, funksjonshemning, kulturell bakgrunn, religiøs tro eller seksuell orientering. Vi ønsker å representere samfunnet vi er en del av og rekruttere personer som reflekterer dette. Et viktig mål er å videreføre at begge kjønn er representert i balansert grad både blant medarbeidere og i ledergruppene. Statistikk for lønnsforskjeller mellom kvinner og menn vurderes årlig sammen med tillitsvalgte. Les mer om likestilling og tiltak mot diskriminering på side 62.

Vårt samfunnsansvar

Det er viktig for oss å ta et tydelig samfunnsansvar og være en aktiv pådriver for bærekraftige, attraktive og levende lokalsamfunn.

Arbeidet med samfunnsansvar er nært knyttet opp mot bærekraftsarbeidet og visjonen vår om å bli regionens anbefalte finanshus – fordi vi bryr oss.

Vi skaper verdier for regionen og tar aktivt del i samfunnsutviklingen som en lokal og ansvarlig samfunnsaktør. Eiermodellen vår, som har vært med oss siden tidenes morgen, bidrar til at verdier og overskudd som skapes lokalt

gis tilbake lokalt. Slik kan vi sammen med våre eierstiftelser strekke oss langt utover den daglige virksomheten, og bidra raust med økonomisk støtte og gjennom egne ansattes engasjement til vekst og utviklingen av gode og levende lokalsamfunn der vi holder til.

Verdiskapningen som bedrifter bidrar med gjennom økonomisk vekst, syssel-

99 Vi skal være pådriver for grønn omstilling i hele regionen vår.

setting og miljøpåvirkningen, er selve motoren i utviklingen av bærekraftige lokalsamfunn. Skal vi få nok regional kraft til omstillingen mot et lavutslipps-samfunn er det derfor avgjørende at hele næringslivet og arbeidslivet står samlet. Vi skal være en pådriver for grønn omstilling i hele regionen vår. I tillegg til å ha orden i den daglige virksomheten vår i eget hus, heier vi på gode møteplasser for næringslivet som skaper aktivitet, styrker samarbeid og lokal tilhørighet.

Arbeidet med å legge til rette og engasjere oss i gode møteplasser for grønn kompetansebygging, inspirasjon og nettverksbygging var derfor sentralt også i 2023. Vi har et langsiktig engasjement som en av arrangørene av Østfold-konferansen sammen med NHO Viken Oslo, LO Østfold og Partnerskapet for Næringsutvikling i Østfold, og har gjennom året både bidratt og vært med å arrangere flere faglige samlinger med grønn omstilling på agendaen.

I 2023 gav vi rekordstore 81 millioner kroner tilbake til regionen gjennom gavevirksomheten. I tillegg kommer sponsing på 4,5 millioner kroner. Sammen får vi ting til å skje!

KOMPETANSEDELING

Som bank er jobben vår å hjelpe folk og bedrifter med gode råd, produkter og tjenester som bidrar til at det blir enkelt å holde orden på økonomien, og som gjør at hver enkelt får mest mulig ut av pengene sine.

Bærekraftskompetanse er en avgjørende forutsetning for å bidra til en bærekraftig omstilling, og vi har som mål å dele og spre mer kunnskap om bærekraft til kundene våre, våre samarbeidspartnere og andre interessenter.

Ansatte

Kompetanseheving i egen organisasjon er et av de viktigste målene for god forankring og en vellykket operasjonalisering av arbeidet.

I 2023 har vi gjennomført et kompetanseløft for våre rådgivere på privat- og bedriftsmarkedet. Der tok vi for oss temaer som energieffektivisering av bolig og næringsbygg, støtteordninger, regulatoriske oppdateringer og klimarisiko (herunder fysisk risiko og overgangsrisiko). Dette vil ruste våre rådgivere i samtaler med kunder og ved vurdering av bærekraftsrisiko.

I høst deltok ansatte for andre gang i klimakonkurransen i regi av Ducky og Framtiden i våre hender. Der var målet å redusere mest mulig CO₂e gjennom ulike «grønne» handlinger i hverdagen knyttet til forbruk. Klimakonkurransen er et enkelt og engasjerende initiativ, ment som en lavterskel kompetanse- og kulturbyggende aktivitet for våre ansatte.

Målet med konkurransen er å bli mer bevisste på vanene våre og hva vi foretar oss i hverdagen.

Kunder og partnere

Med mål om å dele og spre kunnskap om bærekraft til kundene våre, samarbeidspartnere og andre interessenter har vi vært med på eller igangsatt flere initiativer i løpet av 2023. Vi har blant annet, i samarbeid med Miljøfestivalen Moss, arrangert Miljøfestivalens Næringslivsdag, med kompetansebygging og bærekraft på agendaen. Som partnerbedrift i Klimapartnere Viken har vi et godt nettverk for kompetansebygging. Vi har også i 2023 bidratt inn i dette nettverket med et innlegg om klimarisiko og bankens arbeid med det. I

samarbeid med Natural State inviterte vi med kunder på en tematur til Nederland med fokus på bærekraft og sirkulærøkonomi. Vi besøkte bedrifter og foretak i Rotterdam og Amsterdam som er godt i gang med å omstille sin økonomi til å bli sirkulær.

Økonomisk kriminalitet er et sterkt økende samfunnsproblem. Det jobbes på mange nivåer i bransjen, og sammen med andre samfunnsinstanser for å styrke arbeidet. I finanshuset vårt jobber vi kontinuerlig både internt og ut mot kundene med opplæring og tiltak for å forebygge og avsløre kriminalitet. Et viktig forebyggende tiltak ut mot kundene, er informasjon og opplæring rundt svindel. Målet er å øke kunn-

skapen, sikkerheten og bevisstheten rundt det å håndtere økonomien sin digitalt, og gjenkjenne digitale hendelser initiert av svindlere. Gjentatte påminnelser og informasjon i digitale nyhetsbrev, informasjonsbrev til eldre samt stor synlighet på nettsider og i sosiale medier er eksempler på tiltak vi har gjort mot kundene våre i 2023.

Finansiell inkludering

Finans Norge etablerte i 2022 en ny bransjenorm for å sikre digital inkludering for analoge bankbrukere. Målet er å unngå økonomisk ekskludering med begrenset tilgang til banktjenester, forsikringer, og andre finansielle tjenester som stadig blir mer digitaliserte. Vi har et ansvar for å sikre at våre banktjenester er tilgjengelige og brukervennlige for alle, uavhengig av digital kompetanse eller tilgang. Noe av det banken har igangsatt er å tilby opplæring og ekstra støtte for de som er mindre kjent med digitale verktøy, samt å opprettholde alternative kanaler for de som foretrekker eller er avhengige av ikke digitale løsninger.

Barn og unge

Det er stort behov for å øke økonomiforståelsen i befolkningen, særlig blant barn og unge. Dette for å kunne ta gode og trygge økonomiske valg, som bidrar til en bærekraftig utvikling. Vi har et mangeårig samarbeid med Ungt Entreprenørskap (UE) hvor vi bidrar

økonomisk og støtter med fagkompetanse i ulike opplæringsløp og prosjekter.

I løpet av året har bankens ansatte deltatt i juryarbeid i forbindelse med ungdomsbedrifter og elevbedrifter tilknyttet UE, og gjennomført syv opplæringsdager i privatøkonomi via UE-programmet Økonomi og karrierevalg. Programmet hjelper elevene til å tenke over hva som er viktig når de skal velge utdanning og senere yrke. De får erfare hvilke konsekvenser valg av yrker og levevaner har for deres framtidige livssituasjon og personlige økonomi. Vi har også samarbeidet med to videregående skoler Moss, og hatt fire opplæringsdager for 12 klasser rundt personlig økonomi.

” Vi er en sterk og engasjert lokal samarbeidspartner for en rekke ulike kulturbegivenheter, idrettsarrangementer og allmenntilnyttige prosjekter i hele markedsområdet vårt.

VI DELER OVERSKUDET

For å bidra til utvikling og vekst i lokalsamfunnene våre, er gavevirksomheten en viktig del av samfunnsansvaret vårt. Vi er en sterk og engasjert lokal samarbeidspartner for en rekke ulike kulturbegivenheter, idrettsarrangementer og allmenntilnyttige prosjekter i hele markedsområdet vårt.

deles ut gjennom nevnte gavevirksomhet fra våre to eierstiftelser – SpareBank1stiftelsen Halden, og SpareBank 1 Stiftelsen Østfold Akershus, samt bankens gavefond. I tillegg gir vi sponsorbidrag til klubber, lag, foreninger og ulike arrangementer.

Les mer om gavevirksomheten vår i kapittel 5.5 Bidrag til bærekraftige formål.

Hvor mye vi gir i gaver beregnes hvert år ut fra finanshusets overskudd. Dette

Våre strategiske ambisjoner

FORRETNINGSIDÉ

Vi tilbyr finansiell rådgiving, produkter og tjenester innen bank, finans, regnskap og eiendomsmegling til privatpersoner, bedrifter og offentlig sektor. Basert på gode kundeopplevelser og dyktige medarbeidere bidrar vi til bærekraftig vekst og utvikling i lokalsamfunnene våre og for kunder, eiere og ansatte. Ambisjonen vår er å gi kundene våre trygghet og oversikt, og å være der når de trenger oss. I SpareBank 1 Østfold Akershus skal vi være best på å kombinere det fysiske og nære sammen med digital selvbetjening og enkelhet.

VISJONEN VÅR

Vår langsiktige målsetning er å bli regionens anbefalte finanshus, fordi vi bryr oss. Å bli anbefalt stiller store krav til hvordan

vi betjener kundene våre i hele konsernet enten det er bank, eiendomsmegler eller regnskapshus. Vi bryr oss om kundene våre slik at de opplever enkelhet, trygghet og forutsigbarhet. Vi bryr oss om lokalsamfunnet og regionen vi er en del av, og vi bryr oss om våre ansatte.

SAMFUNNSANSVAR OG BÆREKRAFT

Visjonen vår bygger på det opprinnelige formålet til en sparebank – å være en samfunnsbygger som bidrar til gode og levende lokalsamfunn gjennom utvikling av næringsliv, kultur, idrett, frivillighet og regionens vekstkraft. Å skape bærekraftige samfunn var årsaken til at vi ble stiftet og er fortsatt vår viktigste misjon. Hos oss er ikke bærekraft noe nytt begrep, men et begrep hvor innholdet skifter med tiden vi lever i.

De fire kundeløftene våre

For fortsatt å ta markedsandeler og en tydelig posisjon i bankmarkedet i regionen vår, jobber vi hver dag for å tydeliggjøre hvem vi er og hva du får hos oss opp mot konkurrentene. For å få til dette jobber vi på mange områder for at kunden skal si dette om oss. Gjør de det har vi lyktes:

1. BEST FOR FOLK OG BEDRIFTER FLEST

Vi hjelper kundene våre hver dag med å få oversikt over hverdagsøkonomien, skape trygghet og økonomisk frihet. Vi oppfattes som folkelige og vi kjenner lokalmiljøet og næringslivet best.

2. ALLTID PERSONLIG

Vi kjenner kundene våre på tvers av kanaler, setter deres behov og muligheter først, tar kontakt og er relevante basert på innsikt, og vi legger planer sammen.

3. MEST NYTTIGE INNOVASJONER

Vi jobber hele tiden med å utvikle gode kundeopplevelser og ønsker å bli kjent for å være først ute med nyttige innovasjoner for folk og bedrifter flest.

4. STERK OG ENGASJERT LOKAL PARTNER

Vi tar på alvor at vi skal bidra til en bærekraftig utvikling. I like stor grad som at vi skal ta vare på miljøet, handler dette om økonomisk og sosial bærekraft. Som bank er vi med på å skape gode ringvirkninger og bidrar til vekst, utvikling og bolyst her vi holder til.

Privatmarkedet

- 60 600 kunder
- 26,8 milliarder i utlån
- 150 000 henvendelser
- 2,3 % utlånsvekst

Med seks lokalkontorer og 87 årsverk rundt om i regionen vår, er det alltid enkelt å ta en prat med oss. Vi jobber hver dag for å gi kundene våre gode råd, trygghet og oppfølging i den økonomiske hverdagen deres. Konkurranseskraften vår ligger i personlig rådgivning. Vi er alltid tilgjengelig for kundene våre, enten fysisk på et kontor, på telefon eller i digitale flater. Hos oss får kundene i tillegg konkurranse-dyktige priser og smarte, digitale løsninger. Mobilbanken vår er kåret til Norges beste ved flere anledninger, og for mange er den et viktig og brukervennlig verktøy i hverdagen.

2023 har vært preget av økt styringsrente, økt inflasjon og lavere aktivitet i eiendomsmarkedet. Vårt hovedfokus har vært å hjelpe kundene våre og være en støttespiller i en tøff tid. Vi har gjort flere grep internt i privatmarkedet i 2023 for å styrke den proaktive konkurransekraften ut mot kundene. Kundene skal oppleve effektive løsninger som gjør hverdagen enklere for dem, og rådgivere som er til stede når de har behov for det.

Våre kontorer ligger i Halden, Sarpsborg, Fredrikstad, Moss, Vestby og Askim. Lokal tilhørighet og utvikling av våre lokalsamfunn er viktig for å skape en sterk region.

Bedriftsmarkedet

- 6 900 kunder
- 7,7 milliarder i utlån
- 6,2 milliarder i innskudd

På bedriftsmarkedet er vi rådgivere og støttespillere for små og mellomstore bedrifter. Vi tilbyr bedriftskundene våre en totalpakke av tjenester innenfor bank, forsikring, regnskapstjenester og eiendomsmegling. Hos oss har vi korte beslutningsprosesser og lokale beslutningstakere, som gjør det trygt og raskt for kundene våre. Vi kombinerer personlig rådgivning med enkle, digitale løsninger, og mobilbanken vår inneholder tjenester som gjør arbeidshverdagen lettere for arbeidsfolk på farta.

Hovedfokuset vårt i 2023 har vært å ta vare på kundene våre gjennom et tøft år preget av høy inflasjon og høye renter.

Viktige aktiviteter i 2023:

- Lansering av en heldigital løsning som gjør det mye enklere for folk å starte opp en bedrift
- Vigres AS fusjonerer med SpareBank 1 regnskap og bytter navn til SpareBank 1 Regnskapshuset Østfold Akershus AS
- Ansettelse av ny direktør for bedriftsmarkedet

EiendomsMegler 1

- ▶ NPS (Net Promoter Score) på 87,5 %
- ▶ 1378 bolig- og næringsomsetninger, totalt 5,44 milliarder
- ▶ Egen avdeling for næringseiendom, samt dedikert nybygg- og prosjektkompetanse

Med syv kontorer og 62 ansatte spredt over hele regionen vår, har vi medarbeidere som kjenner lokalsamfunnene godt. I tillegg til at vi har en lokal forankring, er vi opptatt av å tilføre kompetanse, trygghet og merverdi i eiendomshandelen.

Kjøp og salg av bolig er en viktig hendelse med store konsekvenser i folks liv, og vi jobber for å ta vare på både kjøper og selger gjennom hele prosessen. Da er det viktig at vi har et godt samarbeid med banken for å gi kundene våre alle nødvendige produkter, forutsigbarhet, trygghet og et godt resultat ut av boligreisen.

Gjennom en totalpakke av tjenester fra hele finanshuset SpareBank 1 Østfold Akershus, er vi også med å bidra i handler innenfor bedriftsmarkedet.

Vi har kontorer i Halden, Sarpsborg, Fredrikstad, Moss, Vestby, Drøbak og Askim.

SpareBank 1 Regnskapshuset Østfold Akershus AS

- ▶ 43 millioner i omsetning
- ▶ 38 ansatte
- ▶ Kontorer i Sarpsborg, Moss, Fredrikstad

Bransjeglidningen mellom bank og regnskap er et faktum. For ytterligere å utvide tjenestetilbudet i finanshuset vårt ble SpareBank 1 Regnskapshuset Østfold Akershus AS etablert i 2021. I 2023 økte vi satsingen ved å kjøpe 100 % av aksjene i Vigres AS, og med oss fikk vi 35 nye årsverk. Vi har ambisjoner om vekst og økt omsetning, og er overbevist om at satsningen vil merkes i form av enda bedre kundeopplevelser på tvers av finanshuset. Regnskapshuset

har en viktig oppgave i å bidra til utvikling av regionen vår gjennom å hjelpe bedriftsledere og -eiere med å utvikle sine virksomheter. Det å bruke en regnskapsfører er et smart valg for en bedrift, og du kan være trygg på at bedriftens regnskap følger lover og regler. Våre regnskapsførere har et team av fagfolk i ryggen, og kan gi råd innenfor områder som regnskap, lønnskjøringer, årsregnskap og rådgiving.

SpareBank 1-alliansen

SpareBank 1-alliansen er et bank- og produktsamarbeid der SpareBank 1-bankene i Norge samarbeider gjennom SpareBank 1 Gruppen, SpareBank 1 Utvikling DA, deres datterselskap og andre felleseide selskap.

SpareBank 1-alliansen er Norges nest største finansgruppering. Alliansen består av 12 selvstendige banker som er fullverdige leverandører av finansielle produkter og tjenester til privatpersoner, bedrifter og organisasjoner. Alliansen har etablert en nasjonal markedsprofil og utviklet en felles strategi for merkevarebygging og kommunikasjon. Den markedsstrategiske plattformen danner også basis for felles produkt- og konseptutvikling. Markedsinnsatsen er i hovedsak rettet mot privatmarkedet, små og mellomstore bedrifter samt forbund tilknyttet LO. Både bankene og produktområdene hevder seg godt i konkurransebildet, og resultatutviklingen er god.

Kundene skal oppleve at SpareBank 1-alliansen er den beste på nærhet, lokal forankring og kompetanse. Totalt har alliansen ca. 8 900 medarbeidere, hvorav ca. 1 850 er tilknyttet SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Utvikling med datterselskaper.

SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Utvikling utgjør Alliansesamarbeidet. Hensikten med Alliansesamarbeidet er å levere attraktive produkter og tjenester med fokus på gode kundeopplevelser for å bidra til SpareBank 1-bankenes konkurransekraft og lønnsomhet, slik at de forblir sterke og selvstendige. Alliansesamarbeidets visjon er: Attraktiv for kundene og bankene.

Disse 12 selvstendige bankene er sammen om SpareBank 1-alliansen:

SpareBank 1 Helgeland

SpareBank 1 Østfold Akershus

SpareBank 1 Gudbrandsdal

SpareBank 1 Nord-Norge

SpareBank 1 Sørøst-Norge

SpareBank 1 Ringerike Hadeland

SpareBank 1 Lom og Sjøk

SpareBank 1 SR-Bank ASA

SpareBank 1 Østlandet

SpareBank 1 Hallingdal Valdres

SpareBank 1 Nordmøre

SpareBank 1 SMN

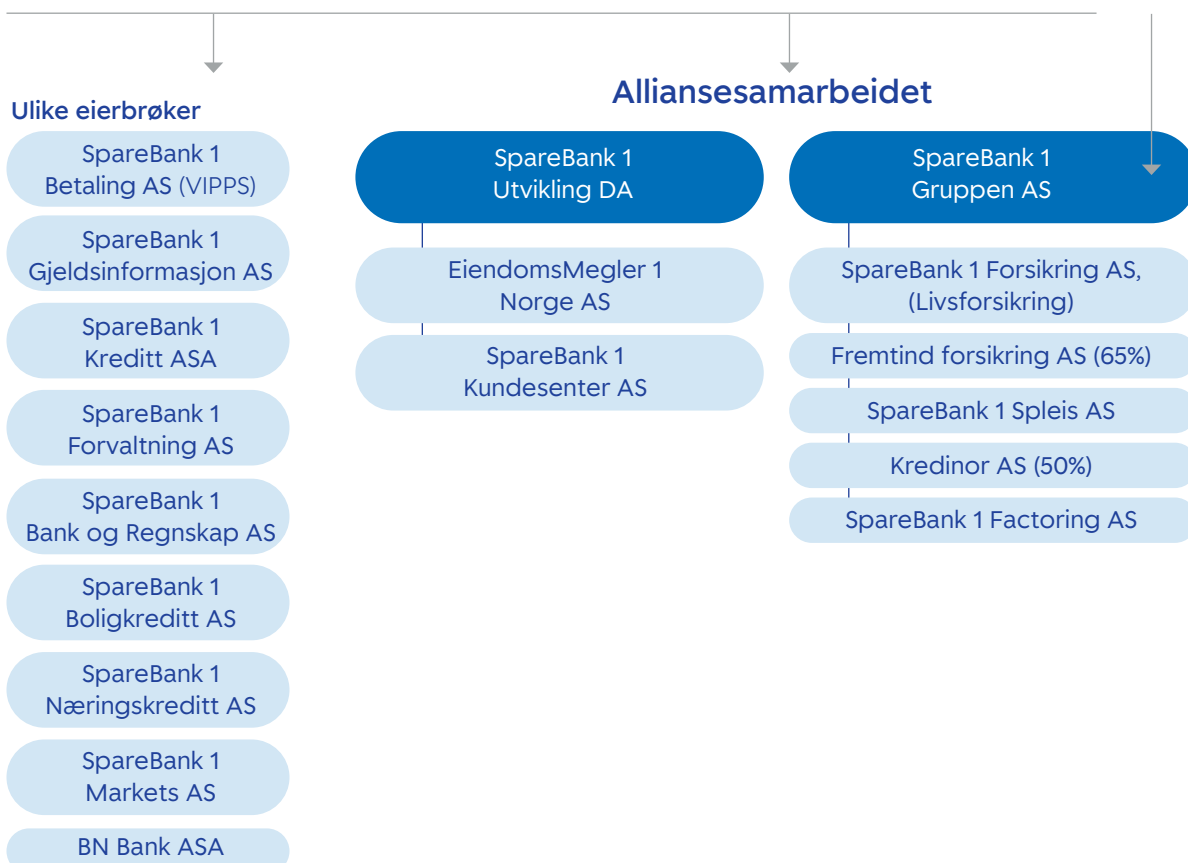
SpareBank 1 Utvikling leverer forretningsplattformer og felles forvaltnings- og utviklingstjenester til alliansebankene som kunder, og bidrar til at felles utvikling og felles aktiviteter gir bankene stordrifts- og kompetansefordeler. Selskapet eier og forvalter også alliansens immaterielle rettigheter under det felles merkevarenavnet SpareBank 1.

SpareBank 1 Utvikling utvikler og leverer felles IT/mobilløsninger, merkevare- og markedsføringskonsepter, forretningskonsepter, kompetanse, analyser, prosesser, beste-praksis-løsninger og innkjøp.

SpareBank 1

Alliansepartnere/eiere:

Egenkapitalbeviset

Dette er en oversikt over utviklingen i egenkapitalbeviset til SpareBank 1 Østfold Akershus (SOAG).

Ved utgangen av 2023 var forretningskapitalen til SpareBank 1 Østfold Akershus på 41,5 milliarder kroner. Markedsverdien på egenkapitalbevisene var 3,96 milliarder kroner basert på en sluttkurs på 320 kroner. Høyeste notering i 2023 var 344 kroner, mens laveste var 304 kroner.

Kursutviklingen på SOAG for 2023 var på 1,3 prosent. Totalavkastningen for SOAG-beviset inkludert utbytte var på 6,9 prosent. Kursen på egenkapitalbeviset ved utgangen av året tilsvarer en pris/bok på 0,97.

Mer informasjon er tilgjengelig på bankens nettside: www.sparebank1.no/nb/ostfold-akershus/om-oss/investor.html

OMSETNING

Totalt ble det omsatt 0,3 millioner SOAG-egenkapitalbevis i 2023.

UTBYTTEPOLITIKK

SpareBank 1 Østfold Akershus skal til enhver tid ha en klar og forutsigbar utbyttepolitikk. Det er et mål å forvalte bankens ressurser på en slik måte at aksjonærene oppnår avkastning i form

av utbytte og kursstigning som over tid er konkurransedyktig i forhold til sammenlignbare plasseringer.

Ved fastsettelse av størrelsen på gaver og årlig utbytte skal det tas hensyn til konsernets kapitalbehov, herunder kapitaldekningskrav, samt konsernets mål og strategiske planer. Med mindre kapitalbehovet tilsier noe annet, er styrets mål at inntil 50 prosent av årets resultat etter skatt i morbanken deles ut som gaver og utbytte. Det er videre et mål at eierbrøken opprettholdes.

Banken har et mål om å levere en egenkapitalavkastning over 10 prosent over tid. Banken har pr 2023 et minimumsmål på 16,5 prosent for ren kjernekapitaldekning.

EGENKAPITALBEVIS OG EIERSTRUKTUR

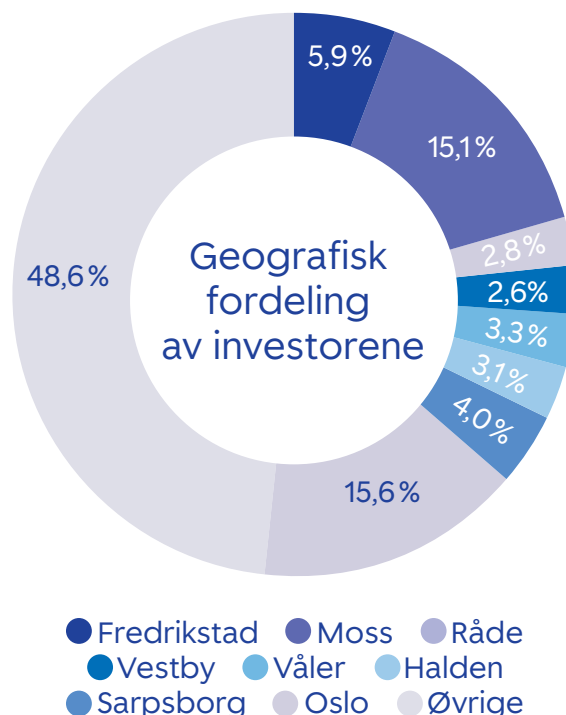
Bokført eierandelskapital ved utgangen av 2023 var 1 239 millioner kroner fordelt på 12,4 millioner egenkapitalbevis pålydende 100 kroner. SpareBank 1 Østfold Akershus hadde ved utgangen av året 1 366 private og institusjonelle investorer. Største eiere var SpareBank 1 Stiftelsen Østfold Akershus, som eide 39,3 prosent

av egenkapitalbevisene og Sparebank1-stiftelsen Halden som eide 25,2 prosent av egenkapitalbevisene.

Målt i markedsverdier er 98 prosent av egenkapitalbevisene eid av norske investorer. Ser vi på antall investorer ligger Oslo kommune på topp med 15,6 prosent, foran Moss kommune med 15,1 prosent.

RATING

SpareBank 1 Østfold Akershus har en A rating med «stable outlook» fra Nordic Credit Rating.

Egenkapitalbevisiere

Det var 1 366 eiere av egenkapitalbevis per 31.12.2023. De 20 største var:			Antall	% andel
1	SpareBank 1 Stiftelsen Østfold Akershus		4 863 436	39,3 %
2	SpareBank 1 Stiftelsen Halden		3 126 414	25,2 %
3	Pareto Invest Norge As		1 234 613	10,0 %
4	Vpf Eika Egenkapitalbevis		520 755	4,2 %
5	Spesialfondet Borea Utbytte		242 887	2,0 %
6	The Bank Of New York Mellon Sa/Nv		189 548	1,5 %
7	Landkreditt Utbytte		187 497	1,5 %
8	Kommunal Landspensjonskasse Gjensidig Forsikringsselskap		180 205	1,5 %
9	Wenaasgruppen As		120 000	1,0 %
10	Hausta Investor As		71 295	0,6 %
11	Bergen Kommunale Pensjonskasse		70 000	0,6 %
12	Foretakskonsulenter As		65 043	0,5 %
13	Bkk Pensjonskasse		64 000	0,5 %
14	Catilina Invest As		60 941	0,5 %
15	Melesio Invest As		51 330	0,4 %
16	J.P. Morgan Se		46 000	0,4 %
17	Mp Pensjon Pk		43 792	0,4 %
18	Wikborg		37 956	0,3 %
19	Forsvarets Personellservice		32 217	0,3 %
20	Stavanger Kommune		30 954	0,2 %
Sum 20 største			11 238 883	90,7 %
Øvrige egenkapitalbevisbevisiere			1 149 677	9,3 %
Totalt antall egenkapitalbevisbevis (pålydende 100 kroner)			12 388 560	100,0 %

Beholdning av egne egenkapitalbevis utgjør 1 736 bevis som tilsvarer 0,01 % av totalt antall bevis.

2. Virksomhedsstyring

Vår organisering

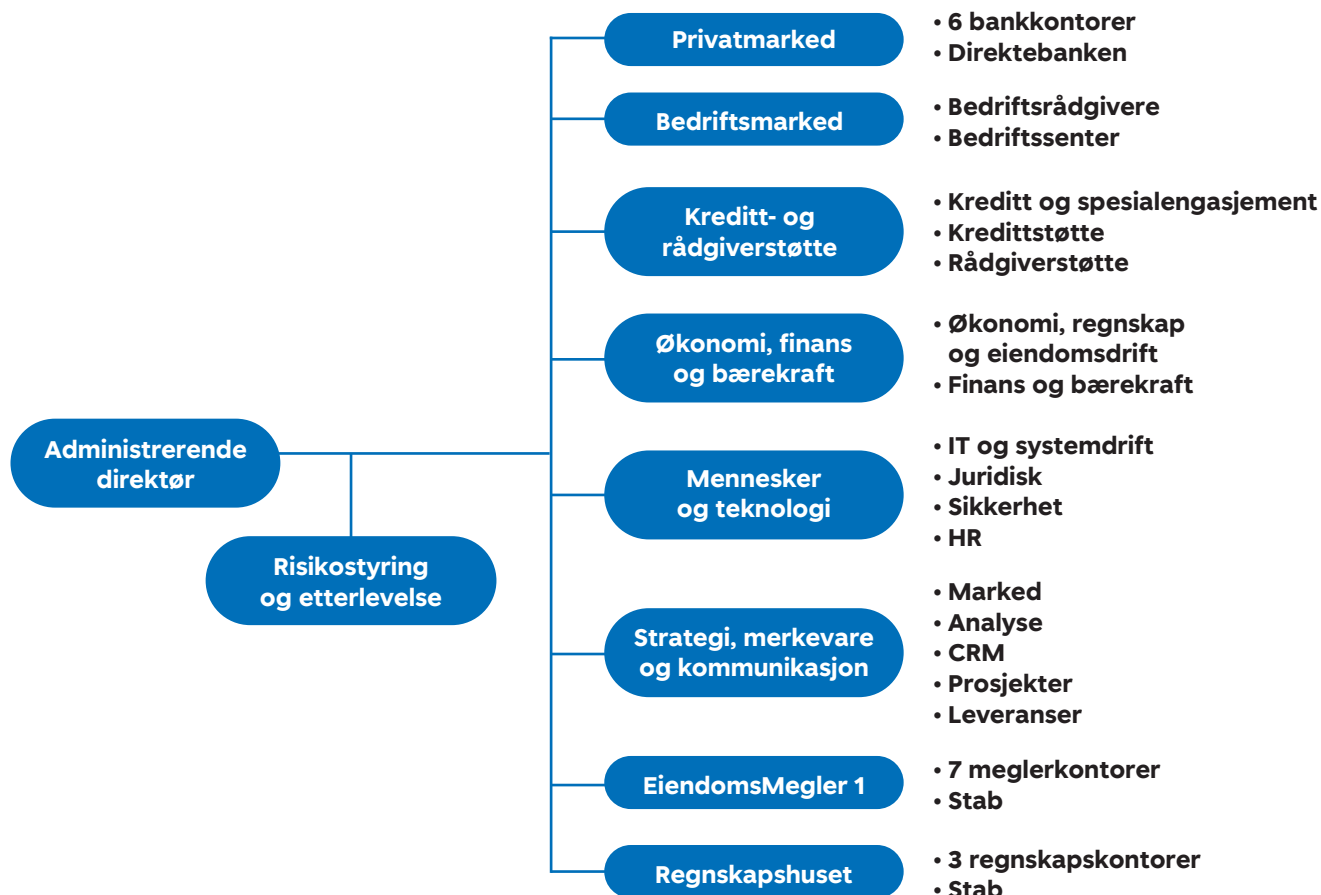
KONSERNET HAR FIRE FORRETNINGSOMRÅDER:

- Privatmarked
- Bedriftsmarked
- Eiendomsmegling
- Regnskapsførsel og -rådgivning

FORRETNINGSOMRÅDENE STØTTES AV STAB SOM ER INNDELT I ANSVARSOMRÅDENE:

- Økonomi, finans og bærekraft
- Mennesker og teknologi
- Kreditt og rådgiverstøtte
- Strategi, merkevare og kommunikasjon
- Risikostyring og etterlevelse

KONSERNETS ORGANISASJONSSTRUKTUR ER SOM FØLGER:

Utvidet ledergruppe

Bak fra venstre: Håkon Fossvik (EiendomsMegler 1), Lillian E. Lundberg (viseadm. dir.), Geir A. Haugan (strategi, merkevare og kommunikasjon), Arild Bjørn Hansen (adm. dir.), Annicken Steinsvik Herje (risikostyring og etterlevelse), Ina Tiller (kreditt og rådgiverstøtte), Chris Magne Martinsen (privatmarked). Foran fra venstre: Jorunn Solstad (mennesker og teknologi), Kjetil Andresen (bedriftsmarked), Thor Anders Hansen (Regnskapshuset).

Konsernledelsen i SpareBank 1 Østfold Akershus

Arild Bjørn Hansen (1969)

Administrerende direktør

Arild Bjørn har en MBA-Siviløkonom fra University of Stirling 1992. Har tidligere arbeidet i Bergen kommune, DnB, Nordea og Halden Sparebank. Siste lederstillinger var administrerende banksjef i Halden Sparebank og viseadministrerende direktør i SpareBank 1 Østfold Akershus. Arild Bjørn har vært administrerende direktør i banken siden 2013.

Lillian E. Lundberg (1970)

Viseadministrerende direktør/CFO

Lillian er utdannet statsautorisert revisor fra Norges Handelshøyskole 1996. Har tidligere arbeidet i KPMG og PwC som revisor og konsulent. Ble ansatt i Rygge-Vaaler Sparebank som økonomisjef i 2006. Har hatt stillinger som økonomisjef, banksjef økonomi/finans og økonomi- og administrasjonsdirektør. Lillian har vært en del av bankens konsernledelse siden 2011 og viseadministrerende direktør/CFO siden 2013.

Chris Magne Martinsen (1988)

Direktør for privatmarkedet

Chris har en bachelorgrad fra handelshøgskolen i Stavanger, samt ledelsesfag fra BI. Han har bred bakgrunn fra hotell- og restaurantbransjen i Norge. Han har vært innom de fleste hotellkjedene, og jobbet innen food and beverage, booking og som kjøkkensjef. Videre har Chris ti års erfaring fra SpareBank 1 Nord-Norge, i hovedsak som leder for direktebanken (del av privatmarkedet), hvor han har jobbet mye med effektivisering, prosesser og digitalisering.

Kjetil Andresen (1975)

Direktør for bedriftmarked

Kjetil er utdannet siviløkonom fra Universitet i Agder i 2001. I tillegg har han grunnfag i statsvitenskap og 2-årig befalsutdanning (BSFA) fra Forsvaret. Han har tidligere arbeidet innenfor bedriftsmarkedet i Danske Bank i 5 år og Nordea i 18 år. Fra 2014 hadde Kjetil ulike sentrale lederroller i Nordea, innenfor SMB og storkundesegmentet i Stor-Oslo. Kjetil ble ansatt som direktør for bedriftsmarkedet i SpareBank 1 Østfold Akershus i desember 2023.

Ina Tiller (1970)

Direktør for kreditt og rådgiverstøtte

Ina er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole i 1995. Hun har tidligere arbeidet som bedriftsrådgiver i Sparebanken NOR/Gjensidige NOR og som salgsanalytiker i Brynild Salg AS. Ina ble ansatt som bedriftsrådgiver i Halden Sparebank i 2006, og har deretter hatt stillinger som fagansvarlig for kreditt, lokalbanksjef i Sarpsborg og avdelingsleder og kredittsjef for bedriftsmarkedet.

Jorunn Solstad (1968)

Direktør Mennesker og teknologi

Jorunn har utdannelse fra Luftkrigsskole 2. og Stabsskole 1., mellomfag i sosiologi og statsvitenskap, pedagogikk grunnfag, enkeltprogram innenfor økonomi og markedsføring samt masterprogram i dataanalyse for strategisk ledelse og informasjonssikkerhet. Hun har hatt lederstillinger i Luftforsvaret, Statnett og Peab AS. Jorunn ble ansatt i 2008, og har de siste årene ledet områder innen blant annet HR, IT og sikkerhet. Hun har vært en del av bankens konsernledelse siden 2013.

Geir A. Haugan (1965)

Direktør Strategi og marked

Geir har utdannelse fra Bankakademiet og BI og har lang ledererfaring fra ulike lederstillinger i bank: avdelingssjef i Landsbanken Sarpsborg, leder for Privatmarkedet i Halden Sparebank og direktør Samhandling og Synergi, SpareBank 1 Østfold Akershus. Geir har vært en del av bankens konsernledelse siden 2013.

Styret i SpareBank 1 Østfold Akershus

Per A. Lilleng (1959)

Styreleder

Bor i Moss. Utdannet Siviløkonom fra Norges Handelshøyskole. Topp- leder og styreleder i flere selskaper i mange bransjer med erfaring fra nyetableringer, ekspansjon og krevende omstillinger. Er i dag administrerende direktør i Sirkel Materialgjenvinning AS. Styreleder i SpareBank 1 Østfold Akershus i perioden 2013-2016 og fra 2018.

Elin Cathrine Hagen (1976)

Nestleder

Bor i Halden. Utdannet Master of Science in Business and Economics ved Södertörns högskola i Stockholm. Tidligere fagleder og konstituert økonomisjef i Halden kommune og direktør Fellestjenester/ CFO ved Institutt for Energiteknikk (IFE). Jobber i dag som direktør felles- funksjoner i Sarpsborg kommune. Leder av bankens risikoutvalg. Styremedlem i Sparebank1stiftelsen Halden fra 2011 til 2020. Styremedlem i Sparebank 1 Østfold Akershus fra 2016.

Kristin Utakleiv (1968)

Styremedlem

Bor i Son. Arbeider som daglig leder i Moss I Sentrum, tidligere salgs- og markedsdirektør ved Son spa og daglig leder Ving Moss. Medlem av bankens Godtgjørelsesutvalg og Revisjonsutvalg. Styremedlem i SpareBank 1 Østfold Akershus fra 2017.

Bjarne Peder Lind (1977)

Styremedlem

Bor i Fredrikstad. Siviløkonom fra Handelshøyskolen BI med spesialisering innen internasjonal økonomi og shipping. Utvikler og leder egne investeringsselskaper selskaper innen kapital, eiendom og shipping. Har siden 2018 vært administrerende i investerings- selskapet CUBE8 med fokus på bærekraftige investeringer og sosial innovasjon. Leder av kunstgalleriet CUBE8 gallery i Fredrikstad. Erfaring fra styrearbeid i ulike bransjer. Medlem av bankens Risikoutvalg og leder av Revisjonsutvalget. Styremedlem i SpareBank 1 Østfold Akershus fra 2022.

Christina Westerveld Haug (1970)

Styremedlem

Bor i Marker. Utdannet Cand.pharm fra Universitetet i Oslo. Tidligere gründer og toppleder i norske og internasjonale selskaper. Lang erfaring fra ledelse, forretnings- og organisasjonsutvikling. Jobber i dag bredt med næringsutvikling med et særlig engasjement for gründerelskaper gjennom investeringer og styrearbeid. Medlem av bankens Risikoutvalg. Styremedlem i SpareBank 1 Østfold Akershus fra 2023.

André Tandberg (1986)

Styremedlem

Bor i Vestby. Utdannet Master i Entreprenørskap og Innovasjon fra Norges Miljø og Biovitenskaplige Universitet. Tidligere regionsjef i Varner. Prosjektleder i Mosseregionens Næringsutvikling AS med hovedansvar for etablererådgiving og Østfold Follo Nyskapingsfond. Medlem av Revisjonsutvalget. Styremedlem i SpareBank 1 Østfold Akershus fra 2023.

Elisabeth N. Snerlebakken (1965)

Styremedlem, ansattes representant

Bor i Rygge. Utdannet bedriftsøkonom på BI. Jobbet i banken fra 1994 i forskjellige avdelinger og har bred bankfaglig erfaring. I dag jobber hun som rådgiver i sikkerhet. Medlem av bankens Godtgjørelsesutvalg. Styremedlem i SpareBank 1 Østfold Akershus fra 2020.

Øystein Ulrich Larsen (1975)

Styremedlem, ansattes representant

Bor i Moss. Er utdannet siviløkonom fra NHH i Bergen og internasjonal økonomi på Høyskolen i Halden. Har tidligere jobbet med større finansieringer innenfor nærings- og boligeiendom i Oslo og med privatmarkedet i Nordea. Han har vært ansatt i banken siden 2008 og jobber på bedriftsmarkedet. Styremedlem i SpareBank 1 Østfold Akershus fra 2016.

Finanskonsernet SpareBank 1 Østfold Akershus

Datterselskaper – fullkonsolidert

EiendomsMegler 1 Østfold Akershus AS

Nekor Gårdselskap AS

Varnaveien 43 E Kontor AS

SpareBank 1 Regnskapshuset Østfold Akershus AS

Tilknyttede og felleskontrollerte selskaper – egenkapitalmetoden

Samarbeidende Sparebanker AS (16,45 %)
(indirekte eierskap i SpareBank 1 Gruppen på 3,21 %)

SamSpar Utvikling DA (15,81 %)
(eierskap i SpareBank 1 Utvikling DA på 2,85 %)

SpareBank 1 Samspar AS (16,49 %)

BN Bank ASA (2,52 %)
(tilknyttet selskap)

Direkte eide selskaper – virkelig verdi

SpareBank 1 Boligkreditt AS (4,62 %)

SpareBank 1 Næringskreditt AS (7,57 %)

SpareBank 1 Kreditt AS (4,51 %)

SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS (5,95 %)

SpareBank 1 Finans Østlandet AS (5,00 %)

SpareBank 1 Betaling AS (3,09 %)

Sparebank 1 Markets (0,87 %)

SpareBank 1 Forvaltning AS (2,44 %)

SpareBank 1 Gjeldsinformasjon AS (4,07 %)

SpareBank 1 Bank og Regnskap AS (3,37 %)

Eierstyring og selskapsledelse 2023

En bærekraftig og ansvarlig virksomhet forutsetter god virksomhetsstyring og godt lederskap.

Eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 Østfold Akershus omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som selskapet styres og kontrolleres etter. Det legger grunnlaget for langsiktig verdiskaping til beste for kundene,

egenkapitalbeviserne, medarbeiderne og andre interessenter. Finansforetaksloven med forskrifter, regnskapslovens § 3-3b og norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse ligger til grunn for redegjørelsen.

Punkt 1 Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Det foreligger ingen vesentlige avvik mellom anbefalingen og hvordan denne etterleves i SpareBank 1 Østfold Akershus. Konsernet følger *Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse* så langt det passer for sparebanker med egenkapitalbevis. Eventuelle avvik er det redegjort for i teksten nedenfor.

SpareBank 1 Østfold Akershus er til for å skape vekst og utvikling i regionen. Konsernets strategi bygger på visjonen om å være regionens anbefalte finanshus, fordi vi bryr oss. Dette er forankret i verdigrunnlaget vårt – Bedre sammen,

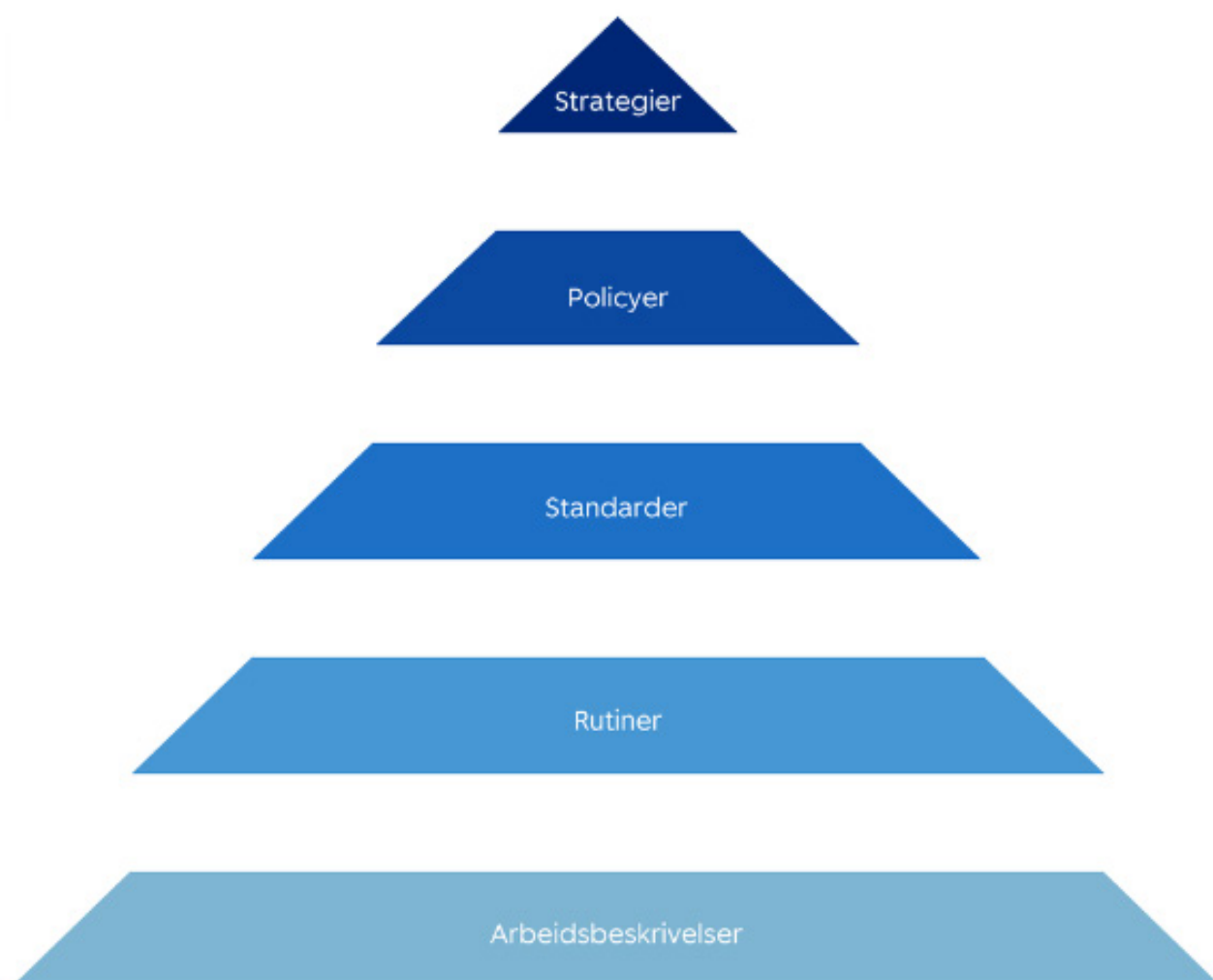
tett på – for kundene. SpareBank 1 Østfold Akershus skal kjennetegnes av høy etisk standard og god eierstyring og selskapsledelse. Profesjonalitet og ansvarlighet skal prege vårt arbeid med kunder og overfor samfunnet for øvrig. Gjennom god eierstyring og selskapsledelse skal konsernet sikre en forsvarlig forvaltning som samsvarer med de lovregler som til enhver tid gjelder for sparebanker. SpareBank 1 Østfold Akershus har som formål å forvalte de midler som vi rår over på en trygg måte og i samsvar med de lovregler som til enhver tid er gjeldene for sparebanker.

SpareBank 1 Østfold Akershus har særlig vektlagt:

- En struktur som sikrer målrettet og uavhengig styring og kontroll.
- Systemer som sikrer måling og ansvarliggjøring.
- En helhetlig og effektiv risikostyring
- helhetlig informasjon og effektiv kommunikasjon.
- Likebehandling av aksjonærer.
- Overholdelse av lover, regler og etiske standarder.

Som en del av styringsstrukturen har SpareBank 1 Østfold Akershus etablert et hierarki for styrende dokumenter. Styringsstrukturen består av fem nivåer:

- Niva 1: Styringsprinsipper og strategier
- Niva 2: Policyer
- Niva 3: Standarder
- Niva 4: Rutiner
- Niva 5: Arbeidsbeskrivelser

NIVÅ 1 – STYRINGSPRINSIPPER OG STRATEGIER

SpareBank 1 Østfold Akershus sine styringsprinsipper og strategier utgjør det øverste styringsnivået i konsernet som gir føringer for all styring av virksomheten. De enkelte datterselskaper vil ha egne styringsprinsipper og strategier hvor dette er påkrevd (egne styreinstrukser, selskapsstrategier mv.).

- Områder av særskilt betydning og regulatoriske føringer gjennom lov, forskrift, retningslinjer mv.
- Strategier, vedtekter mv.
- Definerer ønsket retning, kultur og praksis på overordnet nivå.
- Legger føringer for øvrige nivåer av styrende dokumentasjon.

NIVÅ 2 – POLICYER

Policyer angir sentrale overordnede prinsipper knyttet til et virksomhets- eller fagområde.

- Understøtter krav til virksomhetsstyring og ivaretar sentrale lovkrav.
- Skal ivareta krav til intern og ekstern kommunikasjon og innholdet må derfor tilpasses dette formålet.
- Utdypes og detaljeres i standarder og rutiner.

NIVÅ 3 – STANDARDER

Standarder detaljerer krav og føringer knyttet til et virksomhets- eller fagområde.

- Utdyper og detaljerer overordnede prinsipper i mer detaljerte krav som muliggjør operasjonalisering i detaljerte rutiner.
- Definerer roller og ansvar for å sikre etterlevelse og etablering av internkontroll.
- Operasjonaliseres i rutiner, prosess- og arbeidsbeskrivelser.

NIVÅ 4 – RUTINER

Detaljerte rutiner, prosess- og arbeidsbeskrivelser knyttet til et virksomhets- eller fagområde.

- Operasjonaliserer krav og prinsipper i øvrig styrende dokumentasjon.
- Fremstilles i et skriftlig og lett tilgjengelig format, og redegjør for hvordan, når og hvem som skal utføre.

NIVÅ 5 – ARBEIDSBESKRIVELSER

Detaljerte rutiner, prosess- og arbeidsbeskrivelser knyttet til et virksomhets- eller fagområde.

- Operasjonaliserer krav og prinsipper i øvrig styrende dokumentasjon.
- Fremstilles i et skriftlig og lett tilgjengelig format, og redegjør for hvordan, når og hvem som skal utføre.

Avvik fra anbefalingens punkt 1: Ingen

Punkt 2 Virksomheten

SpareBank 1 Østfold Akershus er et selvstendig finanskonsern og medlem av SpareBank 1-alliansen. I henhold til vedtektene i SpareBank 1 Østfold Akershus, er formålet å fremme sparing ved å ta imot innskudd fra en ubestemt krets av innskytere, levere finansielle tjenester til privatpersoner, næringsliv og offentlig sektor, og forvalte på en trygg måte de midler den rår over i samsvar med de lovregler som til enhver tid gjelder for sparebanker. Vi kan utføre alle forretninger og tjenester som det er vanlig eller naturlig at sparebanker kan utføre i henhold til gitte konsesjoner og den til enhver tid gjeldende lovgivning. Vedtektene finnes på nettsiden vår.

Vi skal yte finansiell rådgiving til privatpersoner, bedrifter og offentlig sektor i det primære markedsområdet, som defineres som Viken sørøst (tidligere Østfold og Akershus syd). Vi skal være en relasjonsbank som kombinerer fysisk, lokal og digital betjening. Vi skal være en samfunnsbygger som bidrar til gode og levende lokalsamfunn gjennom utvikling av næringsliv, kultur, idrett, frivillighet og regionens vekstkraft.

Styret i SpareBank 1 Østfold Akershus er ansvarlig for selskapets strategiske planlegging. De skal også gjøre vedtak som danner grunnlag for selskapets ledelse til å forberede og gjennomføre investeringer

og strukturelle tiltak. Mål, strategier og risikoprofil vurderes minst årlig.

Selskapets etiske retningslinjer er tilgjengelig på bankens nettside.

SAMFUNNSANSVAR OG BÆREKRAFT

SpareBank 1 Østfold Akershus skal være et finanshus som inntar en tydelig bærekraftprofil ved å være en pådriver for den bærekraftige utviklingen av regionen vi er en del av. Vi legger samfunnsansvar og bærekraft til grunn for våre aktiviteter og integrerer dette tydelig i vår merkevare. *Policy for samfunnsansvar og bærekraft* skal være retningsgivende for konsernets daglige arbeid med samfunnsansvar og bærekraft. Det vises for øvrig til kapittel 4 «Bærekraft og samfunn» og kapittel 5 «Våre vesentlige temaer innen bærekraft».

FORHINDRE ØKONOMISK KRIMINALITET OG HVITVASKING

Arbeid mot økonomisk kriminalitet og hvitvasking er en høyt prioritert oppgave i konsernet. Policy og rutiner bygger på årlig risikovurdering, som igjen gir grunnlag for opplæring og informasjon for å sikre etterlevelse i organisasjonen. Gjennomføringsgrad for e-læringer følges opp og undersøkelser blant medarbeidere og ledere viser stor grad av etterlevelse. Jevnlig interne kontroller og årlige internrevisjoner

bidrar til utvikling og dedikert arbeid innen området. Les mer om arbeidet for å motvirke økonomisk kriminalitet i kapittel 5.3.

INFORMASJONSSIKKERHET OG PERSONVERN

Informasjonssikkerhet er vesentlig for å sikre kundens og bankens data og informasjon. Styret får årlig gjennomgang av risiko- og sårbarhetsanalyse for IKT

som inkluderer personvern. Analysen bidrar til inngående forståelse for ulike risiko, og iverksetting av spesifikke tiltak. Sikring og overvåkning av system og IKT-utstyr er sammen med opplæring og bevisstgjøring om god sikkerhetskultur hos ansatte viktige forsvarsverk.

Les mer om personvern og informasjonssikkerhet i kapittel 5.4.

Avvik fra anbefalingens punkt 2: Ingen

Punkt 3 Selskapskapital og utbytte

Styret foretar løpende en vurdering av kapitalsituasjonen i lys av selskapets mål, strategi og ønsket risikoprofil.

Ved utgangen av 2023 hadde SpareBank 1 Østfold Akershus et mål på ren kjernekapitaldekning på 15,8 prosent. Konsernets mål er satt inkludert full mot-syklisk buffer, økning i systemrisikobuffer til 4,5 prosent samt en buffer på 80 basispunkter. I tillegg er overgangsregel for sammensetning av pilar 2 kapitalkravet lagt til grunn. For detaljert informasjon om kapitaldekningen, se egen note i årsrapporten. For en nærmere omtale av reglene om kapitaldekning og hvilke prinsipper SpareBank 1 Østfold Akershus legger til grunn for å vurdere kapitalbehovet, vises det til selskapets Pilar 3-rapportering som er publisert på bankens nettside.

UTBYTTE

Konsernet skal til enhver tid ha en klar og forutsigbar utbyttepolitikk som er fastsatt av styret. Utbyttepolitikken danner grunnlag for de utbytteforslagene som fremmes av styret for representantskapet. Utbyttepolitikken er offentlig tilgjengelig på våre hjemmeside.

Styret vurderer til enhver tid konsernets behov for tilstrekkelig egenkapital relatert til konsernets mål, strategi og risikoprofil. Styret har utarbeidet føringer for bankens utbyttepolitikk. Bankens Representantskap fastsetter det årlige utbyttet basert på forslag fra styret.

KJØP AV EGNE EGENKAPITALBEVIS

Styret har fullmakt til å kjøpe egne egenkapitalbevis for inntil 15 millioner kroner innenfor de rammer som er angitt i lov

og forskrift og under følgende forutsetninger:

- Den samlede beholdningen av egenkapitalbevis som banken eier kan ikke overstige 10 prosent av bankens eierandelskapital.
- Det minste beløpet som kan betales for egenkapitalbevisene er 1 krone og det høyeste beløp er 550 kroner.

Tilbakekjøp av egne egenkapitalbevis benyttes utelukkende til videreformidling i forbindelse med bankens egenkapitalbevispareprogram for ansatte.

KAPITALFORHØYELSE

Styret har ikke fullmakt til forhøyelse av eierandelskapitalen.

Avvik fra anbefalingens punkt 3: Ingen

Punkt 4 Likebehandling av egenkapitalbevisiere

SpareBank 1 Østfold Akershus har én egenkapitalbevisklasse. Gjennom vedtektene og i styrets og ledelsens arbeid legges det vekt på at alle egenkapitalbevisiere skal likebehandles og ha samme mulighet for innflytelse.

Alle egenkapitalbevis har lik stemmerett. Selskapet forholder seg til finansforetakslovens regler for eier- og stemmerettsbegrensninger så langt bestemmelsene gjelder for sparebanker med egenkapitalbevis. Uten særskilt lovbestemmelse eller tillatelse fra Finanstilsynet eller Finansdepartementet kan ingen eier av egenkapitalbevis ha en eierandel i banken som representerer 10 prosent eller mer av bankens egenkapital eller som representerer 10 prosent eller mer av stemmene i representantskapet («kvalifisert eierandel»). Eier av egenkapitalbevis som har tillatelse til å inneha en kvalifisert eierandel, kan på valgmøte ikke avgi stemme for egenkapitalbevis som re-

presenterer mer enn 30 prosent av bankens totale antall utstedte egenkapitalbevis.

Ved forhøyelse av eierandelskapitalen skal eksisterende eiere ha fortrinnsrett med mindre særlige forhold tilsier at dette fravikes. Slik fravikelse vil i så fall bli begrunnet.

Utøvelse av fullmakt om kjøp av egne egenkapitalbevis skal skje ved kjøp i verdipapirmarkedet via Oslo Børs.

TRANSASJONER MED NÆRSTÅENDE

Det bør foreligge en uavhengig verdiprøving ved ikke uvesentlige transaksjoner mellom SpareBank 1 Østfold Akershus og egenkapitalbevisiere, styremedlem, ledende ansatte eller nærstående av disse. Dette gjelder ikke når representantskapet behandler transaksjonen etter allmennaksjelovens regler om avtaler med nærstående og konserninterne

transaksjoner. Etter loven skal representantskapet godkjenne visse avtaler mellom selskapet og egenkapitalbevisiere, når vederlaget utgjør over en tjuedel av aksjekapitalen på tidspunktet for ervervet. I denne forbindelse skal styret sørge for

at en uavhengig sakkyndig, som statsautorisert eller registrert revisor, utarbeider en redegjørelse for blant annet avtalen og eiendelene mv.

Avvik fra anbefalingens punkt 4: Ingen

Punkt 5 Egenkapitalbevis og omsettelighet

Selskapets egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs med ticker SOAG og er fritt omsettelige. Vedtektene inneholder ingen begrensninger på omsetteligheten.

Avvik fra anbefalingens punkt 5: Ingen

Punkt 6 Representantskapet

Representantskapet er bankens øverste organ og skal se til at banken virker etter sitt formål i samsvar med lov, vedtekter og Representantskapets vedtak. Representantskapet fastsetter regnskapet samt velger medlemmene til styret og en valgkomité. Videre vedtar Representantskapet prinsippene for lederlønn, godtgjørelse til bankens tillitsvalgte og valgte revisor.

Representantskapet i SpareBank 1 Østfold Akershus har 25 medlemmer. 10 representanter for egenkapitalbevis-

eierne, 10 representanter for innskytere og 5 representanter valgt av ansatte.

Hvert annet år avholdes valgmøte for egenkapitalbevisiere hvor representanter til Representantskapet velges.

Dette møtet benyttes også til å oppdatere egenkapitalbevisierne på konsernets finansielle stilling og fremtidsutsikter.

Innkalling skjer ved brev via Verdipapirsentralen eller per post til eierne av

registrerte egenkapitalbevis senest 14 dager før møtet. Hvert egenkapitalbevis gir rett til en stemme. Alle egenkapitalbevisiere kan delta på møtet og det er anledning til å stemme med full-

makt. Det er innført stemmerettsbegrensning på 30 prosent av bankens totale antall utstedte egenkapitalbevis.

Avvik fra anbefalingens punkt 6: Ingen

Punkt 7 Valgkomité

Representantskapet velger en valgkomité blant Representantskapets medlemmer bestående av seks medlemmer og seks personlige varamedlemmer. Valgkomiteen skal ha representanter fra alle grupper i Representantskapet. Ansattrepresentanten i valgkomiteen har fått en lederstilling i banken og stiller ikke til gjenvalg i februar 2024. Valgkomiteen skal forberede valg til leder og nestleder

i Representantskapet og valgkomiteen og øvrige medlemmer til valgkomiteen, leder, nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til styret. I tillegg skal valgkomiteen foreslå godtgjørelse til Representantskapet, styret og valgkomiteen.

Avvik fra anbefalingens punkt 7: Ingen

Punkt 8 Styret, sammensetning og uavhengighet

Styret i banken velges av Representantskapet og består av åtte medlemmer og fire varamedlemmer, inkludert ansatte-representanter. Administrerende direktør er ikke medlem av styret, men har møte- og talerett.

Ingen av styremedlemmene valgt av Representantskapet har noen ansettelsesforhold eller oppdragstaker-

forhold til konsernet utover sine verv som tillitsvalgte.

Styret i SpareBank 1 Østfold Akershus tilfredsstiller kravene til uavhengighet som følger av Norsk Anbefaling for eierstyring og selskapsledelse.

Avvik fra anbefalingens punkt 8: Ingen

Punkt 9 Styrets arbeid

I 2023 ble det holdt elleve ordinære styremøter og tre ekstraordinære styremøter. Styret fastsetter årlig møte- og arbeidsplaner for sitt arbeid. Agendaen for det enkelte styremøte fastsettes av styrets leder i samarbeid med administrerende direktør. Det legges vekt på at styremøtene skal være godt forberedt og at alle medlemmene skal kunne delta i beslutningsprosessen.

Styret har det overordnede ansvaret for forvaltning og organisering av banken i tråd med lover, vedtekter og forskrifter. I tillegg skal styret fastsette instruks for den daglige ledelse, strategi, budsjett, markeds- og organisasjonsmessige mål. Styret er ansvarlig for at de midler banken rår over forvaltes på en trygg og hensiktsmessig måte. Av dette følger at styret også har plikt til å påse at bokføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Styremedlemmer skal utøve forsvarlig skjønn ved utøvelse av sitt ansvar og oppgaver.

REVISJONSUTVALG OG RISIKOUTVALG

Styret har etablert et revisjonsutvalg og et risikoutvalg som begge består av tre medlemmer fra selskapets styre. I risikoutvalget har det i 2023 i tillegg vært en observatør. Medlemmene velges for ett år av gangen. Utvalgene møtes mellom fire til åtte ganger i året.

Revisjonsutvalget og risikoutvalget er forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret, med formål å foreta vurderinger av utpekte saksområder og derved forbedre styrebehandlingen. Styret fastsetter mandat for revisjonsutvalget og risikoutvalget.

Revisjonsutvalgets oppgaver er regulert i finansforetaksloven § 8-19. Revisjonsutvalget skal overvåke prosessen for finansiell rapportering og vurdere om internkontrollen innenfor finansiell rapportering fungerer effektivt. Revisjonsutvalget skal gjennomgå og vurdere de regler og prosedyrer som SpareBank 1 Østfold Akershus har utarbeidet for å oppfylle sin regnskapsrapportering og annen økonomisk rapportering til Oslo Børs og finansmarkedene. Revisjonsutvalget skal i denne sammenheng forberede styrets kvalitetssikring av SpareBank 1 Østfold Akershus sin finansielle rapportering. I tillegg skal revisjonsutvalget også gjennomgå og vurdere bankens rapportering knyttet til bærekraft og samfunnsansvar. Utvalget skal løpende ha kontakt med ekstern revisor og påse at konsernet har en uavhengig og effektiv ekstern revisjon. I tillegg skal utvalget forberede konsernets valg av ekstern revisor.

Risikoutvalgets oppgaver er regulert i finansforetaksloven § 13-6 (4). Risiko-

utvalget skal overvåke systemene for internkontroll, risikostyring og internrevisjon i konsernet og etterse at disse fungerer effektivt.

For nærmere beskrivelse om utvalgenes oppgaver se Pilar 3-rapporten som er tilgjengelig på www.sparebank1.no/nb/ostfold-akershus/om-oss/investor/rapporter.html

GODTGJØRELSESUTVALG

Det er etablert et eget godtgjørelsesutvalg, regulert i finansforetaksloven §15-4. Se nærmere beskrivelse under punkt 11 og 12.

Avvik fra anbefalingens punkt 9: Ingen

Punkt 10 Risikostyring og internkontroll

Kjernevirksomheten til SpareBank 1 Østfold Akershus er å skape verdier gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Risikostyringen i SpareBank 1 Østfold Akershus har som hovedformål å optimalisere forholdet mellom risiko og verdiskapning i et langsiktig perspektiv og samtidig sikre finansiell stabilitet. Dette skal oppnås gjennom:

- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen.
- Å ha en god risikokultur som kjenne- tegnes av høy bevissthet om risikostyringen og konsernets verdigrunnlag.
- Å ha et tilstrekkelig kapitalnivå ut fra valgt strategi og risikoprofil.
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter.
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.

Konsernet har etablert en prosess som på en systematisk måte identifiserer, vurderer, overvåker og rapporterer risikoer i hele konsernet som skal bidra til SpareBank 1 Østfold Akershus sin måloppnåelse.

Forretningsstrategien fastsetter konsernets forretningsstrategiske mål, og konsernets risikostrategi fastsetter risikoappetitten konsernet er villig til å akseptere for å oppnå de forretningsstrategiske målene. Risikoappetitten består av risikoutsagn med tilhørende risikorammer. Disse er knyttet opp til ulike risikokategorier som SpareBank 1 Østfold Akershus anser som vesentlige.

- Lønnsomhet
- Kapitaldekning
- Kredittrisiko
- Markedsrisiko
- Likviditetsrisiko

- Operasjonell risiko
- Eierrisiko
- Omdømmerisiko

Risikostrategien, risikoappetitten, risiko-utsagn og risikorammer er gjenstand for årlig revidering og besluttet av styret.

Internkontrollen i SpareBank 1 Østfold Akershus består av dynamiske og integrerte prosesser og systemer for å vurdere og teste at risikostyringen fungerer som forutsatt, og støtter opp under konsernets måloppnåelse. Internkontrollen skal sikre effektiv drift, pålitelig intern og ekstern finansiell og ikke-finansiell rapportering og etterlevelse av lover, regelverk og interne krav. Internkontrollen i SpareBank 1 Østfold Akershus består av ulike hovedkomponenter, herunder styringsmiljø, risikovurdering, kontrollaktiviteter, informasjon og kommunikasjon, og overvåkingsaktiviteter. Denne modellen bygger på European Banking Authorities Guidelines on Internal Governance og rammeverket fra Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, COSO.

I arbeidet med effektiv og hensiktsmessig risikostyring og internkontroll er risikokulturen grunnmuren som de andre elementene bygger på. Konsernet jobber kontinuerlig med å bygge og videreutvikle en sunn og god risikokultur. Fokus på gode holdninger, adferd og arbeidspraksis, systematisk arbeid med å identifisere og vurdere risiko og etablere og evaluere tiltak bidrar til en sunn

og god risikokultur. SpareBank 1 Østfold Akershus har etablert et tydelig verdigrunnlag og etiske retningslinjer som er godt kommunisert i hele organisasjonen.

Konsernet har utarbeidet en gjenopprettingsplan samt andre beredskaps- og kontinuitetsplaner som revideres jevnlig. Disse skal sikre at driften kan videreføres, og tap begrenses ved vesentlige og uforutsette hendelser. Gjenopprettingsplanen er en viktig del av SpareBank 1 Østfold Akershus sin beredskap. I gjenopprettingsplanen er det et sett med tiltak. Planen har som formål å stabilisere og gjenopprette konsernets finansielle stilling i en alvorlig stressituasjon. Gjenopprettingsplanen utarbeides som en integrert del av konsernets risiko- og kapitalstyring, og kan inntre ved brudd på ulike indikatorer. Brudd på indikatorene utløser en grundig evaluering av situasjonen og vurdering av eventuelle tiltak. Noen av indikatorene skal fungere som et tidlig varslings-system, og det er av den grunn en overlapp mellom gjenopprettingsindikatorene og risikorammene.

Økonomi, finans og bærekraft ivaretar den finansielle rapporteringen både på morbank- og konsernnivå og påser at rapporteringen skjer i samsvar med gjeldende lovgivning, regnskapsstandarter og selskapets regnskapsprinsipper. Det er etablert nøkkelkontroller i prosessene knyttet til finansiell rapportering hvor det er risiko for vesentlige feil.

Risikostyring og internkontroll ivaretas av tre forsvarslinjer:

Førstelinjeforsvaret består av konsernets operative funksjoner (forretnings, stabstøtteområder) som i sitt daglige arbeide skal sørge for å etablere, styre og følge opp internkontrollen, herunder risikostyring og etterlevelse, innenfor eget ansvarsområde. Medarbeidere har ansvar for å gjennomføre internkontrollen gjennom sine daglige arbeidsoppgaver. Alle fullmakter knyttet til førsteforsvarslinje sin risikotakning skal være personlige med unntak av for kredittkomité for bedriftsmarkedet (KK BM) som benytter kollektiv fullmakt. Konsernets operative funksjoner; førsteforsvarslinje, eier all risiko.

Andrelinjeforsvaret er en uavhengig kontrollfunksjon som overvåker risikobildet, internkontrollen og følger opp at konsernet etterlever gjeldende lover og forskrifter. Funksjonen bistår organisasjonen i arbeidet med å iverksette og implementere effektive prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere risiko. Den flagger utviklingstrender for eksisterende risikoer og potensielle nye trusler og muligheter. Kvartalsvis rapporterer *Risikostyring og etterlevelse* status på risikobildet, internkontrollen og etterlevelse til ledelsen og styret. *Risikostyring og etterlevelse* er organisert uavhengig av konsernets operative

funksjoner (forretnings, stabstøtteområder) og rapporterer direkte til administrerende direktør, samt har mulighet til å rapportere direkte til styret.

Tredjelinjeforsvaret skal bidra til hensiktsmessig risikostyring, internkontroll og pålitelighet i risikorapportering og finansiell rapportering. Internrevisjonen har sitt mandat fra styret som også godkjenner internrevisjonens årsplan og budsjett. Internrevisjonens mandat er å gi en uavhengig vurdering av kvaliteten og effektiviteten i konsernets virksomhetsstyring, risiko- og kapitalstyring, internkontroll og etterlevelse. Den interne revisjonsfunksjonen utføres av ekstern leverandør, noe som sikrer uavhengighet, kompetanse og kapasitet. Internrevisjonen rapporterer til styret. Internrevisjonens rapporter og anbefalinger knyttet til forbedringer i konsernets risikostyring, blir løpende gjennomgått og vurdert implementert.

Revisjonsutvalg og risikoutvalg omtales i punkt 9 over. Ekstern revisor omtales i punkt 15 nedenfor.

Note 7 finansiell risikostyring samt selskapets Pilar 3-rapport inneholder en ytterligere beskrivelse av risiko- og kapitalstyring og internkontroll.

Avvik fra anbefalingens punkt 10: Ingen

Punkt 11 og 12 Godtgjørelse til styret og ledende ansatte

Medlemmer av styret mottar en årlig godtgjørelse som fastsettes av bankens Representantskap, etter innstilling fra Valgkomiteen. Styremedlemmers honorar er ikke knyttet til bankens resultat eller lignende. Ingen av styrets medlemmer valgt av Representantskapet har oppgaver for konsernet utover styrevervet. Fastsetting av lønn og annen godtgjørelse til administrerende direktør foretas av styret. Det er etablert eget Godtgjørelsesutvalg som underutvalg til styret.

Bankens ordning for godtgjørelse er i tråd med forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond. Det er utarbeidet egne Retningslinjer for lønn og annen godtgjø-

relse til ledende personer. Retningslinjene er utarbeidet av styret og vedtatt av bankens representantskap.

Fastlønn er hovedkomponenten i godtgjørelsen, ingen i morbank har individuelle bonuser. Ledende ansatte, risikotakere og ansatte med selvstendige kontrollfunksjoner i konsernet er identifisert i henhold til forskriften.

Ytelser til konsernledelsen og styret er det opplyst om i *rapport om lønn til ledende personer i Sparebank 1 Østfold Akershus* for 2023. Rapporten er tilgjengelig på bankens nettsider: www.sparebank1.no/nb/ostfold-akershus/om-oss/investor/rapporter.html.

Avvik fra anbefalingens punkt 11 og 12:
Ingen

Punkt 13 Informasjon og kommunikasjon

Korrekt, tidsriktig og effektiv kommunikasjon om konsernets utvikling og resultater skaper tillit og troverdighet overfor investormarkedet og øvrige interessegrupper som ønsker å følge bankens utvikling. All rapportering er basert på åpenhet og likebehandling av aktørene i verdipapirmarkedet. SpareBank 1 Østfold Akershus har egne nettsider for investorinformasjon. Finanskalender, års- og kvartalsrapporter,

presentasjonsmaterieell og Pilar 3 gjøres tilgjengelig her. I tillegg til investorsidene og børsmeldinger, formidles informasjon til markedet gjennom regelmessige presentasjoner ovenfor samarbeidspartnere, lånegivere og investorer.

SpareBank 1 Østfold Akershus følger IR-anbefalingen til Oslo Børs av 1. mars 2021.

Avvik fra anbefalingens punkt 13: Ingen

Punkt 14 Selskapsovertakelse

SpareBank 1 Østfold Akershus er en delvis selveiende institusjon som ikke kan bli overtatt av andre gjennom oppkjøp uten behandling i selskapets organer. SpareBank 1 Stiftelsen Østfold Akershus og Sparebank1stiftelsen Halden har styrevedtatt hver for seg at de begge som et minimum skal eie 15 prosent av egenkapitalbevisene i SpareBank 1 Østfold Akershus.

Eierstrukturen i en sparebank er lovregulert og det må gis tillatelse fra Finanstilsynet for eierandel over 10 prosent av eierandelskapitalen. Oversikt over de største egenkapitalbevisene i SpareBank 1 Østfold Akershus finnes i egen note i årsrapporten.

Avvik fra anbefalingens punkt 14: Lovpålagte eierbegrensninger.

Punkt 15 Revisor

Avdeling Økonomi, finans og bærekraft ledes av viseadministrerende direktør/ CFO og er organisert uavhengig av forretningsområdene. Avdelingen ivaretar den finansielle rapporteringen både på morbank- og konsernnivå og påser at rapporteringen skjer i samsvar med gjeldende lovgivning, regnskapsstandarder og selskapets regnskapsprinsipper. Viseadministrerende direktør rapporterer direkte til administrerende direktør.

Ekstern revisor foretar full revisjon av selskapets og konsernets årsregnskap, i tillegg foretas begrenset revisjon av delårsregnskap på forespørsel.

Ekstern revisor velges av representantskapet etter anbefaling fra revisjonsutvalget og innstilling fra styret. Selskapet har samme revisor i morselskapet og i alle datterselskap. Ekstern revisor foretar den lovbestemte bekreftelsen av den økonomiske informasjon som foretakene gir i sine offentlige regnskap. Ekstern revisor presenterer årlig en plan for revisjonsarbeidet for revisjonsutvalget.

Ekstern revisor deltar i styremøtene som behandler årsregnskapet. I tillegg møter revisor i revisjonsutvalgets møter som behandler kvartalsregnskapet. Styret avholder årlig minst ett møte med revisor uten at administrerende direktør eller andre fra administrasjonen er til stede.

Eventuell rådgivning fra ekstern revisor skal til enhver tid ligge innenfor rammene av revisorlovens regler. Representantskapet vedtar ekstern revisors godtgjørelse for revisjon og eventuelt andre tjenester. Ekstern revisor gir revisjonsutvalget en beskrivelse av hovedelementene i revisjonen foregående regnskapsår, herunder om det er identifisert vesentlige svakheter i selskapets interne kontroll knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen inklusive eventuelle forslag til forbedringer. I tillegg bekrefter revisor sin uavhengighet og opplyser om hvilke andre tjenester enn lovpliktig revisjon som er levert til foretaket i løpet av regnskapsåret.

Avvik fra anbefalingens punkt 15: Ingen.

Medarbeiderne våre

Våre viktigste ressurser er engasjerte og dyktige medarbeidere som hver dag bidrar til å skape resultater. I 2023 var det 259 (222) årsverk i finanshuset vårt.

Bærekraftsmål:

4 God utdanning

8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst

KOMPETANSE OG ORGANISASJONSUTVIKLING

Omstillingsevne og kontinuerlig utvikling er avgjørende for å være relevant for kundene i fremtiden og dermed bankens konkurransekraft. Derfor er oppdatert fagkompetanse og digital kompetanse kombinert med endrings- og læringsevne vesentlig for fremtidens medarbeidere. Tilrettelegging av strukturert kompetanseutvikling er et viktig tiltak. Samtidig er den enkeltes arbeidsoppgaver en betydningfull læringsarena. En stor del av utviklingen og læringen skjer i det daglige. Dette forutsetter en god læringskultur med bevissthet om hva og hvordan vi lærer, og systematikk for kunnskapsdeling.

Kompetanse utvikles etter hvert som behov oppstår som følge av nye oppgaver og nye måter å utføre prosesser på. Virkemidlene er både utvikling av

dagens medarbeidere og rekruttering av nye medarbeidere med annen type kompetanse. I et marked med stor konkurranse om arbeidskraft, fremstår vi som en attraktiv arbeidsgiver, og har klart å tiltrekke oss dyktige medarbeidere i utlyste stillinger gjennom året.

Vi har i løpet av 2023 gjennomført et omorganiseringsprosjekt som omfattet hele organisasjonen med bakgrunn i å sikre en sterk markedsposisjon og arbeidsplasser inn i fremtiden. Dette gjør vi ved å frigjøre tid til rådgivning og bedre oppfølging av kunder for i større grad å levere på ambisjonen vår om å være en relasjonsbank.

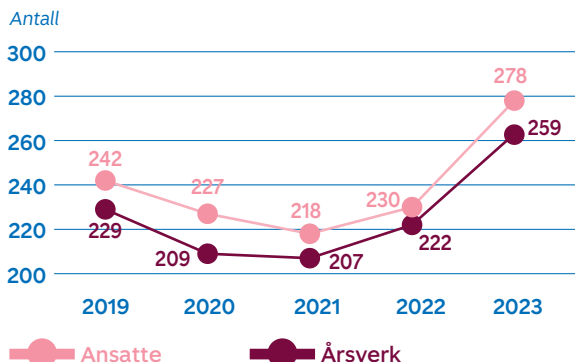
Medarbeidere som er godt kjent med retningen og målene er rustet til å ta gode beslutninger som gir gode kundeopplevelser. Strategien danner utgangspunktet for kompetanseplaner og for halvårlig strategisamlinger som forankrer og operasjonaliserer strategien i organisasjonen. Fastsetting av mål for avdelingene skal gjennomføres med involvering av medarbeidere, og prosessen rundt resultatledelse bidrar til å utvikle lederteamenes kollektive ansvar for måloppnåelse. Mål- og utviklingssamtaler tydeliggjør medarbeidernes

eierskap og sikrer oppfølging av oppgaver og kompetansetiltak mellom ledere og medarbeiderne. Lederutvikling forankret i vår leder- og organisasjonskulturplattform, samt strategi, er av stor betydning for å bygge kultur og nå strategiske mål. Det er i 2023 gjennomført både fysiske og digitale samlinger for lederutvikling, i tillegg til individuell veiledning.

En kompetanseportal er tilknyttet systemet for mål- og utviklingssamtaler hvor den enkelte gjennomfører kurs og oppdateringer løpende. En egen SØA-skole, der ansatte får opplæring i relevante fagområder i nye roller, bidrar til strukturert og effektivt mottak og opplæring av nyansatte og ved interne forflytninger. Internt eller eksternt utviklede kurs, fagsamlinger, treninger og e-læringer er normalt en veksling mellom digitale og fysiske arenaer. Det gjennomføres læringsaktiviteter både rettet mot det enkelte fagområdet og hele organisasjonen. Samtlige medarbeidere får jevnlig kompetanseoppdatering innen områder som IT-sikkerhet, håndtering av personopplysninger, etikk, antihvitvasking og antiterrorfinansiering.

Banken er tilknyttet alle nasjonale autorisasjons- og godkjenningsordninger i bank- og finansbransjen; autorisasjonsordning for sparing og investering (AFR), autorisasjonsordning for kreditt (KDR), godkjenningsordningene for skade- og personforsikring (SF) og personforsikring (PF). I henhold til Forsikringsformidlingsloven har alle autoriserte rådgivere gjennom-

Ansatte og årsverk

ført minimum 15 timer med kompetanseoppdateringer. Samtlige rådgivere autoriseres før de jobber selvstendig med kunder innen disse områdene.

Engasjerte medarbeidere med høy kompetanse innen sitt fagområde skal være vårt kjennetegn. Vi vil også i 2024 fortsette arbeidet med systematisk kompetanseutvikling og styrke læringskulturen blant medarbeiderne våre. Fremover skal vi fortsatt ha fokus på å bruke potensialt i medarbeiderne gjennom involvering i prosesser og beslutninger. Blant læringstiltakene inngår utviklingen av kompetanse om bærekraft og klimarisiko gjennom generell og rolletilpasset opplæring.

Retningslinjer: Kompetansestrategi, retningslinjer for læring og utvikling, verktøy for mål- og utviklingssamtaler, personalhåndbok, policy og rutiner for de ulike fagområdene.

Evaluerings: Kundetilfredshetsmålinger, organisasjonsundersøkelser, oppfølging av kursgjennomføringer, mål- og utviklingssamtaler.

Bærekraftsmål:

5 likestilling mellom kjønnene
10 mindre ulikhet

ARBEIDSMILJØ OG ARBEIDSFORHOLD

Det er et mål å være en attraktiv arbeidsgiver som tiltrekker, utvikler og beholder riktig kompetanse. En god organisasjonskultur er et fundament for å realisere bankens strategi. For å skape resultater som gir gode vilkår til kunder, lokalsamfunn og eiere kreves dyktige, engasjerte medarbeidere og ledere med felles norm for handlinger.

Ved å ha kunden i fokus og ta kundens perspektiv skal vi utvikles i takt med kundebehov, med kontinuerlige forbedringer som en del av vår organisasjonskultur. *Bedre-Sammen-Tett på* representerer viktige verdier i organisasjonskulturen, og er godt kjente og hyppig brukte begrep blant medarbeidere og ledere.

I 2023 har vi tatt i bruk et nytt verktøy for medarbeiderundersøkelser. Undersøkelsen sendes til alle ansatte i hele konsernet med en frekvens på annenhver uke. Dette gir leder en pulsundersøkelse som grunnlag for jevnlig oppfølging i den enkelte avdeling med en minimum frekvens på annenhver måned.

Arbeidsmiljøet oppleves generelt som godt. I 2023 har vi gjennomført en

omorganisering som har inkludert rekruttering av ny leder for privatmarkedet, ny leder for bedriftsmarkedet og leder for den nyopprettede linjen Kreditt og rådgiverstøtte.

Organisasjonen består av engasjerte medarbeidere som er stolte av arbeidsplassen sin, opptatt av samarbeid, kunnskapsdeling og utvikling. Samarbeid i team og på tvers av avdelinger er viktig for den enkelte og bankens utvikling.

Det gjennomføres ulike aktiviteter, både avdelingsvis og som konserntiltak, som skal bidra til et godt sosialt miljø og god fysisk helse. Det er lagt til rette for bruk av fleksibel arbeidstid i de avdelinger hvor det er mulig. En egen sosialkomité jobber på tvers av organisasjonen med ulike tiltak for trivsel og medarbeiderskap. I tillegg har vi reettablert Bedriftsidrettslaget som har arrangert en rekke spennende og morsomme aktiviteter gjennom året.

Bedre
Sammen
Tett på

Laila Lunde
Kunderådgiver

Erlend Pedersen
Kunderådgiver

ARBEIDSTAKERRETTIGHETER

Det er et mål å ivareta arbeidstakernes rettigheter og fremme et trygt og sikkert arbeidsmiljø på en god og systematisk måte, for medarbeidere i alle aldersgrupper og livsfaser. Arbeidstakeres rettigheter er regulert gjennom tariffavtaler, interne retningslinjer og samarbeid gjennom jevnlig møter med tillitsvalgte og verneombud. Vi anerkjenner organisasjonsfriheten og retten til å kunne kreve tariffavtale. Vi har etablert tariffavtaler med begge de to store fagforeningene som organiserer de fleste ansatte i bransjen. Samarbeidet mellom ledelsen og ansattes representanter er meget god.

Det er etablert elektronisk personalhåndbok og HMS-håndbok som til enhver tid er oppdatert på gjeldende lover og retningslinjer.

Retningslinjer: System for mål- og utviklingssamtaler, personalhåndbok, HMS-håndbok, etiske retningslinjer.

Evaluerings: Kundetilfredshetsmålinger, organisasjonsundersøkelser, oppfølging av kursgjennomføringer, mål – og utviklingssamtaler.

HELSE OG SIKKERHET

SpareBank 1 Østfold Akershus skal til enhver tid ha hensiktsmessige prosedyrer og rutiner i henhold til gjeldende lover og forskrifter for alle aktiviteter som kan påvirke arbeidsmiljø og sikkerhet.

Sykefraværet (syke- og egenmeldt fravær) var 5 prosent i 2023 mot 7 prosent i 2022. Det har gjennom året vært stor fokus på sykefraværet i organisasjonen og sykemeldte følges tett opp med mulighet for ulike tilrettelegginger. Fysisk aktivitet tilrettelegges og støttes gjennom ulike ordninger. Blant annet har Bedriftsidrettslaget gjennomført ulike aktiviteter i hele vårt geografiske område. Medarbeiders trivsel og helse har

høy prioritet, og Sosialgruppen og Bedriftsidrettslaget har viktige roller i den sammenheng og har gjennomført en rekke aktiviteter.

Det gjennomføres jevnlig vernerunder på arbeidssstedene i samarbeid med verneombud. Samtlige medarbeidere er tilknyttet helseforsikring, har tilgang på hev- og senkbare arbeidsbord og mulighet for ergonomisk veiledning gjennom vår bedriftshelsetjeneste. Det gjennomføres jevnlig informasjon og øvelser for å håndtere kritesituasjoner, både i form av deltakelse i større øvelser, egne øvelser eller varslingsøvelser for kriseledelse og krisestab.

Bærekraftsmål:

5 likestilling mellom kjønnene
8 anstendig arbeid og økonomisk vekst
10 mindre ulikhet

LIKESTILLING OG TILTAK MOT DISKRIMINERING

– arbeidsgivers aktivitet- og redegjørelsesplikt

Vi er en viktig samfunnsaktør med forpliktelser til å drive en bærekraftig virksomhet. Vi ønsker å gjenspeile samfunnet vi er en del av, og rekruttere personer som reflekterer det. Ulikhet i kjønn, alder, erfaring, kulturell bakgrunn, funksjonsevne, etnisitet og livssyn vil i mange sammenhenger ha positive effekter på arbeidsmiljø, utvikling og verdiskaping for kundene våre.

Det er viktig å skape et trygt og inkluderende arbeidsmiljø hvor medarbeiderne opplever verdsetting for den de er.

Jørn Tore Nilsen
Finansrådgiver

Astrid Aaserød
Finansrådgiver

Mangfold er alt som gjør mennesker og grupper unike og forskjellige fra hverandre. Alle i konsernet skal ha like rettigheter og muligheter uavhengig av alder, kjønn, funksjonsnedsettelse, kulturell bakgrunn, religiøs tro eller seksuell orientering.

Det er et mål at begge kjønn er representert i balansert grad der beslutningene treffes, og at det er mangfold i ledergruppene og blant bankens ansatte. Det legges vekt på kompetanse og egnethet i utvelgelsesprosesser, og det er ingen forskjeller i forhold til kvinner og menns mulighet til å søke og komme i betraktning for videre utvikling og nye stillinger.

Kriterier for fastsettelse av lønn er ikke påvirket av den ansattes kjønn. Lokale lønnstillegg skjer ut fra fastlagt prosess i en årlig vurdering av individuelle pre-

stasjoner og bidrag til kollektiv resultatoppnåelse over tid. Det skal ikke forekomme lønnsforskjeller som er basert på kjønn. I de årlige lokale lønnsvurderingene er likelønn et fast fokusområde. Statistikk for lønnsforskjeller mellom kvinner og menn vurderes årlig sammen med tillitsvalgte.

Fleksitid kan benyttes i de fleste avdelinger, og det er fleksible ordninger som tilrettelegger for å kombinere jobb og familieliv i ulike livsfaser. Det er ingen ansatte som arbeider ufrivillig deltid. Vi er fleksibel når det gjelder å innvilge permisjon og deltidsordninger for kvinner og menn som er i en omsorgssituasjon. Ved fødselspermisjon tilstås

lønn utover 6 G, og det blir automatisk gitt lønnsøkning tilsvarende et lønns-trinn når kvinner vender tilbake fra fødselspermisjon.

Det arbeides aktivt for å forhindre diskriminering som følge av kjønn, ved graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder eller kombinasjon av disse. Dette omfatter blant annet bevissthet og oppfølging knyttet til rekruttering, lønns og arbeidsvilkår, forfremmelse og utviklingsmuligheter. Det aksepteres ingen form for diskriminering, mobbing, trakassering, inkludert uønsket seksuell oppmerksomhet eller annen upassende atferd, av kollegaer eller andre man forholder seg til som

medarbeider. Dette tydeliggjøres i etiske retningslinjer som inkluderer rutiner for varsling av kritikkverdige forhold. Med utgangspunkt i nulltoleranse for mobbing og trakassering blir temaet alltid satt søkelys på fra ledelsen i forbindelse med oppfølging av temaet i medarbeiderundersøkelsene som gjøres gjenvnlig gjennom året. Det er ingen varslingssaker knyttet til mobbing eller trakassering i 2023.

Det er også i år gjort vurderinger sammen med tillitsvalgte og verneombud for å avdekke om det er områder hvor det er risiko for holdninger, fordommer eller strukturer som kan føre til diskriminering eller om det er hindre for likestilling. Dette er blant annet vurdert innen områder som rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utvikling

Kristian Witnes
Bedriftsrådgiver

Sondre Aabø
Bedriftsrådgiver

og opplæring, tilrettelegging, kombinasjon av arbeid og familieliv. Det er ikke avdekket noen slike hindre, men det er satt mål for å styrke arbeidet innenfor noen områder.

Tiltakene dreier seg blant annet om å opprettholde kjønnsbalansen på ledernivåer. Det jobbes også aktivt med å tilby arbeidsutprøving for å øke inkludering, blant annet gjennom videreføring av samarbeid med Fontenehuset og vi har gjennom året hatt ansatte på arbeidsprøving fra Ukraina. Det er også satt mål om å øke andel ansatte med innvandrerbakgrunn. Retningslinjer for rekrutteringsprosessen tydeliggjør at mangfold skal vektlegges, både med hensyn til kjønn og alder. Etnisitet skal vies spesiell oppmerksomhet ved gjennomgang av søknader slik at vi sikrer at kvalifiserte søkere uavhengig av etnisitet innkalles til intervju. Dette følges opp tydeligere overfor ledere knyttet til hver enkelt stilling fremover. Det er gjennomført lederopplæring for å styrke bevisstheten i arbeidet for økt mangfold. Arbeidstrening og sommerjobber for personer med innvandrerbakgrunn er blant virkemidlene for å nå målet. Lokalene våre er utformet for å ivareta nedsatt fysisk funksjonsevne, og det legges til rette for medarbeidere med redusert hørsels- eller synsevne ved behov.

På de neste sidene vises statistikker for ulike områder knyttet til likestilling, og en handlingsplan som viser en skjematisk oversikt over enkelte tiltak for økt mangfold, likestilling og inkludering.

”Mangfold skal vektlegges, både med hensyn til kjønn og alder. Etnisitet skal vies spesiell oppmerksomhet ved gjennomgang av søknader slik at vi sikrer at kvalifiserte søkere uavhengig av etnisitet innkalles til intervju.

Resultatene av det målrettede arbeidet med kjønnsbalanse i besluttsende organer synliggjøres av kjønnsfordelingen blant ledere i styrende organer og i virksomheten. I bankens styre er det åtte faste medlemmer, av disse er fire kvinner og fire menn. Det er tre kvinner og fire menn i konsernets øverste ledergruppe. Blant bankens øvrige ledere, avdelingsledere og banksjefer er det 11 kvinner og 11 menn. Av morbankens 181 ansatte er det 104 kvinner og 77 menn.

Det skal også fremover arbeides aktivt gjennom oppfølging og vurderinger sammen med tillitsvalgte for å avdekke og forebygge risiko for diskriminering og oppmerksomhet om likestilling. Kjønnsbalansen i enkelte avdelinger og totalt sett skal også vies økt oppmerksomhet fremover.

Retningslinjer: Etisk retningslinjer, Personalthåndbok, HMS-håndbok, prosess for rekruttering, godtgjørelsespolitikk.

Evaluerings: Kundetilfredshetsmålinger, organisasjonsundersøkelser, oppfølging av kursgjennomføringer mål og utviklingssamtaler.

Årsverk og kjønnsfordeling	
Antall årsverk morbank	174,5
Antall kvinner	104/57,5 %
Andel kvinnelige ledere (eksl. konsernledelsen)	11/50 %
Andel kvinner i konsernledelsen	3/43 %
Andel kvinner i styret	4/50 %
Sykefravær	5 %
Antall rekrutteringer morbank internt	9
Antall rekrutteringer morbank eksternt	20
Gjennomsnittsalder	47
Gjennomsnittlig ansettelsestid	9,1
Andel midlertidige ansettelser	0,5 %
Andel midlertidige ansettelser inkl. innleide	1,1 %

Nyansettelser og turnover	
Oppgi det totale antallet og frekvensen av nye ansettelser i rapporteringsåret fordelt på alder	6 under 30 14 mellom 30-50 0 over 50
Oppgi det totale antallet og frekvensen av nye kvinnelige ansettelser i rapporteringsåret	7 kvinner ansatt
Oppgi det totale antallet og frekvensen av nye mannlige ansettelser i rapporteringsåret	13 menn ansatt
Oppgi det totale antallet og frekvensen av nye ansettelser under rapporteringsåret fordelt på region	Banken har sin virksomhet i en samlet region
Oppgi det totale antallet og gjennomtrekk-frekvensen av ansatte under rapporteringsåret fordelt på alder	Totalt (inkl. pensjonister): Under 30: 1 sluttet, 6 ansatt 30-50: 3 sluttet, 14 ansatt Over 50: 5 sluttet (5 alder-/uførepensjon), 0 ansatt
Oppgi det totale antallet og gjennomtrekk-frekvensen av kvinnelige ansatte under rapporteringsåret	4 sluttet og 7 nye ansatte kvinner
Oppgi det totale antallet og gjennomtrekk-frekvensen av mannlige ansatte under rapporteringsåret	5 sluttet og 13 nye ansatte menn
Oppgi det totale antallet og gjennomtrekk-frekvensen av ansatte under rapporteringsåret fordelt på region	Banken har sin virksomhet i en samlet region

Fordeler gitt til fulltids-ansatte, men ikke til midlertidige eller deltidsansatte	
Fordeler gitt til fulltidsansatte, men ikke til deltidsansatte eller midlertidig ansatte	Alle fast ansatte med 20 % stilling eller mer har samme rettigheter og ansattgoder Vikarer er tilsluttet pensjonsordning og yrkesskadeforsikring

Foreldrepermisjon

Totalt antall ansatte med rett til foreldrepermisjon, fordelt på kjønn	Samtlig ansatte
Totalt antall kvinnelige ansatte som tok foreldrepermisjon	4
Totalt antall mannlige ansatte som tok ut foreldrepermisjon	3
Totalt antall kvinnelige ansatte som returnerte til arbeid i rapporteringsperioden etter endt foreldrepermisjon	1, 3 er fortsatt i permisjon
Totalt antall mannlige ansatte som returnerte til arbeid i rapporteringsperioden etter endt foreldrepermisjon	1, 2 er fortsatt i permisjon

Prosentandel av ansatte som har regelmessige medarbeidersamtaler

Andel ansatte som får regelmessige prestasjons- og karriereutviklingstilbakemeldinger	Omfatter alle medarbeidere, ingen forskjell på kjønn. 55 % av medarbeiderne er registrert i systemet at de har gjennomført min. en mål- og utviklingssamtale i 2023
---	---

Kjønns sammensetning i styrende organer og ledelsen

Rapporter den prosentvise andelen av individer i alder 30-50 år i organisasjonens styringsorgan	50 %	Styret, ikke inkl. vara
Rapporter den prosentvise andelen av individer i alder over 50 år i organisasjonens styringsorgan	50 %	Styret, ikke inkl. vara
Rapporter på den prosentvise andelen av ansatte i alder under 30 år per ansattkategori	KL: 0 % Linje: 0 % Stab/støtte: 0 % Særlige stillinger: 0	Fast ansatte
Rapporter på den prosentvise andelen av ansatte i alder 30-50 år per ansattkategori	KL: 28,5 % Linje: 66,7 % Stab/støtte: 50 % Særlige stillinger: 27,3 %	Fast ansatte
Rapporter på den prosentvise andelen av ansatte i alder over 50 år per ansattkategori	KL: 71,5 % Linje: 33,3 % Stab/støtte: 50 % Særlige stillinger: 72,7 %	Fast ansatte
Rapporter på den prosentvise andelen av ansatte der annen indikasjon på mangfold er relevant (som minoriteter og sårbare grupper) per ansattkategori	Ingen data på tidspunktet	Minoriteter og sårbare grupper) per ansattkategori

Lønnsforskjeller mellom menn og kvinner

Forholdet mellom grunnlønn og godtgjørelse for kvinner til menn for hver ansattkategori fordelt etter «viktige arbeidssteder».		Innberettet lønn/naturallytelser i 2023 for ansatte ved årsskiftet.
Utformingen av stillingsnivåene er basert på eksisterende stillingskategorier i virksomheten og en vurdering av hvilke stillinger som inngår i de ulike nivåene. Eksempel på vurderinger: Tidligere ledere som har gått ned i stilling, men beholdt lønnen, inngår i statistikken i nåværende stillingskategori.	KL inkl Adm.dir: 79,1 % KL ekskl. Adm.dir: 103,2 % Særlige stillinger: 90,3 % Stab/støtte: 87,5 % Linje: 86,5 %.	Analysene er ikke korrigert for strukturelle forhold, stillingsprosent eller knyttet til alder, ansiennitet og utdanningsnivå.
Kvinneres gjennomsnittslønn i prosent av menns gjennomsnittslønn:		Rapportert på regionen samlet.
Rapporter definisjonen brukt for «viktige arbeidssteder».		Rapportert for regionen samlet.

Antall tilfeller av diskriminering og korrigerende tiltak som er iverksatt

Totalt antall tilfeller av diskriminering	Ingen rapporterte
---	-------------------

Vikarer, deltid og permisjon

Antall ufrivillig deltid	0
Deltid	14 kvinner og 1 mann
Vikarer pr 31/12	1 kvinner og 1 mann
Gjennomsnitt uker i perm	25 uker for kvinner og 18,4 uker for menn

Uttak av permisjon, sykefravær, deltid

	2023	2022
Uttak av permisjon dagsverk		
Menn:	221	141
Kvinner:	501	210
Sykefravær kjønn (egen-, legemeldt, koronafravær)		
Menn:	1,89 %	3,69 %
Kvinner:	8,06 %	9,4 %
Fravær syke barn inkl. korona dagsverk		
Menn:	31	68
Kvinner:	82	109
Andel deltid (av antall deltid)		
Menn	6,70 %	6,7 %
Kvinner	93,30 %	93,3 %

Arbeid for likestilling og mot diskriminering				
Personal-område	Tiltak	Mål for tiltaket	Status	Oppfølging
Rekruttering	Begge kjønn skal som hovedregel være representert som finalekandidater til lederstillinger for å opprettholde kjønnsbalansen. Øke bevisstheten hos ledere om å innkalle personer med annen etnisitet enn norsk ved utvelgelse av kandidater til intervju.	Opprettholde god kjønnsbalanse mellom kvinner og menn i på alle ledernivå. Øke mangfold.	I dagens rekrutteringsprosess står det at mangfold skal vektlegges i avdelingen og banken hva gjelder alder og kjønn. Ledere er bevisstgjort dette gjennom eget møte.	Økt oppfølging og bevisstgjøring av ledere i rekrutteringsprosesser fra HR, herunder tema knyttet til mangfold og ubeviste fordommer.
Forfremmelse og utviklingsmuligheter	Opprettholde status om å legge vekt på kompetanse og egnethet i utvelgelsesprosesser. Utarbeide oversikt for å tydeliggjøre karriere- og utviklingsmuligheter internt.	Like muligheter – det skal fortsatt være slik at det ikke er forskjeller i forhold til kvinner og menns mulighet til å søke og komme i betraktning for videre utvikling og nye stillinger.	Det legges vekt på kompetanse og egnethet i utvelgelsesprosesser.	Følges opp av HR i samarbeid med tillitsvalgte.
Lønns- og arbeidsvilkår	Fortsette med bevisstgjøringsarbeid overfor ledere om at det ikke skal være lønnsforskjeller som er basert på kjønn.	Opprettholde at kriterier for fastsettelse av lønn ikke påvirkes av den ansattes kjønn.	Kriterier for fastsettelse av lønn er ikke påvirket av den ansattes kjønn.	Følges opp ifm lokale lønnsoppgjør fra HR.
Tilrettelegging for mangfold	Aktiv holdning for å ta inn mennesker på arbeidsutprøving/tilsvarende. Tilby sommerjobber og arbeidstrening for personer med innvandrerbakgrunn.	Øke mangfold.	Samarbeid med Fontenehuset om arbeidstrening.	Følges opp av HR i samarbeid med ledere.

Arbeid for likestilling og mot diskriminering				
Mulighet til å balansere privatliv og arbeidsliv på en god måte, omsorgsoppgaver, permisjon ved fødsel eller adopsjon.	Øke fokus på ordningene knyttet til livsfasepoltikk og tilrettelegging.	Være en attraktiv arbeidsplass i alle livsfaser.	Fleksitid kan benyttes i de fleste avdelinger. Fleksible ordninger som tilrettelegger for å kombinere jobb og familieliv i ulike livsfaser. Fleksibel ift å innvilge permisjon og deltidsordninger for kvinner og menn som er i en omsorgssituasjon. Ved fødselspermisjon tilstås lønn utover 6 G, og det blir automatisk gitt lønnsøkning (tilsvarende et lønnstrinn) når kvinner vender tilbake fra fødselspermisjon.	Følges opp av HR.
Trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold.	Øke lederes kompetanse om mangfoldsarbeid og kombinasjonsrisikoer.	Et trygt og inkluderende arbeidsmiljø.	Det er ikke rapportert om konkrete saker, men det er alltid en risiko for at noe ikke fanges opp.	Tema på ledersamling, følges opp av HR.

3. Tilbakeblikk 2023

1. kvartal 2023

Ansvarsforsikring.

Alle små elektriske kjøretøy må forsikres med egen ansvarsforsikring.

Action Now i regi av Sarpsborg 08. Gjennom Action Now deltar vi i et nettverk av bedrifter som jobber med bærekraftig strategi og forretningsutvikling i regionen vår.

PM-oppgdraget.

Fortsettelse av en nasjonal kampanje med fokus på kundeløftet vårt «Mest nyttige innovasjoner».

Makrofrukost med bankens egne Henry Tvette og Jon Tørmøen. Dagens frokostgjest var Stine Ferguson fra Solid Gruppen med et innlegg om bærekraft i praksis.

Makrofrukost 2023 på Smart Innovation

Ny finansavtalelov. Lovens hovedformål er å styrke folks rettigheter og forebygge gjeldsproblemer.

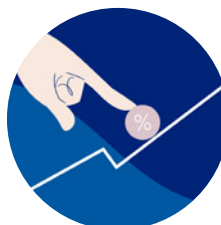

Sarpsborg.

Kontoret vårt i Sarpsborg har blitt pusset opp og lagt enda bedre til rette for kundebesøk.

Vi vant anbuds-konkurransen og er **Moss kommunes hovedbankavtale** for en ny periode.

Rentebeslutning Norges Bank. Styringsrenten ble satt opp.

2. kvartal 2023

Østfold konferansen 2023 i Sarpsborg

Samarbeidsavtale med Fontenehuset i Fredrikstad om overgangsarbeid mellom Fontenehuset i Fredrikstad og lokalbanken vår på Værste.

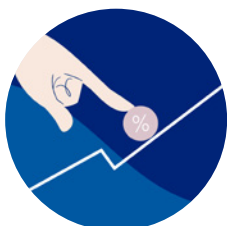
Winningtemp

Winningtemp tas i bruk i banken. Winningtemp er et medarbeiderundersøkelserverktøy som tar pulsen på organisasjonen gjennom året. Resten av konsernet får tilgang senere i 2023.

Sommerbyttehelg.

Sammen med Stjernen Hockey Ung arrangerte vi sommerbyttehelg med salg av brukt sportsutstyr.

Ny rentebeslutning.

Styrringsrenten ble satt opp.

Makrofrukost med Henry Tvette og Jon Tørmøen: Nedtur eller opptur – hva skjer med renta fremover?

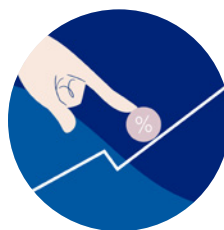
Makrofrukost med Henry Tvette og Jon Tørmøen: Nedtur eller opptur – hva skjer med renta fremover?

Ina Tiller Ny direktør for Kreditt og rådgiverstøtte, en nyopprettet linje i banken.

Grønt landbrukslån

Vi tilbyr nå lån til miljøtiltak på bolig, driftsbygninger og maskiner i landbruk og skogbruk.

Ny rentebeslutning.

Styrringsrenten ble satt opp.

Idyll festivalen.

Vi har vært hovedsponsor for Idyll festivalen i Fredrikstad i flere år, og i 2023 hadde vi også sommerfest for alle ansatte på festivalen.

3. kvartal 2023

Ny rentebeslutning.

Styrringsrenten ble satt opp.

Miljøfestivalens Næringslivsdag.

Sammen med Miljøfestivalen Moss arrangerte vi for første gang en egen festivaldag for næringslivet i regionen vår, med tema «Hvordan skape business ut av bærekraft».

Kundearrangementer om fremtidsfullmakt.

I samarbeid med advokatfirmaet Legalis har vi holdt flere kundearrangementer med fremtidsfullmakt som tema i 2023. Arrangementene har vært fulltegnet og etterspurt, og vi fortsetter med dette rundt om i regionen vår i 2024.

Ny rentebeslutning.
Styringsrenten ble satt opp.

Karianne Pettersen
Ny lokalbanksjef Vestby.

Vinner av Gründerprisen 2023 på hele 500 000 kroner gikk til selskapet Quarry Scan AS fra Hølen. De utvikler et verktøy som skal søke etter sjeldne mineraler til bruk i el-biler og andre tekniske duppeditter. Prisen ble delt ut hos SPIN i Sarpsborg.

4. kvartal 2023

Chris Magne Martinsen
Ny direktør for privatmarkedet.

Dugnad på Spleis. Lansering av flere dugnadsprodukter og dugnadskalkulator hos Spleis.

Verdensdagen for psykisk helse ble markert internt i banken med program hele uka.

Uro i verdens-økonomien på grunn av konflikter i Europa og Midtøsten.

Kundetur til Nederland med sirkulær økonomi som tema.

I Propelljakten konkurrerer ungdomsbedrifter om å få med seg en «propell» i form av en gavesjekk på 1000 kroner. Takk til Bodil og Maritha fra banken og Ole Christian Trandum fra Utomhus – Østfold Gress for flott juryinnsats.

NHO på besøk Ole Erik Almlid, administrerende direktør i NHO, Emil Inversini, administrerende banksjef i Askim og Spydeberg Sparebank og Arild Bjørn Hansen, administrerende direktør i SpareBank 1 Østfold Akershus.

Starte AS. SpareBank 1 har, i samarbeidet med Brønnøysundregistrene, laget en ny og enklere løsning for å starte et aksjeselskap. Vi var første bank i SpareBank 1-alliansen som tok i bruk denne løsningen.

Marita Harlem Bjørgen leder for den nyopprettede avdelingen Rådgiverstøtte.

Vi lanserer flere **grønne låneprodukter** for privatkundene våre.

Byttehelgen. Lørdag 8. november gikk bruktmarkedet Byttehelgen av stabelen i flere byer i regionen vår.

Ny rentebeslutning. Styringsrenten ble holdt uendret.

Kjetil Andresen ansatt som ny direktør for bedriftsmarkedet i banken.

De to neste årene skal vi levere bank-tjenester til **Halden kommune.**

SpareBank 1
REGNSKAPSHUSET

Vigres endrer formelt navn til **SpareBank 1 Regnskapshuset Østfold Akershus AS**

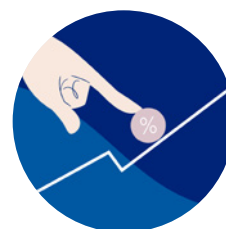
Mona Schanke Magnussen ny leder av nyopprettede Direktebanken.

Fremtind Forsikring As og Eika forsikring inngår intensjons-avtale om å slå seg sammen.

Daniel Conrad Nilsen ny lokalbanksjef i Askim.

Siste **rentebeslutning** fra Norges Bank 14. desember. Styringsrenten ble satt opp.

4. Bærekraft og samfunn

Slik jobber vi med bærekraft

SpareBank 1 Østfold Akershus skal bidra til en bærekraftig utvikling i regionen vår. I dette arbeidet skal vi både bidra aktivt gjennom vår daglige virksomhet og gjennom å engasjere oss ekstra i utfordringer som samfunnet står overfor.

Bærekraft er godt forankret i vår konsernstrategi, og vi ønsker å bidra til en bærekraftig utvikling av regionen og våre lokalsamfunn. Vi jobber derfor for at hensynet til bærekraft skal være gjennomgående i hele vår virksomhet. Samtidig som det også er viktig å ha det globale perspektivet, da vi lever i en verden med stadig mer komplekse utfordringer og en økende bevissthet om vårt felles ansvar. Vi skal forsterke den positive og redusere den negative påvirkningen vi har på mennesker, miljø og samfunn. Som bank erkjenner vi at vi har stor innflytelse og påvirkning på retningen til pengestrømmen og de midlene vi håndterer og forvalter.

Bærekraft skal være gjennomgående i alt vi gjør, og vi skal sikre en helhet og god framdrift i dette arbeidet. Vår strategi og våre handlingsplaner presiserer hvordan vi skal jobbe innenfor områdene økonomi, miljø, klima og sosiale forhold. Styringsdokumentene våre veileder beslutningstaking og arbeid i banken, og tydeliggjør krav

og retningslinjer innenfor klima og bærekraft som er grunnlag for banken sitt arbeid.

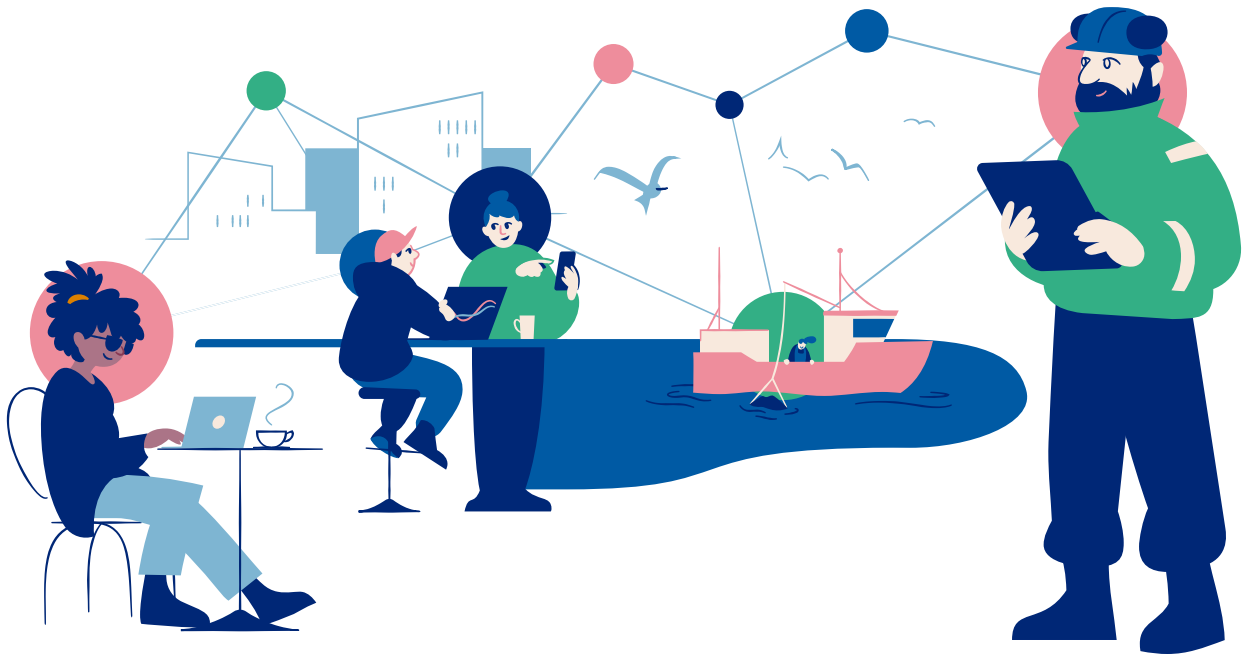
Det er vedtatt fire hovedsatsinger på bærekraft:

- Være en bank for fremtiden – bærekraft i kjernevirksomhet.
- Være en pådriver for omstilling av lokalt næringsliv og grønt skifte i lokalt næringsliv.
- Være en bank med hjerte for lokalsamfunnet.
- Ha fokus på bærekraft i eget hus (utslipp fra egen drift samt leverandørkjede).

Et gjennomgående mål for oss er kompetanseutvikling. Kompetanse innenfor bærekraftsområdet må ligge til grunn hos alle våre ansatte for å sikre at bærekraft er en del av vårt arbeid.

ORGANISERING AV ARBEIDET MED BÆREKRAFT

Styret i SpareBank 1 Østfold Akershus har fastsatt konsernets strategiske

målbilde, hvor bærekraft er ett av de overordnede strategiske målene. Styret har det øverste ansvaret for konsernets arbeid med bærekraft, og konsernets strategi setter ambisjonsnivået. Styret vedtar konsernets *policy for samfunnsansvar og bærekraft*, som gir føringer for det operative arbeidet. Styret informeres om framgang, påvirkning, risiko og muligheter innenfor bærekraftsområdet i styremøter og gjennom faste rapporteringer.

I det daglige forvaltes ansvaret for fagområdet av administrerende direktør og konsernledelsen. Ansvaret for operasjonalisering av arbeidet med bærekraft er lagt til linjen for *Økonomi, finans og bærekraft*, med en egen fagansvarlig for bærekraft.

Fagansvarlige og øvrige ledere for virksomhetsområdene i konsernet er

ansvarlig for kontinuerlig oppdatering og faktisk etterlevelse av gjeldende regler og retningslinjer. De skal kommunisere og implementere endringer i regelverket innenfor sitt ansvarsområde, og sørge for at mål og tiltak relevante for virksomhetsområdene er kjent for de ansatte.

Konsernet har opprettet et strategisk prosjekt; *Tilpasning til nye ESG-regelverk*, med deltakere på tvers av konsernet, også eiendomsmegler og regnskaps-hus. Prosjektet har startet med prosjektmøter i løpet av høsten 2023.

Styringsgruppen for dette prosjektet er konsernledelsen med representanter fra datterselskapene og representant fra styret og revisjonsutvalget. Prosjektet er et ledd i forberedelsene og tilpasningene til at vi skal rapportere etter Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Regelverket vil ha betydning for om-

fanget og innholdet i konsernets rapportering. I forbindelse med dette vil vi i løpet av første halvår 2024 gjennomføre en dobbelt vesentlighetsanalyse.

BÆREKRAFT HOS LEVERANDØRER

Vi stiller en rekke krav til arbeidet med bærekraft hos våre leverandører. Vi har et ansvar for å ivareta klima, miljø, samfunn og menneske- og arbeidstakerrettigheter i våre leverandørkjeder.

Se kapittel 7 Detaljer om bærekraft

RAPPORTERING

Gjennom vår rapportering ønsker vi å gi interessenter en transparent oversikt over våre bærekraftinitiativ, og vi rapporterer årlig i tråd med ulike rapporteringsstandarder. Bærekraftinformasjonen er integrert i årsrapporten, og vi rapporterer med henvisning til standarden Global Reporting Initiative (GRI). Se kapittel 7 for detaljer om bærekraft for nærmere detaljer om GRI-rapporteringen.

KLIMARISIKO

Klimaendringer og omstillingen til lavutslippssamfunnet skaper et nytt risikobilde for næringslivet og finansnæringen, og utgjør en finansiell risiko. Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) er et internasjonalt anerkjent rammeverk for klimarisikorapportering, og brukes i vurdering av klimarisiko. Dette hjelper oss å forstå risiko og muligheter innenfor klima og bærekraft. I 2022 og 2023 har vi jobbet mye med å kartlegge den fysiske klima-

risikoen i markedsområdet vårt og i vår utlånsportefølje, samt vår overgangsrisiko. Vi har utarbeidet scenarioanalyser, og i 2023 utførte vi stresstester av porteføljen på utvalgte risikoer. Se kapittel 7 Detaljer om bærekraft for vår rapportering på klimarisiko (TCFD).

NATURRISIKO

Naturrisiko er risikoen for strategiske eller finansielle konsekvenser for bedrifter og samfunn når tap av natur, eller overgangen til et samfunn hvor bruk av natur er innenfor jordens tålegrenser, endrer forutsetningene og rammene for næringsvirksomhet og økonomien. Task Force on Nature-related Financial Disclosures (TNFD) brukes i vurdering av naturrisiko. Dette hjelper oss å forstå risiko og muligheter innenfor natur og bærekraft. 2023 er det første året vi rapporterer på naturrisiko. Se kapittel 7 Detaljer om bærekraft for vår rapportering på naturrisiko (TNFD).

KLIMAREGNSKAP

For å kartlegge klimagassutslipp knyttet til vår virksomhet har vi utarbeidet et klimaregnskap for egen drift, som inkluderer utslipp fra Scope 1, Scope 2 og Scope 3 (tjenestereiser). Den internasjonale standarden Greenhouse Gas (GHG) protokollen er rammeverket som ligger til grunn for klimaregnskapet. Dette er et viktig verktøy i arbeidet vårt med å identifisere konkrete tiltak for å kunne redusere klimagassutslipp fra egen drift. I Scope 3 kartlegger vi finansierte klimagassutslipp. Som bank har vi et stort potensial for å kunne bidra til betyde-

lige utslippsreduserende tiltak gjennom målrettede utlån og på den måten støtte opp under Parisavtalen og klimamålene satt av regjeringen.

Vi har kjøpt klimakvoter utstedt av FN for å kompensere for vårt kartlagte klimagassutslipp på 49 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e) i 2023.

Les mer i kapittel 7 Detaljer om bærekraft.

CORPORATE SUSTAINABILITY REPORTING DIRECTIVE (CSRD)

Som nevnt under avsnittet «Organisering av arbeidet med bærekraft» jobber vi med å klargjøre oss for å rapportere etter det nye bærekraftsrapporteringsdirektivet. CSRD skal sikre at bedrifter rapporterer på innvirkningen av virksom-

hetenes sosiale og miljømessige aktiviteter, og muliggjør en større grad av sammenlignbarhet mellom selskap. CSRD krever at selskaper rapporterer i samsvar med en ny europeisk standard for bærekraftsrapportering, European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Vi har i 2023 hatt med to representanter på Akademiet for bærekraftsrapportering i regi av Revisorforeningen for å få mer innblikk i direktivet og kravene.

I løpet av første halvår 2024 vil konsernet gjennomføre en dobbelt vesentlighetsanalyse for å kartlegge hvilke ESRS-er vi skal rapportere etter, og i andre halvår 2024 vil vi gjennomføre en gap-analyse mot kravene i CSRD for å avdekke og lukke vesentlige gap før vi blir rapporteringspliktige.

EU-TAKSONOMIEN

EU-taksonomien er et rammeverk for å klassifisere økonomiske aktiviteter etter deres miljømessige bærekraftighet. Dette gir en felles forståelse og standard for hva som anses som en bærekraftig økonomisk aktivitet. Målet er å fremme investeringer i miljøvennlige prosjekter og bidra til å oppfylle EUs langsiktige klimamål, inkludert Parisavtalen. EU-taksonomien dekker en rekke sektorer.

Etter taksonomiforordningen så vil rapporteringsplikten i første omgang gjelde noterte foretak samt alle banker og forsikringsforetak med over 500 ansatte og som regnes som store foretak etter EUs regnskapsdirektiv. For vår del betyr dette at vi foreløpig ikke er rapporteringspliktige, og avventer rapportering. Det foreligger derfor ikke rapportering for 2023.

Ansvarlighet forankret i våre retningslinjer:

- Policy for samfunnsansvar og bærekraft
- Menneske- og arbeidstakerrettigheter
- Etiske retningslinjer
- Policy for antikorrupsjon
- Bekjempelse av økonomisk kriminalitet
- Likestilling og mangfold
- Retningslinjer for leverandører
- Policy for personvern
- Helse, miljø og sikkerhet
- Godtgjørelsesordninger
- Retningslinjer for markedsføring og markedskommunikasjon
- Policy for compliance
- SpareBank 1 Østfold Akershus grønt rammeverk

Retningslinjene ligger tilgjengelig på vår nettside:

<https://www.sparebank1.no/nb/ostfold-akershus/om-oss/samfunnsansvar/retningslinjer-og-rammeverk.html>

Vår del av det globale ansvaret – rammeverk og initiativ

Vi er medlem av og samarbeider med mange organisasjoner, og benytter en rekke rammeverk, for å bidra til å oppfylle vår del av bærekraftsmålene.

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Vi stiller oss bak FNs bærekraftsmål, og har identifisert fire bærekraftsmål som vi skal ha særlig fokus på. Det er disse vi mener er mest relevante for vår virksomhet og der vårt arbeid kan bidra i mest positiv retning. Dette er 4, 8, 11 og 13.

FN GLOBAL COMPACT

FNs Global Compact er verdens største nettverk innen bærekraft og bærekraftig næringsliv. Vi ble tilsluttet dette initiativet i 2021, og forplikter oss å følge FN sine ti prinsipper for ansvarlig næringsliv som skal sikre ansvarlig drift innen menneskerettigheter, arbeidsliv, antikorrupsjon og miljø.

FNs PRINSIPPER FOR ANSVARLIG BANKDRIFT

Vi signerte dette initiativet i 2022, og jobber aktivt for å realisere de seks prinsippene. Med dette forplikter vi oss til å innta en pådriverrolle i arbeidet med å nå FNs bærekraftsmål og oppfylle forpliktelsene i Parisavtalen.

GLOBAL REPORTING INITIATIVE (GRI)

Dette er foreløpig den ledende standarden for bærekraftsrapportering. Vesentlighet er et hovedprinsipp i denne rapporteringen. Vi har rapportert etter denne standarden siden 2020.

PARTNERSHIP FOR CARBON ACCOUNTING FINANCIALS (PCAF)

Dette er et globalt partnerskap der finansinstitusjoner rapporterer på klimagassutslipp i porteføljen. Vi har siden 2021 vært med i dette partnerskapet.

TASK FORCE ON CLIMATE-RELATED FINANCIAL DISCLOSURES (TCFD)

Dette rammeverket brukes i vurdering av og rapportering på klimarisiko, og banken har rapportert i henhold til TCFD siden 2020.

TASK FORCE ON NATURE-RELATED FINANCIAL DISCLOSURE (TNFD)

Dette rammeverket brukes i vurdering av og rapportering på naturrisiko. Dette er første gang vi rapporterer på naturrisiko.

STRAKSTILTAK FOR KLIMATILPASNING

Vi stiller oss bak de 8 straks-tiltakene for klimatilpasning i næringslivet, og vil gjøre vårt ytterste for å implementere disse.

**KLIMAPARTNERE
VIKEN**

KLIMAPARTNERE VIKEN

Klimapartnere Viken er et partnerskap for bedrifter og organisasjoner som ønsker å bidra til grønn næringsutvikling og klimagassreduksjon. Vi har vært med i dette partnerskapet siden 2022.

MILJØFYRTÅRN

Miljøfyrtårn er et anerkjent miljøledelsessystem (EMS), også av EU. I 2023 påbegynte vi sertifiseringsprosessen, og håper å slutføre denne prosessen i løpet av første halvår 2024.

ACTION NOW

Action Now er et nettverk av bedrifter og ble gjennomført i regi av Sarpsborg 08. Gjennom Action Now fikk vi i 2023 deltatt i en handlingsorientert og faglig prosess med bærekraftig strategi og forretningsutvikling. Programmet initierer til samarbeid for lokalt næringsliv, organisasjoner og offentlige myndigheter for å løfte fram FNs bærekraftsmål.

Interessentdialog og vesentlighetsanalyse

Dialog og samarbeid med våre interessenter er avgjørende for at vi skal kunne nå våre mål. Det gir oss viktig innsikt i hvilke muligheter og risikoer interessentene mener SpareBank 1 Østfold Akershus står overfor, hvordan vi kan gjøre en positiv forskjell og hvor vi kan minske vår negative påvirkning.

I starten av arbeidet med bærekraft i konsernet i 2020 gjennomførte vi en vesentlighetsanalyse med våre viktigste interessenter. I 2022 og 2023 har vi oppdatert denne analysen i tråd med anbefalingene i GRI 2021. Analysen gikk ut på å kartlegge positive og negative påvirkninger banken har, både faktiske og potensielle påvirkninger. En standard for rapportering er etablert, og påvirkningene er gruppert i materielle emner.

Vesentlige temaer vi kartla:

- Ansvarlige utlån
- Ansvarlige investeringer
- Arbeid mot økonomisk kriminalitet
- Personvern
- Bidrag til bærekraftige formål

INTERESSENTDIALOG

Dialog og samarbeid med våre interessenter er viktig for vi skal nå våre ambisjoner, levere på omgivelsenes ønsker og vår plass i lokalsamfunnet. Det har blitt utført intervjuer og samtaler med de interessentgruppene

vi identifiserte som mest relevante på ulike arenaer, om mange ulike temaer. Av interessentkartet på neste side fremgår de gruppene vi identifiserte som mest relevante.

Se tabell med oversikt over bankens interessentdialog i vedlegget «Detaljer knyttet til bærekraft». Samarbeidet med interessenter er høyt prioritert, da de påvirker og gir innspill til hvordan vi skal prioritere arbeidet med bærekraft. Dette gir oss et bredt perspektiv og best mulig grunnlag for å kunne gjøre gode valg og prioriteringer for hvordan vi kan bidra til bærekraftig utvikling i vår region fremover i lys av hva som er viktig for våre omgivelser. Følgene interessentgrupper og roller var representert i interessentdialogen:

- Ansatte
- Tillitsvalgte
- Kunder
- Eiere og investorer
- Viktige organisasjoner (LO og NHO, Innovasjon Norge, Klima Østfold)
- Regionale politikere

Nasjonale myndigheter ble representert ved interne ressurser som har god innsikt i lovverk og gjeldende retningslinjer.

Temaene som ble kartlagt i interessentanalysen var innenfor områdene leverandører, egen drift, kreditt-området, investeringer, forvaltning og gavevirksomheten.

Hvordan og hvem vi samarbeider med er nærmere beskrevet i ulike kapitler i årsrapporten.

OMRÅDER SOM PEKTE SEG UT I VESENTLIGHETSANALYSEN

Det er høye forventninger til konsernets rolle som lokal støttespiller, og for det lokale næringslivet. Konsernet bør ta en rolle som pådriver og rådgiver for grønn omstilling i næringslivet, gjennom ansvarlige utlån og investeringer samt gjennom

arbeidet med økonomisk kriminalitet, personvern og informasjonssikkerhet.

I tillegg var mange opptatt av at gavevirksomheten fortsatt bør regnes med som en viktig ressurs for å kunne bidra til fremtidig bærekraftig utvikling.

På bakgrunn av vesentlighetsanalysen fulgt opp av interne prosesser, skal banken legge hovedvekten av sin bærekraftsatsing innenfor fire hovedsatsninger. Vi skal jobbe med bærekraft innenfor kjernevirksomheten vår ved å være rådgiver og pådriver for å bidra til bærekraftig omstilling i det lokale næringslivet. Det handler også om vår rolle som lokal støttespiller og å ivareta og forbedre klima og miljøavtrykk i eget hus. Ut fra disse områdene, har vi valgt ut

fem vesentlige temaer som utdypes i neste kapittel i denne rapporten.

God kompetanse og kommunikasjon er avgjørende faktorer for å lykkes i arbeidet med våre vesentlige temaer.

Første halvår 2024 skal konsernet gjennomføre en dobbelt vesentlighetsanalyse, som et ledd i forberedelsene til rapportering etter Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD).

**Cindy Merete Spernes Sørstrøm,
Elisabeth Hafsrød Holt og Olav Torp**
Kunderådgivere

Interessentkart

SpareBank 1
Østfold Akershus

KREDITTVURDERINGS- BYRÅER OG ANALYTIKERE

Nordic Credit Rating,
SpareBank 1 Markets AS,
Arctic Securities AS, Pareto
Securities, Norne.

MYNDIGHETER

Kommuner, regionråd,
fylkeskommuner,
Fylkesmenn, regjering,
rettsapparatet, Stortinget,
Finanstilsynet, Norges
Bank, Konkurransetilsynet,
Datatilsynet, Økokrim,
Forbrukerombudet og
Skatteetaten.

KUNDER

Personkunder,
bedriftskunder, offentlige
organisasjonskunder,
gründere.

EIERE

SpareBank 1 Stiftelsen
Østfold Akershus,
SpareBank1stiftelsen
Halden, øvrige
egenkapitalbevisiere.

DELEIDE SELSKAPER

SpareBank 1 Østfold
Akershus har
eierandeler i en rekke
SpareBank 1-selskap
og løpende dialog
med disse. Se nærmere
beskrivelse i note 30.

DATTERSELSKAPER

SPONSORATER

Organisasjoner,
foreninger, lag og
klubber.

SAMARBEIDS- PARTNERE

SpareBank 1-alliansen,
sentrale og lokale
aktører.

INTERESSE- ORGANISASJONER

Finans Norge,
Sparebankforeningen,
Forbrukerrådet, LO, NHO
(ikke uttømmende oversikt).

KAPITALMARKEDET

Egenkapitalbevisinvestorer,
fremmedkapitalinvestorer,
andre banker og meglerhus.

KONKURRENTER

Banker, forsikringselskap,
fondsforvaltere m.m.
Lokale, nasjonale og
internasjonale aktører.

LEVERANDØRER

Ulike produkt- og
tjenesteleverandører
innen IT, drift, marked,
revisjon, konsulent-
virksomhet, personal,
HMS, pengetransport,
sikkerhet, energi,
håndverksbedrifter og
andre.

UTDANNING- OG FORSKNINGSMILJØER

NMBU (Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet) i Ås, Høgskolen
i Østfold, Klimapartnere
Viken, Ungt Entreprenørskap,
Fontenehuset i Moss og
Fredrikstad og Smart
Innovation Norway.

BRANSJE- ORGANISASJONER

Østfold Bondelag,
Klima Østfold,
Klimapartnere Viken.

GAVEMOTTAKERE

Gaver til allmennyttige
formål.

OSLO BØRS

Ansatte, tillitsvalgte,
verneombud
og pensjonist-
foreningene.

MEDIA

Lokalaviser,
regionale medier,
riksmedier, NRK riks
og lokal, NTB.

SOSIALE MEDIER

Opinionen i sosiale
medier.

SAMFUNNET, OPINIONEN, OFFENTLIGE AKTØRER

Ikke-kunder,
potensielle kunder,
finansklagenemnda,
opinionen, politikere,
akuttberedskap:
politi/helse/brann.

5. Vesentlige temaer innen bærekraft

Vår nylig oppdaterte vesentligshetsanalyse danner grunnlaget for hvilke tema innenfor bærekraft konsernet skal ha særskilt fokus på. Her finner du en nærmere utdyping om våre fem vesentlige tema.

- 5.1 Ansvarlige utlån
- 5.2 Ansvarlig investering
- 5.3 Arbeid mot økonomisk kriminalitet
- 5.4 Personvern og informasjonssikkerhet
- 5.5 Bidrag til bærekraftige formål

5.1 Ansvarlige utlån

Bankens hovedoppgave er å tilby lån til privatkunder og bedriftskunder. Vi anser samfunnsansvar som en integrert del av vår forretningspraksis, motivert av både etiske overveielser og nødvendigheten av effektiv risikostyring.

Vårt overordnede mål er å fremme økonomisk vekst i våre lokalsamfunn. Som ansvarlige aktører i lånesektoren foretar vi grundige vurderinger før vi tildeler lån. Med vår betydelige innflytelse i bransjen, søker vi også aktivt å veilede bedrifter og enkeltpersoner mot mer bærekraftige og miljøvennlige løsninger. Gjennom ansvarlige utlån skal vi bidra til lokal verdiskaping og tilrettelegge for

at regionen vår er et attraktivt område for de menneskene som bor og driver næringsvirksomhet her.

Som långiver er vi bevisst ansvaret og mulighetene våre. Det betyr at vi gjør vurderinger på hva vi låner ut penger til. Vi har stor påvirkningskraft, og gjennom finansiering kan vi være en pådriver for omstilling og lede bedrifter og privatpersoner i en bærekraftig retning.

Bedriftsmarkedet (BM)

Bedriftsmarkedet (BM) står for omlag en fjerdedel av bankens utlån. Det er her vi har størst mulighet for positiv påvirkning og størst risiko for negativ påvirkning på miljø, natur og klima, menneske- og arbeidstakerrettigheter, samt økonomisk kriminalitet og eierstyring (forkortes gjerne ESG-risiko). Banken finansierer virksomheter som er avgjørende for opprettholdelse av arbeidsplasser, og gjennom finansielle tjenester stimulerer vi til etablering av nye virksomheter og vekst i eksisterende bedrifter. Ved å for-

hindre svart arbeid og brudd på sosiale rettigheter, bidrar vi blant annet til at de som driver etterrettelig kan overleve.

Vi ønsker ikke å finansiere virksomheter eller prosjekter som ikke driver i tråd med bankens krav, og vi vurderer nye kunder opp mot våre «Retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft for bedriftsmarkedet». Vurderingene er særlig rettet mot bransjer og typer aktiviteter vi ikke ønsker å finansiere, risiko for brudd på arbeidsmiljø og arbeidstakerrettigheter, menneskerettighetsbrudd og risiko for manglende etterlevelse av lover, blant annet innen økonomisk kriminalitet og hvitvasking.

DETTE BLE GJORT I 2023

Siden 2021 har det vært krav om vurdering av ESG-risiko i alle lånesaker over en gitt størrelse, på lik linje med øvrige risikoforhold. Gjennom ansvarlig utlån skal banken være en pådriver for at kundene våre reduserer bærekraftsrisikoen.

I samarbeid med de andre bankene i alliansen er det utviklet et vurderingsverktøy for å kartlegge bærekraftsrisikoen i lånesøknader. I 2023 er denne modulen videreutviklet til å være enda mer spesifikk hvor det fokuseres i større grad på

STRATEGISK FORANKRING OG MÅL FOR OMRÅDET

Viktige retningslinjer: Policy for samfunnsansvar og bærekraft samt Retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft for bedrifts-markedet.

Mål for 2024:

- Vi skal ha en bærekraftig kredittportefølje.
- Våre rådgivere skal vurdere relevante ESG-faktorer i alle kredittsaker for BM.
- Vi skal bidra til at kundene våre får et bevisst forhold til bærekraft, klima og miljørisiko.

SDG: 8.10, 9.4, 12.2, 12.6, 12.8, 13.3, 15.a, 15.b og 16.4.

kundens dokumentasjon på iverksatte tiltak. Spørsmålene er relevante og tilpasset kundens bransje. Basert på svarene blir kundene klassifisert i lav, moderat eller høy bærekraftsrisiko. Avdekket bærekraftsrisiko kan i noen tilfeller føre til at vi ikke ønsker å innvilge lånesøknader. På denne måten kan banken bidra til at alle bedriftskundene får relevant veiled-

ning som gjør at omstillingsarbeidet er i tråd med krav som er og vil bli pålagt. Sentralt i denne vurderingen er kundens holdning og økonomiske evne til å kunne etterleve krav som er og vil bli pålagt.

Som en pådriver for relevant omstilling ble det i fjerde kvartal innført krav ved finansiering av store bolig- eller næringsbygg om fremleggelse av en rehabiliteringsplan dersom eiendommen har energikarakter F eller G. Planen må vise konkrete tiltak som skal resultere i energikarakter E eller bedre, med frist for å gjennomføre tiltakene.

VÅRE PRODUKTOMRÅDER MED SOSIAL OG MILJØMESSIG PROFIL

Vi har et samarbeid med Innovasjon Norge om å tilby gunstige lån gjennom vekstgarantiordningen. Dette er lån som gis til innovative eller raskt voksende små og mellomstore bedrifter. Via denne ordningen ønsker vi å bidra til vekst og nyskapning i regionen vår, som igjen vil bidra til å sikre arbeidsplasser. Vi har innvilget totalt ni slike lån, på til sammen 27,7 millioner kroner.

GRØNT LANDBRUKSLÅN

For å imøtekomme kundenes behov for å gjøre miljøtiltak har banken etablert grønt landbrukslån. Forutsetningen for finansieringen må være bærekraftige landbruks- og energiløsninger eller miljøvennlige teknologier tilpasset landbruket. Dette støtter opp om målene i landbrukets klimaplan med reduksjon av 5 000 CO₂-ekvivalenter innen 2030.

OPPLÆRING AV ANSATTE

Det er gjennomført opplæring i form av relevante kurs for rådgiverne. Følgende temaer ble gjennomgått:

- Sirkulærøkonomi.
- Næringsbygg med fokus på EUs taksonomi for bærekraftige aktiviteter.
- Rapportering og lovkrav – hva betyr dette for byggenæringen?
- BREEAM-familien, andre sertifiseringer, klimagassutslipp, bærekraftige leiearealer.
- Klimarisikoer, klimaendringer i Norge, hva er grønt bygg og hva bør man gjøre?
- Elektrifisering og en utslippsfri transportsektor, samt offentlige anbud med utslippsfrie anleggsplasser.
- De viktigste støtteordningene for nullutslipp.

I 2023 har både kunnskap og modning økt i organisasjonen, og vi har kommet videre med intern forankring av arbeidet med å integrere bærekraft i kredittprosessen. Samtidig ser vi en modning og økt fokus hos kundene.

Målet har vært få en bredere forståelse av hva bærekraft og ansvarlige utlån innebærer, samt hvordan vi kan være en pådriver for at kundene skal foreta relevante investeringer i den grønne omstillingen.

Veien videre

I 2024 skal det utarbeides en forenklet utgave av ESG-modulen som er skreddersydd de mindre bedriftskundene. Målet er å kartlegge relevante risikoforhold og bistå de mindre kundene i omstillingen.

Gjennom samarbeid med Eksportfinans Norge skal det etableres et låneprodukt som legger til rette for at eksportbedrifter i vår region skal lykkes utenfor landegrensene. Dette er et virkemiddel for å sikre aktivitet og arbeidsplasser.

I dialog med kundene merker vi økt interesse for planlagte energiltak. Med vår påvirkningskraft ønsker vi å være en pådriver for at kundene våre reduserer risikoene gjennom bærekraftige investeringer, økt fokus på energimerking og rehabiliteringstiltak. I 2024 skal vi derfor etablere miljøprodukter tilpasset eierdomskundene som utgjør den største andelen av utlån på bedriftsmarkedet.

Vi vil fortsette opplæring av ansatte og erfaringsutveksling med kunder gjennom 2024. Det positive er at gjennom den dialogen som oppstår i forbindelse med kartlegging og innsamling av informasjon, erfarer vi en gradvis økende bevissthet hos kundene.

Etter hvert som vi opparbeider oss kompetanse, erfaring og tallgrunnlag på området, vil interne retningslinjer, vurderingskriterier og kredittrammer utvikles fortløpende.

Banken gir ikke lån til selskaper som:

- Ikke har nødvendig godkjenning fra offentlige miljøvernmyndigheter.
- Driver utvinning av eller kraftproduksjon basert på kull eller oljesand.
- Benytter tømmer fra aktører som driver med ulovlig tømmerhogst, salg av ulovlig hogd tømmer eller avskoging, som ødelegger tropiske regnskoger, fjerner primærskog eller fredede skoger.
- Er imot faglig organisering eller som vanskeliggjør dette.
- På noen måte er involvert i utvikling, testing, produksjon, lagring eller transport av kontroversielle våpen eller komponenter eksklusivt beregnet på kontroversielle våpen herunder klasevåpen, antipersonellminer, atomvåpen, kjemiske våpen og biologiske våpen.
- Driver med produksjon av tobakksprodukter eller komponenter eksplisitt beregnet på slike produkter.
- Driver med produksjon av pornografisk materiale.
- Ikke har oppfylt våre dokumentasjonskrav i forhold til reelle rettighetshavere og midlers opprinnelse i kundeetableringsdokumentasjon.
- Bedriver grov overprising og profiterer på krig, katastrofer eller konflikter.

Privatmarkedet (PM)

DETTE BLE GJORT I 2023

Som lokal samfunnsaktør skal vi bidra til ansvarlige utlån og bærekraftig forbruk og økonomi for privatkundene våre. Vårt bærekraftsarbeid dreier seg blant annet om at kundene våre skal ta smartere og mer ansvarlige valg.

I 2023 har vi økt vårt fokus på kompetanseheving og operasjonalisering av bærekraftstrategien for PM.

PM har forsterket bankens satsing på bærekraft ved å lansere flere grønne boliglån. Det ble også lansert et miljølån til oppgradering av boliger.

Det har i 2023 vært et større fokus på opplæring hvor vi spesielt har vektlagt energieffektivitet, rehabilitering og fysisk klimariskiko. Dette for å sikre at vi sammen kan tilby kundene våre god og relevant rådgivning innen bærekraft, men også sikre etterlevelse i hverdagen.

DIGITALISERING OG GOD RÅDGIVNING

I 2023 har styringsrenten steget fra 2,75 prosent til 4,50 prosent gjennom seks renteøkninger i løpet av året. Dette har ført til enda høyere utlånsrenter som sammen med en fortsatt høy inflasjon har ført til strammere økonomi for de fleste. Som en lokal sparebank ønsker vi

å ta en særskilt rolle for kunder som har fått en vanskelig økonomisk situasjon eller gjennomgår en livskrise.

Gjennom god økonomisk rådgivning og personlig oppfølging legger vi til rette for gode løsninger og en sunn hverdagsøkonomi for kundene våre.

Det er stadig utvikling i digitale søknadsprosesser og fysiske rådgivningsløsninger som forenkler hverdagsøkonomien til kundene våre. Som bank ønsker vi å være til stede for kundene våre i alle livets faser. Vi er derfor stolte over å tilby og stadig utvikle et produktspekter; fra den første sparekontoen, kjøp av bolig og helt til arv og skifte.

Vi har gjennom flere år redusert bruken av fysiske dokumenter og utskrifter i låneprosessen. Økt digitalisering sparer miljøet gjennom redusert papirbruk og effektiviserer og trykker kredittprosessen. I 2023 ble dette ytterligere redusert da endringer i finansavtaleloven la til rette for at kausjonister kan signere dokumenter digitalt.

ØKONOMISK KRIMINALITET

Økonomisk kriminalitet er et samfunnsproblem som rammer både enkeltpersoner, næringslivet og økonomien, og den blir stadig mer kompleks og sammensatt.

Bankens innsats i form av å fastslå kundenes identitet, kjenne våre kunders faktiske bruk av banken og hvor kundenes egenkapital ved lånesøknader kommer fra, er bidrag til å motvirke hvitvasking og terrorfinansiering. Kundene spesielt, og samfunnet generelt, skal ha tillit til at banken jobber aktivt på dette området.

PRODUKTER MED SOSIAL OG MILJØMESSIG PROFIL

I siste halvdel av 2023 lanserte vi grønt førstehjemslån, grønt boliglån for unge, samt grønt flexilån. Dette er rabatterte boliglån for de som har eller skal kjøpe en energieffektiv bolig som har energikarakter A eller B.

Det ble også lansert et miljølån for de som skal gjøre miljøvennlige og energibesparende tiltak i sin bolig eller fritidsbolig som støttes eller anbefales av Enova.

I tillegg har vi en rekke lån med sosial profil:

- LOfavør førstehjemslån er vårt rimeligste lån til kjøp av første bolig, uansett alder.
- Boliglån ung og LOfavør Boliglån ung er rabatterte produkter som skal hjelpe unge boligkjøpere inn på boligmarkedet.
- Lån lønnsgarantifondet LO er et lån til boliglånsrente dersom bedriften kunden jobber i skulle gå konkurs i påvente av utbetaling fra lønnsgarantifondet.

- LOfavør konfliktlån er et lån med bolig-lånsrente til kunder som havner i langvarig arbeidskonflikt i forbindelse med tariffoppgjør.

OPPLÆRING AV ANSATTE

Rådgivere som håndterer bankens privatkunder får som nyansatte opplæring via vår interne «SØA-skole» og faller i tillegg inn under flere godkjenningsordninger som sparing og plassering, skadeforsikring, personforsikring og kreditt.

Det tilrettelegges for lesedager og jevnlig kompetanseoppdateringer i form av fagdager i tillegg til individuelle kompetanseplaner utarbeidet i samarbeid med nærmeste leder. I løpet av et år gjennomføres det også flere kurs innenfor relevante temaer. I 2023 var bærekraft et viktig tema.

Vi har gjennom 2023 lagt ytterligere grunnlag for videre kompetanseheving både gjennom den opplæringen som er gjennomført og lanseringen av nye grønne låneprodukter.

Ytterligere opplæring vil bli gitt fremover og det vil jobbes aktivt for økt kompetanse både på leder og rådgivernivå.

Veien videre

PM vil fortsette å være en lokal pådriver mot et bærekraftig lokalsamfunn gjennom å være en lokal relasjonsbank hvor kjernevirksomheten er å gi lån til privatkunder.

I årene som kommer vil utlån i økende grad styres mot nye energivennlige boliger.

Vi merker at kompetansehevende tiltak har gitt resultater og at rådgiverne blir stadig tryggere i sine rådgiversamtaler med kundene.

På slutten av 2023 lanserte vi også flere grønne lånetyper som har bidratt til økt fokus på energivennlige boliger både fra våre kunder og rådgivere. Dette vil ytterligere forsterkes i 2024.

Nye boliger bygges i større grad etter miljømessige og energigivende standarder og eksisterende boliger vil oppgraderes til å bli mer miljøvennlige og energieffektive.

Vi ønsker å tilby lån som hjelper kundene å ta grønne valg. Investering og oppgradering av spesielt eksisterende bygningsmasse representerer ofte en betydelig investering. Derfor lanserte vi i 2023 et miljølån beregnet på oppgradering av eksisterende boligmasse.

5.2 Ansvarlig investering

Som navet i finansieringsprosessen har vi stor påvirkningsmulighet, og vi kan gjennom bevisste valg og god informasjon bidra til ansvarlige investeringer som kan være med å skape en bærekraftig fremtid.

HVORFOR

Som bank investerer vi selv, eller på vegne av kundene våre, betydelige midler. Dette gjennom våre kunders plassering av midler i fondsprodukter, SpareBank 1 Forsikring sin plassering av våre kunders pensjonsmidler og bankens plassering av overskuddslikviditet.

Det er krevende å ha oversikt over de ulike investeringsmulighetenes bærekraftspåvirkning, både innen miljø, klima, menneske- og arbeidstakerrettigheter, økonomisk kriminalitet og virksomhetsstyring. Som navet i finansieringsprosessen har vi stor påvirkningsmulighet og vi kan gjennom bevisste valg og god informasjon bidra til ansvarlige investeringer som bidrar til å skape en bærekraftig fremtid.

FONDSSPARING

Kundene våre har plassert 3,3 milliarder kroner i ulike fonds- og spareprodukter. Basert på bankens retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft oppdateres det årlig en omfattende bærekraftsanalyse. Denne gir en gradert fondsmerking for alle verdipapirfondene som

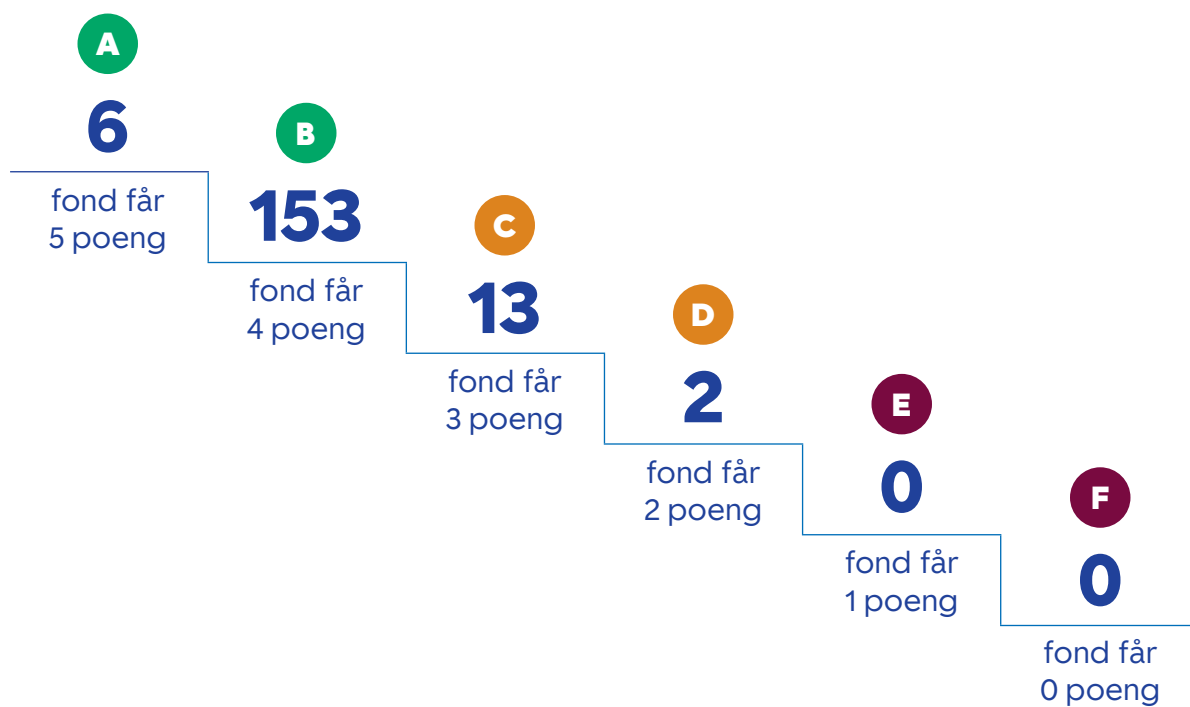
tilbys kundene. Merkingen skal gjøre det lettere for kundene å velge fond basert på bærekraftskriterier. Mye av arbeidet med fond er sentralisert i SpareBank 1-alliansen via et samarbeid mellom SpareBank 1-bankene, SpareBank 1 Utvikling og The Governance Group. De 174 fondene er gradert etter faktorer oppgitt nedenfor. I 2023 gjorde vi en stor endring i porteføljen vår ved at vi utleukket mange fond som ikke kunne levere andelsklasser med nettoprising. Banken har besluttet en modell hvor vi ikke lenger praktiserer returprovisjon for fond og tilpasser oss dette.

En konsekvens av dette er at det er vanskelig og lite hensiktsmessig å sammenligne utviklingen av fondene på plattformen vår hva gjelder bærekraft, mot året før.

Men vi er fornøyde med at mer enn 90 % av fondene vi tilbyr har karakter B eller bedre på ESG og at ingen nå scorer til karakter E eller F.

Vi har som mål å gjøre det lettere for kundene vår å velge fond som har en

Poengfordeling blant 174 kartlagte fond

ESG tilpasning som passer dem. I våre retningslinjer for ansvarlig distribusjon av verdipapirfond har vi definert hva vi oppfordrer forvalterne til å gjøre innen bærekraft, hva vi forventer av dem og hva vi krever av dem. Som en siste utvei dersom dialog ikke fører frem vil vi stenge vår plattform for fond som ikke etterlever dette. Vi forventer at forvalterne er aktive og gjør tiltak overfor selskap de er investert i for å sørge for en mer bærekraftig tilnærming.

Alle forvaltere må besvare en rekke spørsmål knyttet til ESG for det fondet de forvalter. Dette legger grunnlaget for vår scoring av fondet. Scoringmodellen går fra A som er best til F som

er dårligst. Fond med score på A, B eller C tilfredsstiller vårt minimumskrav til bærekraft.

Av fondene som forvaltes av vårt deleide datterselskap ODIN og SpareBank 1 Forvaltning, får Odin bærekraft og Odin Sustainable Corporate Bond høyeste score A. Øvrige Odin- og SpareBank 1-fond scores til B. Disse benytter ikke positiv screening og fondene oppnår dermed ikke det siste poenget. De har i hovedsak valgt å fokusere sin forvaltning på aktivt eierskap som metode da de mener dette gir større påvirkningskraft. I vår rådgivning til kunder er det primært Odin- og SpareBank 1-fond som blir anbefalt til breddesegmentet.

SCREENING	2023 174 fond totalt	2022 221 fond totalt
NEGATIV SCREENING, fondet investerer ikke i selskaper som;		
Investerer i kontroversielle våpen	174	201
Investerer i våpen eller militært utstyr til land med restriksjoner	174	N/A
Får vesentlige deler av sine inntekter fra termisk kull, eller som baserer vesentlige deler av sin virksomhet på termisk kull	170	193
Bidrar til alvorlig miljøskade	174	199
På et aggregert selskapsnivå fører til uakseptable nivåer av klimagasser	162	185
Er involvert i alvorlige brudd på menneskerettigheter	174	199
Er involvert i alvorlige brudd på individuelle rettigheter i krig og konflikt	173	N/A
Er involvert i grov korrupsjon	171	194
Investerer i tobaksproduksjon	162	N/A
Positiv Screening		
Fond som gjennomfører positiv seleksjon av selskaper basert på samfunnsnyttige ikke-finansielle forhold	6	9
Aktivt eierskap		
Fond som i sitt aktive eierskap kommuniserer med selskapene om ESG	174	199
Fond som i sitt aktive eierskap kommuniserer med selskapene om ESG og stemmer på generalforsamlinger	172	197
Fond som rapporterer offentlig om hvordan aktivt eierskap utøves	174	199

I tillegg til merking av de fondene vi tilbyr vil SpareBank 1 Østfold Akershus sine retningslinjer for fondsforvaltning ligge til grunn for alle nye fond som tas inn på vår fondsplattform. Våre anbefalte fond, som er rundt 50 av totalt 174 fond på plattformen, vil kun være fond som følger bankens retningslinjer.

FORSIKRING

Kundene våre har ca. 1,3 milliarder plassert i ulike typer livsforsikring og pensjons-sparing. Videre har over 10 000 av dem en eller flere skadeforsikringer.

Bærekraftvurderinger og identifisering av risikofaktorer knyttet til miljø, samfunnsforhold og selskapsstyring har en sentral plass i SpareBank 1 Pensjon sin investeringsstrategi og inngår i alle beslutninger. Strategien har vært praktisert lenge som en naturlig del av den aktive investeringsforvaltning. SpareBank 1 Forsikring mener at aktivt og ansvarlig eierskap vil bidra til verdiskaping og raskere omstilling til et bærekraftig samfunn. Det er utarbeidet egne *Retningslinjer for ansvarlige investeringer* som beskriver tilnærmingen til blant annet

integrering av bærekraft i kapitalforvaltningen. For SpareBank 1 Forsikring er fremtidsanalysen, og dermed bærekraftsrisiko, selve utgangspunktet i forvaltningen. SpareBank 1 Forsikring er, og skal være, et bærekraftig selskap som tar samfunnsansvar.

Å ekskludere et selskap med problemer knyttet til ESG er nødvendigvis ikke en bærekraftig og konstruktiv løsning på lang sikt, ettersom endringen av eierskap i seg selv (ofte til mindre ansvarlige eiere) ikke vil føre til en forbedring i måten selskapet opptrer på. SpareBank 1 Forsikring ser på utelukkelse som siste utvei og foretrekker å bruke eierengasjementet til å påvirke et selskap i en mer bærekraftig og ansvarlig retning. Altså hjelpe disse selskapene over i «grønn sone» fremfor eksklusjon.

SpareBank 1 Forsikring jobber med bærekraft i hele driften:

- Kultur: Jobber med å skape en kultur for langsiktige og bærekraftige beslutninger.
- Produkter: Jobber kontinuerlig med vedlikehold av eksisterende produktportefølje samt utforske nye bærekraftige pensjonsløsninger.
- Kommunikasjon og kompetanse: SpareBank 1 Forsikring skal være tilgjengelig, tydelig og relevant og ha kompetanse til å veilede kundene til bærekraftige valg.
- Strategisk og operasjonelt: Bærekraft er forankret i selskapets strategiprosess med involvering av alle ledd i organisasjonen.
- FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UN Pri) er undertegnet og det forplikter til å iverksette seks prinsipper for ESG-integrering.

STRATEGISK FORANKRING OG MÅL FOR OMRÅDET

Viktige retningslinjer: Strategi for samfunnsansvar og bærekraft. Generelle retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft. Retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft for distribusjon av verdipapirfond.

Mål for 2024: Vi undersøker kundens klimapreferanser som en del av egnethetsvurderingen og tilbyr produkter som er i overensstemmelse med kundens klimapreferanser. (HP 1.1.4). Vi gir kunden god informasjon om klimaprofilen i alle våre fond. (HP 1.1.5). Vi har arrangert minst to kundearrangement om fondsplassering der ESG er tema. (HP 1.1.6)

SDG: 8.10, 12.8,

Plassering av

OVERSKUDDSLIKVIDITET

SpareBank 1 Østfold Akershus er en samfunnsbevisst og ansvarlig bank, med en bærekraftig forvaltning. Bankens investeringsvirksomhet følger norske lover og regler.

Vi har for likviditetsformål investert i en portefølje av obligasjoner som ved årsslutt var på 2,0 milliarder kroner. Vår likviditetsportefølje består utelukkende av investeringer i statsgaranterte papirer, obligasjoner med fortrinnsrett og nordiske kommuner. Vi har utarbeidet strenge retningslinjer for likviditetsstyringen hvor det ikke tillates å investere i egen- eller fremmedkapital i industri-selskaper. Dette sikrer samtidig en god bærekraftig plassering.

OPPLÆRING

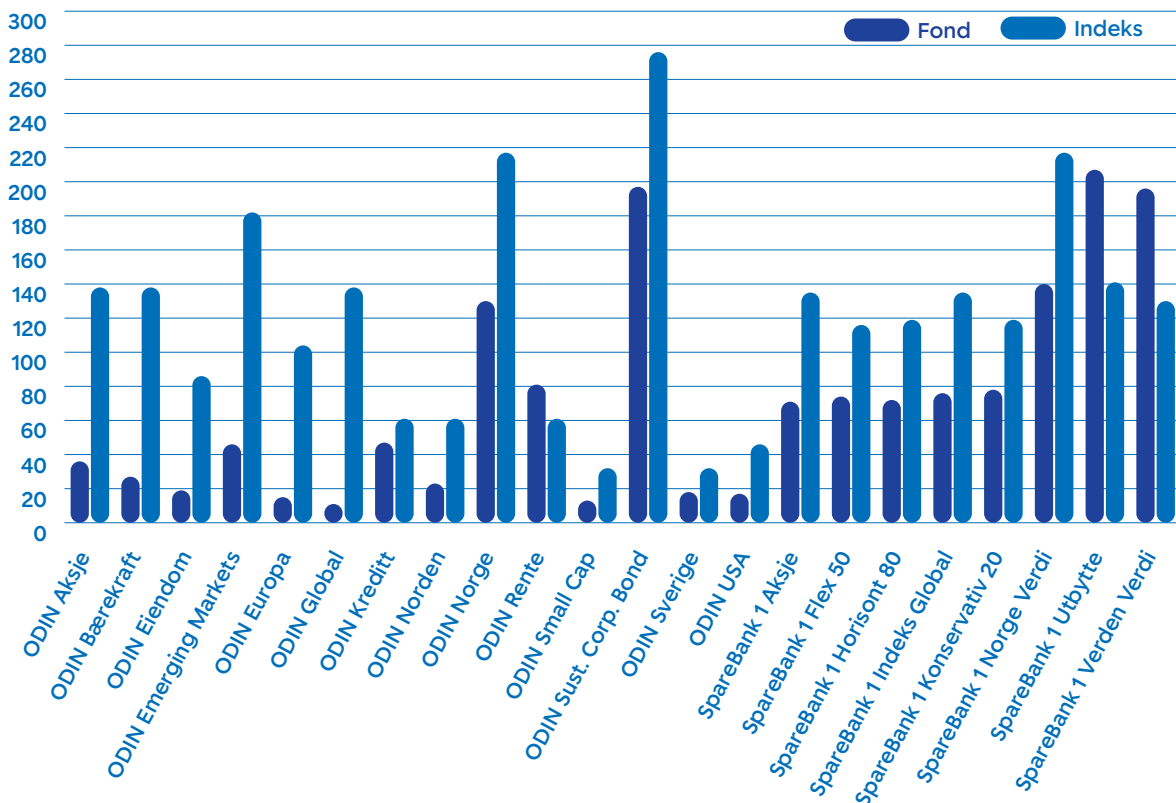
Bærekraft er tatt inn som en naturlig del av det løpende kurs- og kompetanseheving, herunder den årlige AFR autorisasjonen.

KLIMAGASSUTSLIPP I FOND

SpareBank 1 Østfold Akershus driver ikke egen fondsforvaltning, og vi har derfor ikke tilgang på uttømmende data for klimagassutslipp i alle fond vi tilbyr. Vi vil likevel tilstrebe å arbeide for å rapportere på og redusere CO₂-utslippene i fondsporteføljen framover. Vi eier indirekte 2,2 prosent av ODIN Forvaltning gjennom SpareBank 1 Forvaltning AS. ODINs fond er blant våre anbefalte fond i definerte kundesegmenter. ODIN startet å måle karbonavtrykk i sine fond allerede i 2017. Se neste side for klimagassutslipp i ODINs fond for 2023:

Karbonintensitet i noen av våre utvalgte fond

DETTE VISER GRAFEN

Karbonavtrykket her er målt ved karbonintensitet. Det er en måte å måle fondets eksponering mot utslippsintensive selskaper. Karbonavtrykket viser porteføljeselskapenes utslipp (CO₂e over ett år) i forhold til deres omsetning (årlig omsetning i fondets valuta), justert for porteføljevekt. Beregningene er ikke-

utfyllende fordi de ikke inkluderer alle indirekte utslipp. Eksempelvis er det slik at selskapets utslipp forbundet med innkjøpt elektrisitet (som er et indirekte utslipp scope 2) inkluderes, men utslipp forbundet med en underleverandørs innkjøpte elektrisitet inkluderes ikke (scope 3). Karbonintensiteten beregnes ved å bruke følgende formel:

$$\sum_{n=1}^I \left(\frac{\text{Verdi på innehav}}{\text{Total verdi på porteføljen}} \right) * \frac{\text{Porteføljeselskapets utslipp av CO}_2\text{e (scope 1 \& 2)}}{\text{Porteføljeselskapets inntekter (i fondets valuta)}}$$

5.3 Arbeid mot økonomisk kriminalitet

Vi arbeider kontinuerlig med å bekjempe økonomisk kriminalitet, og ivareta bankens og det finansielle systemets integritet.

HVORFOR

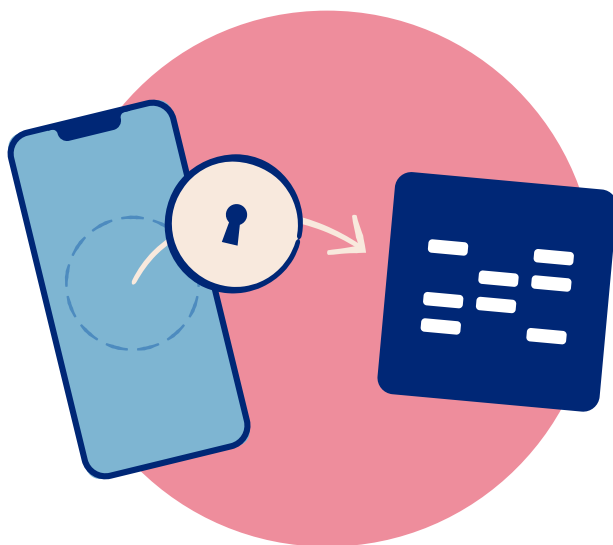
Økonomisk kriminalitet motarbeider det finansielle systemets integritet og utgjør en trussel mot et sunt næringsliv og velferdssamfunnet. Det er kontinuerlig risiko for at bankers produkter og tjenester kan bli forsøkt misbrukt for å kanalisere midler som stammer fra kriminell virksomhet.

Økonomisk kriminalitet bidrar til å redusere inntektsgrunnlaget for Norge og andre stater, noe som svekker evnen til å levere tjenester innen utdanning, helse og velferd. Økonomisk kriminalitet og hvitvasking involverer mange typer kriminalitet, eksempelvis menneskehandel, overgrep, narkotikaforbrytelser og terrorfinansiering. Miljøkriminalitet er ofte knyttet til organisert kriminalitet som strekker seg over landegrensene. Handel med illegale varer og tjenester, hvor utbyttet tilfaller kriminelle aktører, bidrar til å svekke en bærekraftig utvikling og menneskerettigheter.

Svindel blir stadig mer profesjonalisert. Komplekse phishingoperasjoner, inkludert bruk av deep fake, forventes å fortsette i stort omfang. Midler som stammer fra svindel brukes ofte til å finansiere annen form for kriminalitet. Myndigheter, kunder og konkurrenter skal ha tillit til at SpareBank 1 Østfold Akershus jobber profesjonelt og redelig, og at vi til enhver tid etterlever gjeldende lover og retningslinjer.

HVORDAN

Banken anerkjenner sitt viktige samfunnsansvar, og arbeider målrettet for å avverge at banken utnyttes til økonomisk kriminalitet. Vårt arbeid med å forebygge og avdekke hvitvasking, terrorfinansiering, omgåelse av sanksjonsregulverket, bedrageri og svindel er knyttet til bærekraftsmål 16. Ulovlige finansstrømmer, organisert kriminalitet, korrupsjon og brudd på menneskerettigheter er vedvarende trusler som vi arbeider dedikert for å bekjempe.

Gjennom å etterleve plikter og regelverk, bidrar vi til å gjøre det finansielle systemet mindre attraktivt for kriminelle aktører.

Etterlevelse av regelverk knyttet til hvitvasking, terrorfinansiering og bekjempelse av økonomisk kriminalitet gis høy oppmerksomhet i alle deler av organisasjonen. Vi følger endringer i trusselbildet og justerer arbeidet basert på risiko. Gjennom løpende vurderinger og den årlige risikovurderingen for hvitvasking, kartlegger vi hvilke risikofaktorer vi må være spesielt oppmerksomme på. Denne risikovurderingen danner grunnlaget for gjennomgang av policy, rutiner og for arbeidet innenfor området.

Vi er opptatt av at alle ansatte skal forstå vårt samfunnsansvar og hvorfor arbeidet mot hvitvasking er viktig. Alle

som jobber hos oss skal kjenne til og følge regler og rutiner for antihvitvaskingsarbeid og varslingsrutiner. Ansatte skal aktivt jobbe for å forebygge, avdekke og rapportere forhold eller transaksjoner som er knyttet til utbytte av straffbare handlinger eller tilknytning til terrorvirksomhet. Vi styrker kontinuerlig kompetansen i organisasjonen og gjennomfører flere opplæringer og e-læringer tilpasset den enkeltes rolle gjennom året. Alle ansatte, også de uten direkte kundekontakt, gjennomfører minst én opplæring i året.

Alle bankens aktive kunder skal være korrekt legitimert, og kundene skal jevnlig oppdatere kundeforholdets formål og tilsiktede art, som skal samsvare med bankens kjennskap til kunden og dens virksomhet.

STRATEGISK FORANKRING OG MÅL FOR OMRÅDET

Viktige retningslinjer: Hvitvaskingsloven med forskrifter, AHV-risikoa-nalyse, -policy og -rutiner, etiske retningslinjer, varslingsplakat, policy for interessekonflikter, policy for antikorrupsjon, virksomhetsstyring i SpareBank 1 Østfold Akershus.

Mål for 2024:

- Fortsatt dedikert arbeid med gjennomføring av riktige og tilpassede kundetiltak for å forhindre økonomisk kriminalitet, hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjonsomgåelse gjennom vår bank.
- Videreføre arbeidet med utvikling av systemstøtte for antihvitvasking, og digitale verktøy for håndtering av svindelsaker.
- Øke forebyggende informasjon til kunder om svindel.
- Fortsette arbeidet med å øke kunnskap og årvåkenhet hos ansatte gjennom informasjon og opplæring for en god risikokultur.

SDG: 8 og 16.2, 16.4, 16.5

Digital kriminalitet og bedrageri er økende, og den økonomiske kriminaliteten er i stor grad grensekryssende. Finansielle transaksjoner går raskere og krever dedikert innsats for å forhindre økonomisk kriminalitet. Vi gjennomfører en rekke tiltak og kontroller for å følge opp arbeidet, og området revideres minst én gang i året. Det undersøkes og rapporteres hvert år en rekke mistenkelige transaksjoner og forhold til Økokrim. Kapasiteten knyttet til arbeidet med økonomisk kriminalitet er økt det siste året. Det har vært høyere treffsikkerhet i systemene, og stabil innrapportering av saker forbundet med mistanke om hvitvasking i 2023.

Vi arbeider kontinuerlig med utvikling av systemer og verktøy for bekjempelse av hvitvasking, terrorfinansiering og annen type økonomisk kriminalitet. I 2023 har det blitt benyttet betydelige ressurser både for videreutvikling av egnede maskinlæringsmodeller, og forbedring av systemer innen området. Arbeidet med sanksjonsoppfølging som følge av krigen i Ukraina har også krevd vesentlig kapasitet i 2023.

Svindel er tett knyttet til hvitvasking. I de fleste tilfeller må utbytte fra bedrageri hvitvaskes, og det er ofte en sammenheng med organisert kriminalitet hvor utbyttet brukes til å finansiere ulike typer kriminalitet.

Svindel og svindelforsøk mot bankens kunder blir stadig mer utbredt og avansert. Våre kunder er utsatt for cyber-

trusler og hendelser, ofte gjennom kriminelle aktørers misbruk av kundens tilgang i mobil- og nettbank. Vi arbeider aktivt med forebygging og håndtering av slike hendelser, og gir løpende informasjon til kunder direkte via våre nettsider og gjennom media om pågående svindelforsøk og forebygging. Vi legger stor vekt på å ha dialog med personer som er ofre for svindel. Dette kan dreie seg om ulike typer svindel som kjærlighetssvindel, investeringssvindel, direktørsvindel, falske fakturaer og phishing.

Utnyttelse av både yngre og eldre kunder gjennom ulike former for sosial manipulering er blant bedrageriformene som har rammet kundene våre. Det er også tilfeller der kunder, enten bevisst eller ubevisst, stiller sin konto til disposisjon for hvitvasking av penger. Flere svindelforsøk er avverget som følge av bankens kontroller og oppfølging. Betydelige beløp tilfaller allikevel ulike kriminelle aktører. Som følge av ny Finansavtalelov er banken pliktig å dekke mange av svindeltilfellene.

Hvitvasking og økonomisk tap som følge av svindel er også et tap for samfunnet fordi det gir inntekter til kriminelle aktører.

Resultater av vårt arbeid i 2023:

- E-læringer om antihvitvask: 8 rollebaserte kurs distribuert 2023
- 100 % av de ansatte har gjennomført flere AHV-kurs i løpet av året.
- Total gjennomføringsgrad for alle tildelte kurs: 97 prosent.

- Andre opplæringsaktiviteter: flere opplærings- og informasjonsrunder i avdelinger og med nyansatte.
- Innmeldte saker til Økokrim på samme nivå som fjoråret.

Videre arbeid

Arbeidet innenfor området er målrettet og det utvikles og konkretiseres kontinuerlig for å ivareta samfunnsansvaret vårt.

Samarbeid mellom banker gjennom kunnskapsdeling vil fortsatt være vesentlig for å forhindre økonomisk kriminalitet. Samarbeid med myndigheter gjennom eget fora for offentlig-privat samarbeid (DSOP) i regi av Finans Norge vil fortsette å være en viktig arena for kunnskapsdeling. Ulike samarbeidsfora i alliansen vil fortsatt være viktig arena for kunnskapsdeling. Kontinuerlig oppdatering om trusselbildet for å justere tiltak og utvikling av manuelle og automatiserte prosesser innen området er vesentlig for arbeidet. Løpende kompetanseoppdatering hos medarbeidere vil også i 2024 være viktig for å styrke vår evne til bekjempelse av økonomisk kriminalitet.

Etikk og antikorrupsjon

HVORFOR

Bærekraftig utvikling er en del av vår virksomhet, og samfunnsansvaret vårt omfatter økonomiske, sosiale og miljømessige forhold. Vi skal ikke medvirke til krenkelse av menneske- og arbeidstakerrettigheter, korrupsjon, alvorlig miljøskade eller andre handlinger som kan oppfattes som uetiske, verken internt eller i samfunnet for øvrig.

Vi er avhengig av høy tillit fra kunder, interessenter og resten av samfunnet. Profesjonalitet og integritet skal prege ansatte som jobber hos oss. Alle ansatte og tillitsvalgte i konsernet skal ha en aktiv

holdning til egen etikk og integritet og opptre ansvarlig og lojalt i henhold til den etiske standard. Korrupsjon gjennom å gi, tilby, kreve, motta eller akseptere en utilbørlig fordel knyttet til stilling, verv eller oppdrag er straffbart både for den som gir og den som mottar slike ytelser.

HVORDAN

Konsernets etiske retningslinjer skal bidra til bevisstgjøring og etterlevelse hos ansatte og tillitsvalgte. Retningslinjene oppdateres og godkjennes årlig av styret, og omhandler blant annet taushetsplikt, habilitet, interessekonflikter, deltakelse og verv i næringsvirksomhet. Det er nulltoleranse for korrupsjon internt og hos forretningspartnere. Korrupsjonsbekjempelse gjennom fokus på gaver, andre fordeler eller koblinger til seg selv eller nærstående i forhold til ansettelsesforhold eller verv omhandles i de etiske retningslinjene. *Policy for anti-korrupsjon* utdyper føringene for konsernets holdninger til, og arbeid med å forebygge korrupsjon, påvirkningshandel, bestikkelser og bruk av tilretteleggespenger. Gjennom *policy for inte-*

ressekonflikter tydeliggjøres og risikovurderes potensielle interessekonflikter som fremmer etisk bevissthet.

Korrupsjon kan forekomme knyttet til stort sett alle forretnings- og virksomhetsområder i banken. Risikoområder kartlegges blant annet gjennom bakgrunnsarbeid knyttet til *policy for interessekonflikter*. Videre inngår dette i risikovurderinger knyttet til interne misligheter, og det gjennomføres ulike internkontroller for å forhindre og avdekke slike tilfeller. Hendelser skal håndteres i tråd med konsernretningslinjer for mislighold og uregelmessigheter. Avdekking av korrupsjon omfattes av arbeidet knyttet til økonomisk kriminalitet, hvor blant annet kartlegging av reelle rettighetshavere og politisk eksponerte personer inngår.

Det gjennomføres årlig en bevisstgjøringskampanje om innholdet i de etiske retningslinjene gjennom e-læringer som skal bekreftes av alle ansatte. Etikk, bekjempelse av korrupsjon og økonomisk kriminalitet er tema på ulike samlinger og læringsmoduler for ledere og ansatte. Etiske retningslinjer er også tema på introduksjonskurs for nyansatte. All rådgivning til kunder skal være faglig og etisk forsvarlig. Alle ansatte som utfører rådgivning skal gjøre seg kjent med, og etterleve retningslinjer for «God skikk ved rådgivning og annen kundebehandling». Etiske dilemmaer blant annet knyttet til korrupsjon er tema gjennom AFR-sertifiseringen av rådgiverne våre, gjennom forståelse av retningslinjer for antihvit-

vasking, og gjennom e-læringer og opplæringsaktiviteter gjennom året.

Det er etablert en egen varslingsplakat med rapporteringslinjer, og det er mulig å varsle anonymt, også til ekstern mottaker. Varslingsplakaten er sammen med etiske retningslinjer tilgjengelig på vårt intranett. Det er ikke registrert brudd på retningslinjene knyttet til korrupsjon.

Videre arbeid

Korrupsjonsbekjempelse er en del av etiske retningslinjer og inngår i ulike e-læringskurs knyttet til den, i tillegg som del av opplæring i antihvitvask og i autorisasjonsordning for finansielle rådgivere.

Bekreftede tilfeller av korrupsjon og korrigerende tiltak

Bekreftede tilfeller av korrupsjon og korrigerende tiltak	Det er ikke registrert brudd på retningslinjer knyttet til korrupsjon
---	---

5.4 Personvern og informasjonssikkerhet

Vi tar personvern og informasjonssikkerhet på alvor. Kundene våre skal ha tillit til at deres personopplysninger og øvrige informasjon behandles trygt og i tråd med gjeldende regelverk.

HVORFOR

Personvern skal sikre hensynet til den enkeltes personlige integritet og privatliv. Kundene våre skal ha tillit til at deres personopplysninger er trygge hos oss og behandles i tråd med gjeldende regelverk og GDPR, EUs forordning for personvern.

HVORDAN

God etterlevelse av personvernregelverket innebærer en kontinuerlig forbedring og videreutvikling av styring, pro-

sesser og rutiner. Det er etablert et internt rammeverk for å ivareta personvernet til kunder, medarbeidere og andre som inkluderer personvernerklæring og *policy for personvern* med tilhørende rutiner.

Konsernet utarbeider årlig flere risikoanalyser hvor risikoen av behandling av personvernopplysninger inngår. Disse analysene gir grunnlag for ulike tiltak for å hindre uønskede konsekvenser knyttet til behandling av personopplysninger.

I tillegg gjennomføres det internkontroller av både første forsvarslinje og andre forsvarslinje (Etterlevelse) for å sikre etterlevelse av internt og eksternt rammeverk.

Personvernombud involveres i alle spørsmål som gjelder vern av personopplysninger, inkludert spørsmål ved lansering av nye systemer, produkter og tjenester. Personvernombudet rapporterer jevnlig til styret om status, avvik, opplæring og informasjon gitt til ansatte om personvern og hvilke aktiviteter som er planlagt framover. Det utarbeides kvartalsvis etterlevelsrapport fra andre forsvarslinje (Etterlevelse) til konsernledelsen og styret som både inkluderer vurderinger av etterlevelse, status på internkontroller, avvik og klager innenfor personvernområdet. I tillegg gjennomføres det internrevisjoner på området.

Gjennom 2023 har det vært gjennomført flere opplæringstiltak om personvern for alle ansatte.

Vi opplever at brudd på personvernet avdekkes raskt hos oss, og at vi har lav terskel for å melde disse til Datatilsynet. I 2023 har det blitt registret 13 enkelttilfeller hvor personopplysninger har blitt sendt feil mottaker eller personopplysninger på annen måte har vært tilgjengeliggjort for andre enn kunden eller den registrerte. Vi er ikke kjent med at sakene har medført konsekvenser for de berørte avvik knyttet til personopplysningsloven. SpareBank 1 Østfold Akershus har i 2023 ikke mottatt klager

fra utenforstående interessenter eller blitt ilagt overtredelsesgebyr eller pålegg fra Datatilsynet eller andre myndighetsorganer.

Veien videre

Den raske digitale utviklingen innebærer at vi behandler flere personopplysninger og at denne behandlingen stadig blir mer avansert grunnet nye digitale løsninger.

Dette krever at vi har høy oppmerksomhet på personvern fremover for å fortsatt ivareta tilliten fra alle kundene våre, medarbeidere og andre interessenter.

Personvernkulturen hos oss skal fortsatt utvikles gjennom at personvern står høyt på agendaen i konsernets ledergrupper og styret. Vi skal gjennom 2024 fortsette arbeidet med å styrke kompetansen knyttet til personvern ved flere opplæringstiltak og e-læringskurs.

Det vil samtidig arbeides ytterligere med å integrere personvern i hele virksomheten.

Vårt interne rammeverk oppdateres årlig for å sikre at vi alltid ivaretar personvernet til kundene våre, medarbeidere og andre interessenter.

STRATEGISK FORANKRING OG MÅL FOR OMRÅDET

Viktige retningslinjer: Personvernerklæring, Policy for behandling av personopplysninger med tilhørende retningslinjer, Etiske retningslinjer, IKT-forskriften, Policy informasjonssikkerhet, IKT-sikkerhetserklæring, taushets-erklæring, beredskapsplaner.

Mål for 2024: Kontinuerlig videreutvikle personvern og sikkerhetskulturen gjennom kompetanse hos både medarbeidere og kunder. Personvern og informasjonssikkerhet skal være integrert i hele virksomhetens systemer, produkter og tjenester. Gjennomføre tiltak for implementering av reguleringer av krav i EUs Digital Operational Resilience Act (DORA).

Opplæring: Kurs og andre opplæringstiltak.

SDG: 4, 8, 9 og 16

Risiko for cyberangrep har vært høy i 2023. Trusselbildet har vært påvirket av en mer usikker og stadig endrede geopolitiske situasjonen. Dette har resultert i nye trusselaktører og økt trussel på hybride angrepsmetoder mot eksempelvis infrastruktur. Ulike metoder kan ramme bankens egne systemer eller våre leverandørers systemer. Leverandørkjedeangrep er en økende trend, hvor en angriper kan ramme et selskap via leverandører som leverer tjenester.

Svindel og phishingangrep mot våre kunder er en høy trussel. Det benyttes stadig nye og mer sofistikerte metoder for å lure kunder og ansatte i forsøk på å svindle til seg penger. Kunstig intelligens (KI) og generativ KI vurderes som en økende trussel. Trusselsituasjonen kan bli mer kompleks og vanskeligere å håndtere når aktører lykkes med å bruke KI i nye angrepstyper.

Beskyttelse av infrastruktur og sikkerhetsrutiner er sammen med oppdaterte varslingssystemer og løpende håndtering av hendelser, i alliansen og banken, kritisk for å ivareta IKT-sikkerhet og stabile IT-systemer.

Informasjonssikkerhet

HVORFOR

Personvern og informasjonssikkerhet henger tett sammen. Beskyttelse av kundens og konsernets informasjon er avgjørende for vår virksomhet. Gode sikkerhetstiltak skal sørge for høy tilgjengelighet, integritet og konfidensialitet for bankens og kundens informasjon.

HVORDAN

Informasjonssikkerhet og cyberrisiko gis svært høy oppmerksomhet. Bankens data og informasjon om virksomheten, kunder og ansatte skal til enhver tid være omfattet av sikkerhetstiltak for å sikre integritet, tilgjengelighet og konfidensialitet.

Trusselbildet knyttet til digital sikkerhet overvåkes kontinuerlig og risikoreduserende tiltak iverksettes av banken eller i samarbeid med SpareBank 1 Utvikling. Det gjennomføres minimum årlig en risiko- og sårbarhetsanalyse for hele bankens IKT-området. Analysen forellegges styret og danner utgangspunkt for etablering eller endringer i handlingsplaner, policydokumenter på sikkerhetsområdet og oppfølging av informasjonssikkerhet.

Oppfølging av IKT-leverandører er en viktig del av arbeidet med informasjonssikkerhet. Dette for å sikre en sikker og stabil drift av varer og tjenester. Nye systemer, produkter og tjenester risikovurderes fortløpende for å sikre at de er i tråd med gjeldende strategier, ivaretagelse av informasjonssikkerhet, personvern og lovkrav. Sikring og overvåking av system og IKT-utstyr, inkludert tilgangshandtering er vesentlige faktorer i det løpende arbeidet.

Opplæring og rutiner knyttet til hendelseshåndtering fremkommer gjennom beredskapsplanverket. Scenarier fra risiko- og sårbarhetsanalyser og det løpende trusselbildet gir viktige input til planverket. Det gis jevnlig informasjon og gjennomføres regelmessig øvelser for å håndtere krise- og trusselsituasjoner, både i form av deltakelse i større øvelser, egne øvelser i banken eller varslingsøvelser for kriseledelse og krisestab.

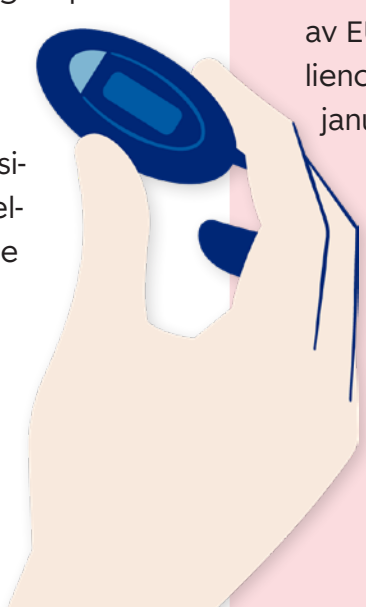
God sikkerhetskultur med oppmerksomme og bevisste ansatte er et viktig forsvarsverk. Det er gjennomført flere obligatoriske e-læringer for ansatte knyttet til informasjonssikkerhet i 2023. Det gis også løpende informasjon til kunder direkte eller via nettsiden vår om informasjonssikkerhet knyttet til oppmerksomhet om deling av egne personlige data for å unngå digitale bedrageri. Digital svindel og svindelforsøk mot kundene våre blir mer utbredt og mer avansert for hvert år, og omtales nærmere i kapittel 5.3 Økonomisk kriminalitet.

Videre arbeid

Tiltak for å ivareta informasjonssikkerhet og forsvar mot cyberangrep har svært høy prioritet fremover, og tekniske og organisatoriske tiltak innføres i takt med endringer i trusselbildet.

Det vil i 2024 også fokuseres på å sørge for at banken er i samsvar med føringer og krav som følger av EUs Digital Operational Resilience Act (DORA) som trer i kraft januar 2025.

Opplæring og bevisstgjøring om informasjonssikkerhet vil fortsatt være en kontinuerlig aktivitet både overfor medarbeidere og kunder.

5.5 Bidrag til bærekraftige formål

Rollen vår som lokal og engasjert samarbeidspartner speiles både av ansvarlig drift og hvordan vi engasjerer oss og tar samfunnsansvar i regionen.

HVORFOR

Både interessentene og bankens ledelse vektlegger viktigheten av rollen som en ansvarlig og lokal samarbeidspartner. Årsaken til at vi ble stiftet var å bidra til utviklingen av bærekraftige lokalsamfunn, og det er fortsatt SpareBank 1 Østfold Akershus sin viktigste misjon. Dette er også godt forankret gjennom konsernets visjon; Regionens anbefalte finanshus, fordi vi bryr oss.

Som sparebank har vi alltid bidratt til å skape verdier i regionen gjennom vår lokale tilstedeværelse, og gjennom vår rolle som lokal og engasjert samarbeidspartner med overskuddsdelingen til lokalsamfunnene.

Gavevirksomheten er et viktig bidrag for å få til dette og vi har delt ut midler til gaver øremerket allmenntilgunnige formål til gode prosjekter og ildsjeler i lokalsamfunnene siden bankens oppstart. Gavevirksomheten utgjør dermed en viktig del av hvordan vi jobber med samfunnsansvar, hvor vi sammen med våre to eierstiftelser bidrar med økonomisk støtte til

gode lokale formål og samfunnsbyggende prosjekter i hele regionen.

HVORDAN

Vi har en sentral rolle for å påvirke til en mer bærekraftig omstilling og overgangen til et samfunn som i større grad tar ansvar for klima-, miljø- og bærekraft-aspekter. Ambisjonen vår er å være en pådriver i dette arbeidet ved å bidra til engasjement og samarbeid på tvers av næringslivet og i lokalsamfunnet for å bidra til omstillingen til et lavutslipps-samfunn.

I tillegg til vår virksomhet innen bank, eiendomsmegling og regnskapstjenester, er gavevirksomheten en viktig del av forretningsmodellen vår og hvordan vi utøver vårt samfunnsengasjement i praksis. Gjennom forretningsmodellen vår, blir det tatt ut utbytte til eierne og gaver til allmenntilgunnige formål. Basert på utbyttet, øremerkes en betydelig sum til gode lokale prosjekter som gjør det mulig for oss å bidra til bærekraftig utvikling av regionen. SpareBank 1 Stiftelsen Østfold

STRATEGISK FORANKRING OG MÅL FOR OMRÅDET

Viktige retningslinjer:

Bærekraftstrategien er integrert i virksomhetsstrategien.

Policy for samfunnsansvar og bærekraft.

I 2024 vil vi jobbe videre med å videreutvikle retningslinjer for bankens gavevirksomhet.

Mål for 2024

Arbeidet med gavevirksomheten er langsiktig. Vi har en ambisjon om å inspirere og tiltrekke oss flere lokale ildsjeler og prosjekter som bidrar til bærekraftig utvikling av regionen vår. Vi vil effektivisere søknadsprosessen, og jobbe strategisk med å øke kunnskap og intern stolthet rundt gavevirksomheten.

Ekstern måling:

Arbeid og progresjon måles jevnlig gjennom kunderelasjonsmåling som kartlegger kundenes oppfattelse av vårt bærekraftarbeid, og vår rolle som lokal og engasjert samarbeidspartner.

SDG: 4.4, 4.7, 11.3, 11.a og 11.b

Akershus og Sparebank1stiftelsen Halden er vesentlige eiere i banken, og bidrar sammen med banken til det meste av gavevirksomheten. En stor andel av utbyttet vil derfor kanaliseres tilbake til lokalsamfunnene gjennom gavevirksomheten til stiftelsene og banken.

Kompetansebygging på bærekraft internt har stort fokus hos oss, og vi er godt i gang med et eget opplegg for dette. Vi skal være gode rådgivere for kundene våre, og kompetanse og økt bevissthet rundt dagens sosiale, klima- og samfunnsutfordringer blir stadig viktigere for at privatpersoner og næringslivet skal ta gode og trygge økonomiske valg. I tillegg implementeres stadig nye regulatoriske krav fra myndigheter knyttet til bærekraft som treffer bedriftskundene. Utover økonomisk rådgivning til kunder, bidrar vi til undervisning i privatøkonomi i skolen gjennom vårt samarbeid med Ungt Entreprenørskap. Vi er også åpne når media henvender seg til oss og strekker oss langt for å bidra med vår kompetanse.

Inkluderende samfunn og arbeidsliv er sammen med kompetanse rundt bærekraft, viktige byggestener i omstillingen til mer bærekraftige lokalsamfunn. Vi støtter derfor mange prosjekter som bidrar til inkludering og mangfold, og er en pådriver og fasilitator for aktiviteter og møteplasser som bidrar til økt kompetanse på bærekraftområdet. Eksemplene vi har plukket ut fra prosjekter vi har støttet i 2023 støtter oppunder dette.

DETTE SKJEDDE I 2023

Flere muligheter til barn og unge i Halden

I Halden har banken og Sparebank 1 stiftelsen Halden delt ut veldig mange mindre beløp gjennom gavevirksomheten, hvor en stor del av aktivitetene er rettet mot barn og unge. Med disse midlene bidrar vi særlig innen områdene inkludering, mangfold og utjevning av ulikheter samt redusere fattigdom og fysisk og psykisk helse. Det handler om at barn og unge kan få muligheten til å trene og delta gratis på ulike aktiviteter de ellers ikke hadde hatt råd til, og tiltak som bidrar til å forhindre frafall fra skolene, rus og utenforskap. Prosjektet Fargespill Østfold er et eksempel på et samarbeid med den

ideelle organisasjonen Verdensbro som tilbyr gratis kulturtilbud og arrangementer for barn og unge gjennom året. Fargespill Østfold er et interkulturelt musikkprosjekt, som lager konsertforestillinger sammen med barn og ungdom. På Fargespill jobber de med både sang og dans fra mange forskjellige land. Målet er den store Fargespillforestillingen hvert år.

Samarbeid med Fontenehusene og NAV for mindre utenforskap

Muligheten til å kjenne på mestring og inkludering gjennom deltakelse i utdanning og arbeid, er veldig viktig for livskvaliteten. Dessverre er utenforskap et voksende samfunnsproblem, hvor over 600 000 (Kilde: NAV) står utenfor arbeidslivet. Som arbeidsgiver har vi et viktig samfunnsansvar i å bidra til mer inkludering slik at færre faller utenfor. I 2023 har vi samarbeidet med NAV, kommunene og Fontenehusene i Moss/Rygge og Fredrikstad på dette området.

Vi har ansatt en flyktning fra Ukraina som flyktet til Norge med datteren sin i mars 2022. Etter prøveperioden fikk hun jobb som kunderådgiver hos oss, og hun er en stor ressurs i lokalbanken i Moss.

Vi har samarbeidet med Fontenehusene i Moss-Rygge helt fra oppstarten

Vi er med og støtter Fargespill Østfold.

i 2016 hvor vi sammen med SpareBank 1 Stiftelsen Østfold Akershus har støttet ulike prosjekter. Siden 2019 hatt vi et samarbeid om overgangsarbeid ved hovedkontoret i Moss. Overgangsarbeid er et eget opplegg som gir medlemmer muligheten til å prøve seg i det ordinære arbeidsmarkedet under trygge rammer med lønnet jobb tre ganger i uka over en seksmåneders periode. Det er partnerbedriften som betaler lønnen. I 2023 utvidet vi samarbeidet med overgangsarbeid gjennom et samarbeid med Fontenehuset i Fredrikstad. Samarbeidet fungerer veldig bra, og vi

er veldig glade for å kunne bidra til at mennesker som av ulike årsaker har falt utenfor arbeidslivet får nye muligheter.

Hva er et Fontenehus: Fontenehus er et lavterskeltilbud som tilbyr rehabilitering og arbeidsinkludering på samme tid. Det er et frivillig arbeidsfellesskap for mennesker som har eller har hatt psykiske helseproblemer eller tidligere rusutfordringer.

FASILITATOR OG PÅDRIVER FOR VIKTIGE MØTEPLASSER

Vi er en sentral aktør og pådriver for en rekke viktige møteplasser i regionen gjennom året hvor vi er med og sørger for at viktige temaer innen bærekraft er på agendaen. Samtlige har som mål å bidra til læring, inspirasjon, nettverksbygging, nyskapning og samarbeid.

Miljøfestivalen Moss, Næringslivsdagen

Selv om Norge er et lite land, er vi dessverre i toppen av statistikken for forbruk. Miljøfestivalen Moss har vokst til å bli et regionalt lavterskeltilbud som sammen med «grønne» samarbeidspartnere setter forbruk på agendaen gjennom kultur, grønn mat, aktiviteter, inspirerende foredrag, diskusjoner og underholdning. SpareBank 1 Østfold Akershus har vært med som hovedstøttespiller siden oppstarten i 2021, og i 2023 utvidet vi samarbeidet med å arrangere en egen næringslivsdag i august med bærekraft på agendaen. Litt senere på høsten inviterte vi også

Vi er stolt hovedstøttespiller av Miljøfestivalen.

til en egen kundetur til Nederland hvor temaet var sirkulærøkonomi.

Næringslivsdagen var et initiativ fra oss for å hjelpe og inspirere bedrifter til å tenke nytt og se muligheter med utgangspunkt i den grønne omstillingen vi står midt inne i. De gjennomgikk et innovasjonskurs hvor målet var å få nye verktøy for å skape konkurransekraft og grønn vekst gjennom innovasjon. Over 60 personer deltok, med svært gode tilbakemeldinger. Næringslivsdagen ble i hovedsak dekket gjennom gavevirksomheten, og slik kunne vi invitere til et åpent arrangement med en symbolsk deltakeravgift.

Kundetur til Rotterdam og Amsterdam

I oktober tok vi med inviterte kunder på tur til Nederland, hvor sirkulærøkonomi stod på agendaen.

Leo Ajkic var en av foredragsholderne på Verdifestivalen.

Østfoldkonferansen

Vi er en av fire arrangører sammen med NHO Viken Oslo, LO Østfold og Partnerskapet for Næringsliv i Østfold. Sammen jobber vi for at Østfoldkonferansen er skreddersydd for vår region og i 2023 hadde vi blant annet både grønn konkurransekraft og inkluderende arbeidsliv på agendaen.

Verdifestivalen

Vi er hovedsamarbeidspartner støttet av gavevirksomheten, og har vært med fra oppstarten i 2022. Psykiske utfordringer er utbredt i Norge og i løpet av livet vil 30–50 % av befolkningen oppleve psykiske utfordringer av større eller mindre grad. (Helsedirektoratet i 2015).

Verdifestivalen jobber med å forebygge utenforskap, redusere fordommer, rasisme og diskriminering gjennom egne arrangementer for barn, unge og voksne. Dette speiler også innholdet i programmet for festivalen. Formålet er å skape et varmere samfunn, bidra til mer inkludering, skape et godt fellesskap og bidra til at folk opplever å høre til.

Samarbeid med Vitenparken Campus for å forhindre skolefravall

Vitenparken Campus Ås er et vitensenter ved NMBU som utvikler og leverer kreative og engasjerende aktiviteter for fritidspublikum og skolen. Skolene sliter med manglende tilbud til elever som er i risikogrupper for å falle ut av

skolen. Støtten vi gir gjennom gavevirksomheten, bidrar til at flere ungdommer mellom 13-17 år, som potensielt står i fare for å droppe ut av skolen, får tilbud om gratisundervisning. Undervisningen består av engasjerende og alternative arbeidsmetoder, med bærekraft som overordnet fokus og tverrfaglig tema. Det vil være rekke samlinger gjennom skoleåret, samt tilhørende Vitencamper som sosialt fritidstilbud. Tilbudet møter barnas utfordringer via aktiviteter i tråd med forskning, og det legges opp til kreative prosjekter der ungdommene får utfolde seg i bl.a realfag, naturvitenskap og teknologi med 'Learning by doing' som pedagogisk tilnærming.

Eevene har stor verdi og nytte for samfunnet og vår fremtidige utvikling, de trenger kun tilpassede tilbud slik at de motiveres og kan nå sitt fulle potensial, samt føle seg inkludert og sett.

Fra sponning av topplagene til inkludering av rusmisbrukere

Gatelaget er et flott initiativ som passer godt med våre ambisjoner om å bidra til et inkluderende og bærekraftig samfunn. Fredrikstad Fotballklubb (FFK) var først ute med gatelag for mennesker med rusrelaterte utfordringer allerede i 2011. Prosjektet ble en stor suksess med svært mange positive ringvirkninger, både for klubben og for deltakerne selv.

Gjennom vårt bidrag til gatelagene til Moss, Fredrikstad og Sarpsborg er vi med på å skape et inkluderende og bærekraftig samfunn.

FFK sitt initiativ ble inspirasjon for resten av fotball-Norge. I dag er det hele 30 gatelag i hele landet, og idrettens største samfunnsprosjekt. Vi hadde allerede et etablert samarbeid med gatelagene til FFK og Moss Fotballklubb, og er glade for at også Sarpsborg 08 etablerte eget gatelag i 2023 slik at vi kunne bidra til å hjelpe enda flere gjennom å inngå en avtale med dem.

Fremover

Det jobbes i dag veldig godt med gavevirksomheten gjennom stiftelsene og bankens gavefond.

En videreføring av dette arbeidet sammen med våre to eierstiftelser er dermed naturlig. Midler til gaver øremerket allmennyttige bærekraftige formål har med få avbrekk vært delt ut til gode prosjekter og ildsjeler i lokalsamfunnene siden bankens start. Regnskapet for 2023 viser at banken er lønnsom, solid og godt rigget for videre vekst. Dette legger gode føringer for at vi kan fortsette vårt brede samfunnsengasjement og bidra til bærekraftig utvikling i årene som kommer gjennom gavevirksomheten vår.

Dette arbeidet fortsetter vi med i 2024. Internt er vi opptatt av å bygge kompetanse og intern stolthet rundt konsernets bærekraftarbeid. Eksternt er målet å bygge kunnskap og kjennskap for å motivere, inspirere og tiltrekke oss krefter som kan tenke nytt og innovativt rundt bærekraftig utvikling i regionen vår. Slik kan vi få innspill og ideer til proaktive prosjekter som vi enten kan støtte alene eller sammen med andre aktører.

The background is a solid blue color. In the top right corner, there is a light blue circular shape. In the bottom left corner, there is a dark blue rounded rectangular shape. In the bottom right corner, there is a white rounded rectangular shape.

6. Redegjørelser og finansielle resultater

Styrets årsberetning

SpareBank 1 Østfold Akershus er et finanskonsern i et av landets mest attraktive markedsområder med en forretningsmodell som står seg godt, også gjennom utfordrende tider.

2023 har vært nok et år med omveltning og usikkerhet. Krig og uroligheter har preget verdensblidet. Høy inflasjon med dertil økte renter og svekket valutakurs har medført et svakere boligmarked og svekket kjøpekraft for mange i Norge.

Det har vært god pågang både fra nye og eksisterende kunder i 2023. Samtidig har aktiviteten i boligmarkedet falt. Banken opplever at kunder, kanskje spesielt i urolige tider, ønsker seg en bank der de får kombinasjonen lokal tilstedeværelse, konkurransedyktige priser og gode digitale løsninger.

Konsernet leverte et resultat etter skatt i 2023 på 493 mill. kr (452 mill. kr) og en egenkapitalavkastning på 11,4 % (11,2 %). Styret er godt fornøyd med resultatet for 2023.

KONSERNETS SAMMENSETTING OG VIRKSOMHETSOMRÅDE

Konsernet SpareBank 1 Østfold Akershus består av SpareBank 1 Østfold Akershus og de 100 % eide datterselskapene EiendomsMegler 1 Østfold Akershus AS, SpareBank 1 Regnskapshuset Østfold Akershus AS, Varnaveien 43E Kontor AS

og Nekor Gårdselskap AS. Regnskapene til ovennevnte selskaper konsolideres fullt ut i konsernregnskapet.

SpareBank 1 Østfold Akershus eier indirekte 3,21 % av SpareBank 1 Gruppen AS og 2,85 % i SpareBank 1 Utvikling DA og direkte 2,52 % av BN bank ASA. Disse eierinteressene resultatføres i konsernets resultatregnskap tilsvarende bankens ierandel.

SpareBank 1 Østfold Akershus har eierandeler i en rekke SpareBank 1-selskap. Se nærmere beskrivelse i note 30, samt om SpareBank 1-alliansen i kapittel 1. Utbytte fra disse selskapene tas til inntekt i konsernets resultatregnskap.

SpareBank 1 Østfold Akershus har hovedkontor i Moss og markedsområdet er Østfold og Akershus syd.

For mer informasjon om konsernet vises til eget kapittel «Om SpareBank 1 Østfold Akershus».

RESULTAT

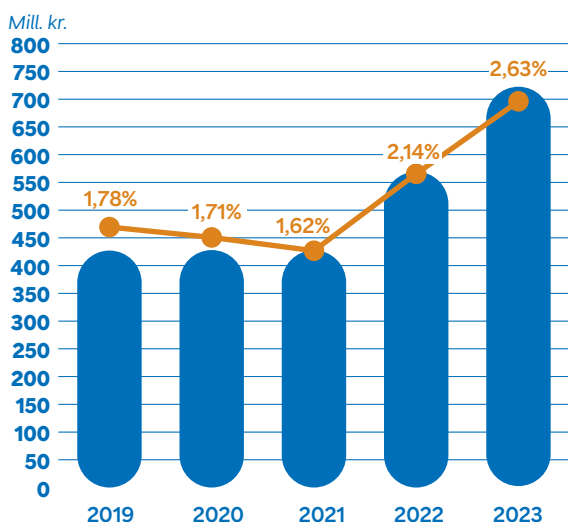
KONSERNETS UTVIKLING

Resultat før skatt for 2023 ble på 635 mill. kr (567 mill. kr). Resultatet fra ordinær drift etter tap utgjorde 580 mill. kr (502 mill. kr). Økningen i ordinært resultat er sammensatt av bedret rentenetto og økte kostnader.

Oppkjøpet av 100 % av aksjene i Vigres AS (nå SpareBank 1 Regnskapshuset Østfold Akershus AS) ble gjennomført 10. januar 2023. Selskapet er konsolidert fra og med første kvartal 2023 og dette påvirker både inntekts- og kostnads-siden for 2023 med henholdsvis 40,8 mill. kr og 37,7 mill. kr.

Rentenettoen inklusiv utlån overført til kredittforetak ble 1,93 % (1,69 %). Den påvirkes positivt av marginforbedring på innskudd.

Netto renteinntekt og rentenetto ex. kredittforetak

Netto avkastning på finansielle instrumenter, inklusive inntekter fra eierinteresser, viste en gevinst på 56 mill. kr (66 mill. kr) for 2023.

Kostnadene økte med 55 mill. kr. Korrigert for kostnader i SpareBank 1 Regnskapshuset Østfold Akershus AS, økte kostnadene med 18 mill. kr. Økningen skyldes primært lønnsvekst og generell prisstigning.

Resultatført tap for 2023 ble på 16 mill. kr (9 mill. kr). Banken tilbakeførte 10 mill. kr i ledelsesbuffer i første kvartal 2023.

Egenkapitalavkastningen for 2023 ble på 11,4 % (11,2 %).

NETTO RENTEINNTEKTER OG PROVISJONER FRA KREDITTFORETAK

Rentenettoen for 2023 ble på 720 mill. kr (569 mill. kr). Rentenettoen utgjorde 2,63 % (2,14 %) av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Økningen er i hovedsak relatert til marginforbedring på innskudd.

Rentenettoen påvirkes av overførslar til kredittforetak. En betydelig del av inntektene på utlån er som følge av overførslar flyttet fra netto renteinntekter til provisjonsinntekter og utgjorde 62 mill. kr (97 mill. kr) for 2023. Nedgangen skyldes primært marginreduksjon på overførte utlån samt tidsetterslep på renteregulering.

Sum netto renteinntekter inkludert provisjonsinntekter fra kredittforetak utgjorde 782 mill. kr (666 mill. kr) og 1,93 % (1,69 %) for 2023. Økning i kroner sammenlignet med fjoråret skyldes i hovedsak marginforbedring på innskudd som følge av gjennomførte rentereguleringer og tidsetterslep på renteendringer. Marginen knyttet til utlån er fallende og påvirket av tidsetterslep på renteregulering.

NETTO PROVISJONSINNTEKTER OG ANDRE INNTEKTER

Netto provisjonsinntekter og andre inntekter for 2023 ble på 357 mill. kr (354 mill. kr) inklusive provisjonsinntekter fra kredittforetak på 62 mill. kr (97 mill. kr). Provisjoner fra regnskapstjenester øker til 41 mill. kr. fra 1 mill. kr grunnet oppkjøpet av Vigres AS (nå SpareBank 1 Regnskapshuset Østfold Akershus AS). Videre øker provisjoner fra betalingsformidling noe. Provisjoner fra kredittforetak faller jf. forrige avsnitt. Se nærmere spesifisering i note 19.

AVTALE OM SAMMENSLÅING AV FREMTIND FORSIKRING OG EIKA FORSIKRING

SpareBank 1 Gruppen AS, DNB Bank ASA, Eika Gruppen AS, Fremtind Forsikring AS og Eika Forsikring AS inngikk 19. januar 2024 avtale om sammenslåing. Transaksjonen vil bestå i at de tre eierne overfører sine aksjer i Fremtind Forsikring AS og Eika Forsikring AS til et felleseid selskap som vil hete Fremtind Holding AS. DNB kjøper et antall aksjer i Fremtind Holding AS fra Eika Gruppen AS, deretter fusjoneres de to forsikringsselskapene.

SpareBank 1 Østfold Akershus er indirekte eier av 3,21 % av aksjene i SpareBank 1 Gruppen AS, som etter gjennomføring av transaksjonen vil eie 51,44 % av aksjene i Fremtind Holding.

Basert på tall per 30. juni 2023 og proforma konsernregnskap vil transaksjonen medføre en økt egenkapital for konsernet SpareBank 1 Gruppen på ca. 7 milliarder kroner. Majoriteten (SpareBank 1-bankene og LO) sin andel av denne økningen er 2,4 milliarder kroner. SpareBank 1 Østfold Akershus sin andel av denne økningen utgjør ca. 78 millioner kroner og vil bli resultatført i regnskapet når transaksjonen gjennomføres i 2024. Effekten på bankens kapitaldekning vil bli tilnærmet nøytral, da egenkapitaløkningen kommer til fradrag i kapitaldekningsberegningen.

Sammenslåingen er betinget av at partene inngår en transaksjonsavtale med tilhørende dokumenter. Partene har allerede fremforhandlet tilnærmet ferdige utkast til avtaleverket, og transaksjonsavtalen forventes inngått tidlig i første kvartal 2024. Gjennomføringen av transaksjonsavtalen vil blant annet være betinget av at partene oppnår samtlige nødvendige myndighetsgodkjenninger uten vilkår som er vesentlig tyngende. Det forventes at transaksjonen tidligst vil kunne gjennomføres sommeren 2024.

NETTO AVKASTNING PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER

Netto avkastning på finansielle instrumenter, inklusive inntekter fra eierinteresser,

viste en gevinst på 56 mill. kr (66 mill. kr) for 2023.

Inntekter fra eierinteresser,

SpareBank 1 Gruppen [*tall for 2022 er omarbeidet iht. IFRS17 og IFRS9]

SpareBank 1 Gruppen konsern fikk et resultat for 2023 på 213 mill. kr (1 796 mill. kr*) før skatt og 247 mill. kr (1 428* mill. kr*) etter skatt. I fjerde kvartal ble eierandelen i Kredinor nedskrevet med 769 mill. kr. Annualisert egenkapitalavkastning ble 1,9 %. SpareBank 1 Østfold Akershus sin inntektsføring fra SpareBank 1 Gruppen utgjorde - 6 mill. kr (27 mill. kr).

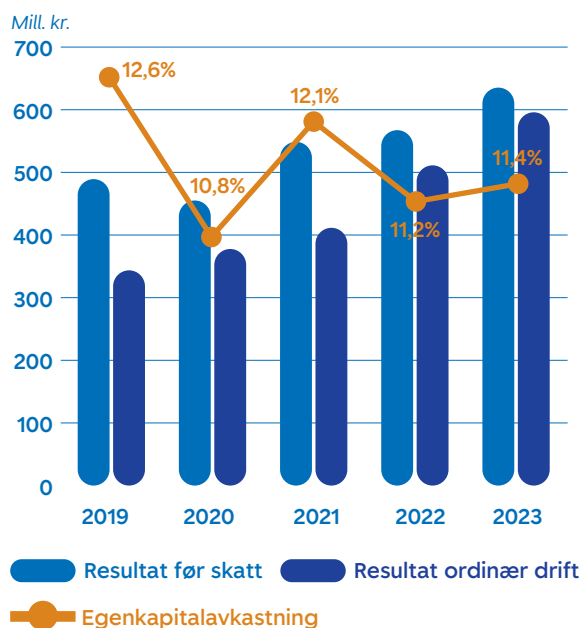
Overgang til IFRS 17 og IFRS 9 medførte en negativ implementeringseffekt på 1 045 mill. kr. Overgangen innebærer primært en annen periodisering av inntekt, hvorpå en større del av inntekten tas ved levering av tjenesten til sluttkunde,

f.eks. ved utbetaling av pensjonsforpliktelse. SpareBank 1 Østfold Akershus sin andel av implementerings-effekten, 30,7 mill. kr, er ført direkte mot egenkapitalen.

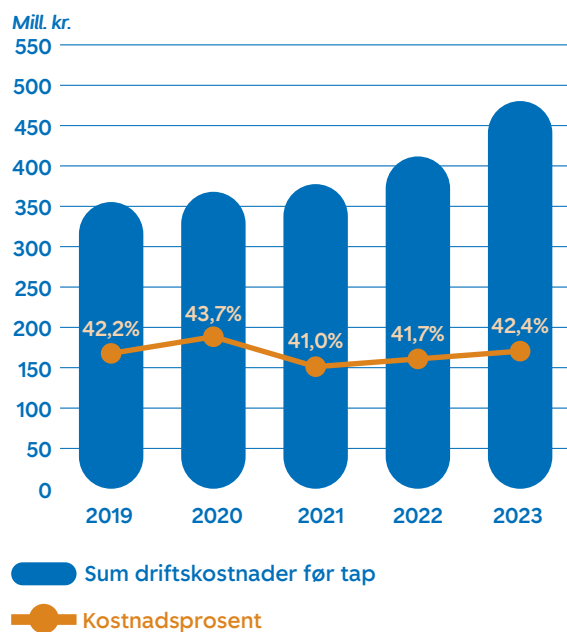
Fremtind Forsikring konsern rapporterer et resultat før skatt på 1 160 mill. kr (1 570 mill. kr*). Resultat av forsikringstjenester utgjør 849 mill. kr (1 864 mill. kr). Skadeprosenten har økt hittil i år som følge av storskaden i Halden (natur), «Hans», styrtregn på Østlandet, avviklingstap og økt skadefrekvens og snittskade for hovedproduktene. Annualisert egenkapitalavkastning var 13,7 (14,3) %. Bestandspremien økte med 1 148 mill. kr (1 050 mill. kr) for 2023, noe som tilsvarer en årlig vekst på 7,8 %.

Netto forsikringsrelatert finansresultat ble -479 mill. kr (467 mill. kr*). Netto finansresultat fra forsikringstjenester består

Resultat og avkastning

Driftskostnader og kostnadsprosent

av diskonteringseffekten på avsetninger. Endringen skyldes renteendring i perioden.

Netto inntekter fra investeringer ble 994 mill. kr (-506 mill. kr*), noe som er 1 500 mill. kr høyere enn samme periode i fjor. Netto inntekt fra investeringer hittil i år er påvirket positivt av en nedgang i markedsrentene og god utvikling i aksjemarkedene.

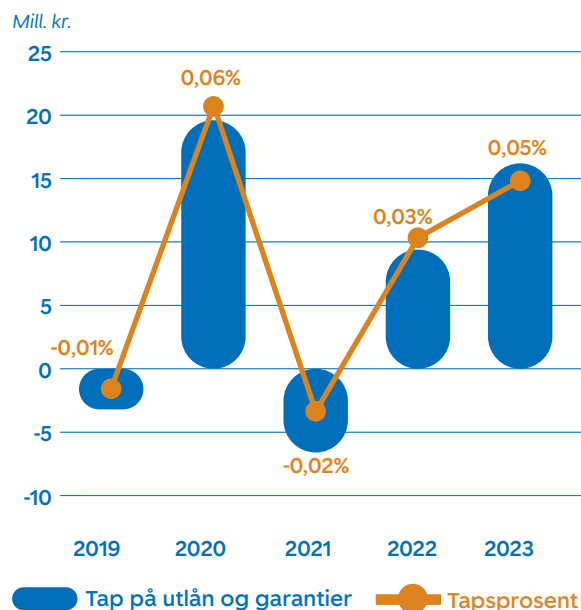
SpareBank 1 Forsikrings resultat før skatt ble 278 mill. kr (-30 mill. kr*). Resultat etter skatt ble 208 mill. kr (-21 mill. kr*). Annualisert egenkapitalavkastning etter skatt var 4,1 (-0,4)* %.

SpareBank 1 Factoring oppnådde et resultat før skatt på 108 mill. kr (97 mill. kr). Utlånene har hatt en økning på 78 mill. kroner eller 3,6 % mot samme periode i fjor.

SpareBank 1 Spleis fikk et resultat før skatt for året på -17 mill. kr (-14 mill. kr). Kreditor er for SpareBank 1 Gruppen en felleskontrollert virksomhet. SpareBank 1 Gruppen AS har foretatt en verdivurdering av selskapet og den oppdaterte verdien medfører en nedskrivning av eierposten og har en negativ resultat-effekt på SpareBank 1 Gruppen sitt mor- og konsernresultat på 769 millioner kroner i 4. kvartal 2023 og for året 2023.

Sparebanken Sogn og Fjordane kjøper seg inn i Samspare og SpareBank 1
Sparebanken Sogn og Fjordane signerte ultimo april en intensjonsavtale for å bli eier i SamSpar-selskapene og tiltre som den 14. banken i SpareBank 1-alliansen.

Tap og tap i prosent av brutto utlån inkl. kredittforetak

Sparebanken Sogn og Fjordane investerer 630 mill. kroner for å bli medeier i SpareBank 1 og deres inntreden blir som aksjonær og deltaker i SamSpar-selskapene, sammen med de øvrige bankene i SamSpar. I sum vil Sparebanken Sogn og Fjordane bli eier av 13 prosent av aksjene i SamSpar.

Et foreløpig anslag for gevinsten for SpareBank 1 Østfold Akershus er antatt å ligge i intervallet 53 til 58 mill. kroner for morbanken. Transaksjonen er ventet gjennomført i løpet av 2024.

Inntekter fra eierinteresser, BN Bank ASA
BN Bank ASA sitt resultat for 2023 ble på 764 mill. kr (595 mill. kr). SpareBank 1 Østfold Akershus sin andel av BN Banks resultat utgjorde 19 mill. kr (15 mill. kr).

Inntekter fra eierinteresser, totalt

Utbytte fra døtre, felleskontrollert virksomhet og tilknyttet virksomhet vises som «Inntekter av eierinteresser» i morbank og ble på 92 mill. kr (63 mill. kr). Endringen fra fjoråret skyldes primært et vesentlig større utbytte fra Samarbeidende Sparebanker AS (som igjen har eierandel i Sparebank 1 Gruppen).

I konsern er døtre fullkonsolidert og inngår da ikke i posten inntekter fra eierinteresser. Konsernets andel av resultat fra øvrige eierinteresser regnskapsføres løpende i konsernregnskapet i henhold til egenkapitalmetoden. Inntekter fra eierinteresser for 2023 ble på 14 mill. kr (42 mill. kr).

Mottatt utbytte

Mottatt utbytte fra andre investeringer, hovedsakelig knyttet til investering i andre selskap i SpareBank 1-alliansen, utgjør 23 mill. kr for 2023 (27 mill. kr).

Verdiendring på finansielle eiendeler

Nettoeffekt av finansielle instrumenter for 2023 ble 18 mill. kr (-4 mill. kr) og består primært av positiv verdiendring på obligasjoner og aksjer til virkelig verdi.

SUM NETTO INNTEKTER

Sum netto inntekter for 2023 ble på 1 132 mill. kr (989 mill. kr).

DRIFTSKOSTNADER

Driftskostnadene for 2023 ble på 481 mill. kr (412 mill. kr) og utgjorde 1,76 % (1,55 %) av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Økningen er sammensatt. Oppkjøpet av

Vigres AS bidrar med 30 nye årsverk. Dette, kombinert med lønnsvekst trekker lønnskostnadene opp. Økningen i andre kostnader skyldes generell inflasjon, økte kostnader til IT utvikling sentralisert til SpareBank 1 Utvikling, samt noe økning i avskrivninger.

Kostnadsprosenten ble 42,4 % (41,7 %). Målet for konsernet er å ha en kostnadsprosent som er konkurransedyktig med andre banker det er naturlig å sammenligne seg med. Kostnadsprosent ex. finans som bedre speiler underliggende drift er uendret fra fjoråret 44,6 % (44,6 %).

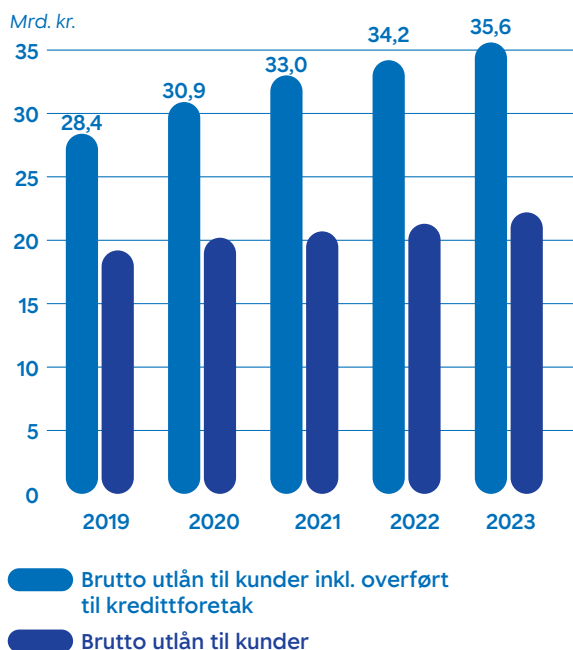
TAP, MISLIGHOLD OG PORTEFØLJEUTVIKLING

Resultatført tap for 2023 ble på 16 mill. kr (9 mill. kr). I andre kvartal 2023 ble det for første gang anvendt en oppgradert tapsmodell som gir forslag til sentrale forutsetninger ved bruk av regresjonsanalyse og simulering. Se nærmere beskrivelse i note 11.

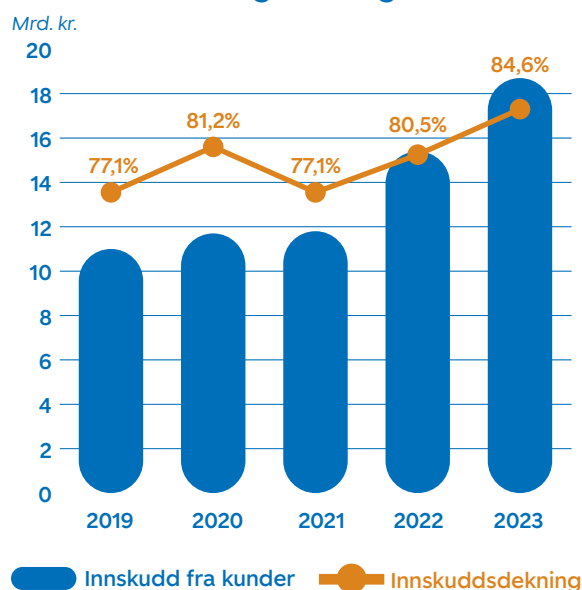
Banken fjernet ledelsesbufferen på 10 mill. kr i første kvartal 2023. Effekter av den økte usikkerheten som oppstod tidlig i 2022 er nå gjenspeilet i bankens kreditmodeller.

Bransjene Eiendom Utleie og Prosjekt er vurdert ekstra nøye de siste kvartalene da de utgjør en stor andel av bedriftsmarkedsporteføljen. Som et aktivt tiltak er policykrav til belåningsgrad strammet inn på hhv Eiendom Utleie (diversifisert på næring og bolig), Eiendom Prosjekt og Tomt. Det er i tillegg gjort en gjen-

Brutto utlånsvolum

Innskuddsvolum og -dekning

nomgang ut fra et klassifiseringssystem av samtlige kunder med utviklingsprosjekter på engasjement over 5 mill. kr. Basert på gitte kriterier var det kun 2 kunder med avdekket økt risiko. Disse ble flyttet til kategori 2 som gir økt tapsavsetning.

Netto tap utgjorde 0,05 % (0,03 %) av brutto utlån inklusive utlån overført til kredittforetak. Tapsavsetningene utgjorde 0,26 % av brutto utlån inklusive utlån overført til kredittforetak.

RESULTAT OG DISPONERING

Konsernet fikk for 2023 et resultat på 493 mill. kr (452 mill. kr). Tilsvarende for morbank var 570 mill. kr (471 mill. kr)

For 2023 foreslår styret et utbytte på kr. 21,50 (kr. 17,80) pr egenkapitalbevis, til sammen 266 mill. kr. Det tilsvarer 50 % av egenkapitalbeviseiernes andel av overskuddet i morbank. Det foreslås tilsvarende en utdeling av gaver på 18 mill. kr. Etter disponering og utdeling opprettholdes egenkapitalbrøken på samme nivå. Utbytte for 2023 er i tråd med tidligere kommuniserte målsetninger.

BALANSEN

FORVALTNINGSKAPITAL

Forvaltningskapitalen inklusive utlån overført til kredittforetak utgjorde 41 514 mill. kr ved utgangen av 2023. En endring i 2023 på 4,8 %/1 900 mill. kr. Forvaltningskapitalen uten utlån overført til kredittforetak var 28 025 mill. kr.

UTLÅN

Brutto utlån inklusive overføring til kredittforetak utgjorde 35 641 mill. kr (34 198 mill. kr) ved utgangen av 2023. Det tilsvarer en utlånsvekst på 1 443 mill. kr i 2023, tilsvarende 4,2 % (3,5 %).

Eksklusive lån overført til kredittforetak utgjorde brutto utlån 22 151 mill. kr (21 258 mill. kr) ved utgangen av 2023. Det tilsvarer en økning på 894 mill. kr i 2023, tilsvarende 4,2 % (2,7 %).

INNSKUDD

Konsernets innskudd har endret seg med 3,7 % (2,1 %) i 2023 til 18 738 mill. kr (18 072 mill. kr). Innskuddsdekningen var på 84,6 % (85,0 %).

PRIVATMARKEDET

2023 har vært et år preget av usikkerhet knyttet til norsk økonomi, stigende rente og kampen mot stigende inflasjon. Omsetningstiden på boliger har vært stigende igjennom hele 2023 og dette påvirket også aktiviteten på utlån. Etter mange rentehevinger var det en ventet nedgang. Nedgangen er på ingen måte dramatisk, men det er grunn til å anta at

den trenden vil fortsette i starten av 2024. Antall lånesøknader inn til banken holder seg likevel godt, med en nedgang i fjerde kvartal 2023 på ca. 15 % sammenlignet med samme kvartal i fjor. Stigende inflasjon som økte renter, har bidratt til lavere kjøpekraft og redusert lånekapasitet for de aller fleste. Det betyr at lånebeløpet til hver enkelt er lavere nå enn det var for ett år siden. Boligmarkedet generelt står seg likevel relativt godt i vår region og noe korrigering på pris knyttet til rentehevinger er som forventet. Det er generelt i markedet en nedgang i bygging av nye boliger, og det bidrar trolig til å holde markedet oppe på bruktboliger.

Utlånsveksten innen privatmarkedet ble på 2,3 % for 2023. Innskuddsveksten ble 2,5 %.

Regionen vår har etablert seg som et svært attraktivt område for både arbeid og bosetting. Den reduserte reisetiden mellom Oslo og vår region har ikke bare økt tilgjengeligheten, men også styrket forbindelsen mellom beboerne i regionen og de økonomiske mulighetene som hovedstaden har å tilby.

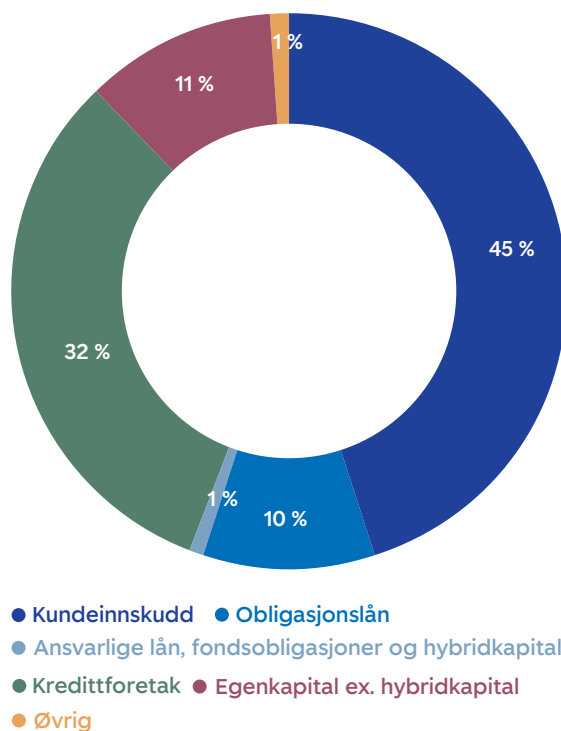
Vår privatmarkedsportefølje har moderat belåningsgrad, tapene er lave og lønnsomheten god. Antall henvendelser om avdragsfrihet og overhopp var svakt stigende gjennom høsten i 2023, men har stabilisert seg. Vi ser likevel en

svak økning i antall saker som trenger rådgivning og tilrettelegging. Privatkundene våre er flinke med pengene sine og flinke til å ta kontakt med oss for økonomisk sparring når det er behov for det. I en tid hvor kundene våre rammes av en tøffere økonomisk hverdag ser vi at behovet for økonomisk rådgivning er stigende. I en slik situasjon er det mange av våre kunder som setter pris på å ha et åpent og tilgjengelig kontornett med personlig rådgivning fra rådgivere som kjenner sitt lokalmarked godt. Vi er lett tilgjengelig for våre kunder både fysisk og digitalt.

Inflasjonen i Norge har vedvarende ligget over det langsiktige målet satt av Norges Bank. Den norske økonomien viser tegn til høy aktivitet, med et stramt arbeidsmarked og stigende lønnsvekst. I tillegg har den norske kronen vært svakere enn på lenge. Vi forventer fortsatt en periode med noe høy inflasjon og stabiliserende renter i den nærmeste fremtid, noe som kan påvirke kundenes økonomi.

Den usikkerheten som er knyttet til den økonomiske utviklingen, er fremdeles til stede. Likevel tror vi at kundene har tilpasset seg og justert sitt forbruksmønster etter den usikre perioden i økonomien det siste året. Vårt hovedfokus er å bistå kundene med å navigere gjennom og tilpasse seg økonomiske endringer, spesielt med tanke på økte renter og en mulig periode med høyere levekostnader.

FINANSIERINGSKILDER

Vi er oppmerksomme på at dette kan innebære utfordringer for kundenes økonomi, og vårt mål er å gi støtte og veiledning for å sikre en jevn overgang gjennom endringene. Vi tror på å være proaktive og hjelpe kundene med å forstå og tilpasse seg de økonomiske utfordringene de kan møte. Sammen med kundene vil vi arbeide for å sikre en solid og bærekraftig økonomisk fremtid, til tross for de nåværende usikre forholdene på markedet.

BEDRIFTSMARKEDET

Kraftig prisvekst og økt rentenivå preger fortsatt næringslivet i regionen, spesielt innen bygg- og anleggsbransjen. Bygg- og eiendomsutvikling, som utgjør

1,1 milliarder og ca. 18 % av bankens utlån innen bedriftsmarkedet opplever at det er vanskeligere å få god økonomi i sine byggeprosjekter og mange utsetter igangsetting av nye prosjekter som følge av dette.

Kunder innenfor alle næringer følges tett opp av våre rådgivere som skal bidra til at skadevirkningene blir så små som mulig. Så langt har vi likevel ingen konkret indikasjon på at risikoen i utlånsporteføljen vår har økt vesentlig. Vi følger utviklingen av risikoen i porteføljen vår tett og iverksetter tiltak om det blir nødvendig. I krevende perioder er det viktig for næringslivet å ha gode rådgivere, med lokal tilhørighet og kunnskap, for å gi de den merverdien de behøver for å lykkes. Vi har mange dyktige medarbeidere som står klare til å ha konstruktive samtaler med våre eksisterende og nye kunder.

Utlånsveksten innen bedriftsmarkedet ble 11,3 % i 2023. Innskuddsveksten ble 5,9 %.

Inntektene er stigende og rentenetto har styrket seg i takt med økt rente generelt. Bedriftsmarkedet i SpareBank 1 Østfold Akershus er rigget for vekst og vår ambisjon er å ta markedsandeler fremover.

Etter til sammen 14 rentehevinger fra Norges Bank forventes det nå at rentetoppen er nådd for denne gang og markedet begynner å spekulere i første rentekutt. De lange rentene har kommet en del ned, og forhåpentligvis vil vi som

følge av dette merke en positiv endring i bedriftenes investeringsvilje. Vi forventer reallønnsvekst og økt kjøpekraft i 2024.

Hos oss får også kundene alt de trenger innen bank, forsikring, regnskap, og har tilgang til smarte verktøy som gjør det lett å holde orden på økonomien. Vi er en bank som kundene kan vokse med. Vi har god kapasitet til tett kundeoppfølging av SMB segmentet og har de mest fornøyde mobilbank-brukerne i markedet. Kundene gir oss meget gode tilbakemeldinger på hjelp fra vårt lokale bedriftssenter og vår ambisjon er å bli anbefalt av alle våre kunder.

REGNSKAPSHUS

SpareBank 1 Østfold Akershus ønsker å bidra til utvikling av regionen blant annet gjennom å hjelpe bedriftsledere og -eiere med å utvikle sine virksomheter. Bransjeglieningen mellom bank og regnskap er et faktum.

For ytterligere å utvide tjenestetilbudet, etablerte konsernet SpareBank 1 Regnskapshuset Østfold Akershus AS i 2021 og økte denne satsingen i 2023 gjennom å kjøpe 100 % av aksjene i Vigres AS. Regnskapshuset har etter sammenlåing 31 årsverk med kontorer i Sarpsborg, Moss og Fredrikstad.

Vi har ambisjoner om fortsatt vekst og økt omsetning, og er overbevist om at satsningen vil merkes i form av enda bedre kundeopplevelser i bank og regnskapshus.

EIENDOMSMEGLING

Nasjonalt endte fjerde kvartal med en nedgang i boligprisene på -3,2 % mens 2023 samlet sett endte med en liten økning på 0,5 %. Lokalt er prisutviklingen i hovedtrekk lik som for landet, men den har vært marginalt svakere og 2023 endte med negativ prisutvikling for alle de syv områdene vårt markedsområde er delt inn i.

Selv om 2023 endte med nedgang er markedet tilsynelatende sunt og stabilt med 0,5 % oppgang for året samlet. Korrigerer vi for en konsumprisvekst på mellom 4 og 5 % har det imidlertid vært et markant realboligprisfall. Det er nå bedre balanse mellom tilbud og etterspørsel i boligmarkedet ved inngangen til 2024, og det rapporteres om et ganske normalt marked.

KAPITALANSKAFFELSE

Kapitalmarkedene har i 2023 vært relativt velfungerende. Låneforfall neste 12 måneder er 800 mill. kr. Risikoen relatert til funding og likviditet er lav noe som bekreftes av alle nøkkeltall inkludert LCR på 196 % og NSFR på 132 %.

Bankens stresstester viser at likviditetsbufferen dekker normal drift uten refinansiering av låneforfall lengere enn 24 måneder og lengere enn 9 måneder i stor krise i bank og i markedet. SpareBank 1 Østfold Akershus er ratet med karakter A med stabile utsikter fra Nordic Credit Rating.

Banken har i 2023 utstedt ansvarlig lån og fondsobligasjonslån hver pålydende 150 mill. kr. Gjennomsnittlig vektet løpetid på samlet utestående gjeld er på 3,2 år.

Konsernets gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer var ved utgangen av perioden på 4 167 mill. kr (3 747 mill. kr). Ansvarlig lån på 151 mill. kr (151 mill. kr) og en fondsobligasjon på 150 mill. kr (150 mill. kr) klassifisert som egenkapital.

Ved utgangen av perioden er 13 490 mill. kr (12 940 mill. kr) av bankens utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt. Boliglån som er klargjort for overførsel til SpareBank 1 Boligkreditt utgjør ved utgangen av perioden 6 882 mill. kr.

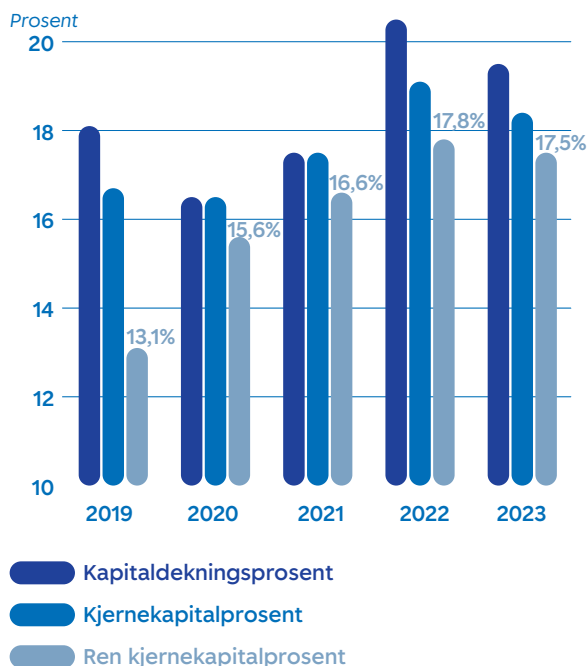
Bankens innskuddsdekning er på et tilfredsstillende nivå med 84,6 % eksklusive kredittforetak og 52,6 % inkl. kredittforetak.

Bankens likviditetsrisiko er redusert gjennom spredning av innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. Bankens styre har vedtatt en likviditetsstrategi som blant annet inneholder beredskapsplaner og stressanalyser. Styret vurderer likviditetssituasjonen som god.

KAPITALDEKNING

Ved utgangen av 2023 hadde banken en ren kjernekapitaldekning forholdsmessig konsolidert på 17,5 % (18,4 %), en kjerne-

Kapitaldekning

kapitaldekning på 18,4 % (19,4 %) og en kapitaldekning på 19,5 % (20,5 %). Uvektet kjernekapitaldekning forholdsmessig konsolidert var på 8,7 % (8,9 %). Reduksjonen i ren kjernekapital er todelt. Ren kjernekapital reduseres som følge av fradrag for goodwill og immaterielle eiendeler i ren kjernekapital knyttet til oppkjøpet av Vigres. Beregningsgrunnlaget øker som følge av vekst, operasjonell risiko og forfalte engasjement.

Tilsvarende tall for morbanken var henholdsvis 17,8 % (17,8 %), 18,7 % (18,8 %) og 19,6 % (19,7 %). Uvektet kjernekapitaldekning var på 10,7 % (10,6 %).

SpareBank 1 Østfold Akershus har vedtatt nye rammer for kapital basert på Finanstilsynets rundskriv 3/2022, som om-

handler Finanstilsynets praksis for vurdering av risiko og kapitalbehov. I rundskrivet åpnes det opp for at pilar 2 kravet ikke lenger skal dekkes 100 % av ren kjernekapital, men at kravet skal dekkes av minimum 56,25 % ren kjernekapital og 75 % kjernekapital. Finansdepartementet fastsatte i forskrift en overgangsregel i desember som gjorde at kravene til kapitalsammensetning i pilar 2 som følger av kapitalkravsdirektivet skulle gjelde for alle banker fra 31. desember 2023.

Basert på dette har styret vedtatt at konsernet ved utgangen av 2023 skal ha minst en ren kjernekapitaldekning på 15,8 %, en kjernekapitaldekning på 17,6 % og en kapitaldekning på 20 %. Målene er satt inkludert pilar 2 krav på 1,7 prosentpoeng og en management buffer på 0,8 prosentpoeng, økning i systemrisikobuffer på 1,5 prosentpoeng og full motsyklisk buffer på 2,5 prosentpoeng. Videre er det vedtatt en ramme på uvektet kjernekapitaldekning ved utgangen av 2023 på 4,0 %.

Konsernet er ved utgangen av 2023 i dialog med Finanstilsynet i forbindelse med ny SREP-vurdering. Resultatet av denne prosessen er enda ikke klart.

KAPITALSTYRING

Kapitalstyringen skal sikre at SpareBank 1 Østfold Akershus balanserer forholdet mellom:

- En effektiv kapitalanskaffelse og kapitalanvendelse i forhold til konsernets strategiske målbilde og vedtatte strategi.

- En tilfredsstillende kapitaldekning ut fra den valgte risikoprofil og de til enhver tid gjeldende krav fra myndigheter og markedsaktører.
- Konkurransedyktig avkastning.
- Konkurransedyktige vilkår og en langsiktig god tilgang på innlån i kapitalmarkedene.
- Utnyttelse av vekstmuligheter i konsernets definerte markedsområde.
- At ingen enkelthendelse skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.

Det utarbeides årlig en kapitalplan for å sikre en langsiktig og effektiv kapitalstyring. Disse fremskrivningene tar hensyn til både forventet utvikling i de neste årene, samt en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag over flere år. Et viktig verktøy for å analysere en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag er stresstester. Det gjøres stresstester av enkeltfaktorer og scenarioanalyser hvor konsernet utsettes for en rekke ulike negative makroøkonomiske hendelser. SpareBank 1 Østfold Akershus har i tillegg utarbeidet beredskapsplaner på likviditets- og kapitaldekningsområdet for i størst mulig grad å kunne håndtere slike kriser hvis de skulle oppstå. Banken rapporterer kapitaldekning etter standardmetoden.

EGENKAPITALBEVIS

Med mindre kapitalbehovet tilsier noe annet, er styrets mål at inntil 50 % av morbankens årsresultat deles ut som gaver og utbytte. Konsernet har et langsiktig mål om egenkapitalavkastning på over 10 %.

En oversikt over bankens 20 største egenkapitalbevisiere fremgår av note 41.

Konsernet har gjennom flere år hatt en egen spareordning for egenkapitalbevis. Alle fast ansatte i konsernet samt bankens styre- og varamedlemmer får anledning til å kjøpe egenkapitalbevis for et gitt sparebeløp, maksimalt begrenset til 48.000 kroner pr ansatt pr år. Egenkapitalbevisene kjøpes til markedspris. To år etter oppstart av spareperioden tildeles et gratis egenkapitalbevis for hvert andre egenkapitalbevis kjøpt gjennom spareperioden. 156 av konsernets ansatte, samt medlemmer av styret i banken, deltar i spareprogrammet som går fra september 2023 til august 2024.

REGNSKAPSPRINSIPPER

Konsernregnskapet og morbankregnskapet for 2023 er utarbeidet i samsvar med IFRS® Accounting Standards som godkjent av EU. Dette omfatter også tolkninger fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC). Styret og daglig leder bekrefter at forutsetningene om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av årsregnskapet.

RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

Kjernevirksomheten i banknæringen er å skape verdier gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 Østfold Akershus skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Dette skal oppnås gjennom:

- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen. Å ha en god risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyringen og konsernets verdigrunnlag. Å ha et tilstrekkelig kapitalnivå ut fra valgt strategi og risikoprofil.
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter.
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.

Konsernet har etablert en struktur som på en systematisk måte identifiserer, vurderer, overvåker og rapporterer risikoer i hele konsernet. Risikostyring tar utgangspunkt i fastsatt visjon, strategi og mål, samt risikostrategi, inkludert risikoappetitt, som er fastsatt av styret. Beredskaps- og kontinuitetsplaner skal sikre at driften kan videreføres og tap begrenses ved vesentlige, uforutsette hendelser. Konsernets risikostyring er nærmere beskrevet i note 7 og i Pilar 3.

ETTERLEVELSE

Etterlevelsrisiko er risikoen for at SpareBank 1 Østfold Akershus pådrar seg økonomisk tap og/eller svekket omdømme som følge av uredelig oppførsel, brudd på god forretningsskikk eller manglende etterlevelse av gjeldende regelverk. Konsernet skal preges av

gode prosesser og god etterlevelseskultur for å sikre at gjeldende regelverk blir fulgt. Nytt regelverk som påvirker driften skal fortløpende inkluderes i det interne rammeverket. Konsernets risikostyring inkludert etterlevelsrisiko er nærmere beskrevet i note 7 og i Pilar 3.

FORSIKRING FOR STYRETS MEDLEMMER OG DAGLIG LEDER

Det er tegnet ansvarsforsikring for styremedlemmer og daglig leder. Forsikringen dekker sikredes ansvar for formueskade som skyldes krav fremsatt i forsikringsperioden som følge av en påstått ansvarsbetingende handling eller unnlatelse. I tillegg til å dekke selve formueskaden, omfatter forsikringen de nødvendige saksomkostninger for å avgjøre erstatningsspørsmålet forutsatt at erstatningskravet er omfattet av forsikringen. Forsikringen dekker også rimelige og nødvendige kostnader til rådgiver ved offentlig undersøkelser. Dette vil være utgifter som sikrede pådrar seg før det fremmes et krav mot vedkommende. Videre dekker forsikringen krav rettet mot sikrede av eller på vegne av en ansatt som følge av diskriminering, trakassering eller andre ulovligheter begått under ansettelsen eller unnlatelse av å innføre eller gjennomføre en adekvat personalpolitikk eller prosedyrer. Forsikringen er tegnet i Willis Towers Watson.

VIRKSOMHETSSTYRING

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 Østfold Akershus bygger på Finansforetaksloven med forskrifter, regnskapslovens § 3-3b og norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse. SpareBank 1 Østfold Akershus vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse og hvordan de fungerer i selskapet. SpareBank 1 Østfold Akershus avlegger en redegjørelse for prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse. Bankens redegjørelse fremgår av kapittel 2.

ETIKK OG VARSLING

Profesjonalitet og ansvarlighet preger konsernets arbeid med kunder og internt. Det gjennomføres jevnlig e-læringer og læringstiltak for å opprettholde bevisstheten rundt etiske problemstillinger inkludert kjennskap til varslingsplakat med rutiner for varsling av kritikkverdige forhold. Styret gjennomgår reviderte retningslinjer årlig.

INFORMASJONSSIKKERHET OG PERSONVERN

Sikkerhetskultur og etterlevelse av personvernregelverket har høy fokus i SpareBank 1 Østfold Akershus. Trusselbildet overvåkes kontinuerlig, og tekniske og organisatoriske tiltak iverksettes løpende i samarbeid med SpareBank1-alliansen. Den årlige risiko- og sårbarhetsanalyse for IKT gjennomgås av styret og synliggjør arbeidet med sikring av

integritet, tilgjengelighet og konfidensialitet for bankens data og kundeinformasjon. Les mer om informasjonsikkerhet og personvern i kapittel 5.

ARBEIDET FOR Å FORHINDRE OG AVDEKKE ØKONOMISK KRIMINALITET

Økonomisk kriminalitet undergraver det finansielle systemets integritet og er en trussel mot et sunt næringsliv og velferdssamfunnet. Det arbeides dedikert med å forhindre økonomisk kriminalitet og hvitvasking. Risikovurdering og policy for arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering gjennomgås og godkjennes årlig i styret. Styret har også i 2023 gjennomført opplæringsaktiviteter i form av e-læring og en tilpasset opplæringssekvens. Les mer om dette i kapittel 5.

MEDARBEIDERE OG ARBEIDSFORHOLD

Omstillingsevne og kontinuerlig utvikling er avgjørende for å være relevant for kundene i fremtiden og dermed bankens konkurransekraft. Utvikling av medarbeidere og rekruttering for å sikre riktig kompetanse og medarbeiderengasjement for fremtiden er et løpende arbeid. Det gjennomføres flere organisasjonsundersøkelser gjennom året. Det har vært jobbet med ulike samlinger og tiltak rettet mot ansatte gjennom året. Arbeidsmiljøet oppleves som godt. Sykefraværet var 5 % i 2023. Det arbeides målrettet med sykefraværsoppfølging.

For overblikk over lønn og andre personalkostnader se i note 21 i årsregnskapet. Videre vises det til konsernets godtgjørelsesrapport som er tilgjengelig på våre hjemmesider;
<https://www.sparebank1.no/nb/ostfold-akershus/om-oss/investor/rapporter.html>

Les mer om medarbeidere og arbeidsforhold i kapittel 2. Dette kapitlet er også vår redegjørelse for arbeidet med å fremme likestilling og hindre diskriminering.

BÆREKRAFT

Å skape bærekraftige lokalsamfunn var årsaken til at vi ble stiftet for 187 år siden, og det er fortsatt vår viktigste misjon. Med utviklingen av nye samfunnsutfordringer innen klima og miljø, samt voksende sosiale og økonomiske forskjeller, er det viktig for oss som finanshus å tenke nytt, innovativt, og langsiktig rundt utøvelsen av vårt samfunnsansvar. Bærekraft er derfor vårt viktigste samfunnsbyggende satsingsområde. Sammen med kundene og næringslivet skal vi søke å finne nye gode løsninger for en bærekraftig utvikling av regionen og våre lokalsamfunn.

Når vi skal nå klimamålene om et lavutslippssamfunn, er det viktig å tenke nytt og ansvarlig for at Det grønne skiftet skal bli en realitet. Gjennom å finansiere, investere og bidra med rådgiving i vår region, skal vi som bank være en pådriver for omstilling og lede bedrifter og privatpersoner i en bærekraftig retning.

Satsingen på bærekraft er godt forankret i konsernets virksomhetsstrategi. Dette gir oss et godt utgangspunkt for målrettet jobbing med aktiviteter som bidrar til bærekraftig utvikling. Les mer om vårt arbeid med bærekraft og samfunnsansvar i kapittel 4 og 5.

ANSVARLIG INNKJØP OG ÅPENHETSLOVEN

SpareBank 1 Østfold Akershus jobber systematisk i hele konsernet for å redusere negativ påvirkning av miljø, bedre sosiale forhold og sikre etisk forretningsvirksomhet i hele sin leverandørkjede.

SpareBank 1 Østfold Akershus stiller krav til leverandørene og foretar løpende risikovurdering og oppfølging av leverandører. Store deler av dette arbeidet gjøres i samarbeid med andre SpareBank 1-selskaper gjennom vårt innkjøps-samarbeid som er organisert i SpareBank 1 Utvikling DA.

Les mer om vårt arbeid med ansvarlig innkjøp i kapittel 7 samt vår redegjørelse for aktsomhetsvurderinger som er tilgjengelig på vår nettside;
<https://www.sparebank1.no/nb/ostfold-akershus/om-oss/samfunnsansvar/apenhetsloven.html>. Vår redegjørelse oppdateres årlig. Redegjørelsen for 2023 vil bli lagt ut senest innen lovens frist 30. juni 2024.

Åpenhetsloven legger rammer for våre innkjøp, herunder krav til aktsomhetsvurderinger og vår redegjørelse for disse.

Som redegjørelsen viser har enkelte leverandører utfordringer hos underleverandører, men jobber slik vi ser det godt med de ulike bærekraftsaspektene.

Bærekraft er sentralt i kravene vi stiller til leverandørene våre. De som ikke lever opp til våre standarder vil bli valgt bort.

UTSIKTENE FREMOVER

Rentenettoen har styrket seg gjennom 2023. Banken har repriset utlåns- og innskuddsporteføljen i takt med endringene fra Norges Bank. Siste renteendring som ble foretatt i banken i januar 2024 vil få full effekt fra 10 mars 2024.

Konsernet skal levere en egenkapitalavkastning på minimum 10 % og en ren kjernekapitaldekning på minimum 15,8 %. Det foregår i disse dager diskusjoner med Finanstilsynet vedrørende ny vurdering av pilar 2-kravet til konsernet. Konsernet vil fastsette nytt minimumskrav til ren kjernekapitaldekning når prosessen rundt fastsettelse av konsernets pilar 2-krav er ferdig.

Konsernets utbyttepolitikk er uendret og innebærer at inntil 50 % av morbankens resultat utbetales i utbytte og gaver dersom konsernets soliditet tilsier det.

Styret foreslår et utbytte på kr. 21,50 per egenkapitalbevis, tilsvarende 266 mill. kr., for 2023. Dette tilsvarer en utbyttegrad på 50 % av morbankens resultat.

I 2024 vil administrasjonen jobbe med å utrede konsekvensene av ny standardmetode på kreditt som Finansdepartementet forventer innført i 2025. Ny standardmetode ønskes velkommen og vil bedre rammebetingelsene og redusere konkurranseulempene som standard-

metodebankene i dag har sammenlignet med IRB-bankene.

Dyrtid og renteøkninger har medført redusert etterspørsel etter boliglån i 2023, mens etterspørselen etter lån på bedriftsmarkedet har vært relativt god.

Bankens markedsområde vil også fremover være attraktivt for tilflytting.

Beliggenheten i forhold til Oslo og grensen mot EU er viktig, og regionen kan tilby realisasjon av boligdrømmen i alle prisklasser. SpareBank 1 Østfold Akershus er en bank som er opptatt av å være til stede for de som bor, lever og driver næring i denne regionen, med lokal finanskompetanse og kortreiste beslutninger.

Moss, 6. mars 2024

I styret for SpareBank 1 Østfold Akershus

Per A. Lilleng
Styreleder

Elin Cathrine Hagen
Styrets nestleder

Kristin Utakleiv

Bjarne Peder Lind

André Tandberg

Christina Westerveld Haug

Elisabeth N. Snerlebakken
Ansattes repr.

Øystein U. Larsen
Ansattes repr.

Arild Bjørn Hansen
Adm. direktør

Resultatregnskap

MORBANK			KONSERN		
2022	2023	(millioner kroner)	Note	2023	2022
718	1 203	Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden		1 203	718
87	132	Renteinntekter fra eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet		132	87
237	617	Rentekostnader		615	235
567	718	Netto renteinntekter	14, 18	720	569
280	254	Provisjonsinntekter		372	363
13	20	Provisjonskostnader		20	13
7	8	Andre driftsinntekter		5	4
274	242	Netto provisjonsinntekter og andre inntekter	19	357	354
27	23	Utbytte		23	27
63	92	Inntekter av eierinteresser		14	42
- 4	18	Netto resultat fra andre finansielle instrumenter		18	- 4
86	133	Netto inntekter på finansielle instrumenter	20, 38	56	66
928	1 094	Sum netto inntekter		1 132	989
170	186	Personalkostnader	21, 23	278	235
163	179	Andre driftskostnader	22	203	176
333	366	Sum driftskostnader før tap		481	412
594	728	Driftsresultat før tap		651	577
9	16	Tap på utlån og garantier	11	16	9
585	712	Resultat før skatt		635	567
114	142	Skattekostnad	24	142	115
471	570	Årsresultat		493	452
		Pr. egenkapitalbevis	41		
35,56	43,04	Resultat / Utvannet resultat		37,27	34,17

Totalresultat

MORBANK		Note	KONSERN	
2022	2023 (millioner kroner)		2023	2022
471	570		493	452
	Periodens resultat			
	<i>Poster som ikke kan bli reklassifisert over resultatet</i>			
- 1	- 2	23	- 2	- 1
0	0		0	0
	<i>Poster som kan bli reklassifisert over resultatet</i>			
-	-		1	-
- 1	- 1		- 1	- 1
0	0		0	0
- 1	- 2		- 1	- 1
	Periodens utvidede resultat			
469	567		492	451
	Totalresultat			
	Pr. egenkapitalbevis (hele kroner)			
- 0,03	-0,08		-0,00	- 0,03
35,53	42,96		37,26	34,14
	Totalresultat / Utvannet totalresultat			

Resultat i % av forvaltningskapital

MORBANK			KONSERN	
2022	2023		2023	2022
2,15	2,64	Netto renteinntekter	2,63	2,14
1,04	0,89	Netto provisjonsinntekter og andre inntekter	1,31	1,33
0,33	0,49	Netto inntekter på finansielle instrumenter	0,20	0,25
3,52	4,03	Sum netto inntekter	4,14	3,72
1,26	1,35	Sum driftskostnader før tap	1,76	1,55
2,25	2,68	Driftsresultat før tap	2,38	2,17
0,04	0,06	Tap på utlån og garantier	0,06	0,04
2,22	2,62	Resultat før skatt	2,33	2,13
0,43	0,52	Skattekostnad	0,52	0,43
0,00	0,00	Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	0,00	0,00
1,78	2,10	Periodens resultat	1,81	1,70

Balanse

MORBANK			KONSERN		
31.12.2022	31.12.2023	(millioner kroner)	Note	31.12.2023	31.12.2022
93	101	Kontanter og fordringer på sentralbanker		101	93
1 442	1 710	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	26	1 710	1 442
21 136	22 018	Netto utlån til kunder	8,10,11,12	22 018	21 136
1 853	2 000	Sertifikater og obligasjoner	26,28,35	2 000	1 853
30	33	Derivater	26,29	33	30
1 091	1 130	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	26,30	1 130	1 091
303	384	Investerings i eierinteresser	38,39	545	559
217	250	Investerings i konsernselskaper	38,39	0	0
0	0	Immaterielle eiendeler	31	34	0
156	153	Varige driftsmidler	32	283	280
15	11	Utsatt skattefordel	24	8	16
138	125	Andre eiendeler	33	163	175
26 474	27 915	Sum eiendeler	17	28 025	26 674
10	14	Innskudd fra kredittinstitusjoner	26	14	10
18 104	18 781	Innskudd fra og gjeld til kunder	26,34	18 738	18 072
3 747	4 167	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	26,35	4 167	3 747
111	99	Derivater	25,26,29	99	111
116	140	Betalbar skatt	24	142	118
2	0	Utsatt skatt	24	0	4
199	211	Annen gjeld og pensjonsforpliktelser	36,23	195	162
151	151	Ansvarlig lånekapital	37	151	151
22 440	23 563	Sum gjeld	17	23 506	22 375

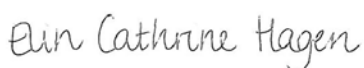
MORBANK			Note	KONSERN	
31.12.2022	31.12.2023	(millioner kroner)		31.12.2023	31.12.2022
1 239	1 239	Egenkapitalbevis	41	1 239	1 239
247	247	Overkurs		247	247
1 838	2 082	Utjevningsfond		2 082	1 838
236	285	Avsatt utbytte og gaver		285	236
150	150	Hybridkapital		150	150
227	244	Grunnfondskapital		244	227
95	103	Fond for urealiserte gevinster		103	95
2	2	Annen egenkapital		170	269
4 034	4 351	Sum egenkapital		4 519	4 300
26 474	27 915	Sum gjeld og egenkapital		28 025	26 674

Moss, 6. mars 2024

I styret for SpareBank 1 Østfold Akershus

Per A. Lilleng
Styreleder

Elin Cathrine Hagen
Styrets nestleder

Kristin Utakleiv

Bjarne Peder Lind

André Tandberg

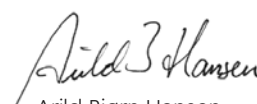
Christina Westerveld Haug

Elisabeth N. Snerlebakken
Ansattes repr.

Øystein U. Larsen
Ansattes repr.

Arild Bjørn Hansen
Adm. direktør

Egenkapital

Endring i egenkapital – Morbank

(millioner kroner)

	Egen- kapital- bevis	Over- kursfond	Utjevning- fond	Grunn- fonds- kapital	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen- kapital + fondsobl.	Avsatt utbytte og gaver	Sum egen- kapital
Egenkapital 01.01.2022	1 239	247	1 702	218	17	150	214	3 786
Utbetalt renter på hybridkapital						-8		-8
Utbetalt utbytte for 2021							-200	-200
Utbetalt gaver for 2021							-14	-14
Disponert totalresultat			136	9	78	10	236	469
Egenkapital 31.12.2022	1 239	247	1 838	227	95	152	236	4 034
Egenkapital 01.01.2023	1 239	247	1 838	227	95	152	236	4 034
Utbetalt renter på hybridkapital						-14		-14
Kjøp/salg av egne egenkapitalbevis						0		0
Utbetalt utbytte for 2022							-220	-220
Utbetalt gaver for 2022							-15	-15
Ustedt hybridkapital						150		150
Tilbakekjøp hybridkapital						-150		-150
Disponert totalresultat			244	17	8	14	285	567
Egenkapital 31.12.2023	1 239	247	2 082	244	103	152	285	4 351

Endring i egenkapital – Konsern

(millioner kroner)

	Egen- kapital- bevis	Over- kursfond	Utjevnings- fond	Grunn- fonds- kapital	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen- kapital + fondsobl.	Avsatt utbytte og gaver	Sum egen- kapital
Egenkapital 01.01.2022	1 239	247	1 702	218	17	440	214	4 077
Utbetalt renter på hybridkapital						-8		-8
Korreksjon tidligere års resultat felleskontrollert virksomhet						-6		-6
Utbetalt utbytte for 2021							-201	-201
Utbetalt gaver for 2021							-14	-14
Disponert totalresultat			136	9	78	-8	236	451
Egenkapital 31.12.2022	1 239	247	1 838	227	95	419	236	4 300
Egenkapital 01.01.2023	1 239	247	1 838	227	95	419	236	4 300
Utbetalt renter på hybridkapital						-14		-14
Kjøp/salg av egne egenkapitalbevis						0		0
Korreksjon tidligere års resultat felleskontrollert virksomhet						1		1
Implementeringseffekt IFRS17 i felleskontrollert virksomhet						-31		-31
Andre egenkapitaljusteringer i felleskontrollert virksomhet						6		6
Utbetalt utbytte for 2022							-220	-220
Utbetalt gaver for 2022							-15	-15
Ustedt hybridkapital						150		150
Tilbakekjøp hybridkapital						-150		-150
Disponert totalresultat			244	17	8	-61	285	492
Egenkapital 31.12.2023	1 239	247	2 082	244	104	320	285	4 518

Kontantstrømoppstilling

Morbank			Konsern		
2022	2023	(millioner kroner)	2023	2022	
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter					
- 609	- 894	Netto utbetaling av lån til kunder	- 894	- 609	
737	1 186	Renteinnbetaling på utlån til kunder	1 186	737	
341	677	Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder	666	371	
-124	-392	Renteutbetaling på innskudd fra kunder	-392	-123	
51	- 16	Netto inn-/utbetaling av lån til kredittinstitusjoner	- 16	51	
30	72	Renteinnbetaling på lån til kredittinstitusjoner	72	30	
- 15	- 16	Andre renteutbetalinger	- 15	- 13	
- 3 331	- 6 113	Innbetaling sertifikater og obligasjoner	- 6 113	- 3 331	
3 426	5 966	Utbetaling sertifikater og obligasjoner	5 966	3 426	
38	77	Renteinnbetalinger på sertifikat og obligasjoner	77	38	
274	242	Netto provisjonsinnbetalinger	357	354	
- 384	-325	Utbetalinger til drift	-435	- 496	
- 118	- 116	Betalt skatt	- 116	- 118	
315	349	A Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	343	315	
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter					
- 15	0	Utbetaling ved investering i varige driftsmidler	0	- 15	
0	30	Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	30	0	
- 151	- 191	Utbetaling ved kjøp av langsiktig investering i verdipapirer	- 191	- 151	
160	31	Innbetaling fra salg av langsiktige investeringer i verdipapirer	31	160	
90	115	Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	111	82	
84	- 15	B Netto kontantstrøm fra investeringsaktivitet	- 19	75	
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter					
950	1 400	Innbetaling ved utstedelse av verdipapirgjeld	1 400	950	
- 1 234	-1.005	Utbetaling ved forfall verdipapirgjeld	-1.005	- 1 234	
- 87	- 198	Renteutbetaling på verdipapirgjeld	- 198	- 87	
6	4	Netto inn-/utbetaling ved innskudd fra kredittinstitusjoner	4	6	
0	0	Renteutbetaling på innskudd fra kredittinstitusjonar	0	0	
- 5	- 9	Renteutbetalinger på ansvarlige lån og fondsobligasjon	- 9	- 5	
- 8	- 14	Renteutbetalinger på ansvarlige lån	- 14	- 8	
- 15	- 17	Utbetaling knyttet til rett til bruk driftsmidler	- 7	- 6	
6	6	Kjøp av egne aksjer	6	6	
- 6	- 6	Salg av egne aksjer	- 6	- 6	
- 214	- 236	Utbetaling av utbytte og gaver	- 236	- 214	
- 606	-74	C Netto kontantstrøm fra finansieringsaktivitet	-65	- 597	
- 207	259	A + B + C Netto endring likvider i perioden	259	- 207	
1 339	1 178	Likviditetsbeholdning IB	1 178	1 339	
1 132	1 437	Likviditetsbeholdning UB	1 437	1 132	
Likvidetsbeholdning spesifisert:					
93	101	Kontanter og fordringer på Sentralbanken	101	93	
1 039	1 337	Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid	1 337	1 039	
1 132	1 437	Likviditetsbeholdning	1 437	1 132	

INNHALDSFORTEGNELSE NOTER

Note 1	Generell informasjon	146
Note 2	Regnskapsprinsipper	146
Note 3	Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper	162
Note 4	Implementeringseffekter	164
Note 5	Segmentinformasjon	165
Note 6	Kapitaldekning	167
Note 7	Finansiell risikostyring	169

KREDITTRISIKO

Note 8	Utlån til og fordringer på kunder	174
Note 9	Overføring av utlån til kredittforetak.....	177
Note 10	Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevet utlån.....	181
Note 11	Tap på utlån og garantier	182
Note 12	Maks kredittrisikoeksponering, ikke hensyntatt pantstillelser	188
Note 13	Kredittkvalitet pr. klasse av finansielle eiendeler	190

MARKEDSRISIKO

Note 14	Markedsrisiko knyttet til renterisiko.....	191
Note 15	Markedsrisiko knyttet til valutarisiko.....	193

LIKVIDITETSRISIKO

Note 16	Likviditetsrisiko/Gjenværende kontraktsmessig løpetid på forpliktelser	193
Note 17	Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser	195

RESULTATREGNSKAP

Note 18	Netto renteinntekter	197
Note 19	Netto provisjonsinntekter.....	198
Note 20	Netto inntekter fra finansielle instrumenter	198
Note 21	Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte.....	199
Note 22	Andre driftskostnader	200
Note 23	Pensjoner	201
Note 24	Skatt.....	203

BALANSE

Note 25	Klassifikasjon av finansielle instrumenter	204
Note 26	Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	205
Note 27	Virkelig verdi av finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost eller kostpris	207
Note 28	Sertifikater og obligasjoner	208
Note 29	Finansielle derivater	209
Note 30	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	210
Note 31	Andre immaterielle eiendeler	211
Note 32	Varige driftsmidler	211
Note 33	Andre eiendeler	213
Note 34	Innskudd fra og gjeld til kunder	214
Note 35	Gjeld ved utstedelse av verdipapirer	215
Note 36	Annen gjeld og forpliktelse	216
Note 37	Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	217
Note 38	Sikringsbokføring	218
Note 39	Investeringer i eierinteresser	220

ØVRIGE OPPLYSNINGER

Note 40	Vesentlige transaksjoner med nærstående parter	223
Note 41	Eierandelskapital- og eierstruktur	224
Note 42	Eiendeler klassifisert som holdt for salg og virksomhet under avhendelse	227
Note 43	Hendelser etter balansedagen	227
Note 44	Kjøpesumsallokering	228

Note 1 Generell informasjon

GENERELL INFORMASJON

SpareBank 1 Østfold Akershus har sitt hovedkontor i Moss kommune og lokalkontor i kommunene Askim, Halden, Sarpsborg, Fredrikstad, Moss, Frogn og Vestby.

Bankens organisasjonsnummer i Foretaksregistret er 837 884 942. Konsernet har virksomhet utelukkende i Norge og reguleres av norsk rett. SpareBank 1 Østfold Akershus er notert på Oslo Børs med ticker-kode SOAG.

SpareBank 1 Østfold Akershus er medlem innskuddsgarantiordningen til Bankenes sikringsfond (BSF). Informasjon om denne er tilgjengelig på www.sparebank1.no/ostfold-akershus/ og www.bankenessikringsfond.no.

Regnskapet for morbank og konsern 2023 ble vedtatt av styret 6. mars 2024.

Note 2 Regnskapsprinsipper

GRUNNLAGET FOR UTARBEIDELSE AV DET KONSOLIDERTE ÅRSREGNSKAPET

Konsernregnskapet og morbankregnskapet for 2023 er utarbeidet i samsvar med IFRS® Accounting Standards som godkjent av EU. Dette omfatter også tolkninger fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC).

Målegrunnlaget for både konsernregnskapet og morbankregnskapet er historisk kost prinsippet med følgende modifikasjoner: finansielle eiendeler og forpliktelser vurdert til virkelig verdi over resultatet eller utvidet resultat og investerings-eiendommer som vurderes til virkelig verdi.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger eller høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 3.

Årsregnskapet er avlagt basert på IFRS standarder og fortolkninger obligatoriske for årsregnskapet som avlegges pr 31.12.2023.

ENDRINGER MED VIRKNING FOR 2023

Konsernet har i 2023 tatt i bruk IFRS17 Forsikringskontrakter gjennom at konsernets eierskap i SpareBank 1 Gruppen er regnskapsført etter egenkapitalmetoden. Se neste avsnitt for beskrivelse av IFRS17. . Utover dette er det ikke tatt i bruk standarder, endringer eller fortolkninger som påvirker regnskapet vesentlig. Konsernet har ikke valgt tidliganvendelse av noen nye eller endrede IFRSer eller IFRIC-fortolkninger.

IFRS 17 FORSIKRINGSKONTRAKTER

IFRS 17 Forsikringskontrakter erstatter IFRS 4 Forsikringskontrakter og angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger forsikringskontrakter.

Formål med ny standard er å eliminere uensartet praksis i regnskapsføring av forsikringskontrakter og hovedtrekkene i den nye modellen er som følger:

- Et estimat på nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for en gruppe av forsikringskontrakter. Fremtidige kontantstrømmer omfatter fremtidige premieinnbetalinger og utbetalinger av forsikringsoppgjør, erstatninger og andre utbetalinger til forsikringstaker. Estimatet skal ta hensyn til en eksplisitt justering for risiko og estimatene skal være basert på forholdene på balansedato.
- En kontraktmargin («Contractual Service Margin») som er lik dag én-gevinsten i estimatet av nåverdien av fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe av forsikringskontrakter. Dette svarer til fortjenesteelementet i forsikringskontraktene som skal innregnes over den perioden tjenesten ytes, det vil si over dekningsperioden til forsikringene.
- Visse endringer i estimatet for nåverdien av fremtidige kontantstrømmer justeres mot kontraktmarginen, og innregnes derved i resultatet over gjenværende periode de aktuelle kontraktene dekker.
- Effekten av endring i diskonteringsrente skal, som et valg av regnskapsprinsipp, presenteres enten i det ordinære resultatet eller i andre inntekter og kostnader.

IFRS 17 skal som et utgangspunkt anvendes retrospektivt, men det er åpnet for en modifisert retrospektiv anvendelse eller en anvendelse basert på virkelig verdi på overgangstidspunktet dersom retrospektiv anvendelse er upraktisk («impracticable»).

Ikrafttredelsestidspunktet var 1. januar 2023, se note 4 for beskrivelse av implementeringseffekt.

ENDRINGEN I IFRS 10 KONSERNREGNSKAP OG IAS 28 INVESTERINGER I TILKNYTTETE FORETAK OG FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET

Endringen omhandler en inkonsistens mellom kravene i IFRS 10 og IAS 28 når det gjelder salg eller overføring av eiendeler mellom en investor og investorens tilknyttede foretak eller felleskontrollerte virksomhet. Den viktigste konsekvensen

av endringen er at gevinst eller tap innregnes fullt ut når en transaksjon omfatter en virksomhet (uavhengig av om denne er lagt inn i et datterselskap eller ikke). Gevinst eller tap innregnes partielt når en transaksjon omfatter eiendeler som ikke utgjør en virksomhet, også når eiendelene er lagt inn i et datterselskap.

IASB har utsatt ikrafttredelsestidspunktet for endringen på ubestemt tid, men et selskap som likevel velger en tidliganvendelse av disse endringene må implementere disse prospektivt. Konsernet vil anvende disse endringene når de trer i kraft.

ØVRIGE ENDRINGER MED VIRKNING FOR FREMTIDIGE PERIODER

Det kommer endringer i IFRS3, IFRS 9, IFRS 11, IAS 12, IAS 19, IAS 23 og IAS 28. Konsernet har vurdert virkningene av endringene og ser ikke at disse vil få vesentlige konsekvenser for konsernets resultat og balanse. For øvrig er det ingen andre IFRS'er eller IFRIC-fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å ha en vesentlig påvirkning på regnskapet.

PRESENTASJONSVALUTA

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er bankens og samtlige selskaper i konsernet sin funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i hele millioner kroner med mindre noe annet er angitt.

DATTERSELSKAP

I morbankregnskapet til SpareBank 1 Østfold Akershus blir eierandelene i datterselskap vurdert etter kostmetoden. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Utbytte, konsernbidrag og andre utdelinger inntektsføres året etter regnskapsåret.

KONSOLIDERING

Konsernregnskapet omfatter banken og datterselskap. Datterselskap konsolideres hvis de oppfyller kriteriene til konsolidering etter IFRS 10. IFRS 10 angir tre vilkår som må være oppfylt av banken for at det skal foreligge konsolideringsplikt. Dette er at (i) banken må ha bestemmende innflytelse over virksomheten herunder kunne styre aktiviteter som i vesentlig grad har innvirkning på avkastningen i datterselskapet, (ii) banken har mulighet eller rett til å motta avkastning fra virksomheten, og (iii) banken har mulighet eller rett til å bruke sin innflytelse til å påvirke avkastningens størrelse. Datterselskap er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt slik kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken gir fra seg slik kontroll. Gjensidige balanseposter og alle vesentlige resultatelementer er eliminert.

Konserninterne transaksjoner, mellomværende og urealisert fortjeneste mellom konsernselskaper er eliminert. Regnskapsprinsipper i datterselskaper endres når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET

Felleskontrollert virksomhet kan bestå av felleskontrollert drift, felleskontrollerte eiendeler og felleskontrollerte foretak. Felles kontroll innebærer at SpareBank 1 Østfold Akershus gjennom avtale utøver kontroll sammen med andre deltakere. Felleskontrollert foretak regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet og til kostmetoden i selskapsregnskapet.

Se note 39 for informasjon om felleskontrollert virksomhet.

VIRKSOMHETSSAMMENSLUTNINGER

Ved overtagelse av virksomhet anvendes overtagelsesmetoden. Vederlaget måles til virkelig verdi. Direkte overtagelsesutgifter kostnadsføres når de oppstår, med unntak av emisjons- og låneopptaksutgifter. Overtatte eiendeler og forpliktelser blir vurdert til virkelig verdi på tidspunkt for overtagelsen. Dersom vederlaget overstiger verdien av identifiserte eiendeler og forpliktelser, regnskapsføres differansen som goodwill. Dersom anskaffelseskost er lavere enn identifiserte eiendeler og forpliktelser, resultatføres differansen på transaksjonstidspunktet. Ved trinnvise oppkjøp av datterselskaper vil konsernet måle tidligere eierandeler i selskapet til virkelig verdi umiddelbart før kontrollovergang, og eventuelle gevinster eller tap resultatføres. Betingede vederlag vurderes til virkelig verdi uavhengig av sannsynligheten for at vederlaget vil bli betalt. Justering av betingede vederlaget i etterfølgende perioder regnskapsføres i henhold til relevante standarder.

KONTANTER

Kontanter består av kontanter i NOK og valuta, samt fordring på sentralbanken. Likviditetsbeholdningen i kontantstrømoppstillingen inkluderer i tillegg netto utlån og fordringer på andre kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid. Ingen del av likviditetsbeholdningen har bindingstid.

INNREGNING OG FRAREGNING AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes på handledagen, det vil si tidspunktet banken blir part i instrumentenes kontraktsmessige betingelser. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen er utløpt, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelen er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentlige er overført. Finansielle forpliktelser fraregnes når de kontrakt-

messige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt. Modifiserte eiendeler og forpliktelser Dersom det gjøres modifiseringer eller endringer i vilkårene til en eksisterende finansiell eiendel eller forpliktelse behandles instrumentet som en ny finansiell eiendel dersom de reforhandlede vilkårene er vesentlig forskjell fra de gamle vilkårene. Dersom vilkårene er vesentlig forskjellig fraregnes den gamle finansielle eiendelen eller forpliktelsen, og en ny finansiell eiendel eller forpliktelse innregnes. Generelt vurderes et utlån til å være en ny finansiell eiendel dersom det utstedes ny lånedokumentasjon, samtidig som det foretas ny kredittprosess med fastsettelse av nye lånevilkår.

Dersom det modifiserte instrumentet ikke vurderes å være vesentlig forskjellig fra det eksisterende instrumentet, anses instrumentet regnskapsmessig å være en videreføring av det eksisterende instrumentet. Ved en modifisering som regnskapsføres som en videreføring av eksisterende instrument, diskonteres de nye kontantstrømmene med instrumentets opprinnelige effektive rente og eventuell forskjell mot eksisterende balanseført.

UTLÅN OG TAP PÅ UTLÅN

Måling av utlån avhenger i henhold IFRS 9 av forretningsmodell.

Gjeldsinstrumenter, herunder utlån, med kontraktfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer skal i utgangspunktet måles til amortisert kost. BM porteføljen til konsernet tilfredsstiller disse kriteriene og måles, med unntak av fastrenteutlån, til amortisert kost.

Instrumenter med kontraktfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål både å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og salg, skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over OCI skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene. Dette har medført at hele PM porteføljen med unntak av fastrenteutlån etter IFRS 9 reklassifiseres til målt til virkelig verdi over OCI.

Øvrige gjeldsinstrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette gjelder instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betaling av normal rente (tidsverdi av penger, kredittmargin og andre normale marginer knyttet til utlån og fordringer) og hovedstol, og instrumenter som holdes i en forretningsmodell hvor formålet i hovedsak ikke er mottak av kontraktfestede kontantstrømmer.

Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold. Vurdering av fastrenteutlån til amortisert kost, vil medføre et regnskapsmessig misforhold og SpareBank 1 Østfold Akershus har valgt å måle disse til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

Resultateffekten av dette fremkommer i note 20 til regnskapet og balanseførte verdier fremkommer i note 29 og note 13.

DEFINISJON PÅ MISLIGHOLD

Bankens misligholdsdefinisjon følger retningslinjene til European Banking Authority samt presiseringer i CRR/CRD IV forskriften. Mislighold defineres i to kategorier:

- Betalingsmislighold med vesentlig overtrekk med mer enn 90 dagers varighet
- Mislighold på grunn av manuell misligholdsmerking etter kredittfaglige vurderinger.

Mislighold på grunn av manuell misligholdsmerking baserer seg i større grad på kredittfaglige vurderinger, og i mindre grad på automatikk. Hendelser som inngår i denne kategorien er tapsavsetninger på kunden, konkurs/gjeldsordning, forbearcetilbud med et nåverditap på mer enn en prosent, henstand over 180 dager og indikasjoner på at kunden ikke ville kunne oppfylle sine forpliktelser til banken (Unlikelihood to Pay (UTP)).

Misligholdsdefinisjonen inneholder krav om karenstid. Kunden blir kategorisert som misligholdt en periode etter at engasjementet er friskmeldt (bragt i orden). Karens-tiden er 3 eller 12 måneder avhengig av den underliggende årsaken til misligholdet.

Ved mislighold er det regler for smitte innad i finanskonsernet. Foretakskunder med misligholdte engasjement i datterselskap vil også anses som misligholdt i morban-ken. For lån til privatpersoner er det angitt terskelverdier som medfører misligholds-smitte i konsernet. Dersom det misligholdte engasjementet overstiger 20 prosent av samlet engasjement, vil det anses som misligholdt på konsernnivå. Dersom et en-gasjement vurderes som misligholdt vil det plasseres i trinn 3 i tapsmodellen.

TAPSNEDSKRIVNING UTLÅN

Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap (ECL). Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, og som ikke hadde inntrufne tap ved første gangs balanseføring. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og leieavtalefordringer omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring skal det avsettes for 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Forventet kredittap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid, det vil si forskjellen mellom de kontraktsmessige kontantstrømmer i henhold til kontrakten og den kontantstrømmen som banken forventer å motta, diskontert med effektiv rente på instrumentet.

I tillegg til den generelle modellen er det egne prinsipper for utstedte, herunder reforhandlede lån som behandles som nye, og kjøpte lån hvor det er påløpt kredittap ved førstegangs balanseføring. For disse skal det beregnes en effektiv rente som hensyntar forventet kredittap, og ved endringer i forventede kontantstrømmer skal endringen diskonteres med den opprinnelig fastsatte effektive renten og resultatføres. For disse eiendelene er det derved ikke behov for å overvåke hvorvidt det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko etter førstegangs balanseføring da forventet tap over hele levetiden uansett skal hensyntas.

NÆRMERE BESKRIVELSE AV BANKENS NEDSKRIVNINGSMODELL

Tapsanslaget lages kvartalsvis og bygger på data i datavarehuset som har historikk over konto- og kundedata for hele kredittporteføljen. Tapsestimatene beregnes basert på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD). Datavarehuset inneholder historikk for observert PD og observert LGD og danner grunnlag for å lage gode estimater på fremtidige verdier for PD og LGD. Tapsestimatene overstyres hvis individuelle vurderinger tilsier en annen tapsrisiko. Se nærmere beskrivelse under «Tap på utlån og garantier» i note 3.

Kontanter og fordringer på sentralbanker samt utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner er holdt utenfor tapsvurderingene med bakgrunn i lav kredittrisiko.

I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre trinn:

TRINN 1: Dette er startpunkt for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning får en avsetning for tap som tilsvarer 12 måneders forventet tap. I denne kategorien ligger alle eiendeler som ikke er overført til trinn 2 eller 3. I modellen forutsettes at kunder med PD på 0,6 % eller lavere kan kategoriseres som lav risiko og defineres som kategori 1 uavhengig av endring i PD.

TRINN 2: I trinn 2 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er objektive bevis på tap. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. I denne gruppen finner vi kontoer med vesentlig grad av kredittforverring, men som på balansedato tilhører kunder som er klassifisert som friske.

Når det gjelder avgrensning mot trinn 1, definerer banken vesentlig grad av kredittforverring ved å ta utgangspunkt i hvorvidt et engasjements beregnede misligholdssannsynlighet (PD) har økt vesentlig.

Følgende regler for kategorisering av trinn 2 gjelder:

1. En konto skal ha kategori 2 når kontoen er i overtrekk eller har restanse på 30 dagers varighet eller mer.
2. En konto skal ha kategori 2 når den tilhører en kunde som har blitt satt til særlig oppfølging. Kriteriene for dette fastsetter banken og kontoen settes i kategori 2 manuelt. Kriteriene kan bl.a. inneholde at kunden er på watchlist eller at kontoen er i såkalt forbearance. Kontoen skal flyttes tilbake i kategori 1 når:
 - a) Kunden fjernes fra watchlist/forbearance, eller
 - b) Engasjementet blir restrukturert med vilkår som tar hensyn til forholdene som forårsaket at kunden kom på watchlist/forbearance
3. En konto skal ha kategori 2 når kundens PD har økt med over 150 prosent til et nivå over 0,60 prosent. Endringen måles ved å sammenligne kundens 12 måneders PD samme måned som kontoen ble opprettet/fornyset («PD_IB») med kundens 12 måneders PD for måneden det rapporteres på («PD_UB»).

TRINN 3: I trinn 3 i tapsmodellen er eiendeler, som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse og hvor det er objektive bevis på tap på balansedato. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden.

Modellen benytter makroøkonomiske tall. Fremtidig misligholdsnivå (PD) predikeres basert på forventet utvikling i pengemarkedsrente og arbeidsledighet. Fremtidig tapsnivå (LGD) simuleres basert på sikkerhetsverdier og forventninger til prisutvikling for ulike sikkerhetsobjekter. Se nærmere beskrivelse i note 11 for de makroøkonomiske forutsetningene som er lagt til grunn.

VERDIPAPIR OG DERIVATER

Verdipapirer og derivater består av aksjer og andeler, sertifikater og obligasjoner og derivative valuta- og renteinstrumenter. Aksjer og andeler klassifiseres til virkelig verdi over resultatet. Sertifikater og obligasjoner klassifiseres til virkelig verdi over resultatet. Derivater klassifiseres til virkelig verdi over resultatet.

Alle finansielle instrumenter klassifisert som til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi, og endring i verdi fra inngående balanse resultatføres som inntekt fra andre finansielle investeringer. Finansielle eiendeler holdt for handelsformål karakteriseres av at instrumenter i porteføljen omsettes hyppig og at posisjoner etableres med mål om kortsiktig gevinst. Øvrige slike finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er investeringer som ved førstegangsinnregning blir definert som vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle derivater presenteres som en eiendel når virkelig verdi er positiv og som en forpliktelse når virkelig verdi er negativ.

IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler består av kunderelasjoner og utsatt skattefordel. Kunderelasjonen tilfredsstiller kravet til kontraktsmessige rettigheter for identifikasjon som immateriell eiendel. Verdien i en kunderelasjon ligger i fordelene ved å få overført en kundeportefølje ved en transaksjon i motsetning til å måtte gå ut i markedet for selv å skaffe nye kunder ved ordinær drift. Andre immaterielle eiendeler vil innregnes når kravene til balanseføring er tilstede. Kunderelasjonen avskrives over forventet utnyttbar levetid.

EIENDOM, ANLEGG OG UTSTYR

Eiendom, anlegg og utstyr, med unntak av investeringseiendommer og eierbenyttet eiendom, førstegangsinregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Ved fastlegging av avskrivningsplan splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg er av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men vurderes som grupper.

Eierbenyttet eiendom er etter definisjonen i IAS 40 eiendommer som i hovedsak benyttes av morbanken eller dens datterselskap til sin egen virksomhet. Banken benyttet seg av muligheten i regelverket som tillot virkelig verdi som ny kostpris ved overgangen til IFRS. Eierbenyttet eiendom regnskapsføres etter kostmetoden, i samsvar med IAS 16.

Tomter og kunst avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost, eller revaluert verdi, avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er:

Bygninger.....	20–50 år
Påkostninger leide bygg	3–12,5 år
Maskiner	3–5 år
Kjøretøy	4–5 år
Inventar.....	3–10 år

Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det. Eiendommer som eies med det formål å oppnå leieinntekter eller verdistigning klassifiseres som investerings-eiendommer og måles til virkelig verdi i samsvar med IAS 40. Oppdaterte takster på eiendomsmassen innhentes hvert tredje år. I mellomperiodene vurderes takstene mot markedsutvikling. Leieinntekter, driftskostnader og effekten av verdiendringer knyttet til investeringseiendommer presenteres særskilt i note 32. På investerings-eiendommer blir verdiendring fra inngående balanse resultatført under andre driftskostnader.

OVERTATTE EIENDELER

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier overtar banken i en del tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Overtatte eiendeler som skal realiseres, klassifiseres som beholdninger eller anleggsmidler holdt for salg og regnskapsføres etter henholdsvis IAS 2 eller IFRS 5.

Eventuelle tap etter gevinster ved avhendelse eller revurdering av verdi på slike eiendeler føres som tillegg eller fradrag i tap på utlån.

LANGSIKTIGE LÅN

Lån førstegangsinnregnes til opptakskost, som er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag av transaksjonsutgifter. Lån til flytende rente måles deretter til amortisert kost. Enhver forskjell mellom opptakskost og oppgjørsbeløpet ved forfall blir dermed periodisert over lånetiden ved hjelp av lånets effektive rente. For lån til fastrente ble opsjonen om virkelig verdivurdering med verdiendring over resultatet benyttet inntil høsten 2009. Resultateffekten av dette fremkommer i note 20 til regnskapet og balanseførte verdier fremkommer i note 29 og note 35.

PENSJONER

Konsernet har etablert ulike pensjonsordninger for sine ansatte. Pensjonsordningene tilfredsstiller kravene om obligatorisk tjenstepensjon.

INNSKUDDSBASERT PENSJONSORDNING

Innskuddsbaserte pensjonsordninger innebærer at konsernet ikke gir løfte om fremtidig pensjon av en gitt størrelse, men betaler et årlig tilskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelser knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Innskuddsbaserte pensjonsordninger kostnadsføres direkte.

AVTALEFESTET FØRTIDSPENSJON

Banken har inngått avtale om avtalefestet pensjon. AFP er en livsvarig ytelse som er frikoblet arbeidsinntekter som samtidig oppebæres. Det skjer derfor ingen avkortning i AFP-pensjonen om man på samme tid mottar lønn. Ordning lar seg pt. ikke aktuarberegne og inngår derfor ikke i pensjonsforpliktelsen. Den behandles som en innskuddsbasert ordning og kostnadsført direkte.

ØVRIGE ORDNINGER

Tidligere administrerende direktører i banken har individuelle tilleggsavtaler som garanterer en viss ytelse. Avtalene er aktuarberegnet.

USIKRE FORPLIKTELSER

Banken utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Tapsvurderinger skjer som ledd i vurderingen av tap på utlån og etter de samme prinsipper og rapporteres sammen med disse. Det gis opplysninger om usikre forpliktelser som ikke fyller kriteriene for balanseføring dersom de er vesentlige.

Avsetning for tap på finansielle garantier fremkommer under annen gjeld og pensjonsforpliktelser i balansen.

ANSVARLIGE LÅN OG FONDSOBLIGASJONER

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Ansvarlige lån klassifiseres som ansvarlig lånekapital i balansen. Ansvarlige lån med flytende rente måles etter amortisert kost slik som andre langsiktige lån med flytende rente. Ansvarlig lån med fastrente tilfredsstiller kravene til sikringsbokføring. Sikringens effektivitet måles løpende og nettoeffekten blir resultatført. Se note 20 og note 38.

En fondsobligasjon er en obligasjon med pålydende rente, men konsernet har ingen plikt til å betale ut renter i en periode hvor det ikke utbetales utbytte, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, det vil si rentene akkumuleres ikke. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonen skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom Konsernets kjernekapitaldekning faller under 5 % eller samlet kapitaldekning faller under 8 %. Nedskrevede beløp på fondsobligasjonen skal være skrevet opp før det kan utbetales utbytte til egenkapitalbeviserne eller egenkapitalen skrives opp.

Fondsobligasjonene klassifiseres som gjeld i balansen dersom de tilfredsstiller definisjonen av finansiell forpliktelse i henhold til IAS 32. Renter på fondsobligasjoner klassifisert som gjeld resultatføres. Fondsobligasjoner som ikke tilfredsstiller betingelsene klassifiseres som egenkapital (posten hybridkapital). Renter på slike fondsobligasjoner presenteres ikke som rentekostnad i resultatet, men som en reduksjon i egenkapitalen.

Fondsobligasjonene klassifisert som gjeld tilfredsstiller kravene til sikringsbokføring, sikringens effektivitet måles løpende og nettoeffekten er resultatført.

MOTREGNING AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Finansielle eiendeler og forpliktelser skal motregnes og presenteres netto i balansen når det er en motregningsrett som kan håndheves og en har til hensikt å gjøre opp netto eller realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen samtidig.

UTBYTTE OG KONSERNBIDRAG

Hensyntatt bankens egenkapitalutvikling og soliditet, tar banken sikte på at opptil 50 % av årets overskudd kan benyttes til utbyttmidler (kontantutbytte og gaver til allmennyttige formål). Det er en målsetting for banken å likebehandle bankens to eiergrupperinger i tråd med intensjonene i gjeldende lovgivning. Dette medfører at banken vil søke å unngå uønskede inn- og utvanningseffekter som følge av ulik behandling av de to eiergrupperingene.

Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen og av oppstilling over endring i egenkapital. Foreslått utbytte klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt av bankens representantskap. Konsernbidrag bokføres regnskapsmessig året etter regnskapsåret.

RENTEINNTEKTER OG -KOSTNADER

Renteinntekter og -kostnader knyttet til finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser som måles til amortisert kost eller gjeldsinstrumenter som måles til virkelig verdi over utvidet resultat, resultatføres løpende basert på en effektiv rentemetode. Effektiv rente er den renten som medfører at nåverdien av forventet kontantstrøm, over forventet levetid for en finansiell eiendel eller finansiell forpliktelse, blir lik bokført verdi (før avsetning for tap) av den respektive finansielle eiendelen eller forpliktelsen. Ved beregningen av effektiv rente estimeres kontantstrømseffekten som ligger i avtalen, men uten å ta hensyn til framtidige kredittap. Beregningen tar således hensyn til blant annet gebyrer, transaksjonskostnader, overkurs og underkurs.

Renteinntekter for eiendeler som måles til amortisert kost beregnes på brutto bokført beløp med mindre eiendelene har objektive bevis for tap.

Renteinntekter for eiendeler med objektive bevis for tap og rentekostnader for finansielle forpliktelser beregnes på netto bokført beløp.

Renteinntekter og -kostnader på finansielle instrumenter som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi, klassifiseres som henholdsvis renteinntekter og rentekostnader. Fordeling av renteinntekter og -kostnad som måles til amortisert kost og virkelig verdi fremgår i note 18. Øvrige verdiendringer klassifiseres som inntekter fra finansielle instrumenter.

PROVISJONSINNTEKTER OG -KOSTNADER

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Provisjonsinntekter knyttet til lån overført til kredittforetak inngår her. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Garantiprovisjoner blir beregnet som et fastbeløp per garanti utstedt og inntektsføres fortløpende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltnings-tjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle investeringer, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens regnskap, resultatføres når transaksjonen slutføres.

TRANSAKSJONER OG BALANSEPOSTER I UTENLANDSK VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved kursen på transaksjonstidspunktet. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av balanseposter i valuta på balansedagen resultatføres. Gevinst og tap knyttet til omregning av andre poster enn pengeposter, innregnes på samme måte som den tilhørende balansepost.

LEIEAVTALER

IFRS 16 angir en felles modell som skal anvendes for alle leieavtaler, med enkelte konkrete unntak. Konsekvensen er at leieavtaler som regnskapsføres i tråd med den nye modellen, balanseføres i regnskapet til leietaker i form av en leieforpliktelse og en eiendel som representerer leietakers rett til å bruke den underliggende eiendelen. Leieforpliktelsen skal måles til nåverdi av fremtidige leiebetalinger i leieperioden neddiskontert med implisitt rente i leiekontrakten eller leietakers marginale lånerente. Opsjoner i leieavtalen skal tas hensyn til i beregning av nåverdi av forpliktelsen dersom det er sannsynlig at de vil bli benyttet. Beregning av nåverdien av leieforpliktelsen kan inkludere elementer som faste leiebetalinger og variable leiebetalinger som er avhengig av en indeks eller en rentesats. I tillegg skal beløp som kommer til betaling for leietaker i henhold til eventuelle restverdigarantier inkluderes. Det samme gjelder utøvelseskurs for en kjøpsopsjon eller betaling av bot for å si opp leieavtalen, dersom leietaker med rimelig sikkerhet vil utøve opsjonen.

På iverksettelsestidspunktet måles bruksretten til leieforpliktelsen pluss betalt forskuddsleie, direkte anskaffelseskostnader og avsetninger for utgifter ved tilbakeføring av eiendel til utleier. Eventuelle avsetning for utgifter ved tilbakeføring føres som en separat forpliktelse i balansen og inngår ikke i leieforpliktelsen. Bruksretten avskrives lineært, justeres for eventuelle nye målinger av leieforpliktelsen og testes for verdifall i samsvar med IAS 36.

Bruksretten presenteres i balansen under regnskapslinjen «Varige driftsmidler». Tilhørende leieforpliktelse presenteres under regnskapslinjen «Annen Gjeld». Leiebetalingerne føres mot forpliktelsen sammen med rentekostnaden. I resultatregnskapet blir driftskostnadene erstattet med avskrivninger på bruksretten og rentekostnad på forpliktelsen.

Kontantstrømmen fra operasjonelle aktiviteter vil øke sammenliknet med tidligere perioder fordi betaling av hovedstolen av leieforpliktelsen klassifiseres som en finansieringsaktivitet etter IFRS 16. Bare den delen av betalingen som er renter kan nå presenteres som kontant-strøm fra operasjonelle aktiviteter.

Under IFRS 16 er, eller inneholder en kontrakt, en leieavtale dersom kontrakten overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel for en periode i bytte mot vederlag. For konsernet SpareBank 1 Østfold Akershus er det i all hovedsak husleiekontrakter.

SKATT

Resultatført skatt består av periodeskatt (betalbar skatt) og utsatt skatt.

Periodeskatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes likevel ikke forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangsinnregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat.

Det beregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen.

Formuesskatt regnes ikke som skatt etter IAS 12 og er derfor ført som driftskostnad.

Renter på fondsobligasjoner klassifisert som egenkapital er presentert som permanent forskjell og inngår i grunnlaget for betalbar skatt.

SEGMENTRAPPORTERING

Konsernets virksomhet er inndelt i primærsegmentene privatmarked, bedriftsmarked og eiendomsmegling. Dette er i henhold til konsernets interne rapportering.

Det er i note 5 til regnskapet gitt informasjon om fordelingene.

OVERFØRING AV LÅNEPORTEFØLJER

SpareBank 1 Østfold Akershus har inngått avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i fast eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. I tråd med forvaltningsavtale mellom banken og kredittforetakene, forestår banken forvaltning av utlånene og opprettholder kundekontakten. Det vises til beskrivelse i note 9.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Representantskap vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette. Regulerende myndighet vil kunne kreve endring av avlagt regnskap.

Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

ALTERNATIVE RESULTATMÅL (APM)

I kvartals- og årsrapporten presenteres det alternative resultatmål i tillegg til måltall som reguleres av IFRS. Dette vil kunne hjelpe brukere til å forstå virksomheten bedre og gi mer tydelig informasjon om hvordan konsernet har prestert eller forventer å prestere. For en nærmere beskrivelse av de alternative resultatmålene som benyttes henvises det til bankens hjemmeside: www.sparebank1.no/nb/ostfold-akershus/om-oss/investor.html

Note 3 Kritiske estimer og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimer, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimer og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige på balansetidspunktet.

TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Morbanken gjennomgår hele bedriftsmarkedsporteføljen kvartalsvis. Lån til privatpersoner gjennomgås også kvartalsvis med utgangspunkt i at de er misligholdt mer en 65 dager eller dersom de har en særlig dårlig betalingshistorikk. Bankens systemer for risikoklassifisering er omtalt under finansiell risikostyring. Banken foretar individuelle nedskrivninger dersom det foreligger en objektiv hendelse som kan identifiseres på enkeltengasjement, og den objektive hendelsen medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Objektiv hendelse vil kunne være mislighold, konkurs, likviditet eller andre vesentlige finansielle problemer.

Individuelle nedskrivninger beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert forventet kontantstrøm basert på effektiv rente på tidspunktet for første gangs beregning av individuelle nedskrivninger. For lån med flytende renter tas det hensyn til senere renteendringer.

Øvrige nedskrivninger i trinn 1–3 baserer seg på tapsestimat beregnet med grunnlag på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD). Datavarehuset inneholder historikk for observert PD og observert LGD og danner grunnlag for gode estimer på fremtidige verdier for PD og LGD.

Se for øvrig beskrivelse av bankes tapsmodell i note 2.

VIRKELIG VERDI EGENKAPITALINTERESSER

Egenkapitalinteresser vurderes til virkelig verdi over resultatregnskapet. Egenkapitalinteresser vil normalt omsettes i aktive markeder og verdien vil således kunne fastsettes med rimelig grad av sikkerhet. Aksjekurser vil i de fleste tilfeller være sist omsatte kurs. Markedsverdiene vil i hovedsak være basert på verdivurderinger eller siste kjente omsetning av aksjen.

For eiendeler som ikke handles i aktivt marked baseres på beste estimat, f.eks. diskonterte forventede kontantstrømmer, multiplikatoranalyser eller andre beregningsmetoder. Slike estimat vil kunne være beheftet med betydelig usikkerhet. For egenkapitalinteresser som ikke lar seg verdivurdere anses kostpris som beste estimat på virkelig verdi såfremt ikke annet tilsier lavere verdi.

VIRKELIG VERDI DERIVATER

Virkelig verdi av derivater fremkommer vanligvis ved bruk av verdivurderingsmodeller der prisen på underliggende, eksempelvis renter og valuta innhentes i markedet. For opsjoner vil volatiliteter være observerte implisitte volatiliteter eller beregnede volatiliteter basert på historiske kursbevegelser for underliggende. I de tilfeller bankens risikoposisjon er tilnærmet nøytral, vil midtkurser bli anvendt. Med nøytral risikoposisjon menes eksempelvis at renterisiko innenfor et løpetidsbånd er tilnærmet null. I motsatt fall brukes den relevante kjøps eller salgskurs for å vurdere nettoposisjonen.

For derivater der motpart har svakere kredittrating enn banken, vil prisen reflektere en underliggende kredittrisiko. I den utstrekning markedspriser innhentes med utgangspunkt i transaksjoner med lavere kredittrisiko, vil dette bli tatt hensyn til ved at den opprinnelige prisdifferansen målt mot slike transaksjoner med lavere kredittrisiko amortiseres over løpetiden.

Note 4 Implementeringseffekter

SpareBank 1 Gruppen, og derigjennom Samarbeidende Sparebanker AS, som konsolideres etter egenkapitalmetoden tok pr. 1.1.2023 i bruk IFRS 17 Forsikringskontrakter. Den erstatter IFRS 4 Forsikringskontrakter og angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger forsikringskontrakter. Formålet med ny standard er å eliminere uensartet praksis i regnskapsføring av forsikringskontrakter. Les mer om standarden i note 2. Videre er også IFRS9 implementert i SpareBank 1 Gruppen.

Effekten på egenkapitalen som følge av implementeringen er en reduksjon på 31 mill. kr pr. 1.1.2023. Sammenligningstall er ikke omarbeidet.

Dersom standarden hadde vært gjeldene i Samarbeidende Sparebanker AS for 2022 ville det hadde følgende påvirkning på konsernets egenkapital (det som vises under er konsernets innkonsoliderte andel):

Effekt av IFRS17 på egenkapital	
Egenkapital 01.01.2022 før implementering	349,2
Implementering IFRS 17/IFRS 9 i SB1 Gruppen	-35,7
Effekt totalresultat som følge av implementering IFRS 17/IFRS 9 i SB1 Gruppen	4,8
IFRS 17/IFRS9 implementeringseffekt på egenkapital	-30,8
Andre endringer	0,9
Egenkapital Samarbeidende Sparebanker 31.12.2022	319,3

Effekt av IFRS17 på resultat	
Andel av resultat etter skatt 2022 før implementering	50,2
Effekt på resultat av implementering IFRS17/9 i SB1 Gruppen	4,3
Andel av resultat Samarbeidende Sparebanker AS etter skatt (omarbeidet)	54,5

SpareBank 1 Østfold Akershus har for øvrig ikke ta i bruk nye regnskapsregler som medfører implementeringseffekter.

Note 5 Segmentinformasjon

Segmentinformasjon er definert som virksomhetsområder eller geografiske markeder. Det vurderes ikke å foreligge vesentlige forskjeller i risiko og avkastning på produkter og tjenester i markedene som er definert som bankens hovedmarkeder.

Konsernet har tre virksomhetsområder. Bankvirksomheten er delt i privatmarked (PM) og bedriftsmarked (BM). Videre driver konsernet eiendomsmegling gjennom datterselskapet EiendomsMegler 1 Østfold Akershus AS og utleie av eiendom via andre datterselskap. Sistnevnte er ikke ansett som eget segment og inngår i «Ufordelt».

Segment PM og segment BM er definert som kunder håndtert av henholdsvis PM og BM avdelingene. Det vil være kunder med BM sektor som behandles av PM avdelingene, og motsatt. Segmentinformasjonen vil derfor ikke samsvare med sektorinndelingen i note 8.

31.12.2023						
(millioner kroner)	PM	BM	Eiendoms- megling	Regnskaps- tjenester	Ufordelt	Konsern
Resultatregnskap						
Netto renteinntekter	380	291	1		48	720
Netto provisjonsinntekter	196	53	77	41	- 15	352
Andre driftsinntekter					5	5
Netto avkastning på finansielle investeringer					56	56
Driftskostnader	- 158	- 55	- 78	- 38	- 151	- 481
Driftsresultat før tap	419	288	- 1	3	- 57	651
Tap på utlån og garantier	0	- 16	0	0	0	- 16
Resultat før skatt	418	272	- 1	3	- 57	635
Balanse						
Brutto Utlån til kunder	14 531	7 051			570	22 151
Avsetning for tap	- 22	- 63				- 85
Virkelig verdivurdering utover tap	- 48	0				- 48
Øvrige eiendeler			51	6	5 950	6 007
Sum eiendeler	14 461	6 988	51	6	6 520	28 025
Innskudd fra og gjeld til kunder	12 430	6 205			103	18 738
Øvrig gjeld			22	- 1	4 747	4 768
Sum gjeld	12 430	6 205	22	- 1	4 850	23 506
Egenkapital						4 519
Sum gjeld og egenkapital						28 025

31.12.2022						
(millioner kroner)	PM	BM	Eiendoms- megling		Ufordelt	Konsern
Resultatregnskap						
Netto renteinntekter	338	220	1		11	569
Netto provisjonsinntekter	215	57	81		- 4	350
Andre driftsinntekter					4	4
Netto avkastning på finansielle investeringer					66	66
Driftskostnader	- 125	- 46	- 77		- 164	- 412
Driftsresultat før tap	428	231	5		- 87	577
Tap på utlån og garantier	0	- 10	0		0	- 9
Resultat før skatt	429	221	5		- 87	567
Balanse						
Brutto Utlån til kunder	14 593	6 204			507	21 303
Avsetning for tap	- 22	- 49			0	- 71
Virkelig verdivurdering utover tap	- 51	0				- 51
Andre eiendeler			56		5 437	5 493
Sum eiendeler	14 519	6 155	56		5 943	26 674
Innskudd fra og gjeld til kunder	12 075	5 905			92	18 072
Annen gjeld			23		4 280	4 303
Sum gjeld	12 075	5 905	23		4 372	22 375
Egenkapital						4 299
Sum gjeld og egenkapital						26 674

Note 6 Kapitaldekning

Banken følger EUs kapitaldekningsregelverk for banker og verdipapirforetak CRD IV/CRR. Banken benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Banken foretar forholdsmessig konsolidering for eierandeler i SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS, SpareBank 1 Kreditt AS, SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS, SpareBank 1 Finans Østlandet AS og BN Bank ASA.

Minstekravet til ren kjernekapital i pilar 1 er på 4,5 %, i tillegg kommer de ulike bufferkravene. SpareBank 1 Østfold Akershus hadde for 2023 et minimumsmål på ren kjernekapitaldekning på 15,8 %, kjernekapitaldekningen skal utgjøre minimum 17,6 % og kapitaldekningen skal utgjøre minimum 20 %.

Målene er satt inkludert pilar 2 krav på 1,7 prosentpoeng en management buffer på 0,8 prosentpoeng, økning i systemrisikobuffer på 1,5 prosentpoeng og full motsyklisk buffer på 2,5 prosentpoeng. Regulatorisk krav til ren kjernekapitaldekning ved utgangen av perioden iht. nytt rundskriv er 15 % eksklusive management buffer, og 15,8 % inklusive management buffer. Regulatorisk krav til kjernekapitaldekning og kapitaldekning eksklusive buffer var henholdsvis 16,8 % og 19,2 %. Mål på uvektet kjernekapitalandel er 4,0 %.

Konsernet er ved utgangen av 2023 i dialog med Finanstilsynet i forbindelse med ny SREP-vurdering. Resultatet av denne prosessen er enda ikke klart.

Morbank			Konsern (forholdsmessig konsolidert)	
31.12.2022	31.12.2023	(millioner kroner)	31.12.2023	31.12.2022
4 034	4 351	Sum balanseført egenkapital	4 519	4 300
-150	-150	- Hybridkapital	- 150	- 150
0	0	- Goodwill mv.	-40	0
-236	-285	- Resultat som ikke kan medtas	- 285	- 238
3 648	3 917	Egenkapital relevant for kapitaldekning	4 044	3 911
0	0	Andre immatrielle eiendeler	- 8	- 4
-18	-18	Justering i ren kjernekapital knyttet til regulatoriske filtre	- 20	- 20
0	0	Goodwill	- 29	0
0	0	Positive verdier av justert forventet tap	- 31	0
-61	-61	Tilleggsfradrag i ren kjernekapital som institusjonen anser som nødvendige	- 61	- 61
-886	-955	Frdrag for ikke vesentlig eierandel i finansiell sektor	0	0
2 683	2 883	Sum ren kjernekapital	3 895	3 799

Morbank			Konsern (forholdsmessig konsolidert)	
31.12.2022	31.12.2023	(millioner kroner)	31.12.2023	31.12.2022
150	150	Hybridkapital	202	209
-4	-9	Fradrag for ikke vesentlig eierandel i finansiell sektor	0	0
2 830	3 023	Sum kjernekapital	4 097	4 008
150	150	Tilleggskapital	235	226
-7	-11	Fradrag for ikke vesentlig eierandel i finansiell sektor	0	0
2 973	3 163	Sum ansvarlig kapital	4 332	4 234
Risikoveid beregningsgrunnlag				
13 516	14 342	Kreditt-, motparts- og forringelsesrisiko	19 846	18 485
1 546	1 784	Operasjonell risiko	2 086	1 889
22	25	CVA-tillegg (motpartsrisiko derivater)	293	205
0	0	Andre fradrag i beregningsgrunnlaget	0	93
15 085	16 151	Beregningsgrunnlag	22 226	20 671
17,8 %	17,8 %	Ren kjernekapitaldekning	17,5 %	18,4 %
18,8 %	18,7 %	Kjernekapitaldekning	18,4 %	19,4 %
19,7 %	19,6 %	Kapitaldekning	19,5 %	20,5 %
10,6 %	10,7 %	Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage Ratio)	8,7 %	8,9 %
Bufferkrav				
377	404	Bevaringsbuffer 2,5 % (2,5%)	556	517
226	323	Motsyklisk buffer 2,5% (2,0 %)	556	310
453	458	Systemrisikobuffer 4,5% (3,0 %)	1 000	620
1 056	1 534	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	2 111	1 447
679	727	Minimumskrav til ren kjernekapital (4,5 %)	1 000	930
948	622	Tilgjengelig ren kjernekapital utover bufferkrav	784	1 422
Spesifikasjon av risikovektet kredittrisiko				
9	38	Stater og sentralbanker	43	1
63	24	Lokale og regionale myndigheter	84	19
15	71	Institusjoner	225	172
3 659	3 823	Foretak	4 765	4 808
2 175	2 351	Massemarked	3 342	2 635
4 940	5 100	Pantesikkerhet i eiendom:	8 335	8 211
241	385	Forfalte engasjementer	456	187
1 129	1.111	Høyrisikoengasjementer	1 111	1 011
117	137	Obligasjoner med fortrinnsrett	254	249
208	242	Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	242	287
0	0	Andeler i verdipapirfond	0	0
668	755	Egenkapitalposisjoner	502	491
291	302	Øvrige engasjementer	488	414
13 516	14 342	Sum	19 846	18 485

Note 7 Finansiell risikostyring

RISIKOSTYRING

Kjernevirksomheten til SpareBank 1 Østfold Akershus er å skape verdier gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Risikostyringen i SpareBank 1 Østfold Akershus har som hovedformål å optimalisere forholdet mellom risiko og verdiskapning i et langsiktig perspektiv og samtidig sikre finansiell stabilitet. Dette skal oppnås gjennom:

- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen.
- Å ha en god risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyringen og konsernets verdigrunnlag.
- Å ha et tilstrekkelig kapittelnivå ut fra valgt strategi og risikoprofil.
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter.
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.

Konsernet har etablert en prosess som på en systematisk måte identifiserer, vurderer, overvåker og rapporterer risikoer i hele konsernet som skal bidra til SpareBank 1 Østfold Akershus sin måloppnåelse.

Forretningsstrategien fastsetter konsernets forretningsstrategiske mål, og konsernets risikostrategi fastsetter risikoappetitten konsernet er villig til å akseptere for å oppnå de forretningsstrategiske målene. Risikoappetitten består av risikoutsagn med tilhørende risikorammer. Risikostrategien, risikoappetitten, risikoutsagn og risikorammer er gjenstand for årlig revidering og besluttet av styret.

Internkontrollen i SpareBank 1 Østfold Akershus består av dynamiske og integrerte prosesser og systemer for å vurdere og teste at risikostyringen fungerer som forutsatt og støtter opp under konsernets måloppnåelse. Internkontrollen skal sikre effektiv drift, pålitelig intern og ekstern finansiell og ikke-finansiell rapportering og etterlevelse av lover, regelverk og interne krav. Internkontrollen i SpareBank 1 Østfold Akershus består av ulike hovedkomponenter, herunder styringsmiljø, risiko-vurdering, kontrollaktiviteter, informasjon og kommunikasjon, og overvåkings-aktiviteter. Denne modellen bygger på European Banking Authorities Guidelines on Internal Governance og rammeverket fra Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, COSO.

I arbeidet med effektiv og hensiktsmessig risikostyring og internkontroll er risikokulturen grunnmuren som de andre elementene bygger på. Konsernet jobber kontinuerlig med å bygge og videreutvikle en sunn og god risikokultur. Fokus på gode holdninger, adferd og arbeidspraksis, systematisk arbeid med å identifisere og vurdere risiko og etablere og evaluere tiltak bidrar til en sunn og god risikokultur. SpareBank 1 Østfold 1 Akershus har etablert et tydelig verdigrunnlag og etiske retningslinjer som er godt kommunisert i hele organisasjonen.

KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risiko for tap som følge av kundens manglende evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser. Kredittrisikoen styres gjennom rammeverket for kredittinnvilgelse, engasjementsoppfølging og porteføljestyling. Konsernets kredittpolicy, hvor kredittrammer og måltall er inkludert, er satt sammen slik at den på en mest mulig hensiktsmessig og effektiv måte styrer konsernets risikoprofil på kredittområdet. Kredittrammer og måltall fastsettes årlig av styret.

Kredittrisiko er kapitalbehovsvurdert med utgangspunkt i SpareBank 1-alliansens modell for beregning av misligholdssannsynlighet (PD), forventet tap (EL), tap gitt mislighold (LGD) og uventet tap (UL). Konsernet bruker aktivt risikoklassifiseringssystem, risikoprisingsmodell og et porteføljestylingssystem for å styre utlånsporteføljen i tråd med rammer, retningslinjer og rutiner og fullmakter. Dette setter klare krav til kredittbehandlingsprosessen og risikovurderingene. De ovennevnte risikostyringssystemene dekker både kunder i bedrifts- og privatmarkedsområdet. Risikomodellene som ligger til grunn for risikostyringssystemene tar utgangspunkt i statistiske beregninger. Modellene valideres minst årlig og er under kontinuerlig videreutvikling og testing. Modellene baserer seg på tre hovedkomponenter:

1. Sannsynlighet for mislighold (PD): Kundene blir klassifisert i risikoklasse ut fra sannsynligheten for at kunden skal misligholde sine forpliktelser i løpet av en 12 måneders periode. Sannsynligheten for mislighold beregnes på grunnlag av historiske dataserier for finansielle nøkkeltall, samt ikke finansielle kriterier som atferd og alder. For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni risikoklasser (A – I). I tillegg benyttes 2 risikoklasser (J og K) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.
2. Forventet eksponering ved mislighold (EAD): Dette er en beregnet størrelse over hvor stor den forventede eksponeringen er hvis en kunde går i mislighold. Denne eksponeringen består av henholdsvis utlånsvolum, garantier og innvilgede ikke trukne rammer. For trekkrettigheter og garantier benyttes en konverteringsfaktor for å anslå hvor mye av ubenyttede trekkrettigheter og avgitte garantier som blir trukket og gjort gjeldende ved et fremtidig misligholdstidspunkt.

3. Tap ved mislighold (LGD): Dette er en vurdering av hvor mye konsernet vil tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser. Vurderingen tar hensyn til de sikkerhetene kundene har avgitt, og de kostnadene konsernet har ved å drive inn misligholdte engasjement. Disse størrelsene fastsettes på bakgrunn av erfaringer over tid. Det benyttes syv klasser (1 – 7) for klassifisering etter tapsgrad ved mislighold.

De tre overnevnte komponentene danner også grunnlaget for konsernets porteføljeklassifisering og statistisk baserte beregninger av forventet tap og behovet for risikojustert kapital. Porteføljeklassifiseringen har som formål å gi informasjon om nivået og utviklingen i den samlede kredittrisikoen i totalporteføljen, og porteføljen er derfor delt inn i fem risikogrupper – henholdsvis laveste, lav, middels, høy og høyeste risiko. Inndelingen i risikogrupper foretas på grunnlag av statistisk beregning av hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold (PD). Modellene valideres jevnlig både med hensyn på evne til å rangere kundene samt å estimere PD-nivå. Den kvantitative valideringen skal sikre at de benyttede estimerer for misligholds-sannsynlighet, eksponering ved mislighold og tapsgrad ved mislighold holder en tilstrekkelig god kvalitet. Det gjennomføres analyser som vurderer modellenes evne til å rangere kundene etter risiko (diskrimineringssevne), og evnen til å fastsette riktig nivå på risikoparameterne. Den kvantitative valideringen suppleres også med mer kvalitative vurderinger. Resultatene fra validering av bankens kredittmodeller bekrefter at modellens treffsikkerhet er innenfor interne mål og internasjonale anbefalinger.

MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko er risiko for tap som følge av endringer i markedspriser som renter. Risikoen for endringer i generelle kredittpriser blir også regnet som markedsrisiko. Markedsrisiko oppstår hovedsakelig fra konsernets investeringer i obligasjoner, sertifikater og aksjer, og som følge av aktiviteter som utføres for å understøtte bankdriften som funding og rentehandel. Styringen av markedsrisiko skjer gjennom detaljerte rammer for blant annet investeringer i aksjer, obligasjoner og posisjoner i rentemarkedene. Rammene gjennomgås og fornyes på årlig basis. Størrelsen på rammene fastsettes på bakgrunn av stresstester og analyser av negative markedsbevegelser. Konsernets markedsrisikoeksponering er lav.

LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko defineres som risiko for at konsernet ikke klarer å finansiere økninger i eiendelene, og innfri sine forpliktelser etter hvert som finansieringsbehovet øker. Styring av konsernets finansieringsstruktur tar utgangspunkt i en overordnet likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsstrategien gjenspeiler konsernets lave risikoprofil. Som en del av

likviditetsstrategien inngår beredskapsplan for håndtering av likviditetssituasjonen i perioder med urolige finansmarkeder. Konsernets økonomi/finansavdeling har ansvaret for likviditetsstyringen og rapporterer utnyttelse av rammer i henhold til likviditetsstrategien, mens Risikostyring Etterlevelse overvåker og rapporterer utnyttelsen av rammer i henhold til likviditetsstrategien. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom spredning av innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. For å redusere likviditetsrisikoen ytterligere, holdes en reserve i form av kommiterte trekkrettigheter.

OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko i SpareBank 1 Østfold Akershus defineres som risikoen for tap, som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. SpareBank 1 Østfold Akershus har et mål om lav operasjonell risiko og lave tap. Styring av operasjonell risiko skal i størst mulig grad sikre effektiv og hensiktsmessig drift og at ingen enkelthendelser forårsaket av operasjonell risiko skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad. Konsernet jobber kontinuerlig med å bygge og videreutvikle en sunn og god risikokultur. Fokus på gode holdninger, adferd og arbeidspraksis, systematisk arbeid med å identifisere og vurdere risiko og etablere og evaluere tiltak samt rapportering av hendelser bidrar til en sunn og god risikokultur. Alle hendelser registreres i en hendelsesdatabase slik at forbedringstiltak kan vurderes og igangsettes der hvor det vurderes hensiktsmessig. Risikostyring Etterlevelse har ansvaret for den løpende uavhengige overvåkingen av den operasjonelle risikoen. Konsernet benytter basismetoden ved beregning av kapitalbehov for operasjonell risiko.

ETTERLEVELSERISIKO

Etterlevelsesrisiko er risikoen at SpareBank 1 Østfold Akershus pådrar seg økonomisk tap og/eller svekket omdømme som følge av uredelig opptreden, brudd på god forretningsskikk eller manglende etterlevelse av gjeldende regelverk.

Styring og kontroll med bankens etterlevelsesrisiko er basert på policy for etterlevelse som årlig blir revidert og styrevedtatt. Policyen fastsetter risikotoleransen for etterlevelsesrisiko, ansvarsfordeling innad i konsernet samt krav til prosesser for å sikre og følge opp regelverksetterlevelse. Konsernet har en lav toleranse for etterlevelsesrisiko, og det er nulltoleranse for bevisste brudd på regelverk. Ingen etterlevelsehendelser skal kunne skade konsernets soliditet, resultat eller omdømme i vesentlig grad. Konsernets forretningsdrift skal anrettes på en måte som hindrer bøter og sanksjoner. Konsernet skal preges av gode prosesser, god etterlevelseskultur og godt kontrollmiljø for å sikre etterlevelse av gjeldende regelverk. Nytt regelverk som påvirker driften skal fortløpende

inkluderes i det interne rammeverket. Konsernet har høyt fokus på utviklingen innenfor relevante regelverk og etterlevelserisikoen.

KLIMARISIKO

Klimarisiko defineres som risiko for økonomisk tap og finansiell ustabilitet som følge av fysiske klimaendringer eller omstillingen til et lavutslippssamfunn. Klimarisiko deles gjerne opp i to hovedkategorier: fysisk klimarisiko og overgangsrisiko.

Fysisk klimarisiko består av akutt risiko og kronisk risiko. Akutt fysisk risiko er risiko som oppstår over en kort tidsperiode, gjerne i løpet av timer/dager/måneder, som følge av fysiske klimahendelser. Noen eksempler på akutt fysisk risiko er risiko knyttet til økt nedbørsmengde og frekvens, flom, skred og tørke. Kronisk fysisk risiko stammer fra mer langsiktige klimaendringer og kan forårsakes av endringer i temperatur, økt havnivå, reduksjon i tilgjengelighet av vann og tap av biomangfold. Basert på en overordnet analyse ser vi at det primært er enkeltobjekter, og liten andel av utlånsporteføljen, som er utsatt for fysiske risikoer.

Overgangsrisiko defineres som risiko som oppstår som følge av omstilling til et lavutslippssamfunn. Overgangsrisiko stammer gjerne fra endringer i reguleringer som innføres eller utvikles for å bremse utslipp, markedsendringer, teknologiutvikling eller endringer i kundepreferanser som følge av større klimabevissthet. De største risikoene vil være på lang sikt, dette vil gi banken tid til å tilpasse portefølje, produkter og prising.

SpareBank 1 Østfold Akershus er eksponert for klimarelaterte risikoer gjennom sin virksomhetsutøvelse. Klimarisiko er en integrert del av alle elementer ved konsernets virksomhet og er en del av den helhetlige risiko- og kapitalstyringen og internkontrollen i konsernet. Klimarisiko er en integrert del av konsernets rammeverk for risiko- og kapitalstyring og internkontroll og identifiseres, vurderes, overvåkes og rapporteres i henhold til dette rammeverket. Konsernet anser ikke klimarisiko som en egen isolert risiko, men som en viktig risikofaktor som påvirker andre risikokategorier som kredittrisiko, operasjonell risiko, markedsrisiko osv.

For ytterligere informasjon knyttet til risikostyring, se bankens Pilar 3 rapport.

Note 8 Utlån til og fordringer på kunder

Tabellene i noten spesifiserer tall for både morbank og konsern. Morbank har ikke utlån til konsernselskap i 2023 og 2022.

	Utlån	
	2023	2022
Konsern		
<i>Fordelt på fordringstype</i>		
Kasse-/drifts- og brukskreditter	1 983	1 516
Byggelån	411	453
Nedbetalingslån	19 757	19 289
Brutto utlån	22 151	21 258
<i>Fordelt på geografiske områder</i>		
Viken	0	18 125
Oslo	2 468	2 065
Landet for øvrig	19 631	1 029
Utlandet	52	40
Brutto utlån	22 151	21 258
<i>Fordelt på sektor</i>		
Privatmarkedet	14 651	14 602
Bedriftsmarkedet	7 500	6 656
Brutto utlån	22 151	21 258
Brutto utlån	22 151	21 258
Nedskrivninger for tap på utlån	- 85	- 71
Virkelig verdivurdering utlån vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat (PM)	3	5
Virkelig verdivurdering fastrente	- 51	- 56
Netto utlån og fordringer på kunder	22 018	21 136

Konsern – fordelt på risikogruppe	Totalt engasjement		Brutto utlån		Nedskrivninger		Usikret eksponering	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Svært lav	15 717	15 289	14 546	13 993	5	2	17,0 %	15,1 %
Lav	4 178	4 212	3 993	4 032	8	3	20,0 %	20,6 %
Middels	2 894	3 003	2 492	2 416	29	31	25,1 %	32,2 %
Høy	531	374	502	355	16	11	28,3 %	49,2 %
Svært høy	383	304	378	296	10	10	16,7 %	21,3 %
Misligholdt og nedskrevne	296	186	240	167	19	13	25,9 %	20,7 %
Sum	23 998	23 368	22 151	21 258	85	71	18,8 %	18,6 %

I bankens interne risikoklassifiseringssystem klassifiseres alle engasjementer med individuelle nedskrivninger som misligholdt uavhengig av ekstern definisjon på mislighold (jmf note 2). De fordeles ikke på ulike risikogrupper slik som øvrige engasjement.

Fordeling på risikogrupper er basert på at banken beregner misligholds-sannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen basert på objektive historiske data. Misligholdssannsynligheten benyttes deretter til å klassifisere kundene i ulike risikogrupper. Kundene rescores månedlig i bankens porteføljesystem.

Banken beregner misligholdssannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen på innvilgelsestidspunktet. Misligholdssannsynligheten beregnes på grunnlag av nøkkeltall knyttet til inntjening, tæring og adferd. Misligholdssannsynligheten benyttes som grunnlag for risikoklassifisering av kunden. Kundene re-scores månedlig i bankens porteføljestyringssystem. Engasjementsoppfølging gjøres ut i fra engasjementets størrelse, risiko og migrering. Risikoprising av næringslivs-engasjement gjøres med bakgrunn i forventet tap og nødvendig økonomisk kapital for det enkelte engasjement. Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap er beregnet for de neste 12 måneder. Beregning av nedskrivninger på gruppenivå er knyttet til vekst i utlånsvolum, konjunktursituasjon og porteføljesammensetning næring.

Kredittkvaliteten måles og håndteres ved et kredittratingssystem utviklet for og med interne retningslinjer for SpareBank 1 – alliansen. SpareBank 1 Østfold Akershus fastsetter realisasjonsverdien på stilte sikkerheter slik at disse ut fra en konservativ vurdering reflekterer den antatte realisasjonsverdi i en nedgangskonjunktur. Den konservative vurderingen innebærer at faktisk oppnådd realisasjonsverdi kan bli høyere enn estimert realisasjonsverdi.

Konsern – fordelt på sektor og næring	Totalt engasjement		Utlån	
	2023	2022	2023	2022
Eiendom utleie	4 426	3 837	4 335	3 710
Eiendom prosjekt	1 594	1 660	1 233	1 134
Jordbruk, skogbruk og andre primærnæringer	717	709	651	653
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	167	156	31	19
Offentlig og sosial tjenesteyting	245	235	227	219
Borettslag	242	124	244	124
Forretningsmessig tjenesteyting	269	252	199	188
Bygg og anlegg	207	222	129	124
Varehandel	240	231	142	128
Industri	115	164	50	67
Øvrig eiendom	59	85	58	72
Energiproduksjon og -forsyning	50	60	50	60
Transport og lagring	68	79	45	50
Hotell, restaurant og reiseliv	51	47	43	40
Øvrige	131	- 10	38	38
Informasjon og kommunikasjonsteknologi	31	34	21	24
Verftsindustri	6	4	5	4
Shipping	1	1	1	1
Offentlig sektor	5	72	0	0
Sum næring	8 624	7 961	7 500	6 656
Lønnstakere o.l.	15 503	15 407	14 651	14 602
Sum brutto	24 127	23 368	22 151	21 258

Note 9 Overføring av utlån til kredittforetak

SpareBank 1 Østfold Akershus har avtaler om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. I henhold til inngått forvaltningsavtale med disse to selskapene i alliansen forestår SpareBank 1 Østfold Akershus forvaltning av utlånene og opprettholder kunde-kontakten. SpareBank 1 Østfold Akershus mottar et vederlag i form av provisjoner for de plikter som følger med forvaltningen av lånene. SpareBank 1 Østfold Akershus har vurdert de regnskapsmessige implikasjonene dit hen at vesentlige komponenter av risiko og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte utlånene er overført. Banken vurderer sin fortsatte involvering i de overførte utlånene som å være uvesentlig. Det innebærer at lånene ikke lenger er ført på bankens balanse. Mottatt vederlag for lån som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS tilsvarer bokført verdi og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på overføringstidspunktet. SpareBank 1 Østfold Akershus innregner alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved overføringen separat som eiendeler eller forpliktelser.

Hvis kredittforetakene får tap på overtatte lån har de en viss motregningsrett i provisjoner fra samtlige banker som har overført lån. Det foreligger dermed en begrenset gjenværende involvering knyttet til solgte utlån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Denne motregningsadgangen anses imidlertid ikke å være av en slik karakter at den endrer på konklusjonen om at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap er overført. SpareBank 1 Østfold Akershus sin maksimale eksponering for tap er representert ved det høyeste beløpet som vil kunne kreves dekket under avtalene.

Kredittforetakene kan foreta videresalg av utlån som er kjøpt av SpareBank 1 Østfold Akershus, samtidig som SpareBank 1 Østfold Akershus sin rett til å forvalte kundene og motta provisjon følger med. Dersom SpareBank 1 Østfold Akershus ikke er i stand til å betjene kundene kan retten til betjening og provisjon falle bort. Videre kan SpareBank 1 Østfold Akershus ha opsjon til å kjøpe tilbake utlån under gitte betingelser.

Eierandel i kredittforetak fremgår av note 30.

SPAREBANK 1 BOLIGKREDITT AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS erverver utlån med pant i boliger og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1

Boligkreditt AS er sikret med pant i bolig innenfor 70 % av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Østfold Akershus har, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevet verdi, ingen rett til bruk av lånene. SpareBank 1 Østfold Akershus forestår forvaltningen av de solgte utlånene og SpareBank 1 Østfold Akershus mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene SpareBank 1 Østfold Akershus har solgt og kostnadene i selskapet.

Totalt er det overført boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt for 12,8 mrd kroner ved utgangen av 2023.

Mottatt vederlag for lån overført fra banken til SpareBank 1 Boligkreditt AS tilsvarer nominell verdi på overførte utlån og vurderes tilnærmet sammenfallende med lånes virkelige verdi per utgangen av 2023 og 2022.

De lånene som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS er svært godt sikret og har en svært liten tapssannsynlighet.

Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Boligkreditt AS. Denne innebærer blant annet at banken skal bidra til at SpareBank 1 Boligkreditt AS til enhver tid har en ren kjernekapitaldekning (Core Tier 1) som tilsvarer de krav som myndigheter fastsetter (inkl krav til bufferkapital og Pilar 2 beregninger), og eventuelt å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå. SpareBank 1 Boligkreditt AS har interne retningslinjer om kjernekapitaldekning som overstiger myndighetenes krav, samt en management buffer på 0,8 %. Ut fra en konkret vurdering har banken valgt ikke å holde kapital for denne forpliktelsen, fordi risikoen for at banken skal bli tvunget til å bidra anses som svært liten. Det vises i den forbindelse også til at det finnes en rekke handlingsalternativer som også kan være aktuelle dersom en slik situasjon skulle inntreffe.

Banken har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS, inngått avtaler om etablering av likviditetsfasilitet til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Dette innebærer at bankene har forpliktet seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett for det tilfellet at SpareBank 1 Boligkreditt AS ikke kan refinansiere sin virksomhet i markedet. Kjøp av obligasjonene forutsetter at foretakets sikkerhetsmasse ikke har innført betalingsstans, slik at den faktisk er i stand til å utstede slike obligasjoner. Det foreligger derfor ingen kredittgaranti som kan påberopes i tilfelle at foretaket eller sikkerhetsmassen er insolvent. Kjøpet er begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste tolv måneders forfall i foretaket. Tidligere kjøp under denne avtalen trekkes fra fremtidige kjøpsforpliktelser. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært

for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Boligkreditt AS har en intern målsetning om å holde likviditet for de neste 6 måneders forfall. Den likviditeten SpareBank 1 Boligkreditt AS faktisk har beregningstidspunktet trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun dersom SpareBank 1 Boligkreditt AS ikke har likviditet for de neste 12 måneders forfall av OmF at banken vil rapportere noe engasjement her mht. kapitaldekning eller store engasjementer.

SPAREBANK 1 NÆRINGSKREDITT AS

SpareBank 1 Næringskreditt AS ble etablert i 2009 og har konsesjon fra Finanstilsynet til å drive som kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). OMF utstedt av SpareBank 1 Næringskreditt AS har en Aaa rating fra Moody's. Foretaket er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen og er samlokalisert med SpareBank 1 Boligkreditt AS i Stavanger. Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av næringseiendom til konkurranse-dyktige priser. SpareBank 1 Næringskreditt AS erverver utlån med pant i næringseiendom og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt AS er sikret med pant i næringseiendom innenfor 60 % av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Næringskreditt AS og SpareBank 1 Østfold Akershus har, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevet verdi, ingen rett til bruk av lånene. SpareBank 1 Østfold Akershus forestår forvaltningen av de solgte utlånene og SpareBank 1 Østfold Akershus mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene SpareBank 1 Østfold Akershus har solgt og kostnadene i selskapet.

Ved utgangen av 2023 er bokført verdi av overførte utlån til SpareBank 1 Næringskreditt AS 700 mill. kr.

Mottatt vederlag for lån overført fra banken til SpareBank 1 Næringskreditt AS tilsvarer nominell verdi på overførte utlån og vurderes tilnærmet sammenfallende med lånenes virkelige verdi per utgangen av 2023 og 2022.

De lånene som er overført til SpareBank 1 Næringskreditt AS er svært godt sikret og har en svært liten tapssannsynlighet.

Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Næringskreditt AS. Denne innebærer blant annet at banken skal bidra til at SpareBank 1 Næringskreditt kjernekapitaldekningen minst er på 12,0 %, og eventuelt

å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå. SpareBank 1 Næringskreditt AS har interne retningslinjer om kjernekapitaldekning som overstiger myndighetenes krav, samt en management buffer på 0,4 %. Ut fra en konkret vurdering har banken valgt ikke å holde kapital for denne forpliktelsen, fordi risikoen for at banken skal bli tvunget til å bidra anses som svært liten. Det vises i den forbindelse også til at det finnes en rekke handlingsalternativer som også kan være aktuelle dersom en slik situasjon skulle inntreffe.

Banken har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Næringskreditt AS, inngått avtaler om etablering av likviditetsfasilitet til SpareBank 1 Næringskreditt AS. Dette innebærer at bankene har forpliktet seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett for det tilfellet at SpareBank 1 Næringskreditt AS ikke kan refinansiere sin virksomhet i markedet. Kjøp av obligasjonene forutsetter at foretakets sikkerhetsmasse ikke har innført betalingsstans, slik at den faktisk er i stand til å utstede slike obligasjoner. Det foreligger derfor ingen kredittgaranti som kan påberopes i tilfelle at foretaket eller sikkerhetsmassen er insolvent. Kjøpet er begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste tolv måneders forfall i foretaket. Tidligere kjøp under denne avtalen trekkes fra fremtidige kjøpsforpliktelser. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Næringskreditt AS har en intern målsetning om å holde likviditet for de neste 6 måneders forfall. Den likviditeten SpareBank 1 Næringskreditt AS faktisk har beregningstidspunktet trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun dersom SpareBank 1 Næringskreditt AS ikke har likviditet for de neste 12 måneders forfall av OmF at banken vil rapportere noe engasjement her mht. kapitaldekning eller store engasjementer.

Note 10 Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevet utlån

De misligholdte engasjementene uten nedskrivning, anses å ha underliggende verdier som dekker engasjementet. Engasjementene er gjennomgått gjennom året og sist per balansedato. Ved vurdering av underliggende verdier legges nedskrevne takster til grunn. Dersom takster ikke foreligger baseres verdiestimatet på saksbehandlers verdivurdering.

Tabellen viser forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditt/inskudd fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelser i betalingsformidlingen.

MORBANK/KONSERN 2023	Under 30 dager	31–60 dager	61–90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
Privatmarked	1	1	0	7	9
Bedriftsmarked	7	0	0	0	7
Sum	8	1	0	7	16

MORBANK/KONSERN 2022	Under 30 dager	31–60 dager	61–90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
Privatmarked	1	0	0	1	2
Bedriftsmarked	0	0	0	0	0
Sum	1	0	0	1	2

Note 11 Tap på utlån og garantier

Fremtidig misligholdsnivå (PD) predikeres basert på forventet utvikling i pengemarkedsrente og arbeidsledighet. Fremtidig tapsnivå (LGD) simuleres basert på sikkerhetsverdier og forventninger til prisutvikling for ulike sikkerhetsobjekter. Norges Banks Pengepolitisk rapport er valgt som hovedkilde for forklaringsvariablene rente og arbeidsledighet samt forventet prisutvikling eiendom. Ledelsens estimater og skjønnsmessige vurderinger om forventet utvikling for misligholds- og tapsnivå (PD og LGD) er i stor grad basert på makroprognoser fra Pengepolitisk rapport (PPR) 4/23. I PPR 4/23 forventes stigende arbeidsledighet og samtidig ble rentebanen moderat senket. Forventet prisutvikling på nærings eiendom ble justert lavere, samt moderat justering på boligeiendom. Arbeidsledighet iht. PPR er justert opp med 1,1%-poeng da statistikk viser at vårt markedsområde over tid har høyere arbeidsledighet enn landsgjennomsnittet.

Tapsmodellen beregner tap etter tre ulike scenarioer:

Scenario 1 er basert på PPR 4/23, med sannsynlighet 80%. PPR 4/23 inneholder prognoser for 2024-26. For 2027 og 2028 har vi antatt at arbeidsledighet og rente er om lag på nivå med historisk gjennomsnitt. Gjennomsnittet for arbeidsledighet (AKU) for 1983-2022 er på ca 4 prosent. For rente har vi antatt at

renteprognosen til Norges Bank for 2026 er nær likevekt og derfor lagt til grunn 3,5 prosent.

Arbeidsledighet er i PPR 4/23 oppgitt som NAV registrerte ledige. I modellen bruker vi arbeidskraftundersøkelsen (AKU) fra SSB. Prognosene for AKU er lik prognosen fra PPR for registrerte ledige multiplisert med forholdet mellom disse to for 2022 (1,8) .

Prisutviklingen for bolig og for næringseiendom er også hentet fra PPR. For næringseiendom har vi brukt Finansiell stabilitet 2/23 (publisert i nov 23). For de øvrige segmentene finnes det ikke anslag i PPR og vi har på skjønnsmessig grunnlag satt disse basert på prisutviklingen for bolig og for næringseiendom.

Scenario 1, sentrale parameter	År 0	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
Arbeidsledighet	4,3	4,9	5,3	5,4	5,3	5,1
Rente	3,8	4,8	4,3	3,6	3,5	3,5
Prisutvikling Næringseiendom	0 %	-17 %	-19 %	-18 %	-13 %	1 %
Prisutvikling Bolig	0 %	1 %	5 %	11 %	17 %	23 %

Scenario 2 er et worst case scenario med sannsynlighet 10%. Forutsetningene er basert på stresstesten til Finanstilsynet i Finansielt utsyn juni 2023. I dette scenarioet øker pengemarkedsrenten til 6,1 prosent på det høyeste. Samtidig øker arbeidsledigheten og kommer opp

på like høye nivåer som tidlig på 1990-tallet. Vi har lagt til grunn at arbeidsledigheten og rentenivået er tilbake på normalt nivå i siste prognoseår. Høy rente og høy arbeidsledighet fører til kraftig og langvarig prisfall på sikkerhetene. Etter hvert som rentene og arbeidsledigheten normaliseres øker sikkerhetsverdiene igjen, men ikke nok til at prisene er tilbake på dagens nivå. Nivået på arbeidsledigheten er på linje med nivået på slutten av 1980 og starten av 1990-tallet. Perioden 1989-1992 er årene med svakest konjunktur herunder det høyeste nivået på arbeidsledigheten, høyeste rentenivå og største prisfall i eiendomsmarkedet for de siste 34 år. Prisene for bolig og næringseiendom falt med om lag 30 og 40 % i perioden. Vi har derfor antatt vekt $4/34 \approx 10\%$ for dette scenarioet.

Scenario 3 er et best case scenario med sannsynlighet 10 %. Vi antar her at

det lave nivået på arbeidsledigheten vedvarer og at rentenivået går ned til 2,5 prosent. Sikkerhetsverdiene antas å øke 2 % årlig for BM. For PM antas årlig prisvekst for bolig på 5 % som følge av lav rente og arbeidsledighet. For PM uten pant i bolig antar vi ca 2,5 % årlig prisvekst.

Makroparameter i Scenario 1 justeres kvartalsmessig. Forutsetningene for scenario 2 og 3 vurderes kvartalsmessig men ligger som utgangspunkt fast dersom ikke annet er kommentert.

Utlån til privatmarkedet er vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat. Tapsvurderingen etter IFRS 9 inngår som en del av grunnlaget for virkelig verdivurderingen.

Utfallet av tapsberegningene vises i tabellene under.

Alle beløp er like for morbank og konsern. Merk at fordelingendenne noten ikke samsvarer med sektorinndelingen i regnskapet, dette da risikodata er fordelt på hhv. personnummer og orgnummer.

	31.12.2022	Endring avsetning for tap	Netto konstatert/ innbetalt tidligere konstatert	Året 2023
Tap på utlån, ubenyttet, garantier og tilsagn				
Avsetning til tap etter amortisert kost – organisasjoner	39	29	0	68
Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI) – privatpersoner	29	-3	0	26
Uspesifisert avsetning byggenæringen, ledelesbuffer	10	-10	0	0
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	78	16	0	94
Presentert som:				
Netto utlån; avsetning til tap på utlån reduserer brutto utlån	71	15	0	85
Annen gjeld; avsetning til tap på garantier, ubenyttet kreditt, lånetilsagn	7	1	0	8

Total balanseført tapsavsetning								
	2023				2022			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
IB 01.01.	41	24	13	78	43	17	9	69
Overført til (fra) Trinn 1	5	-3	-2	0	4	-3	-1	0
Overført til (fra) Trinn 2	-5	6	-1	0	-3	3	0	0
Overført til (fra) Trinn 3	0	-1	1	0	0	-1	1	0
Nye utstedte eller kjøpte utlån	6	4	0	9	7	2	0	9
Økning i måling av tap	13	26	11	50	21	14	3	39
Reduksjon i måling av tap	-26	-9	-2	-38	-13	-6	-2	-21
Utlån som har blitt fraregnet	-2	-3	-1	-5	-18	-3	-1	-22
Konstaterte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	1	1
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	2	2
UB 31.12.	31	44	19	94	41	24	13	78
herav lån til privatpersoner	3	9	13	25	5	12	11	27
herav lån til selskap / enheter med orgnr	23	31	6	60	20	12	2	34
herav ubenyttet, garantier og tilsagn	5	3	0	8	6	0	0	7
herav buffer	0	0	0	0	10	0	0	10
IB 01.01.i prosent av utlån inkl. kredittforetak	0,12 %	0,07 %	0,04 %	0,23 %	0,13 %	0,05 %	0,03 %	0,21 %
UB 31.12. i prosent av utlån inkl. kredittforetak	0,09 %	0,12 %	0,05 %	0,26 %	0,12 %	0,07 %	0,04 %	0,23 %

Tapsavsetning på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat (lån til privatpersoner)								
	2023				2022			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
IB 01.01.	5	12	11	27	5	11	9	25
Overført til (fra) Trinn 1	4	-1	-2	0	2	-1	-1	0
Overført til (fra) Trinn 2	0	1	-1	0	0	0	0	0
Overført til (fra) Trinn 3	0	-1	1	0	0	-1	1	0
Nye utstedte eller kjøpte utlån	1	1	0	2	1	2	0	4
Økning i måling av tap	1	5	5	11	2	6	3	10
Reduksjon i måling av tap	-5	-4	-2	-11	-4	-3	-2	-9
Utlån som har blitt fraregnet	-1	-2	-1	-4	-1	-3	-1	-5
Konstaterte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	1	1
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	2	2
UB 31.12.	3	9	13	25	5	12	11	27
IB 01.01.i prosent av utlån	0,04 %	1,12 %	8,47 %	0,19 %	0,04 %	1,23 %	8,85 %	0,18 %
UB 31.12. i prosent av utlån	0,02 %	0,90 %	9,17 %	0,18 %	0,04 %	1,12 %	8,47 %	0,19 %

Brutto utlån til virkelig verdi over utvidet resultat (lån til privatpersoner)								
	2023				2022			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
IB 01.01.	12 768	1 040	129	13 937	12 700	913	98	13 711
Overført til (fra) Trinn 1	292	- 265	- 28	-	174	- 163	- 11	-
Overført til (fra) Trinn 2	- 393	399	- 6	-	- 360	364	- 4	-
Overført til (fra) Trinn 3	- 5	- 45	50	-	- 22	- 34	56	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	3 348	168	2	3 517	3 306	192	0	3 498
Økning i trekk på eksisterende lån	2 798	140	19	2 957	3 095	162	13	3 270
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	- 2 477	- 163	- 13	- 2 653	- 3 302	- 146	- 10	- 3 458
Utlån som har blitt fraregnet	- 3 682	- 240	-15	- 3 937	- 2 823	- 247	- 13	- 3 083
Konstaterte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	- 1
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0
UB 31.12.	12 649	1 035	138	13 822	12 768	1 040	129	13 937

Kredittrisiko, utlån til virkelig verdi over utvidet resultat (lån til privatpersoner)								
	2023				2022			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Svært lav	6 776	57	0	6 833	6 997	33	0	7 031
Lav	4 277	58	0	4 334	4 053	67	0	4 120
Middels	1 453	443	0	1 896	1 565	559	0	2 123
Høy	78	158	0	236	75	147	0	222
Svært høy	65	319	1	385	77	235	0	312
Misligholdt og nedskrevne	0	0	137	137	0	0	129	129
UB 31.12.	12 649	1 035	138	13 822	12 768	1 040	129	13 937

Tapsavsetning på utlån til amortisert kost (lån til selskap og andre enheter med orgnr.)								
	2023				2022			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
IB 01.01.	20	12	2	34	30	5	1	36
Overført til (fra) Trinn 1	2	- 2	0	0	1	- 1	0	0
Overført til (fra) Trinn 2	- 3	3	0	0	- 2	2	0	0
Overført til (fra) Trinn 3	0	0	0	0	0	0	0	0
Nye utstedte eller kjøpte utlån	5	2	0	7	3	0	0	4
Økning i måling av tap	10	20	5	36	8	8	0	16
Reduksjon i måling av tap	- 9	- 4	- 1	- 15	- 8	- 3	0	- 10
Utlån som har blitt fraregnet	- 1	0	0	- 1	- 13	0	0	- 13
Konstaterte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	1	1
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0
UB 31.12.	23	31	6	60	20	12	2	34
IB 01.01.i prosent av utlån	0,43 %	1,48 %	4,77 %	0,62 %	0,61 %	2,16 %	5,51 %	0,70 %
UB 31.12. i prosent av utlån	0,43 %	3,16 %	6,01 %	0,94 %	0,43 %	1,48 %	4,77 %	0,62 %

Brutto utlån til amortisert kost (lån til selskap og andre enheter med orgnr.)

	2023				2022			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
IB 01.01.	4 610	821	38	5 469	4 919	237	12	5 169
Overført til (fra) Trinn 1	93	- 93	0	0	88	- 77	- 10	0
Overført til (fra) Trinn 2	- 349	349	0	0	- 523	523	0	0
Overført til (fra) Trinn 3	- 59	- 2	60	0	- 31	0	32	0
Nye utstedte eller kjøpte utlån	860	53	0	913	659	4	7	670
Økning i trekk på eksisterende lån	1 524	277	28	1 830	1 026	236	0	1 262
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	- 1 120	- 405	- 25	- 1 550	- 908	- 88	- 1	- 997
Utlån som har blitt fraregnet	- 280	- 9	0	- 289	- 619	- 14	- 1	- 635
Konstaterte nedskrivninger	0	- 1	0	- 1	0	0	1	1
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0
UB 31.12.	5 280	990	101	6 371	4 610	821	38	5 469

Kredittrisiko, utlån til amortisert kost (lån til selskap og andre enheter med orgnr.)

	2023				2022			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Svært lav	1 030	48	0	1 078	865	58	0	923
Lav	2 471	288	0	2 759	1 206	21	0	1 227
Middels	1 547	272	0	1 819	2 381	643	0	3 024
Høy	201	240	0	441	145	89	0	233
Svært høy	31	109	0	141	14	9	0	23
Misligholdt og nedskrevne	0	33	101	134	0	0	38	38
UB 31.12.	5 280	990	101	6 371	4 610	821	38	5 469

Tapsavsetning på ubenyttet, garantier og tilsagn

	2023				2022			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
IB 01.01.	6	0	0	7	8	1	0	8
Overført til (fra) Trinn 1	0	0	0	0	0	0	0	0
Overført til (fra) Trinn 2	- 2	2	0	0	0	0	0	0
Overført til (fra) Trinn 3	0	0	0	0	0	0	0	0
Nye utstedte eller kjøpte poster	0	0	0	0	2	0	0	2
Økning i måling av tap	2	2	0	5	2	0	1	3
Reduksjon i måling av tap	- 2	- 1	0	- 3	- 1	0	0	- 1
Poster som har blitt fraregnet	0	0	0	0	- 4	0	0	- 4
Konstaterte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	- 1	- 1
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0
UB 31.12.	5	3	0	8	6	0	0	7

Ikke balanseførte poster (ubenyttet, garantier og tilsagn)								
	2023				2022			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
IB 01.01.	3 505	81	1	3 587	3 111	61	2	3 175
Overført til (fra) Trinn 1	41	- 41	0	0	30	- 30	0	0
Overført til (fra) Trinn 2	- 146	146	0	0	- 68	68	0	0
Overført til (fra) Trinn 3	- 3	0	3	0	0	0	0	0
Nye utstedte eller kjøpte poster	167	4	0	171	495	4	0	499
Økning i eksisterende poster	406	14	0	420	637	14	1	652
Reduksjon i eksisterende poster	- 930	- 104	- 1	- 1 035	- 430	- 28	- 2	- 460
Poster som har blitt fraregnet	- 274	- 5	0	- 279	- 270	- 7	0	- 278
Konstaterte nedskrivninger	- 1	0	0	- 1	0	0	0	0
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0
UB 31.12.	2 765	95	3	2 863	3 505	81	1	3 587

Kredittrisiko, ubenyttet, garantier og tilsagn								
	2023				2022			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Ukjent	935	0	0	0	0	0	0	0
Svært lav	2 619	21	0	2 640	70	0	0	70
Lav	492	16	0	508	107	1	0	108
Middels	740	91	0	831	1 308	25	0	1 333
Høy	110	165	0	275	969	14	0	984
Svært høy	24	30	0	53	268	9	0	278
Misligholdt og nedskrevne	0	3	3	6	0	0	1	1
UB 31.12.	4 918	326	3	5 247	3 505	81	1	3 587

Tapsavsetning, buffer								
	2023				2022			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
IB 01.01.	10	0	0	10	0	0	0	0
Overført til (fra) Trinn 1								
Overført til (fra) Trinn 2								
Overført til (fra) Trinn 3								
Nye utstedte eller kjøpte poster								
Økning i måling av tap				10			10	
Reduksjon i måling av tap	- 10			- 10				- 10
Poster som har blitt fraregnet								
Konstaterte nedskrivninger								
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger								
UB 31.12.	0	0	0	0	10	0	0	10

Tapsavsetning buffer er en tilleggsavsetning utover bankens IFRS 9-modell. Banken har avsett denne for å ta høyde for makroøkonomisk usikkerhet som forventes å slå inn i bankens risikomodeller med forsinkelse.

Lån med betalingslettelser

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
BM	0	68	66	134
PM	0	66	71	137
Totalt	0	134	137	271

Resultatførte tap på utlån og garantier:

	2023	2022
Endring i nedskrivninger	16	7
Konstaterte tap	1	2
Inngang på tidligere konstaterte nedskrivninger	- 0	- 2
Andre korreksjoner/amortisering av nedskrivninger	- 1	1
Sum tap på utlån og garantier	16	9

Utestående kontraktsmessige beløp av finansielle eiendeler som er nedskrevet, men som fremdeles er gjenstand for håndhevingsaktiviteter utgjorde 27,2 mill. kr.

Sensitivitetsanalyse Tapsmodell

Modellen beregner nedskrivning på engasjementer for tre ulike scenarier hvor sannsynligheten for at det enkelte scenariet inntreffer vektet. Basisscenario for IFRS 9-beregningene bygger i hovedsak på referansebanen i Pengepolitisk rapport fra Norges Bank og inneholder forventninger om makroøkonomiske faktorer som arbeidsledighet, BNP-vekst, rentenivå, boligpriser mv. En 10 %-poengs reduksjon i sannsynlighet for normal case og tilsvarende 10 %-poengs økning i sannsynlighet for worst case resulterer i økte tapsavsetninger med ca. 21 mill. kr, hvilket illustrerer sensitiviteten ved en moderat forverring i nasjonale og/eller regionale makroøkonomiske faktorer.

	Vekt	PM	BM	Totalt
Scenario 1 (Base case)	80 %	25	60	85
Scenario 2 (Worst case)	10 %	70	157	227
Scenario 3 (Best case)	10 %	20	28	48
Anvendt vektning	100 %	29	67	94
Scenario 1 (Base case)	70 %	25	60	85
Scenario 2 (Worst case)	20 %	70	157	227
Scenario 3 (Best case)	10 %	20	28	48
Worst case	100 %	34	76	110
Scenario 1 (Base case)	70 %	25	60	85
Scenario 2 (Worst case)	10 %	70	157	227
Scenario 3 (Best case)	20 %	20	28	48
Best case	100 %	29	63	92

Note 12 Maks kredittrisikoeksponering, ikke hensyntatt pantstillelser

Kredittrisiko representerer det største risikoområdet for bankkonsernet og vedrører alle fordringer på kunder, i hovedsak utlån. Ansvar i henhold til andre utstedte kreditter, garantier, rentebærende verdipapirer, innvilgede, ikke trukne kreditter samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter, innebærer også kredittrisiko. Oppgjørsrisiko, som oppstår i forbindelse med betalingsformidling som et resultat av at ikke alle transaksjonene skjer i realtid, medfører også motpartsrisiko.

Tabellen nedenfor viser maksimal eksponering mot kredittrisiko i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantstillelser og tillatte mot-regninger.

Tabellene i noten spesifiserer kun konsern da forskjellen mellom morbank og konsern er uvesentlig og består utelukkende av utlån til døtre. Se note 8.

Kredittrisikoeksponering (millioner kroner)	2023	2022
<i>Eiendeler på balansen</i>		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 710	1 396
Brutto utlån til og fordringer på kunder*	22 151	21 303
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	2 000	1 853
Finansielle derivater	33	30
Sum eiendeler på balansen	25 894	24 582
<i>Forpliktelser ikke balanseført*</i>		
Betingede forpliktelser	599	799
Ubenyttede kreditter	1 458	1 488
Lånetilsagn	936	1 386
Sum finansielle garantistillelser	2 994	3 673
Sum kredittrisikoeksponering	28 888	28 256
<i>Kreditteksponering for kundeposter (merket med * over) fordelt på geografisk område</i>		
Østfold	16 684	16 903
Akershus	4 839	4 837
Oslo	2 626	2 266
Landet for øvrig	925	911
Utlandet	71	60
Sum kredittrisikoeksponering for kundeposter	25 145	24 977

Kredittrisikoeksponering (millioner kroner)	2023	2022
<i>Kreditteksponering for øvrige poster (ikke merket med *) fordelt på geografisk område</i>		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		
Norge	1 710	1 396
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi		
Norge	1 414	1 397
Sverige	306	154
Danmark	119	120
Finland	130	151
Øvrig	31	32
Derivater		
Norge	28	27
Sverige	5	3
Sum kredittrisikoeksponering for øvrige poster	3 743	3 280

Note 13 Kredittkvalitet pr. klasse av finansielle eiendeler

Kreditteksponering mot norske finansinstitusjoner er vurdert med lav risiko og mot utenlandske finansinstitusjoner med middels risiko. Norske kraftselskaper er vurdert til lav risiko. Kreditteksponering mot eiendomsselskaper og eiendomsfond som investerer i norsk eiendom er vurdert med middels risiko, likeså konsernets industriobligasjoner.

Kredittkvaliteten på utlån og fordringer på kunder er basert på en modell utarbeidet av SpareBank 1-alliansen.

Tabellene nedenfor viser kredittkvaliteten per klasse av eiendeler for utlånsrelaterte eiendeler i balansen, basert på bankens eget kredittratingsystem. Risikogruppe fastsettes basert på kundens misligholdssannsynlighet (ni risikoklasser) og sikkerhetsklasse på underliggende pant (syv klasser). Disse vektes i en matrise og gir en samlet risikogruppe i 6 trinn, fra lavest risiko til misligholdt. Risikogruppe gir slik informasjon om engasjementets samlede risiko.

Konsern – fordelt på risikogruppe	Utlån til kreditt-institusjoner		Brutto utlån PM		Brutto utlån BM		Noterte obligasjoner		Unoterte obligasjoner		TOTALT	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022*	2023	2022*	2023	2022
Svært lav	0	0	11 308	11 464	3 108	2 469	1 680	1 517	0	0	16 096	15 450
Lav	1 710	1 396	2 099	1 980	1 924	2 069	0	0	292	336	6 025	5 781
Middels	0	0	657	662	1 884	1 824	0	0	28	0	2 569	2 486
Høy	0	0	149	167	354	189	0	0	0	0	502	355
Svært høy	0	0	323	248	56	47	0	0	0	0	378	296
Misligholdt og nedskrevne	0	0	116	80	174	105	0	0	0	0	290	185
Sum	1 710	1 396	14 651	14 602	7 500	6 702	1 680	1 517	320	336	25 861	24 553

Note 14 Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Renterisiko oppstår som følge av at rentebærende eiendeler og forpliktelser har ulik gjenstående rentebindingstid. Den totale renterisikoen kan splittes i fire elementer:

- Basisrisiko
- Administrativ renterisiko
- Rentekurverisiko
- Spreadrisiko

Bankens styre har vedtatt rammer for den totale renterisikoen. Banken styrer renterisikoen mot det ønskede nivå på plasseringer og innlån gjennom rentebinding, samt ved bruk av rentederivater.

Basisrisiko er den verdiendring på bankens eiendeler og gjeld som finner sted når hele rentekurven parallellforskyver seg. Denne risikoen er vist i tabellen nedenfor ved at renterisiko er beregnet som effekten på instrumentenes virkelige verdi av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med ett prosentpoeng. Det er ikke tatt hensyn til administrativ renterisiko, dvs. effekten av at det i praksis vil gå noe tid fra en renteendring inntreffer i markedet til banken har fått justert vilkårene på innskudd og utlån med flytende rente. Finansavtaleloven krever som hovedregel minimum seks ukers varslingsfrist ved renteøkning på utlån til kunder og åtte uker ved rentereduksjon på innskudd.

Banken måler renterisiko som resultateffekten ved parallelt skift i rentekurven.

Konsernets og morbankens renterisiko er lik. Konsernet har kun renterisiko knyttet til norske kroner.

Basisrisiko konsern (millioner kroner)	Renterisiko, 1 % endring	
	2023	2022
Obligasjoner og sertifikater	-5,6	-2,2
Fastrenteutlån	-34,8	-40,3
Utlån	-26,2	-20,7
Fastrenteinnskudd	3,2	1,7
Innskudd	21,3	21,7
Sertifikatlån	0,0	0,0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (hensyntatt sikringsderivater)*	5,9	69,6
Derivater	27,1	-34,9
Aksjer	-4,2	-3,8
Andre balanseposter	0,8	0,7
Total renterisiko, effekt på resultat før skatt	-12,5	-8,4

*2022 tall er ikke hensyntatt sikringsderivater.

Negativt fortegn indikerer at banken taper på en renteoppgang.

Sum renterisiko utgjør kr. - 12,5 mill. kr. Dvs. at banken vil tape på en renteoppgang. Det er imidlertid ikke likegyldig hvordan renteoppgangen skjer. Tabellen under viser den såkalte rentekurverisikoen, dvs. risikoen for at rentekurven forskyver seg ulikt innenfor ulike tidsbånd ved en renteendring, ved å måle bankens netto renteeksponering innenfor de ulike tidsintervallene.

Rentekurverisiko konsern (millioner kroner)	Renterisiko, 1 % endring	
	2023	2022
0 – 1 mnd	1,3	1,0
1 – 3 mndr	-8,9	-3,6
3 – 6 mndr	1,2	1,1
6 – 12 mndr	0,2	0,6
1 – 2 år	-1,4	-1,9
2 – 3 år	-10,6	10,6
3 – 4 år	0,2	-16,2
4 – 5 år	4,8	7,0
5 – 7 år	0,2	-4,8
7 – 10 år	0,5	-2,2
Total renterisiko	-12,5	-8,4

Note 15 Markedsrisiko knyttet til valutarisiko

SpareBank 1 Østfold Akershus tilbyr kunder valutalån. Valutalån skal fortrinnsvis tilbys bedrifter med formål å redusere valutarisikoen. Unntak kan gjøres, men da kun til bedrifter med god soliditet og meget god likviditet. Valutalån skal kun gis med sikkerhet i fast eiendom. Valutalån skal alltid gis som konvertible lån, slik at lånet enkelt kan konverteres til NOK. SpareBank 1 SMN er kundens kontraktsmotpart. SpareBank 1 Østfold Akershus har avgitt en garanti til SMN

SpareBank 1 Østfold Akershus er utover dette ikke utsatt for vesentlig valutarisiko.

Note 16 Likviditetsrisiko/Gjenværende kontraktsmessig løpetid på forpliktelser

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke kan overholde sine betalingsforpliktelser når disse forfaller, eller erstatte innskudd når disse trekkes ut, med den konsekvens at konsernet misligholder forpliktelsene til å innfri innskudd og gi lån. Likviditetsrisiko blir styrt og målt ved hjelp av flere metoder.

Styringen av likviditetsrisikoen tar utgangspunkt i Policy for markeds- likviditetsrisiko samt «Rammer for likviditet og markedsrisiko» som årlig vedtas av styret. Disse dokumenter setter rammer for størrelsen på likviditetsreserven samt netto likviditetsbehov for ulike løpetider. Det er vedtatt at størrelsen på likviditetsreserven til enhver tid skal være slik at banken i en ordinær driftssituasjon er uavhengig av ekstern finansiering i 12 måneder. I tillegg skal banken i et scenario med høy stress i både markedet og i banken kunne opprettholde sin drift i minimum 3 måneder.

Basert på forutsetningene som er lagt til grunn for en normalsituasjon i bank og marked overlever banken pr. 31.12.2023 i mer enn 24 måneder (modellen er ikke utarbeidet for lengere enn 24 måneder). Basert på forutsetningene som er lagt til grunn for stor krise i bank og marked overlever banken pr. 31.12.2023 i mer enn 9 måneder.

Likviditetsreserven består av kontanter, obligasjoner og deponerte papirer i Norges Bank som gir låneadgang, ikke benyttede kommitterte trekkrettigheter samt lån som er klargjort for salg til kredittforetak.

Tabellen nedenfor viser en analyse av når finansiell gjeld har sitt kontaktsmessige forfallstidspunkt. I tabellen er lagt til grunn nominelle verdier, samt rentenivå slik det foreligger pr. 31.12.2023 Kontraktsmessig kontantstrøm på derivater er ikke balanseført. Det er ikke medtatt renter på gjeld som ikke har kontraktsmessig forfall, dvs. på forespørsel. Forfall på ansvarlige lån og fondsobligasjon er forutsatt til call-tidspunktet.

Tabellene i noten spesifiserer kun konsern da forskjellen mellom morbank og konsern er uvesentlig og består utelukkende av utlån til døtre.

Morbank/Konsern

Per 31.12.2023 (millioner kroner)	På fore- spørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-3 år	4-5 år	over 5 år	Totalt
KONTANTSTRØMMER KNYTTET TIL FORPLIKTELSE							
Avdrag/forfall gjeld til kredittinstitusjoner	14	0	0	0	0	0	14
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder	17 928	294	510	6	0	0	18 738
Renter på innskudd til kunder	0	9	16	0	0	0	25
Avdrag gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	600	200	1 425	1 350	650	4 225
Renter på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	14	2	41	87	33	178
Derivater	0	0	6	43	54	- 4	99
Ansvarlig lånekapital	0	0	0	0	150	0	150
Renter på ansvarlig lånekapital	0	4	8	20	11	0	43
Sum kontantstrøm forpliktelser	17 942	920	743	1 536	1 653	679	23 472

Per 31.12.2022 (millioner kroner)	På fore- spørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-3 år	4-5 år	over 5 år	Totalt
KONTANTSTRØMMER KNYTTET TIL FORPLIKTELSE							
Avdrag/forfall gjeld til kredittinstitusjoner	10	0	0	0	0	0	10
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder	17 774	77	215	6	0	0	18 072
Renter på innskudd til kunder	0	0	1	0	0	0	1
Avdrag gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	705	1 550	975	600	3 830
Renter på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	65	78	135	73	30	381
Derivater	0	1	0	17	41	53	111
Ansvarlig lånekapital	0	0	150	0	0	0	150
Renter på ansvarlig lånekapital	0	1	2	4	0	0	6
Sum kontantstrøm forpliktelser	17 784	144	1 151	1 711	1 089	683	22 562

Note 17 Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser

Kasse-, drifts- og brukskreditter (inkludert flexilån) og opptjente renter er inkludert i intervallet «På forespørsel». Tabellene i noten spesifiserer kun konsern da forskjellen mellom morbank og konsern er uvesentlig.

Morbank/Konsern

Per 31.12.2023 (millioner kroner)	På fore- spørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-3 år	4-5 år	over 5 år	Uten rest- løpetid	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	101	0	0	0	0	0	0	101
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 337	17	56	300	0	0	0	1 710
Brutto utlån til og fordringer på kunder	2 390	646	1 575	2 344	1 797	13 399	0	22 151
Nedskrivninger på utlån	- 85	0	0	0	0	0	0	- 85
Virkelig verddivurdering	- 48	0	0	0	0	0	0	- 48
Netto utlån til og fordringer på kunder	2 257	646	1 575	2 344	1 797	13 399	0	22 018
Sertifikater, obligasjoner	0	192	120	548	963	177	0	2 000
Finansielle derivater	0	6	3	12	40	- 29	0	33
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	0	0	0	0	0	0	1 130	1 130
Investering i eierinteresser	0	0	0	0	0	0	545	545
Immatrielle eiendeler	0	0	0	0	0	0	34	34
Varige driftsmidler	0	0	0	0	0	0	283	283
Eiendel ved utsatt skatt	0	0	0	0	0	0	8	8
Andre eiendeler	0	0	0	0	0	0	163	163
Sum eiendeler	3 695	861	1 755	3 204	2 800	13 547	2 163	28 025

Gjeld

Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	14	0	0	0	0	0	0	14
Innskudd fra og gjeld til kunder	17 928	294	510	6	0	0	0	18 738
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	602	167	1 372	1 343	683	0	4 167
Finansielle derivater	0	0	6	43	54	- 4	0	99
Betalbar skatt	0	71	71	0	0	0	0	142
Utsatt skatt	0	0	0	0	0	0	0	0
Annen gjeld og balanseført forpliktelse*	77	46	35	4	17	15	0	195
Ansvarlig lånekapital	0	0	0	0	151	0	0	151
Sum gjeld	18 019	1 015	794	1 440	1 578	712	0	23 506
*herav Leieforpliktelser	0	2	6	15	13	17	0	52

Morbank/Konsern
Per 31.12.2022
(millioner kroner)

	På fore- spørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-3 år	4-5 år	over 5 år	Uten rest- løpetid	Totalt
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	93	0	0	0	0	0	0	93
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	989	81	170	154	3	0	0	1 396
Brutto utlån til og fordringer på kunder	2 728	465	1 083	2 203	1 822	13 003	0	21 303
Nedskrivninger på utlån	- 71	0	0	0	0	0	0	- 71
Virkelig verddivurdering	- 51	0	0	0	0	0	0	- 51
Netto utlån til og fordringer på kunder	2 605	465	1 083	2 203	1 822	13 003	0	21 181
Sertifikater, obligasjoner	0	327	20	557	562	387	0	1 853
Finansielle derivater	0	0	5	18	7	0	0	30
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	0	0	0	0	0	0	1 091	1 091
Investering i eierinteresser	0	0	0	0	0	0	559	559
Immatrielle eiendeler	0	0	0	0	0	0	0	0
Varige driftsmidler	0	0	0	0	0	0	280	280
Eiendel ved utsatt skatt	0	0	0	0	0	0	16	16
Andre eiendeler	0	0	0	0	0	0	175	175
Sum eiendeler	3 687	872	1 278	2 932	2 394	13 390	2 121	26 674

Gjeld

Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	10	0	0	0	0	0	0	10
Innskudd fra og gjeld til kunder	17 774	77	215	6	0	0	0	18 072
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	42	714	1 499	862	630	0	3 747
Finansielle derivater	0	1	0	17	41	53	0	111
Betalbar skatt	0	59	59	0	0	0	0	118
Utsatt skatt	4	0	0	0	0	0	0	4
Annen gjeld og balanseført forpliktelse*	57	55	21	6	13	9	0	162
Ansvarlig lånekapital	0	0	151	0	0	0	0	151
Sum gjeld	17 845	234	1 161	1 527	916	692	0	22 375

*herav Leieforpliktelser

Note 18 Netto renteinntekter

Morbank			Konsern	
2022	2023	(millioner kroner)	2023	2022
Renteinntekter				
30	72	Renteinntekter fra kredittinstitusjoner	72	30
688	1 131	Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden	1 131	688
49	55	Renteinntekter fra eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet	55	49
12	25	Renter av sertifikater og obligasjoner	25	12
26	52	Renter av OMF	52	26
0	0	Andre renteinntekter	0	0
804	1 335	Sum renteinntekter	1 335	804
Rentekostnader				
0	0	Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	0	0
124	392	Renter på innskudd fra og gjeld til kunder	390	122
92	198	Renter på utstedte verdipapirer vurdert til amortisert kost	198	92
5	9	Renter på ansvarlig lånekapital	9	5
0	0	Renter på fondsobligasjon	0	0
15	16	Avgifter til bankenes sikringsfond	16	15
2	2	Renter på leieforpliktelser etter IFRS16	2	2
0	0	Andre rentekostnader og lignende kostnader	0	0
237	617	Sum rentekostnader	615	235
567	718	Netto renteinntekter	720	569

Note 19 Netto provisjonsinntekter

Morbank			Konsern	
2022	2023	(millioner kroner)	2023	2022
Provisjonsinntekter				
97	62	Provisjon knyttet til utlån overført til kredittforetak	62	97
97	105	Betalingsformidling_i	105	97
52	52	Forsikringstjenester	52	52
0	0	Eiendomsmegling	77	81
0	0	Regnskapstjenester	41	1
9	10	Verdipapiromsetning	10	9
3	3	Garantiprovisjon	3	3
7	7	Interbankprovisjon	7	7
15	16	Andre provisjonsinntekter	16	15
280	254	Sum provisjonsinntekter	372	363
Provisjonskostnader				
13	20	Betalingsformidling	20	13
13	20	Sum provisjonskostnader	20	13
Andre driftsinntekter				
3	4	Driftsinntekter faste eiendommer	0	0
0	1	Gevinst/tap Anleggsmidler	1	0
4	3	Andre driftsinntekter	3	4
7	8	Sum andre driftsinntekter	5	4
274	242	Sum netto provisjons- og andre driftsinntekter	357	354

Note 20 Netto inntekter fra finansielle instrumenter

Morbank			Konsern	
2022	2023	(millioner kroner)	2023	2022
1	24	Netto verdiendring på aksjer og andre verdipapirer	24	1
- 50	7	Verdiendring på fastrenteutlån	7	- 50
45	- 12	Verdiendring på fin eiendeler og gjeld til virkelig verdi	- 12	45
- 5	- 5	Sum netto verdiendring på finansielle eiendeler til virkelig verdi	- 5	- 5
27	23	Utbytte fra egenkapitalinstrumenter	23	27
27	23	Sum netto inntekt fra finansielle eiendeler til virkelig verdi	23	27
9	4	- døtre	0	0
54	88	- felleskontrollert virksomhet	14	42
63	92	Sum inntekter av eierinteresser	14	42
86	133	Sum netto inntekter fra andre finansielle instrumenter	56	66

Note 21 Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte

Morbank		(millioner kroner)	Konsern	
2022	2023	Personalkostnader	2023	2022
122	133	Lønn	205	177
16	17	Pensjonskostnader inkl. arbeidsgiveravgift og finansskatt	21	19
		Sosiale kostnader		
25	28	- arbeidsgiveravgift og finansskatt	35	32
3	4	- personalforsikring	4	3
4	5	- øvrige sosiale kostnader	13	4
170	186	Sum personalkostnader	278	235
Antall ansatte/årsverk				
172	176,4	Gjennomsnittlig antall ansatte	266	231
165	174	Antall årsverk pr 31.12	259	222
170	183	Antall ansatte pr 31.12	277	230

Ytelser til konsernledelsen og styret er opplyst om i rapport om lønn til ledende personer i Sparebank 1 Østfold Akershus for 2023. Rapporten er tilgjengelig på våre nettsider: www.sparebank1.no/nb/ostfold-akershus/om-oss/investor/rapporter.html.

Note 22 Andre driftskostnader

Morbank			Konsern	
2022	2023	(millioner kroner)	2023	2022
122	133	Lønn	204	176
14	14	Pensjoner	19	18
34	39	Sosiale kostnader	55	42
170	186	Personalkostnader	278	235
9	11	Avskrivning varige driftsmidler	18	16
0	0	Avskrivning immaterielle eiendeler	1	0
14	17	Avskrivning bruksrettigheter	7	6
8	5	Eiendomskostnader	12	13
51	58	IKT	64	56
21	22	Markedsføring	23	23
2	2	Reise / Represent / Gaver	2	2
18	23	Kjøpte Tjenester	24	19
40	41	Øvrige kostnader	51	43
163	179	Andre kostnader	203	176
333	366	Sum driftskostnader	481	412

Morbank			Konsern	
2022	2023	(millioner kroner)	2023	2022
		Godtgjørelse til revisor		
1,0	1,4	Lovpålagt revisjon	1,5	1,1
-	-	- Andre attestasjonsoppgaver	-	-
-	-	- Granskningstjenester	-	-
-	-	- Skatterådgiving	-	-
0,1	0,1	Andre tjenester	0,2	0,2
1,1	1,5	Sum godtgjørelse til revisor	1,7	1,3

Godtgjørelse til revisor er inklusive ikke fradragsført merverdiavgift.

Note 23 Pensjoner

INNSKUDDSBASERT PENSJONSORDNING

Alle ansatte er inkludert i innskuddsbaserte pensjonsordninger.

ØVRIGE ORDNINGER

I tillegg har morbanken usikrede pensjonsforpliktelser i form av avtalefestet førtidspensjon (AFP) for ansatte fra fylte 62 år. Ordningen lar seg foreløpig ikke aktuarberegne og behandles som en innskuddsbasert ordning.

Tidligere administrerende direktører i banken har individuelle tilleggsavtaler som garanterer en viss ytelse og dekkes over løpende drift. Det er ikke dedikert pensjonsmidler for å dekke forpliktelsene. Avtalene er aktuarberegnet i desember 2023.

For administrerende direktør er det for lønn over 12 G i tillegg tegnet en «Pensjonskonto». Avtalen inkluderer i tillegg uførepensjon. Avtalen innberettes som skattepliktig inntekt.

Økonomiske forutsetninger	2023*	2022*
Diskonteringsrente 1)	3,10 %	3,00 %
Forventet G-regulering	3,25 %	3,25 %
Forventet pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %

Morbank		(millioner kroner)	Konsern	
2022	2023	Pensjonskostnad (ytelse, usikret ordning)	2023	2022
-	-	Resultatført netto forpliktelse ved oppgjør	-	-
0,2	0,5	Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	0,5	0,2
0,2	0,5	Periodens pensjonskostnad usikret ordning	0,5	0,2
13,5	13,9	Resultatført innskuddspensjon, AFP og gavepensjon	17,9	16,4
2,6	2,7	Arbeidsgiveravgift og finansskatt	3,2	3,0
16,1	16,6	Netto pensjonskostnad innskuddspensjon	21,1	19,4
16,3	17,1	Periodens pensjonskostnad innskuddspensjon og usikret ordning	21,5	19,6

Morbank		(millioner kroner)	Konsern	
2022	2023	Pensjonsforpliktelse	2023	2022
-16,6	-16,8	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 1.1 (nåverdi)	-16,8	-16,6
-0,2	-0,5	Netto resultatført pensjonskostnad	-0,5	-0,2
-	-	Resultatført netto forpliktelse ved oppgjør	-	-
-1,1	-1,1	Estimatavvik over utvidet resultat	-1,1	-1,1
1,1	1,1	Utbetalt	1,1	1,1
-16,8	-17,2	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 31.12 (nåverdi)	-17,2	-16,8

Morbank			Konsern	
2022	2023	Medlemmer lukket ordning:	2023	2022
3	3	Antall personer som er med i ytelsespensjonsordningen	3	3

Netto pensjonsforpliktelse i balansen	Morbank/Konsern				
(millioner kroner)	2023	2022	2021	2020	2019
Nåverdi pensjonsforpliktelse	17,2	16,8	16,6	17,5	17,7
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-	-	-	-	-
Underskudd/ - overskudd	17,2	16,8	16,6	17,5	17,7
Erfarte justeringer på pensjonsforpliktelsene	1,1	1,1	0,2	0,7	6,2
Erfarte justeringer på pensjonsmidlene	-	-	-	-	-

Note 24 Skatt

Morbank		Sammensetning av resultatført skatt (millioner kroner)	Konsern	
2022	2023		2023	2022
585	712	Resultat før skattekostnad	635	567
-120	-126	+/- permanente forskjeller	-85	-134
11	-9	+/- endring midlertidige forskjeller i henhold til spesifikasjon	-17	7
475	576	Årets skattegrunnlag fra ordinært resultat	533	440
-1	-2	Aktuarielle gevinster og tap ført over utvidet resultat	-2	-1
-1	-1	Endring i virkelig verdi på utlån ført over utvidet resultat	-1	-1
-2	-3	Årets skattegrunnlag fra utvidet resultat	-3	-2
-8	-14	Renter på hybridkapital ført direkte mot egenkapital	-14	-8
-8	-14	Årets skattegrunnlag på poster ført direkte mot egenkapital	-14	-8
467	560	Skattepliktig inntekt (grunnlag for betalbar skatt i balansen)	516	430
116	140	Herav betalbar skatt i balansen	142	118
119	144	Betalbar skatt av årets skattegrunnlag fra ordinært resultat	135	111
0	0	For (mye)/lite avsatt skatt forrige år	0	0
119	144	Årets endring i betalbar skatt i resultatet	135	111
0	0	+/- endring i utsatt skatt som følge av endret skattesats	0	0
-5	-2	+/- endring i utsatt skatt	7	4
114	142	Årets skattekostnad i ordinært resultat	142	115
0	1	Årets skattekostnad i utvidet resultat	1	0
-2	-	Årets skatt på poster ført direkte mot egenkapital	-	-2

Morbank		Sammensetning av balanseført utsatt skatt: Midlertidige forskjeller på:	Konsern	
31.12.2022	31.12.2023		31.12.2023	31.12.2022
8	9	- Driftsmidler	23	12
-4	-3	- Leide bygg og leieforpliktelser (IFRS16)	-1	-1
-4	-5	- Gevinst og tapskonto	-5	-4
-17	-17	- Netto pensjonsforpliktelse	-17	-17
-37	-29	- Verdipapirer og sikringsinstrumenter	-29	-37
-54	-45	Sum midlertidige forskjeller som inngår i utsatt skatt	-29	-46
8	9	Herav positive forskjeller	24	18
62	54	Herav negative forskjeller	54	64
-13	-11	Utsatt skatt(efordel)	-8	-16

Morbank		Sammensetning av resultatført utsatt skatt (millioner kroner)	Konsern	
2022	2023		2023	2022
		Endring i midlertidige forskjeller på:		
-1	1	- Driftsmidler	9	1
0	1	- Leide bygg og leieforpliktelser (IFRS16)	2	0
1	-1	- Gevinst og tapskonto	-2	2
0	0	- Netto pensjonsforpliktelse	0	0
-9	8	- Verdipapirer	8	-9
-11	9	Sum endring midlertidige forskjeller	17	-7
0	0	- Korreksjon utsatt skatt forrige år	0	0
-11	9	Sum endring midlertidige forskjeller som inngår i utsatt skatt	17	-7
-3	2	Endring i utsatt skatt resultatført	8	5

Formuesskatt blir etter IFRS regelverket klassifisert som en avgift og ikke som en skattekostnad og inngår derfor ikke.

Note 25 Klassifikasjon av finansielle instrumenter

Tabellene i noten spesifiserer kun konsern da forskjellen mellom morbank og konsern er uvesentlig og består utelukkende av utlån til døtre. Se note 8.

Konsern 2023					
(millioner kroner)	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat	Finansielle derivater som sikrings-instrument	Finansielle instrumenter til amortisert kost ¹⁾	Totalt
Konter og fordringer på sentralbanker			101	101	93
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			1 710	1 710	1 396
Netto utlån til kunder	1 829	0		20 189	22 018
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende	2 000				2 000
Finansielle derivater	33			33	30
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	1 130				1 130
Sum finansielle instrumenter eiendeler	4 992	0	0	22 000	26 992
Gjeld til kredittinstitusjoner			14	14	10
Innskudd fra og gjeld til kunder			18 738	18 738	18 072
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			4 167	4 167	3 747
Finansielle derivater	61	38		99	111
Ansvarlig lånekapital			151	151	151
Sum finansielle instrumenter gjeld	61	0	38	23 070	23 170

1) Inkluderer sikret gjeld

Konsern 2022

(millioner kroner)	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat	Finansielle derivater som sikrings- instrument	Finansielle instrumenter til amortisert kost ¹⁾	Totalt
Kontanter og fordringer på sentralbanker			93	93	94
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			1 396	1 396	1 652
Netto utlån til kunder	1 842	13 937		5 402	21 181
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende	1 853				1 853
Finansielle derivater		30		30	17
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	1 091				1 091
Sum finansielle instrumenter eiendeler	4 786	13 937	30	6 891	25 644
Gjeld til kredittinstitusjoner			10	10	3
Innskudd fra og gjeld til kunder			18 072	18 072	17 701
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			3 747	3 747	4 122
Finansielle derivater	111	0		111	22
Ansvarlig lånekapital			151	151	151
Sum finansielle instrumenter gjeld	111	0	0	21 980	22 091

1) Inkluderer sikret gjeld

Note 26 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi.

Nivå 1: Verdsettelse etter priser i aktivt marked

Nivå 2: Verdsettelse etter observerbare markedsdata

Nivå 3: Verdsettelse etter annet enn observerbare markedsdata

Morbank og konsern (millioner kroner)	31.12.2023				31.12.2022			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet								
- Obligasjoner og sertifikater		2 000		2 000		1 853		1 853
- Egenkapitalinstrumenter	12		1 118	1 130	9		1 082	1 091
- Fastrentelån			1 829	1 829			1 842	1 842
Finansielle instrumenter som sikringsinstrument								
Derivater		33		33		30		30
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat								
- Netto utlån privatpersoner		13 800		13 800		13 914		13 914
Sum eiendeler	12	15 833	2 947	18 792	9	15 797	2 924	18 730

Morbank og konsern (millioner kroner)	31.12.2023				31.12.2022			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiell gjeld til virkelig verdi over resultatet								
Finansielle derivater forpliktelser		99		99		111		111
Finansielle instrumenter som sikringsinstrument								
Derivater		0		0		0		0
Sum forpliktelser	0	99	0	99	0	111	0	111

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3. Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3.

Morbank og konsern (millioner kroner)	31.12.2023		31.12.2022	
	Fastrentelån	Egenkapital-instrumenter	Fastrentelån	Egenkapital-instrumenter
Inngående balanse	1 842	1 082	1 808	1 072
Tilgang	350	77	566	151
Avgang	-369	-31	-482	-160
Overgang fra nivå 1 og 2	0	0	0	0
Verdiendring og utdelinger ført i resultatet	7	-10	-50	18
Utgående balanse	1 829	1 118	1 842	1 082

* Endring av netto utlån til privatpersoner fremgår av note 2

Note 27 Virkelig verdi av finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost eller kostpris

Tabellene i noten spesifiserer kun konsern da forskjellen mellom morbank og konsern er uvesentlig og består utelukkende av utlån til døtre.

Konsern		2023		2022	
(millioner kroner)	Nivå*	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
EIENDELER					
Kontanter og fordringer på sentralbanker	1	101	101	93	93
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3	1 710	1 710	1 396	1 396
Netto utlån til kunder	3	20 189	20 212	5 402	5 422
Sum finansielle eiendeler		22 000	22 022	6 891	6 911
FORPLIKTELSE					
Gjeld til kredittinstitusjoner	1	14	14	10	10
Innskudd fra og gjeld til kunder	3	18 738	18 738	18 072	18 072
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1	4 167	4 254	3 747	3 850
Ansvarlig lånekapital	1	151	151	151	151
Fondsobligasjoner	1	0	0	0	0
Sum finansielle forpliktelser		23 070	23 157	21 980	22 083

* Se note 26 for beskrivelse av nivå

Prinsipper som ligger til grunn for å fastsette virkelig verdi på finansielle instrumenter:

UTLÅN

Fastrente utlån er etter IFRS bokført til neddiskontert nåverdi av kontantstrøm, og bokført verdi er derav lik virkelig verdi. Flytende utlån er bokført til amortisert kost. Utlån er videre korrigert for nedskrivninger i trinn 2 og trinn 3 samt tillagt påløpte renter. Dette anses som beste tilnærming til virkelig verdi.

VERDIPAPIRER

Verdipapirene er i utgangspunktet verdsatt til virkelig verdi. Som virkelig verdi på beholdning av obligasjoner og sertifikater er benyttet markedskurser pr. 31.12 tillagt påløpt rente. Sertifikater og obligasjoner er bestemt bokført til virkelig verdi over resultatet.

DERIVATER

Derivater består av renteswapper, valutaterminkontrakter og instrumenter forbundet med strukturerte produkter.

Derivatene er i sin helhet bokført til virkelig verdi over resultatet basert på kurser fastsatt av uavhengig part.

INNSKUDD

For innskudd med kort rentebinding er bokført verdi tilnærmet lik virkelig verdi. Innskudd med avkastningskrav er balanseført til virkelig verdi med utgangspunkt i renteswappen på det strukturerte produktet.

GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

Fastrente obligasjonslån er bokført til virkelig verdi basert på markedskurser pr. 31.12 tillagt påløpt rente. Obligasjonslån med flytende renter bokført i balansen til amortisert kost. I balansen er påløpte rentekostnader på gjeld bokført til amortisert kost klassifisert sammen med obligasjonsgjelden. Obligasjonslån ved flytende rente er i oppstillingen ovenfor vurdert til virkelig verdi fastsatt av uavhengig part.

Note 28 Sertifikater og obligasjoner

Sertifikater, obligasjoner og pengemarkedsfond fordelt på utstedersektor

Konsern/morbank	2023	2022
Stat og kommune		
- pålydende	475	644
- virkelig verdi	490	661
Annen offentlig utsteder		
- pålydende	290	30
- virkelig verdi	292	32
Finansielle foretak		
- pålydende	1 147	1 153
- virkelig verdi	1 218	1 160
Ikke-finansielle foretak		
- pålydende	0	0
- virkelig verdi	0	0
Pengemarkedsfond		
- pålydende	0	0
- virkelig verdi	0	0
Påløpte renter	0	0
Sum rentepapirer, pålydende verdi	1 912	1 827
Sum rentepapirer, bokført verdi	2 000	1 853

Note 29 Finansielle derivater

GENERELL BESKRIVELSE:

Alle derivater bli bokført i henhold til IAS 39 til virkelig verdi over resultat. Dersom «dirty price» på derivatet viser en nettogevinst blir derivatet ført som eiendel og tilsvarende. Dersom «dirty price» på derivatet viser netto tap blir derivatet ført som gjeld. Virkelig verdi av finansielle derivater framkommer ved bruk av verdivurderingsmodeller der prisen på underliggende, eksempelvis rente og valuta innhentes i markedet.

Konsernet gjennomfører en verdisikring av fastrenteinnlån. Hver enkelt sikring er dokumentert i konsernets verdipapirsystem.

I den finansielle oppstillingen har banken ingen finansielle instrumenter som bokføres netto. Mot kunder i person- og bedriftsmarkedet anvendes rammeavtaler med krav om sikkerhetsstillelse. Mot finansielle institusjoner har banken inngått ISDA-avtaler med CSA tillegg for å regulere motpartsrisiko.

Alle beløp er like for morbank og konsern.

Konsern/Morbank (millioner kroner)	31.12.2023			31.12.2022		
	Virkelig verdi			Virkelig verdi		
Renteinstrumenter	Kontrakts- sum	Eiendeler	For- pliktelser	Kontrakts- sum	Eiendeler	For- pliktelser
Renteswapper fastrente utlån		1	0		0	0
Renteswapper fastrente utlån	1475	23	1	1875	27	2
Renteswapper fastrente obl. lån	0	0	0	0	0	0
Valutarenteswap obligasjoner	0	0	0	0	0	0
Påløpte renter på rente- og valutaswapper		1	2		0	2
Sum renteinstrumenter		25	2		27	4
Renteinstrumenter sikring						
Renteswapper, nettoeffekt	2525	9	97	2125	3	107
Sum renteinstrumenter sikring		9	97		3	107
Sum alle renteinstrumenter		33	99		30	111

Konsernet har gjennomført en verdisikring av fastrenteinnlån med en balanseverdi på 2 525 mill. kr. Innlånene sikres 1:1 gjennom eksterne kontrakter hvor det er samsvar mellom løpetid og fastrenten i sikringsobjektet og sikringsforretningen.

Totalt er seks lån med en hovedstol på 2 525 mill kr. sikringsbokført pr. 31.12.2023. I alle bankens sikringsforhold per 31.12.2023 har sikringsobjektet og sikringsinstrumentet samme hovedstol samt lik durasjon og kupong på det faste benet (1:1 sikring). Den faste renten byttes til flytende rente på 3 måneders basis. Netto kontantstrømmer for verdipapirutstedelser med fast rente i sikringsforhold blir følgelig lik kontantstrømmen for en tilsvarende verdipapirutstedelse i med flytende 3 måneders Nibor-rente. Sikringen har vært effektiv i 2023 og det forventes at sikringen vil være effektiv også i fremtiden.

Note 30 Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser

Aksjer og andeler

(millioner kroner)	Morbank/konsern	
	2023	2022
Til virkelig verdi over resultat		
- Børsnoterte	12	9
- Unoterte	1 118	1 082
Sum aksjer og andeler	1 130	1 091

Spesifikasjon av aksjer og andeler:	Eierandel %	Beholdning (antall)	Anskaffelses-kost	Markeds-verdi	Bokført verdi
Børsnoterte selskaper:					
Visa Inc. A- og C-aksjer	0,00 %	4 507	2	12	12
Unoterte selskaper:					
SpareBank 1 Boligkreditt AS (orgnr. 988738387)	4,62 %	3 598 607	540	540	540
SpareBank 1 Næringskreditt AS (orgnr. 894111232)	7,57 %	1 228 896	155	154	154
SpareBank 1 Kreditt AS (orgnr. 975966453)	4,51 %	229 149	76	85	85
SpareBank 1 Betaling AS (orgnr. 919116749)	3,09 %	964 733	32	61	61
Sparebank 1 Bank og Regnskap AS (orgnr. 917143501)	3,37 %	674	5	7	7
SpareBank 1 Markets AS (orgnr. 992999101)	0,87 %	46 644	9	19	19
SpareBank 1 Forvaltning AS (orgnr. 925239690)	2,44 %	112 586	38	43	43
SpareBank 1 Finans Østlandet AS (orgnr. 975963748)	5,00 %	88 500	94	104	104
SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS (orgnr. 938521549)	5,95 %	7 140	79	90	90
VN Norge AS (orgnr. 821083052)	0,82 %	8 184 165	0	7	7
Øvrige aksjer og andeler		9	9	9	24
Sum aksjer i morbank og konsern		1 040	1 130	1 130	1 091

Aksjer er målt til virkelig verdi over resultat iht. IFRS 9 (med unntak av konsernselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet).

Aksjer som ikke kan måles pålitelig vurderes til kostpris som tilnærming til virkelig verdi etter IAS 39.46

Aksjer i konsernselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet inngår ikke i spesifikasjonen.

Konsern/Morbank (millioner kroner)	2023	2022
Inngående balanse	1 091	1 075
Investeringer i perioden	77	151
Salg i perioden (til bokført verdi)	-28	-154
Verdiendring ført over resultat	-10	18
Utgående balanse	1 130	1 091

Note 31 Andre immaterielle eiendeler

Morbank			Konsern	
2022	2023	(millioner kroner)	2023	2022
30	30	Anskaffelseskost 01.01	30	30
0	0	Tilgang/avgang	36	0
30	30	Anskaffelseskost 31.12	66	30
30	30	Akkumulerte avskrivninger 01.01	30	30
0	0	Avgang akkumulerte avskrivninger	0	0
0	0	Årets avskrivninger	1	0
30	30	Akkumulerte avskrivninger 31.12	31	30
0	0	Andre immaterielle eiendeler 31.12	34	0

Andre immaterielle eiendeler i morbank består av kjøpte kunderettigheter i forbindelse fusjon med Halden Sparebank. Tilgang på konsern i 2023 er knyttet til kjøpet av Vigres AS. Se oppkjøpsanalyse i note 44.

Note 32 Varige driftsmidler

Morbank 2023				Konsern 2023					
Maskiner, inventar og transp midl	Påkostning leide bygninger	Bygning og annen fast eiendom	Totalt	(millioner kroner)	Totalt	Bygning og annen fast eiendom	Påkostning leide bygninger	Maskiner, inventar og transp midl	
43	13	73	130	Anskaffelseskost/ regulert verdi pr 1.1.	374	271	22	81	
7	17	0	24	Tilgang	30	6	17	7	
- 8	7	- 58	- 58	Avgang	- 58	- 58	7	- 8	
42	38	15	96	Anskaffelseskost/ regulert verdi pr 31.12.	346	219	47	80	
- 22	- 11	- 25	- 57	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1.1.	- 121	- 68	- 18	- 34	
- 6	- 4	- 1	- 11	Årets avskrivning/ nedskrivning	- 18	- 7	- 5	- 6	
6	4	18	28	Akkumulert avskrivning årets avgang *	24	18	0	6	
- 22	- 10	- 8	- 40	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.	- 115	- 57	- 23	- 35	
0	1	0	1	Anskaffelser som ikke er tatt i bruk pr. 31.12.	1	0	1	0	
20	29	8	57	Balanseført verdi eiendom og utstyr pr. 31.12.	232	162	24	45	
			95	Balanseførte leieforpliktelser pr. 31.12.	52				
			153	Balanseført verdi varige driftsmidler 31.12	283				

Morbank 2022					Konsern 2022				
Maskiner, inventar og transp midl	Påkostning leide bygninger	Bygning og annen fast eiendom	Totalt	(millioner kroner)	Totalt	Bygning og annen fast eiendom	Påkostning leide bygninger	Maskiner, inventar og transp midl	
41	13	68	122	Anskaffelseskost/ regulert verdi pr 1.1.	364	264	22	79	
3	0	5	8	Tilgang	11	8	0	3	
- 1	0	0	- 1	Avgang	- 1	0	0	- 1	
43	13	73	130	Anskaffelseskost/ regulert verdi pr 31.12.	374	271	22	81	
- 17	- 10	- 21	- 48	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1.1.	- 106	- 60	- 16	- 29	
- 5	- 1	- 3	- 9	Årets avskrivning/ nedskrivning	- 16	- 8	- 2	- 6	
0	0	0	0	Akkumulert avskrivning årets avgang *	0	0	0	0	
- 22	- 11	- 25	- 57	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.	- 121	- 68	- 18	- 34	
0	15	0	15	Anskaffelser som ikke er tatt i bruk pr. 31.12.	15	0	15	0	
21	17	49	88	Balanseført verdi eiendom og utstyr pr. 31.12.	268	203	18	47	
			68	Balanseførte leieforpliktelser pr. 31.12.	12				
			156	Balanseført verdi varige driftsmidler 31.12	280				

SIKKERHETSSTILLELSE

Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler

BRUTTOVERDI AV FULLT UT AVSKREVNE EIENDELER FORTSATT I BRUK

Bruttoverdien av anleggsmidler som er fullt ut avskrevet og fortsatt i bruk anses å være uvesentlig.

UUTNYTTEDE DRIFTSMIDLER

Alle driftsmidler benyttes av konsernet.

OMVURDERINGER

Det er foretatt verdivurdering av samtlige bygninger pr. 31.12. Banken foretar ikke løpende omvurderinger av anleggsmidler som benyttes i egen virksomhet. Virkelig verdi egne bygg er basert på verdivurdering ved utgangen av regnskapsåret. I noen tilfeller er markedsverdi antatt lavere enn bruksverdi, i disse tilfellene er bokført verdi lagt til grunn basert på forutsetning om forsatt bruk.

Investerings eiendom verdireguleres løpende og avskrives ikke, men endringer i markedsverdien føres over resultatet. Prosentsats for ordinære avskrivninger er 10-33 prosent for maskiner, inventar og transportmidler, og 2-4 prosent for bankbygg og annen fast eiendom.

FORPLIKTELSER

Pr. 31.12.2023 har konsernet ikke vesentlige avtaler om anskaffelse av eiendom, anlegg og utstyr.

INVESTERINGSEIENDOM

Konsernet har ikke eiendom som er klassifisert som investeringseiendom.

Note 33 Andre eiendeler

Morbank			Konsern	
2022	2023	(millioner kroner)	2023	2022
2	2	Opptjente ikke mottatte inntekter	2	2
0	0	Netto klientmidler og utlegg	36	29
2	4	Fordring provisjon Boligkreditt / Næringskreditt	4	2
134	120	Forskuddsbetalt, øvrige debitorer og annet	121	142
138	125	Sum andre eiendeler	163	175

Note 34 Innskudd fra og gjeld til kunder

Tabellene i noten spesifiserer kun konsern da forskjellen mellom morbank og konsern er uvesentlig og består utelukkende av innskudd fra døtre. Disse tilhører sektor «Omsetning/drift eiendommer». Følgende innskudd fra døtre som er eliminert i konsern:

2023: 43

2022: 32

Innskudd fra og gjeld til kunder	2023	2022
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	17 375	17 177
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	1 363	895
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	18 738	18 072
Gjennomsnittlig amortisert rente	2,14 %	0,68 %
Andel fastrenteinnskudd av totale innskudd	3,81 %	1,65 %
Innskudd fordelt på sektor og næring	2023	2022
Eiendom utleie	659	696
Eiendom prosjekt	350	370
Jordbruk, skogbruk og andre primærnæringer	270	224
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	276	296
Offentlig og sosial tjenesteyting	1 186	1 087
Borettslag	22	17
Forretningsmessig tjenesteyting	661	482
Bygg og anlegg	472	451
Varehandel	536	431
Industri	153	142
Øvrig Eiendom	128	227
Energiproduksjon og -forsyning	35	22
Transport og lagring	219	172
Hotell, restaurant og reiseliv	139	102
Øvrige	77	67
Informasjon og kommunikasjonsteknologi	84	61
Verftsindustri	14	23
Shipping	1	1
Offentlig sektor	1 341	1 380
Sum næring	6 623	6 253
Lønnstakere o.l.*	12 115	11 820
Sum innskudd	18 738	18 072

*Utland er lagt under lønnstakere o.l. i oppstillingen over.

Innskudd fordelt på geografiske områder	2023	2022
Østfold	14 600	13 965
Akershus	2 466	2 556
Oslo	764	629
Landet for øvrig	577	625
Utlandet	330	297
Sum innskudd fordelt på geografiske områder	18 738	18 072

Note 35 Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Morbank og konsern (millioner kroner)	2023	2022
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak, nominell verdi	0	0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	4 225	3 830
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, pålydende verdi	4 225	3 830
Virkelig verdi justering	- 108	- 120
Påløpte renter	50	36
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, virkelig verdi inkludert påløpte renter	4 167	3 747
Gjennomsnittlig rente sertifikater og obligasjonsgjeld for året	4,85 %	2,50 %

Verdipapirgjeld fordelt på forfallstidspunkt	2023	2022
Obligasjonsgjeld med forfall i løpet av 2023		705
Obligasjonsgjeld med forfall i løpet av 2024	800	800
Obligasjonsgjeld med forfall i løpet av 2025	1 000	750
Obligasjonsgjeld med forfall i løpet av 2026	425	425
Obligasjonsgjeld med forfall i løpet av 2027	500	300
Obligasjonsgjeld med forfall i løpet av 2028	850	600
Obligasjonsgjeld med forfall i løpet av 2029		
Obligasjonsgjeld med forfall i løpet av 2030	400	
Obligasjonsgjeld med forfall i løpet av 2031	250	250
Sum verdipapirgjeld, pålydende verdi	4 225	3 830

Morbank og konsern

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2023	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2022
F-lån, Norges Bank	0	0	0	0	0
Sertifikatgjeld, pålydende verdi	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld, pålydende verdi	4 225	1 400	- 1 005	0	3 830
Verdijusteringer	- 108	0	0	12	- 120
Opptjente renter	50	0	0	14	36
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4 167	1 400	- 1 005	25	3 747

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2022	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2021
F-lån, Norges Bank	0	0	0	0	0
Sertifikatgjeld, pålydende verdi	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld, pålydende verdi	3 830	950	- 1 234	0	4 114
Verdijusteringer	- 120	0	0	- 99	- 21
Opptjente renter	36	0	0	7	29
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3 747	950	- 1 234	- 92	4 122

Note 36 Annen gjeld og forpliktelse

Morbank			Konsern	
2022	2023	Annen gjeld og balanseført forpliktelse (millioner kroner)	2023	2022
17	17	Pensjonsforpliktelser (note 23)	17	17
28	34	Påløpte kostnader og mottatt ikke opptj innt	49	45
1	1	Margintrekk og annen mellomregning	1	1
72	98	Leieforpliktelser iht. IFRS16	52	12
60	44	Leverandørgjeld og øvrig kortsiktig gjeld	59	66
178	193	Sum annen gjeld og balanseført forpliktelse ex. gavekonto	177	141
Avsetninger gavekonto				
18	21	Avsetning per 1.1	21	18
- 12	- 18	Brukt i løpet av året	- 18	- 12
15	15	Avsatt i løpet av året	15	15
21	17	Sum avsetninger gavekonto	17	21
Stilte garantier mv. (avtalte garantibeløp)				
304	302	Betalingsgarantier	302	304
109	68	Kontraktsgarantier	68	109
387	230	Annet garantiansvar	230	387
799	599	Sum stilte garantier	599	799
Andre forpliktelser ikke balanseført				
1 488	1 458	Ubenyttede kreditter	1 458	1 488
1 386	936	Innvilgede lånetilsagn (ikke diskontert)	936	1 386
2 874	2 394	Sum andre forpliktelser	2 394	2 874
3 872	3 204	Totale forpliktelser	3 189	3 835
Pantstillelser				
0	0	Pantstillelse Verdipapirer	0	0
0	0	Tilhørende forpliktelse pantsatte verdipapirer	0	0

FORPLIKTENDE AVTALER OM ANSKAFFELSER AV EIENDOM, ANLEGG OG UTSTYR

Pr. 31.12.2023 har konsernet ikke vesentlige avtaler om anskaffelse av eiendom, anlegg og utstyr.

PÅGÅENDE RETTSTVISTER

Pr. 31.12.2023 er konsernet ikke involvert i pågående rettstvister.

OPERASJONELLE LEASINGBETALINGER

Konsernet har kun et fåtall mindre leasingavtaler. Fremtidig forpliktet leie er mindre enn 0,5 mnok.

Note 37 Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån

Morbank og konsern (millioner kroner)	2023	2022
FRN ansvarlig obligasjonslån 2013/2023 med innløsningsrett for utsteder.	0	150
FRN ansvarlig obligasjonslån 2013/2023 med innløsningsrett for utsteder.	150	150
Påløpt renter	0	1
Over-/underkurs/markedsverdi	0	0
Sum tidsbegrenset ansvarlig lån	151	151
Sum fondsobligasjonslån	0	0
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	151	151
Gjennomsnittlig rente	6,30 %	3,27 %

Evigvarende fondsobligasjonslån pålydende MNOK 150 har innløsningsrett for utsteder 27.08.2028 er klassifisert som egenkapital og er ikke med i oversikten over. Rente på dette lånet er 3 mnd. Nibor +4,15%.

Morbank og konsern

Endringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	31.12.2023	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	
Ordinær ansvarlig lånekapital, nominell verdi	150	150	- 150	0	150
Fondsobligasjonslån, nominell verdi	0		0	0	0
Verdijusteringer	0	0	0	0	0
Påløpte renter	1	0	0	0	1
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	151	0	0	0	151

Morbank og konsern

Endringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	31.12.2022	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2021
Ordinær ansvarlig lånekapital, nominell verdi	150	0	0	0	150
Fondsobligasjonslån, nominell verdi	0	0	0	0	0
Verdijusteringer	0	0	0	0	0
Påløpte renter	1	0	0	1	1
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	151	0	0	1	151

Note 38 Sikringsbokføring

Markedsrisiko er risikoen for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler. Markedsrisiko knyttet til renterisiko oppstår som følge av at rentebærende eiendeler og forpliktelser har ulik gjenstående rentebindingstid. Styring av markedsrisiko skjer gjennom styrevedtatte rammer, og fastsettes årlig gjennom revisjon av markedsrisikostrategien med tilhørende policy.

Risikoeksponering og -utvikling overvåkes løpende og rapporteres periodisk til bankens styre og ledelse. Bankens styre har vedtatt rammer for den totale renterisikoen med hensyn til parallellskift i rentekurven og vridning i rentekurven (rentekurverisiko).

Renterisikoen holdes tilfredsstillende lav gjennom å matche rentebindingen på bankens forpliktelser med rentebindingen på bankens eiendeler.

Kupongen på utstedt verdipapirgjeld består av en markedsrentekomponent og et utstederspesifikt kredittrisiko påslag. For verdipapirinnlån med fast rente sikrer banken seg mot verdiendringer som skyldes endringer i markedsrenter (NIBOR). Både NIBOR og kredittrisiko påslaget er vesentlige komponenter ved beregning av virkelig verdi på fastrenteinnlån. Banken benytter virkelig verdi-sikring, hvor verdipapirutstedelsene inngår i et sikringsforhold med individuelt tilpassede sikringsderivater. I alle bankens sikringsforhold per 31.12.2023 har sikringsobjektet og sikringsinstrumentet samme hovedstol samt lik durasjon og kupong på det faste benet (1:1 sikring). Den faste renten byttes til flytende rente på tre måneders basis. Netto kontantstrømmer for verdipapirutstedelser med fast rente i sikringsforhold blir følgelig lik kontantstrømmen for en tilsvarende verdipapirutstedelse med flytende tre måneders NIBOR-rente.

Opplysninger om sikringsinstrumentene

2023	Nominelt beløp på sikringsinstrument	Balanseført beløp på sikringsinstrument		Regnskapslinje i balansen	Endringer i virkelig verdi benyttet for å bergne ineffektivitet
		Eiendeler	Forpliktelser		
Verdipapirgjeld NOK	2 525	8,8	96,2	Finansielle derivater	13,2
202					
Verdipapirgjeld NOK	2 125	2,9	106,4	Finansielle derivater	- 48,0

Opplysninger om sikringsobjektene

	Nominelt beløp på sikringsinstrument	Balanseført på sikringsobjekt	Akkumulert verdiendring på sikringsobjektet som følge av virkelig verdi på sikring	Regnskapslinje i balansen	Endringer i virkelig verdi benyttet for å bergne ineffektivitet
2023					
Verdipapirgjeld NOK	2 525	2 525	0	Verdipapirgjeld	- 11,4
2022					
Verdipapirgjeld NOK	2 125	2 125	0	Verdipapirgjeld	44,7

Opplysninger om ineffektivitet ved sikring

	Ineffektivitet innregnet i resultat	Regnskapslinje i resultatet
2023		
Virkelig verdi sikring (renterisiko)		
Verdipapirgjeld i NOK	1,75	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser
2022		
Virkelig verdi sikring (renterisiko)		
Verdipapirgjeld i NOK	- 3,26	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

Informasjon om løpetid og rentebetingelser på sikringsinstrumentene

	Under 3 mnd	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Total
2023					
Verdipapirgjeld nominelt beløp	400	200	1 275	650	2 525
Verdipapirgjeld, gjennomsnittlig rente på fast ben	2,68 %	2,18 %	2,26 %	3,41 %	2,62 %
2022					
Verdipapirgjeld nominelt beløp			1 625	500	2 125
Verdipapirgjeld, gjennomsnittlig rente på fast ben			2,43 %	1,84 %	2,29 %

Ineffektivitet i bankens sikringsforhold oppstår hovedsakelig på grunn av virkelig verdjusteringer av det flytende benet i sikringsinstrumentet samt bruk av ulike rentekurver for diskontering av sikringsinstrument og sikringsobjekt på grunn av kredittspreadkomponenten. Etter innregning endres rentekurvene for sikringsinstrument og sikringsobjekt likt. Bankens sikrede verdipapirgjeld i NOK på MNOK 2.525 forfaller i 2024 eller senere.

Note 39 Investeringer i konsernselskap og eierinteresser

Morbankens aksjer i datterselskaper 2023

(millioner kroner)	Selskapets aksjekapital	Eiendeler i prosent	Antall aksjer	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte
Eiendomsmegler 1 Østfold Akershus AS	2,2	100 %	2 177	29	24	3,0
SpareBank 1 Regnskapshuset Østfold Akershus AS	2,0	100 %	30 000	39	39	-
Varnaveien 43E Kontor AS	2,0	100 %	1 000	180	180	1,0
Nekor Gårdselskap AS	0,8	100 %	838 225	6	6	-
Sum aksjer i datterselskaper				254	250	4,0

* Alle datterselskaper har foretningskontor i Moss.

Morbankens aksjer i datterselskaper 2022

(millioner kroner)	Selskapets aksjekapital	Eiendeler i prosent	Antall aksjer	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte
Eiendomsmegler 1 Østfold Akershus AS	2,2	100 %	2 177	29	24	7,0
SpareBank 1 Regnskapshuset Østfold Akershus AS	2,0	100 %	30 000	2	2	-
Varnaveien 43E Kontor AS	2,0	100 %	1 000	185	185	1,6
Nekor Gårdselskap AS	0,8	100 %	838 225	6	6	-
Sum aksjer i datterselskaper				221	217	8,6

* Alle datterselskaper har foretningskontor i Moss.

Morbankens aksjer i felleskontrollert virksomhet 2023

(millioner kroner)	Selskapets aksjekapital	Eiendeler i prosent	Antall aksjer	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte
Samarbeidende Sparebanker AS	355	16,45 %	145 924	297	297	83,0
Samspår AS	706	16,49 %	145 924	31	31	-
Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA	-	15,81 %	-	22	22	-
BN Bank ASA	706	2,52 %	356 135	34	34	5,0
Sum aksjer i felleskontrollert virksomhet				384	384	88,0

* BN Bank ASA har foretningskontor i Trondheim, øvrige selskap i Oslo.

Morbankens aksjer i felleskontrollert virksomhet 2022

(millioner kroner)	Selskapets aksjekapital	Eiendeler i prosent	Antall aksjer	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte
Samarbeidende Sparebanker AS	355	15,25 %	135 303	221	221	49,1
Samspår AS	706	15,25 %	135 303	28	28	-
Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA	-	15,44 %	-	20	20	-
BN Bank ASA	706	2,52 %	356 135	34	34	5,0
Sum aksjer i felleskontrollert virksomhet				303	303	54,1

* BN Bank ASA har foretningskontor i Trondheim, øvrige selskap i Oslo.

Konsernets eierandeler i felleskontrollert virksomhet 2023

(millioner kroner)

	Konsern Goodwill	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultat
Samarbeidende Sparebanker AS	54	293	0	- 5	1	- 6
Samspar AS	26	14	9	21	21	0
Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA	0	24	0	55	54	1
BN Bank ASA	0	1 202	1 058	27	8	19
Sum aksjer i felleskontrollert virksomhet	80	1 532	1 067	99	84	14

Konsernets eierandeler i felleskontrollert virksomhet 2022

(millioner kroner)

	Konsern Goodwill	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultat
Samarbeidende Sparebanker AS	53	330	4	32	5	27
Samspar AS	24	10	6	0	7	0
Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA	0	21	0	48	47	0
BN Bank ASA	0	1 127	996	23	8	15
Sum aksjer i felleskontrollert virksomhet	77	1 488	1 006	103	68	42

Felleskontrollert virksomhet er regnskapsført til anskaffelseskost i morbanken og etter egenkapitalmetoden i konsern.

Konsernet har goodwill ved kjøp av aksjer i Samarbeidende Sparebanker AS som utgjør 53,5 mill. kr pr 31.12.2023. Posten er i 2023 påvirket av tingsutdeling av aksjene i Samspar AS samt kjøp av aksjer fra SpareBank 1 Søre Sunnmøre. I periode 2012 til 2022 var goodwillposten 53,2 mill. kr. Dette var spesifisert feil i noteteksten for regnskapene i perioden 2015–2022, hvorpå et for høyt beløp var angitt.

Balanseført verdi i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Morbank			Konsern	
2022	2023	(millioner kroner)	2023	2022
275	303	Per 01.01.	559	549
28	80	Tilgang	80	28
0	0	Avgang	0	0
0	0	Ek-endringer	- 21	- 6
0	0	Resultatandel	14	42
0	0	Utbetalt utbytte	- 88	- 54
303	384	Balanseført verdi 31.12	545	559

Inntekter fra investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Morbank			Konsern	
2022	2023	(millioner kroner)	2023	2022
49	83	Resultatført fra Samarbeidende Sparebanker AS	- 6	27
0	0	Resultatført fra Samspar AS	0	0
0	0	Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA	1	0
5	5	Resultatført fra BN Bank ASA	19	15
54	88	Sum inntekter	14	42

I morbank inntektsføres utbytte fra selskapene. På konsern resultatføres resultatandel redusert for reduksjon i selskapenes egenkapital som følge av utbytte.

Spesifikasjon av årets endring på konsern

(millioner kroner)	Tilgang	Avgang	EK-endring	Resultatandel	Utbetalt utbytte
Samarbeidende Sparebanker AS	76	0	- 21	- 6	- 83
Samspar AS	3	0	0	0	0
Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA	1	0	0	1	0
BN Bank ASA	0	0	0	19	- 5
Sum aksjer i felleskontrollert virksomhet	80	0	- 21	14	- 88

Fordringer og gjeld til felleskontrollerte virksomheter pr. 31.12.

(millioner kroner)	Lån	Innskudd	Ansvarlig lån
Sum aksjer i felleskontrollert virksomhet	0	0	0

Foretningsadresse og orgnr for tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet ved utgangen av 2023

	Orgnr.	Foretningsadresse
Eiendomsmegler 1 Østfold Akershus AS	833384252	Moss
SpareBank 1 Regnskapshuset Østfold Akershus AS	967122610	Moss
Varnaveien 43E Kontor AS	919040750	Moss
Nekor Gårdselskap AS	929776941	Moss
Samarbeidende Sparebanker AS	977061164	Oslo
SpareBank 1 Samspar AS	992258381	Oslo
Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA	987804467	Oslo
BN Bank ASA	914864445	Trondheim

Note 40 Vesentlige transaksjoner med nærstående parter

Med nærstående parter menes her tilknyttede selskaper, felleskontrollerte virksomheter og datterselskaper. Selskaper klassifisert som datterselskap, felleskontrollert virksomhet eller tilknyttede selskap fremgår av note 39. Videre er SpareBank 1 Gruppen AS inkludert grunnet indirekte eie via Samarbeidende Sparebanker AS.

Bankens mellomværende med ansatte og medlemmer av styret vises i note 9 og 13.

	Datterselskaper		TS, FKV og andre nærstående	
	2023	2022	2023	2022
Lån (millioner kroner)				
Lån utestående pr 1.1.	0	0	102	172
Eiendeler klassifisert som holdt for salg (lån)	0	0	0	0
Lån innvilget i perioden / Innfusjonert	0	0	0	- 71
Tilbakebetaling	0	0	0	0
Utestående lån per 31.12.	0	0	102	102
Innskudd (millioner kroner)				
Innskudd per 1.1.	32	62	0	0
Netto endring	11	- 30	0	0
Innskudd per 31.12.	43	32	0	0
Renteinntekter	0	0	4	3
Leie av lokaler	12	11	0	0
Driftskostnader (IT, utvikling, markedsføring)	0	0	58	66
Tap ved utlån	0	0	0	0
Nedskrivning aksjer i datterselskap	0	0	0	0
Eiendeler klassifisert som holdt for salg (lån)	0	0	0	0
Rentekostnader	2	2	0	0
Valutahandel	0	0	0	0
Provisjonsinntekt	0	0	0	0
Utstedte garantier og kausjonsansvar	1	1	0	0

Alle lån til nærstående parter er bokført i morbanken.

Note 41 Eierandelskapital- og eierstruktur

EIERANDELSKAPITAL

Bankens eierandelskapital utgjør 1 239 million kroner fordelt på 12 388 560 egenkapitalbevis, hvert pålydende 100 kroner.

Eierandelskapitalen er tatt opp på følgende måte:

År	Endring	Endring i eierandelskapital	Total eierandelskapital	Antall egenkapitalbevis
2007 - 2010			147	1 472 600
2011	Fondsemisjon og tingsinnskudd	782	929	9 288 399
2012 - 2014			929	9 288 399
2015	Rettet emisjon og reprasjonsemisjon, ansattemisjon	198	1 127	11 267 449
2016			1 127	11 267 449
2017	Rettet emisjon	112	1 239	12 388 560
2018 - 2023			1 239	12 388 560

Egenkapitalbevisbrøk

(millioner kroner)	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018
Egenkapitalbevis	1 239	1 239	1 239	1 239	1 239	1 239
Overkursfond	247	247	247	247	247	247
Utjevningsfond	2 082	1 838	1 702	1 556	1 291	1 124
Andel fond for urealiserte gevinster	97	89	16	8	11	8
Andel annen egenkapital	2	2				
A. Sum egenkapitalbevisernes kapital	3 666	3 414	3 203	3 050	2 787	2 618
	2	2				
Grunnfondskapital	244	227	218	208	190	178
Andel fond for urealiserte gevinster	7	6	1	1	1	1
Andel annen egenkapital						
B. Sum sparebankens fond	250	233	219	208	190	179
Egenkapital ekskl. avsatt utbytte og gaver og hybridkapital	3 916	3 648	3 422	3 258	2 978	2 796
Egenkapitalbevisbrøk (A/(A+B))	93,6 %	93,6 %	93,6 %	93,6 %	93,6 %	93,6 %

Egenkapitalbevisiere

Det var 1 304 eiere av egenkapitalbevis pr. 31.12.2023. De 20 største var:			Antall	% andel
1 SpareBank 1 Stiftelsen Østfold Akershus			4 863 436	39,3 %
2 SpareBank 1 Stiftelsen Halden			3 126 414	25,2 %
3 Pareto Invest Norge As			1 234 613	10,0 %
4 Vpf Eika Egenkapitalbevis			520 755	4,2 %
5 Spesialfondet Borea Utbytte			242 887	2,0 %
6 The Bank Of New York Mellon Sa/Nv			189 548	1,5 %
7 Landkreditt Utbytte			187 497	1,5 %
8 Kommunal Landspensjonskasse Gjensidig Forsikringsselskap			180 205	1,5 %
9 Wenaasgruppen As			120 000	1,0 %
10 Hausta Investor As			71 295	0,6 %
11 Bergen Kommunale Pensjonskasse			70 000	0,6 %
12 Foretakskonsulenter As			65 043	0,5 %
13 Bkk Pensjonskasse			64 000	0,5 %
14 Catilina Invest As			60 941	0,5 %
15 Melesio Invest As			51 330	0,4 %
16 J.P. Morgan Se			46 000	0,4 %
17 Mp Pensjon Pk			43 792	0,4 %
18 Wikborg			37 956	0,3 %
19 Forsvarets Personellservice			32 217	0,3 %
20 Stavanger Kommune			30 954	0,2 %
Sum 20 største			11 238 883	90,7 %
Øvrige egenkapitalbevisbevisiere			1 149 677	9,3 %
Totalt antall egenkapitalbevisbevis (pålydende kr. 100)			12 388 560	100 %

Spredning av egenkapitalbevis pr. 31.12.2023

Intervall	Antall eiere	%	Antall Ek-bevis	%
10001-	37	2,7 %	11 487 477	92,7 %
5001-10000	23	1,7 %	146 430	1,2 %
1001-5000	218	15,8 %	461 572	3,7 %
201-1000	479	34,7 %	243 163	2,0 %
0-200	622	45,1%	49 918	0,4 %
	1 379	100 %	12 388 560	100 %

Egenkapitalbevisiere fordelt på kommuner pr. 31.12.2023

Kommune	Antall eiere	%	Antall Ek-bevis	%
Fredrikstad	81	5,9 %	57 564	0,5 %
Moss	206	15,1 %	5 042 516	40,7 %
Råde	38	2,8 %	23 351	0,2 %
Vestby	36	2,6 %	26 798	0,2 %
Våler	45	3,3 %	44 684	0,4 %
Halden	42	3,1 %	3 151 402	25,4 %
Sarpsborg	54	4,0 %	24 456	0,2 %
Sum	502	36,7 %	8 370 771	67,6 %
Oslo	213	15,6 %	2 767 174	22,3 %
Øvrige	663	48,5 %	1 250 615	10,1 %
Totalt	1 379	100 %	12 388 560	100 %

Egenkapitalbevisiere

Det var 1 304 eiere av egenkapitalbevis pr. 31.12.2022. De 20 største var:			Antall	% andel
1 SpareBank 1 Stiftelsen Østfold Akershus			4 863 436	39,3 %
2 SpareBank 1 Stiftelsen Halden			3 126 414	25,2 %
3 Pareto Invest Norge As			1 237 140	10,0 %
4 Vpf Eika Egenkapitalbevis			489 304	3,9 %
5 The Bank Of New York Mellon Sa/Nv			209 805	1,7 %
6 Landkreditt Utbytte			195 000	1,6 %
7 Kommunal Landspensjonskasse Gjensidig Forsikringsselskap			170 205	1,4 %
8 Spesialfondet Borea Utbytte			157 223	1,3 %
9 Wenaasgruppen As			120 000	1,0 %
10 Bergen Kommunale Pensjonskasse			70 000	0,6 %
11 Catilina Invest As			68 467	0,6 %
12 Foretakskonsulenter As			65 043	0,5 %
13 Bkk Pensjonskasse			64 000	0,5 %
14 Hausta Investor As			58 000	0,5 %
15 Sanden Equity As			53 819	0,4 %
16 Melesio Invest As			51 330	0,4 %
17 J.P. Morgan Se			46 000	0,4 %
18 Mp Pensjon Pk			45 292	0,4 %
19 Wikborg			36 001	0,3 %
20 Forsvarets Personellservice			32 217	0,3 %
Sum 20 største			11 158 696	90,1 %
Øvrige egenkapitalbevisbevisiere			1 229 864	9,9 %
Totalt antall egenkapitalbevisbevis (pålydende kr. 100)			12 388 560	100,0 %

Nøkkeltall Egenkapitalbevis morbank

Nøkkeltall (millioner kroner)	2023	2022	2021	2020	2019
Børskurs per egenkapitalbevis (i hele kroner)	320,00	316,00	348,00	264,00	240,00
Antall utstedte EKB (i hele tall)	12 388 560	12 388 560	12 388 560	12 388 560	12 388 560
Egenkapitalbeviskapital	1 239	1 239	1 239	1 239	1 239
Børsverdi	3 964	3 915	4 311	3 271	2 973
Utjevningsfond	2 082	1 838	1 702	1 556	1 291
Overkursfond	247	247	247	247	247
Utbytte per egenkapitalbevis (i hele kroner)	21,50	17,80	16,20	3,50	12,00
Direkte avkastning ¹⁾	6,7 %	5,6 %	4,7 %	1,3 %	5,0 %
Effektiv avkastning ²⁾	8,1 %	-4,1 %	38,0 %	11,5 %	29,2 %
Bokført verdi per egenkapitalbevis 3) (i hele kroner)	295,91	275,61	258,58	246,18	224,98
Resultat per egenkapitalbevis 4) (i hele kroner)	37,27	34,17	33,46	27,90	30,49
P/E (børskurs/resultat per bevis)	8,59	9,25	10,40	9,46	7,87
P/B etter utdeling (børskurs/bokført EK per bevis)	1,08	1,15	1,35	1,07	1,07
Utdelingsforhold ⁵⁾	50,0 %	50,0 %	49,9 %	15,2 %	41,6 %
Egenkapitalbevisprosent ⁶⁾	93,6 %	93,6 %	93,6 %	93,6 %	93,6 %

1) Utbytte i prosent av børskurs ved årets slutt.

2) Kursstigning gjennom året pluss utbetalt utbytte i prosent av børskurs ved årets begynnelse.

3) Egenkapitalbeviskapitalen, utjevningsfondet og overkursfondet dividert på antall utestående egenkapitalbevis.

4) Egenkapitalbevisenes andel av konsernets resultat etter skatt.

5) Utbytte per bevis i prosent av årsresultat i morbank per bevis. For 2019 ble utbytte endret grunnet koronakrisen og myndighetenes føringer i den forbindelse.

6) Bokført EK til egenkapitalbevisierne i prosent av morbankens EK ved utgangen av året.

Resultat pr egenkapitalbevis	Morbank		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis (kvartalsvis beregning)	12 388 560	12 388 560	12 388 560	12 388 560
Gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis, utvannet (kvartalsvis beregning)	12 388 560	12 388 560	12 388 560	12 388 560
Årsresultat	570	471	493	452
Årsresultat fra videreført virksomhet	570	471	493	452
Totalresultat	567	469	492	451
Egenkapitaleiernes andel av årsresultat	533	441	462	423
Egenkapitaleiernes andel av årsresultat fra videreført virksomhet	533	441	462	423
Egenkapitaleiernes andel av totalresultat	531	439	461	422
Pr egenkapitalbevis, årsresultat/utvannet årsresultat ⁷⁾	43,04	35,56	37,27	34,17
Pr egenkapitalbevis, årsresultat/utvannet årsresultat fra videreført virksomhet ⁷⁾	43,04	35,56	37,27	34,17
Pr egenkapitalbevis, totalresultat/utvannet totalresultat ⁷⁾	42,87	35,45	37,18	34,06

7) Resultat delt på gjennomsnittlig egenkapitalbevis, kvartalsvis beregning

Note 42 Eiendeler klassifisert som holdt for salg og virksomhet under avhendelse

Konsernet har ikke eiendeler klassifisert som holdt for salg og/eller virksomhet under avhendelse.

Note 43 Hendelser etter balansedagen

Styret eller bankens ledelse er ikke kjent med hendelser etter 31. desember 2023 som er egnet til å påvirke det fremlagte årsregnskapet.

Note 44 Kjøpesumallokering

Konsernet kjøpte i januar 2023 regnskapsbyrået Vigres AS for 36 mnok. Selskapet har i løpet av 2023 endret navn til SpareBank 1 Regnskapshuset Østfold Akershus AS.

I henhold til IFRS 3 er det gjennomført en kjøpesumallokering (PPA). Avvik mellom identifiserte netto eiendeler og gjeld henføres til goodwill.

Kjøpesumallokering

Driftsmidler	1,1
Kundefordringer	3,7
Bankinnskudd	4
Gjeld	-7
Bokført EK i kjøpt selskap	1,8
Kundekontrakter	5,1
Goodwill	29,1
Kjøpesum	36,0

Kundekontrakter avskrives over forventet løpetid, 5 år.

Goodwill framkommer som differanse mellom identifiserbare eiendeler inklusive merverdi og kostpris for de identifiserbare eiendelene. Goodwill postens elementer relaterer seg til framtidig inntjening i selskapet, og underbygges av nåverdiberegninger av framtidig forventet inntjening, som dokumenterer en framtidig økonomisk fordel ved kjøp av selskapet. Goodwill postens elementer verdivurderes årlig og nedskrives dersom det etter en konkret vurdering er grunnlag for det.

Erklæring fra styret og administrerende direktør

Styret og administrerende direktør har i dag behandlet og fastsatt årsregnskapet og årsberetningen for SpareBank 1 Østfold Akershus og konsernet SpareBank 1 Østfold Akershus per 31. desember 2023 inklusive sammendratte sammenligningstall per 31. desember 2022.

Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning er årsregnskapet for 2023 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernets eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat som helhet per 31. desember 2023 og 31. desember 2022.

Årsberetningen gir en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet. Beskrivelsen av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode, samt beskrivelsen av nærståendes vesentlige transaksjoner, gir en rettviseende oversikt.

Moss, 6. mars 2024

I styret for SpareBank 1 Østfold Akershus

Per A. Lilleng
Styreleder

Elin Cathrine Hagen
Styrets nestleder

Kristin Utakleiv

Bjarne Peder Lind

André Tandberg

Christina Westerveld Haug

Elisabeth N. Snerlebakken
Ansattes repr.

Øystein U. Larsen
Ansattes repr.

Arild Bjørn Hansen
Adm. direktør

Til representantskapet i SpareBank 1 Østfold Akershus

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for SpareBank 1 Østfold Akershus, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, totalresultat, egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, totalresultat, egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi ble første gang valgt som revisor for SpareBank 1 Østfold Akershus før 2001, og har nå vært revisor sammenhengende i minst 23 år, med gjenvalg av representantskapet den 29. mars 2022.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2023. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Virksomheten i banken har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært regulatoriske endringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning som har gitt nye fokusområder. Verdien av utlån til kunder har samme karakteristika og risikoer i år som i fjor, og har følgelig vært et viktig fokusområde i vår revisjon også i 2023.

Sentrale forhold ved revisjonen

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Verdien av utlån til kunder

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere.

Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån til kunder fordi ledelsens bruk av skjønn i forbindelse med nedskrivningsvurderinger kan ha en vesentlig virkning både på balanseført verdi av utlån og på resultatet i perioden. I tillegg er det en iboende risiko for feil på grunn av kompleksiteten og mengden data som benyttes i modellen.

Banken rapporterer etter IFRS 9 og nedskrivningsmodellen skal reflektere forventet kredittap.

Bruk av modeller for å beregne forventet kredittap omfatter bruk av skjønn. Vi har særlig fokusert på:

- klassifisering av porteføljene etter risiko og type segment,
- identifisering av lån hvor det har vært en vesentlig økning i kredittisiko,
- hvordan lånene blir kategorisert i ulike trinn, og
- ulike parametere som sannsynlighet for mislighold, tap ved mislighold og bruk av scenarioer for å hensynta ikke-linearitet.

I tillegg foretas individuelle avsetninger for utlån hvor det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Denne vurderingen krever også at ledelsen bruker skjønn.

Notene 2, 3, 7, 8, 10 og 11 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av selskapets tapsmodell og for hvordan selskapet estimerer sine tapsavsetninger ved hjelp av IFRS 9.

Ved vår revisjon av forventede tapsavsetninger vurderte vi utformingen og effektiviteten av kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder. Videre testet vi detaljer både i avsetningene beregnet ved bruk av modellen og i avsetningene som er beregnet individuelt.

For utlån hvor det ikke forelå objektive indikasjoner på verdifall ble nedskrivningsbeløp beregnet for grupper av utlån basert på et modellverk. Vi testet modellverket og tok stilling til relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger som var benyttet i beregningen.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og utførte relevante revisjonshandlinger for å vurdere:

- om modellen som ble benyttet, var i henhold til rammeverket og om modellen virket som den skulle, og
- påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen.

For å kontrollere kalkulasjoner og metoden som ble benyttet, baserte vi vår revisjon på ISAE 3000 rapport fra revisor engasjert hos leverandør av modellen. Vi vurderte også revisorens objektivitet og kompetanse, gjennomgikk rapporten og vurderte mulige avvik og tiltak. Vår gjennomgang ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen eller avvik fra IFRS 9.

Vårt arbeid omfattet også tester rettet mot selskapets finansielle rapporteringssystemer relevant for finansiell rapportering. Selskapet benytter eksterne service-leverandører for å drifte enkelte sentrale IT-systemer. Revisor hos de relevante serviceorganisasjonene ble benyttet til å evaluere design og effektivitet av og teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT-systemene som er relevante for finansiell rapportering. Revisors testing omfattet blant annet om sentrale beregninger foretatt av kjernesystemet ble utført i tråd med forventningene, herunder renteberegninger og amortiseringer. Testingen omfattet dessuten

integriteten av data, endringer av og tilgang til systemene.

For å ta stilling til om vi kunne legge informasjonen i revisors rapporter til grunn for våre vurderinger, forsikret vi oss om revisorens kompetanse og objektivitet og gjennomgikk tilsendte rapporter og vurderte mulige avvik og tiltak. Vi har testet også selv tilgangskontroller til IT-systemer og arbeidsdeling der det var nødvendig av hensyn til våre egne konkrete revisjonshandlinger.

Våre vurderinger og tester underbygget at vi kunne legge til grunn at dataene som håndteres i- og beregningene som foretas av selskapets eksterne kjernesystem var pålitelige. Dette var et nødvendig grunnlag for vår revisjon.

Vi testet spesielt om modellen klassifiserte utlån i riktig trinn, herunder om lån hadde hatt en vesentlig økning i kredittrisiko. Vi vurderte videre rimeligheten av tapsavsetningene i trinn 1 og 2 ved å sammenligne nivået med andre banker.

For alle utlån hvor det forelå objektive indikasjoner på verdifall og hvor nedskrivningsbeløpet var individuelt beregnet vurderte vi forutsetningene og beregningene ledelsen hadde lagt til grunn for å underbygge nedskrivningsbeløpet. Resultatet av denne testingen av de individuelle nedskrivningene viste at ledelsen hadde benyttet rimelige forutsetninger i beregningen av nedskrivningsbeløpene.

Vi diskuterte også betydningen av den makroøkonomiske situasjonen for størrelsen på tapsavsetninger med ledelsen.

Det ble ikke avdekket vesentlige avvik i forbindelse med våre revisjonshandlinger.

Vi leste også de relevante notene og fant at informasjonen knyttet til tapsmodell, ulike parametere og skjønnsmessige vurderinger var tilstrekkelige og dekkende.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen,

annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi har eneansvar for vår konklusjon om konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om iverksatte tiltak for å eliminere trusler eller iverksatte forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av krav om felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon

Som en del av revisjonen av årsregnskapet for SpareBank 1 Østfold Akershus har vi utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som inngår i årsrapporten med filnavn sparebank1ostfoldakershus-2023-12-31-no.zip i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/815 om et felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF-regelverket) etter forskrift gitt med hjemmel i verdipapirhandelloven § 5-5, som inneholder krav til utarbeidelse av årsrapporten i XHTML-format og iXBRL-markering av konsernregnskapet.

Etter vår mening er årsregnskapet som inngår i årsrapporten i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsrapporten i overensstemmelse med ESEF-regelverket. Ansvaret omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig.

Revisors oppgaver og plikter

For beskrivelse av revisors oppgaver og plikter ved attestasjonen av ESEF-rapporteringen, vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Oslo, 7. mars 2024

PricewaterhouseCoopers AS

Anne Lene Stensholdt
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

7. Detaljer knyttet til bærekraft

GRI-indeks

Global Reporting Initiative (GRI) er den ledende standarden for bærekrafts-rapportering. GRI-rammeverket består av prinsipper, veiledning og resultat-indikatorer som kan brukes av selskaper til å måle og rapportere på økonomiske, miljømessige og sosiale forhold.

SpareBank 1 Østfold Akershus har rapportert informasjonen referert i denne GRI-indeksen for perioden 01.01.2023-31.12.2023 med henvisning til GRI-standard 2021 (GRI 1: Foundation 2021). Se globalreporting.org for mer informasjon om GRI.

GRI standard	Beskrivelse	Rapportering 2023
GRI 2: Generell informasjon	2-1 Detaljer om organisasjonen: Navn på virksomhet, eierskap og juridisk selskapsform, hovedkontor, land virksomheten opererer i	SpareBank 1 Østfold Akershus, årsrapport, Varnaveien 43E, 1526 Moss, Norge
	2-2 Enheter inkludert i organisasjonens bærekrafts-rapportering	Årsrapport: «Et finanshus i et av landets mest attraktive markedsområder» s. 12
	2-3 Rapporteringsperiode, hyppighet og bærekraftsrapportering	2023, årlig, Lene Zimmermann Gjermundsen (lene.g@sparebank1oa.no)
	2-4 Endring av historiske data fra tidligere rapporter	Det er gjort endringer i hvordan utslipp fra utlånsporteføljen er regnet ut. Se vedlegg «Finansierte utslipp» s. 247
	2-5 Gjeldende praksis for ekstern verifikasjon av rapporteringen	Årsberetning, regnskap og noter er eksternt verifisert gjennom PWC. Bærekraftsinformasjonen er ikke revidert i sin helhet.
	2-6 Aktiviteter, verdikjede og andre forretningsforbindelser	Årsrapport: kapitlene «Om SpareBank 1 Østfold Akershus» s. 8, «Et finanshus i et av landets mest attraktive markedsområder» s. 12, «Våre strategiske ambisjoner s. 22, «Styrets årsberetning» s. 119, «Bærekraft i innkjøp» s. 287
	2-7 Ansatte	Årsrapport: Kapitlene «Medarbeiderne våre» s. 55, «Vår organisering» s. 33, «Konsernledelsen i SpareBank 1 Østfold Akershus» s. 35, «Styret i SpareBank 1 Østfold Akershus» s. 37
	2-8 Arbeidere som ikke er ansatte	Årsrapport: «Medarbeiderne våre» s. 55
	2-9 Styringsstruktur og sammensetning	Årsrapport: kapitlene «Om SpareBank 1 Østfold Akershus» s. 8, «Virksomhetsstyring» s. 32, «Punkt 8 Styret, sammensetning og uavhengighet» s.47, «Punkt 9 Styrets arbeid» s. 48
	2-10 Nominering og utvelgelse av øverste beslutningsorgan	Årsrapport: «Virksomhetsstyring» punkt 6 representantskapet og punkt 7 Valgkomité s. 46-47
	2-11 Informasjon om styreleder	Årsrapport: «Om SpareBank 1 Østfold Akershus» s. 37
	2-12 Styrets og konsernledelsens oversikt over håndteringen av organisasjonens påvirkning	Årsrapport: «Bærekraft og samfunn» s.74-75, «Virksomhetsstyring» punkt 9 styrets arbeid s. 48
	2-13 Delegering av ansvar for å håndtere organisasjonens påvirkning	Årsrapport: «Bærekraft og samfunn» s.74-75

GRI standard	Beskrivelse	Rapportering 2023
GRI 2: Generell informasjon forts.	2-14 Styrets godkjenning av bærekraftsrapportering	Årsrapport: «Bærekraft og samfunn» s. 74-75
	2-15 Interessekonflikter	Årsrapport: «Våre vesentlige temaer innen bærekraft» s. 105-106. Ingen betydelige interessekonflikter å rapportere om til interessenter.
	2-16 Kommunikasjon av kritiske hensyn til styret	Vi har rutiner for varsling, etiske retningslinjer og standard varsling av kritikkverdige forhold. Avvik: Ingen
	2-17 Styrets samlede kunnskap om bærekraftstrategien	Årsrapport: «Bærekraft og samfunn» s. 74-75
	2-18 Evaluering av styrets ytelse	Årsrapport: «Virksomhetsstyring» s.52
	2-19 Retningslinjer for godtgjørelse	Årsrapport: «Virksomhetsstyring» s. 52. Banken vil i løpet av kommende år vurdere på hvilken måte det er hensiktsmessig å koble ESG-mål og lederlønninger. Lederes avlønningsmodell er den samme som for øvrige ansatte i morbanken. Se vår nettside for retningslinjer; https://www.sparebank1.no/nb/ostfold-akershus/om-oss/samfunnsansvar/retningslinjer-og-rammeverk.html
	2-20 Prosessen rundt å fastsette godtgjørelse	Årsrapport: «Virksomhetsstyring» punkt 11 og 12 s. 52
	2-21 Årlige totale kompensasjonsforhold	Årsrapport: «Redegjørelser og finansielle resultater» note 21 s. 199
	2-22 Uttalelse om bærekraftsstrategi	Årsrapport: «Konsernsjefen har ordet» s. 4
	2-23 Bedriftens retningslinjer	Årsrapport: kapitlene «Virksomhetsstyring» s. 32, «Bærekraft og samfunn» s. 78, «Våre vesentlige temaer innen bærekraft» s. 86
	2-24 Innarbeidelse av bedriftens retningslinjer	Årsrapport: kapitlene «Virksomhetsstyring» s. 32, «Bærekraft og samfunn» s. 74, «Våre vesentlige temaer innen bærekraft» s. 86, vedlegg «Klimarisiko», «Naturrisiko», «Bærekraft i innkjøp» og «Interessentdialog 2023»
	2-25 Klageordninger og prosessen for å utbedre negativ påvirkning	Årsrapport: «Våre vesentlige temaer innen bærekraft» s.86
	2-26 Varsling og andre ordninger for å søke råd og sende bekymringsmeldinger	Årsrapport: kapitlene «Virksomhetsstyring» s. 61, «Våre vesentlige temaer innen bærekraft» s. 106
	2-27 Etterlevelse av lover og reguleringer	Årsrapport: «Virksomhetsstyring» s. 32
	2-28 Medlemskap i bransjeorganisasjoner eller andre sammenslutninger	Finans Norge. Årsrapport: «Bærekraft og samfunn» s. 79
	2-29 Tilnærming til interessentdialog	Årsrapport: «Bærekraft og samfunn» s. 82 vedlegg «Interessentdialog 2023» s. 284
	2-30 Tariffavtaler	Årsrapport: kapitlene «Om SpareBank 1 Østfold Akershus» s. 15

GRI standard	Beskrivelse	Rapportering 2023
GRI 3: Vesentlige Temaer	3-1 Prosess for å kartlegge vesentlige temaer	Årsrapport: kapitlene «Bærekraft og samfunn» s. 82, vedlegg «Interessentdialog 2023» s. 284
	3-2 Liste på vesentlige temaer	Årsrapport: «Bærekraft og samfunn» s. 82
	3-3 Håndtering av vesentlige temaer	Årsrapport: kapitlene «Bærekraft og samfunn» s. 82, «Våre vesentlige temaer innen bærekraft» s. 86-117
GRI 201: Økonomiske resultater	201-1 Direkte økonomisk verdi generert og distribuert	Årsrapport: «Redegjørelse og finansielle resultater» s. 118-229
	201-2 Finansielle konsekvenser og andre risikoer og muligheter som følge av klimaendringer	Årsrapport: kapitlene «Vesentlige temaer innen bærekraft» s. 86-117, vedlegg «Klimarisiko» s. 257, «Naturrisiko» s. 278
	201-3 Pensjonsforpliktelser og andre ytelser	Årsrapport: «Redegjørelse og finansielle resultater» note 23 s. 201
	201-4 Offentlige støtteordninger	Ikke vesentlig
GRI 205: Anti-korrupsjon og økonomisk kriminalitet	205-1 Transaksjoner som er risikovurdert	Årsrapport: «Våre vesentlige temaer innen bærekraft» s. 101-104
	205-2 Kommunikasjon og opplæring om policier og prosedyrer knyttet til anti-korrupsjon	Årsrapport: «Våre vesentlige temaer innen bærekraft» s. 105-106
	205-3 Bekreftende tilfeller av korrupsjon og korrigerende tiltak	Årsrapport: «Våre vesentlige temaer innen bærekraft» s. 106
GRI 305: Utslipp	305-1 Direkte utslipp av klimagasser (Scope 1)	Årsrapport: vedlegg «Energi- og klimaregnskap 2023» s. 240-246
	305-2 Indirekte utslipp av klimagasser knyttet til energiforbruk (Scope 2)	Årsrapport: vedlegg «Energi- og klimaregnskap 2023» s. 240-246
	305-3 Andre indirekte utslipp av klimagasser (Scope 3)	Årsrapport: vedlegg "Energi- og klimaregnskap 2023" s. 240-246, vedlegg «Finansierte utslipp» s. 248-255
	305-4 Intensitet på klimagassutslipp	Årsrapport: vedlegg «Energi- og klimaregnskap 2023» s. 240-246, vedlegg «Finansierte utslipp» s. 247-255, kapittel «Bærekraft og samfunn»
	305-5 Reduksjon av klimagasser	Årsrapport: vedlegg «Energi- og klimaregnskap 2023» s. 240-246, vedlegg «Finansierte utslipp» s. 247-255, kapittel «Bærekraft og samfunn»
	305-6 Utslipp av stoffer som skader ozonlaget	Ikke relevant
	305-7 Nitrogenoksider (Nox), svoveloksider (Sox) og andre signifikante utslipp til luft	Ikke relevant
GRI 308: Miløvurdering av Leverandører	308-1 Nye leverandører som er vurdert opp mot miljøkriterier	Årsrapport: Vedlegg «Bærekraft i innkjøp» s. 289
	308-2 Negativ påvirkning på miljø i leverandørkjeden og iversatte tiltak	Årsrapport: Vedlegg «Bærekraft i innkjøp» s. 289
GRI 401: Ansatte	401-1 Antall nyansettelser og turnover	Årsrapport: «Medarbeiderne våre» s. 63
	401-2 Fordeler gitt til fulltidsansatte, men ikke til midlertidige eller deltidsansatte	Årsrapport: «Medarbeiderne våre» s. 63
	401-3 Foreldrepermisjon	Årsrapport: «Medarbeiderne våre» s. 64
GRI 403: Helse, Miljø og Sikkerhetsstyring	403-1 Styringssystem for helse og sikkerhet på arbeidsplassen	Årsrapport: «Medarbeiderne våre» s. 55

GRI standard	Beskrivelse	Rapportering 2023
GRI 404: Opplæring	404-1 Gjennomsnittlig antall timer med opplæring per år per ansatt	Årsrapport: «Medarbeiderne våre» s. 55-67, "Våre vesentlige temaer innen bærekraft" s. 86-117
	404-2 Programmer for videreutdanning og overgangen til pensjonisttilværelsen	Årsrapport: «Medarbeiderne våre» s. 55-67
	404-3 Prosentandel av ansatte som har regelmessige medarbeidersamtaler	Årsrapport: «Medarbeiderne våre» s. 64
GRI 405: Diversitet og like muligheter	405-1 Kjønnssammensetning i styrende organer og ledelsen	Årsrapport "Medarbeiderne våre" s. 64
	405-2 Lønnsforskjeller mellom menn og kvinner	Årsrapport: kapitlene «Medarbeiderne våre» s.65
GRI 406: Ikke-diskriminering	406-1 Antall tilfeller av diskriminering og korrigerende tiltak som er iverksatt	Ingen kjente tilfeller av diskriminering
GRI 418: Personvern	418-1 Dokumenterte klager angående brudd på kundenes personvern og tap av kundedata	Årsrapport: «Våre vesentlige tema innen bærekraft» s. 108

Energi- og klimaregnskap 2023

Hensikten med denne rapporten er å vise oversikten over organisasjonens klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet klimastrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere sitt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør organisasjonen i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere seg selv over tid.

Rapporten omfatter hele driften til SpareBank 1 Østfold Akershus, konsern og filialer.

Informasjonen som benyttes i et klimaregnskap stammer både fra eksterne og interne kilder, og blir omregnet til tonn CO₂-ekvivalenter. Analysen er basert på den internasjonale standarden «A Corporate Accounting and Reporting Standard», som er utviklet av «the Greenhouse Gas Protocol Initiative» – GHG protokollen. Dette er den mest anvendte metoden verden over for å måle sine utslipp av klimagasser. ISO standard 14064-I er basert på denne.

Rapporteringsår Energi og Klimagassutslipp

Utslippskilde	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslipp tCO ₂ e	Utslippsandel
Elektrisitet total				1 038,1	29,1	59,3 %
Elektrisitet Nordisk miks		1 038 145,0	kWh	1 038,1	29,1	59,3 %
Fjernvarmestед total				215,4	5,2	10,6 %
Fjernvarme Moss		215 380,0	kWh	215,4	5,2	10,6 %
Scope 2 total				1 253,5	34,3	69,9 %
Tjenestereiser total				-	7,3	18,5 %
Elbil Nordisk		117,1	pkm	-	-	-
Car (avg. NO fuel mix)		116 153,0	pkm	-	7,9	16,1 %
Train (NO)		9 040,0	pkm	-	0,1	0,1 %
Air travel, domestic		6 800,0	flight trip	-	6,8	13,9 %
Scope 3 total				-	14,8	30,1 %
Total				1 25,5	49,0	100,0 %
KJ				4 512 690 000,0		

Markedsbaserte utslipp i rapporteringsåret

Kategori	Enhet	2023
Elektrisitet markedsbasert	tCO ₂ e	-
Scope 2 markedsbasert	tCO ₂ e	5,2
Total markedsbasert	tCO ₂ e	19,9

Klimaregnskap 2023

I 2023 hadde SpareBank 1 Østfold Akershus et totalt klimagassutslipp på 49 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). Utslipppet har steget med 25 % sammenlignet med utslippet på 39,2 tCO₂e rapportert i 2022. Endringen skyldes hovedsakelig en økning i utslipp tilknyttet tjenestereiser, og da særlig tjenestereiser gjort med fossilbiler.

SCOPE 1

Scope 1 er obligatorisk rapportering av direkte utslipp fra fossile kilder knyttet til transport eller stasjonær forbrenning. SpareBank 1 Østfold Akershus har ingen firmabiler og har ikke brukt biofyringsolje i 2023 og har dermed ingen utslipp i Scope 1 for dette året.

SCOPE 2

Scope 2 er obligatorisk rapportering av indirekte utslipp knyttet til elektrisitet og fjernvarme/-kjøling. SpareBank 1 Østfold Akershus sitt utslipp fra Scope 2 utgjør et utslipp på 34,3 tCO₂e i 2023. Dette er en økning på 7,2 % fra utslippet rapportert i 2022. Selv om elektrisitetsforbruket til banken ble redusert fra 1 154,2 MWh i 2022, til 1 038,1 MWh i 2023, har utslippene gått opp. Dette skyldes en endring i utslippsfaktoren brukt, Nordisk Miks. Utslippsfaktoren har fått en større andel av kull og naturgass, samt en mindre andel i produksjonen av biomasse, solenergi og avfall. Endringen i utslippsfaktoren er derfor grunnen til at utslippene fra elektrisitet økte, mens forbruket av elektrisitet sank.

Utslipppet fra fjernvarme i Scope 2 kommer fra fjernvarme brukt for kontoret i Moss. Forbruket av fjernvarme økte fra 165,7 MWh i 2022, til 215,4 MWh i 2023. Dette resulterte i at utslippene fra fjernvarme økte fra 2 tCO_{2e} i 2022 til 5,2 tCO_{2e} i 2023, hvilket tilsvarer en økning på 160 %.

Utslipp fra Scope 2 kan beregnes ved bruk av lokasjonsbasert- eller markedsbasert metode.

Lokasjonsbasert metode: Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til elektrisitetsproduksjon innenfor et spesifikt område. Innenfor dette området er det ulike energiprodusenter som benytter en miks av energibærere, der de fossile energibærerne (kull, gass, olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. Disse klimagassene reflekteres gjennom utslippsfaktoren og fordeles dermed til hver enkelt forbruker.

Markedsbasert metode: Beregningen av utslippsfaktor baseres på om virksomheten velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Utslipp fra strømforbruk for SpareBank 1 Østfold Akershus ifølge den markedsbaserte metoden er uendret da det ble kjøpt opprinnelsesgarantier i både 2022 og 2023. Dermed er utslipp knyttet til elektrisitetsforbruk ifølge den markedsbaserte metoden lik 0 tCO_{2e}.

SCOPE 3

Scope 3 er frivillig rapportering av indirekte utslipp knyttet til virksomhetens aktiviteter i verdikjeden som går utenfor virksomhetens kontroll.

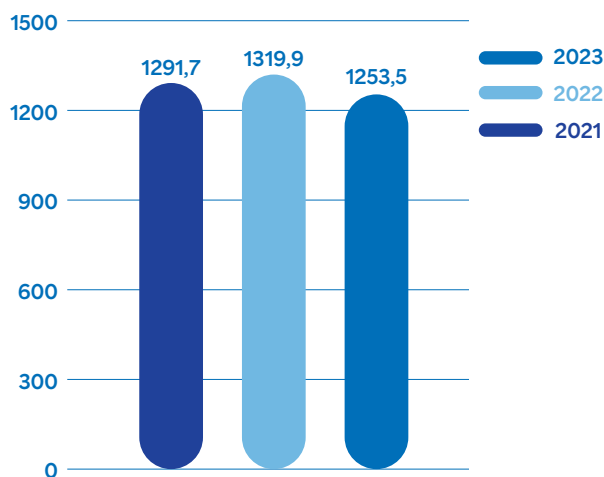
SpareBank 1 Østfold Akershus har inkludert utslipp fra forretningsreiser i sine Scope 3 beregninger.

Utslipp fra tjenestereiser har økt betydelig fra 7,3 tCO_{2e} i 2022 til 14,8 tCO_{2e} i 2023, hvilket tilsvarer en økning på 102,7 %. Økningen stammer hovedsakelig fra en kraftig økning i km kjørt med fossilbil, fra 28 444 person kilometer (pkm) i 2022, til 116 153 pkm i 2023. Dette tilsvarer en økning fra 2,1 tCO_{2e} i 2022 til 7,9 tCO_{2e} i 2023. Det har også vært en økning i utslipp knyttet til innenlandsflyreiser. Her har utslippene gått fram fra 5,1 tCO_{2e} i 2022 til 6,8 tCO_{2e} i 2023, tilsvarende en økning på 33,3 %.

Årlige klimagassutslipp

Kategori	Forklaring	2021	2022	2023	% endring fra forrige år
Elektrisitet total		34,8	30,0	29,1	- 3,0 %
Elektrisitet Nordisk miks		34,8	30,0	29,1	- 3,0 %
Fjernvarmestед total		1,4	2,0	5,2	160 %
Fjernvarme Moss		1,4	2,0	5,2	160 %
Scope 2 total		36,3	32,0	34,3	7,2 %
Tjenestereiser total		2,2	7,3	7,14,8	102,7 %
Mileage all. el car Nordic		-	-	-	-
Elbil Nordisk		-	-	-	-
Car (avg. NO fuel mix)		1,9	2,1	7,9	276,2 %
Air travel, domestic		0,2	5,1	6,8	33,3 %
Train (NO)		-	-	0,1	100,0 %
Scope 3 total		2,2	7,3	14,8	102,7 %
Total		38,5	39,2	48,0	25,0 %
Prosentvis endring		100 %	1,8 %	25,0 %	

Årlig energiforbruk (MWh) Scope 2

Årlige markedsbaserte utslipp

Kategori	Enhet	2021	2022	2023
Elektrisitet Sum (Scope 2) med Markedsbaserte beregninger	tCO ₂ e	-	-	-
Scope 2 Sum med Markedsbaserte strømberegninger	tCO ₂ e	1,4	2,0	5,2
Scope 1+2+3 Totalt med Markedsbaserte strømberegninger	tCO ₂ e	3,7	9,2	19,9
Prosentvis endring		100,0 %	148,6 %	116,3 %

Metodikk og kilder

GHG-protokollen er utviklet av «World Resources Institute» (WRI) og «World Business Council for Sustainable Development» (WBCSD). Analysen i denne rapporten er utført iht. «A Corporate Accounting and Reporting Standard Revised edition», én av fire regnskapsstandarter under GHG-protokollen. Standarden omfatter følgende klimagasser, som omregnes til CO₂-ekvivalenter: CO₂, CH₄ (metan), N₂O (lystgass), SF₆, NF₃, HFK og PFK gasser.

Denne analysen er basert på operasjonell kontroll aspektet, som dermed definerer hva som skal inngå i klimaregnskapet av en organisasjons driftsmidler, så vel som fordeling mellom de ulike scopene. I metoden skilles det mellom operasjonell kontroll og finansiell kontroll. Hvis operasjonell kontrollmetoden benyttes så inkluderes utslippskilder som organisasjonen fysisk kontrollerer, men ikke nødvendigvis eier. Man rapporterer dermed heller ikke over utslippskilder som man eier, men ikke har kontroll (f.eks. det er leietaker som rapporterer strømforbruket i scope 2, ikke utleier).

Klimaregnskapet er inndelt i tre nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Scope 1 Obligatorisk rapportering inkluderer alle utslippskilder knyttet til driftsmidler der organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel for stasjonær bruk eller transportbehov (egeneide, leiede eller leasede kjøretøy, oljekjeler etc.). Videre inkluderes eventuelle direkte prosessutslipp (av de seks klimagassene).

Scope 2 Obligatorisk rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi; elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder f.eks. for bygg som man leier og ikke nødvendigvis eier. Utslippsfaktorene som benyttes i CEMAsys for elektrisitet er basert på nasjonale brutto produksjonsmikser fra International Energy Agency's statistikk (IEA Stat). I forhold til utslippsfaktorer på fjernvarme benyttes enten faktisk produksjonsmikser basert på innhentet informasjon fra den enkelte produsent, eller gjennomsnittsmikser basert på IEA statistikk (se kildehenvisning).

I januar 2015 ble GHG Protokollens (2015) nye retningslinjer for beregning av utslipp fra elektrisitetsforbruk publisert. Her åpnes det for todelt rapportering av elektrisitetsforbruk.

I praksis betyr det at virksomheter som rapporterer sine klimagassutslipp skal synliggjøre både reelle klimagassutslipp som stammer fra produksjonen av elektrisitet, og de markedsbaserte utslippene knyttet til kjøp av opprinnelsesgarantier. Hensikten med denne endringen er på den ene siden å vise effekten av energieffektivisering og sparetiltak (fysisk), og på den annen siden å vise effekten av å inngå kjøp av fornybar elektrisitet gjennom opprinnelsesgaranti (marked). Dermed belyses effekten av samtlige tiltak som en virksomhet kan gjennomføre knyttet til forbruk av elektrisitet.

Fysisk perspektiv (lokasjonsbasert metode): Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til elektrisitetsproduksjon innenfor et spesifikt område. Innenfor dette området er det ulike energiprodusenter som benytter en miks av energibærere, der de fossile energibærerne (kull, gass, olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. Disse klimagassene reflekteres gjennom utslippsfaktoren og fordeles dermed til hver enkelt forbruker.

Markedsbasert perspektiv: Beregningen av utslippsfaktor baseres på om virksomheten velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer leverandøren at kjøpt elektrisitet kommer fra kun fornybare kilder, som gir en utslippsfaktor på 0 gram CO₂e per kWh.

Elektrisitet som ikke er knyttet til opprinnelsesgarantier får en utslippsfaktor basert på produksjonen som er igjen etter at opprinnelsesgarantiene for fornybar andel er solgt. Dette kalles *residual miks*, og er normalt signifikant høyere enn den lokasjonsbaserte faktoren.

Scope 3 Frivillig rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpte varer eller tjenester. Dette er utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som foregår utenfor deres kontroll (derav indirekte). Typisk scope 3 rapportering vil inkludere flyreiser, logistikk/transport av varer, avfall, forbruk av ulike råstoff etc.

Generelt bør et klimaregnskap inkludere nok relevant informasjon slik at det kan brukes som beslutningsstøtteverktøy for virksomhetens ledelse. For å få til dette er det viktig å inkludere de elementer som har økonomisk relevans og tyngde, og som det er mulig å gjøre noe med.

Referanser:

Referanser:

Department for Business, Energy & Industrial Strategy (2022). Government emission conversion factors for greenhouse gas company reporting (DEFRA)

IEA (2022). CO₂ emission factors, International Energy Agency (IEA), Paris.

IEA (2022). Electricity information, International Energy Agency (IEA), Paris.

Ecoinvent 3.8 and 3.9.1. Wernet, G., Bauer, C., Steubing, B., Reinhard, J., Moreno-Ruiz, E., and Weidema, B., 2016. The ecoinvent database version 3 (part I): overview and methodology. *The International Journal of Life Cycle Assessment*.

IMO (2020). Reduction of GHG emissions from ships - Third IMO GHG Study 2014 (Final report). International Maritime Organisation, <http://www.iadc.org/wp-content/uploads/2014/02/MEPC-67-6-INF3-2014-Final-Report-complete.pdf>

IPCC (2014). IPCC fifth assessment report: Climate change 2013 (AR5 updated version November 2014). <http://www.ipcc.ch/report/ar5/>

AIB, RE-DISS (2022). Reliable disclosure systems for Europe – Phase 2: European residual mixes.

WBCSD/WRI (2004). The greenhouse gas protocol. A corporate accounting and reporting standard (revised edition). World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 116 pp.

WBCSD/WRI (2011). Corporate value chain (Scope 3) accounting and reporting standard: Supplement to the GHG Protocol corporate accounting and reporting standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 149 pp.

WBCSD/WRI (2015). GHG protocol Scope 2 guidance: An amendment to the GHG protocol corporate standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 117 pp.

Referanselisten over er ikke komplett, men inneholder de viktigste referansene som benyttes i CEMAsys. I tillegg vil det være en rekke lokale/nasjonale kilder som kan være aktuelle, avhengig av hvilke utslippsfaktorer som benyttes.

Wind Energy Project

The purpose of the project activity is to generate power using renewable energy source (wind energy) and sell the power generated to the Indian grid. The project activity generates electricity using wind energy. The generated electricity is exported to the Indian grid system which is under the purview of the INDIAN electricity grid of India. The project activity replaces anthropogenic emissions of greenhouse gases estimated to be approximately 101,733 tCO₂e per year, thereon displacing 108,597 MWh/year amount of electricity from the generation-mix of power plants connected to the INDIAN GRID, which is mainly dominated by thermal/ fossil fuel-based power plant.

PROJECT TYPE	ANNUAL CO₂ REDUCTION
Wind	101 733 tonnes CO ₂ e.
PROJECT LOCATION	PROJECT STANDARD
India	Gold Standard

CEMAsys.com

Finansierte utslipp

Veilederen fra Finans Norge viser hvordan finansinstitusjoner kan regne ut og oppgi klimagassutslippene fra sine lån og investeringer. Den bygger på PCAFs globale standard og dekker ti aktivaklasser, blant annet innen energi, mat og transport. Direkte og indirekte utslipp, samt datakvaliteten for ulike kilder og metoder, er tatt med i beregningene.

Finans Norge har utviklet en veileder for beregning av finansierte klimagassutslipp. Veilederen er basert på PCAFs (Partnership for Carbon Accounting Financials) metodikk, og fyller ut standarden med relevante datakilder og aktivaklasser. Listen over aktivaklasser omfatter seks fra PCAF-standard, og i tillegg kommer shipping, olje og gass, akvakultur og landbruk. Konsernet har beregnet finansierte utslipp av CO₂-ekvivalenter fra porteføljen i tråd med denne veilederen.

METODE OG DATAKVALITET

- Estimerte utslipp beregnes i henhold til «Veileder for beregning av finansierte klimagassutslipp», i hovedsak PCAF-metodikken.
- Beregningen inkluderer scope 1, som er direkte utslipp der selskapet har operasjonell kontroll, og scope 2, som er indirekte utslipp i forbindelse med innkjøp av energi.

PCAF er et globalt partnerskap av finansinstitusjoner som samarbeider for å utvikle og implementere en harmonisert tilnærming for å vurdere og rapportere klimagassutslippene som er knyttet til deres lån og investeringer. PCAF har som mål å hjelpe banker og investorer med å tilpasse sin portefølje til Parisavtalen, og sette vitenskapsbaserte mål ved å bruke en åpen kildekode; global standard for klimagassregnskap.

CO₂-ekvivalenter er en måleenhet som brukes for å sammenligne effekten av ulike klimagasser på den globale oppvarmingen. Hver klimagass har et visst oppvarmingspotensial, som angir hvor mye den bidrar til drivhuseffekten i forhold til CO₂.

- Scope 3 (andre indirekte utslipp tidligere eller senere i porteføljen) er ikke inkludert i den totale utslippsmengden da det vil føre til mye overlapping, da et selskaps indirekte utslipp kan være et annet selskaps direkte utslipp.

Beregning av de underliggende klimagassutslippene som inngår i finansierte klimagassutslipp deles inn i tre kategorier (rangert fra høyest til lavest etter datakvalitet 1–5, hvor 1 er høy og 5 er lavest):

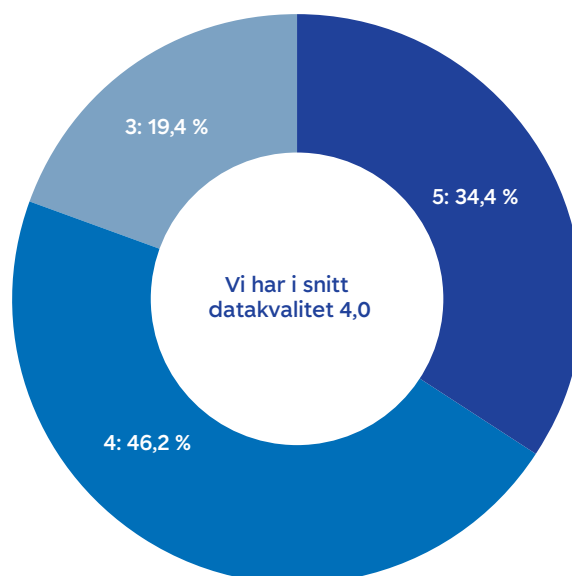
1. Klimagassutslipp som er rapportert av de underliggende selskapene selv (PCAF datakvalitetsscore 1 og 2).
2. Klimagassutslipp som er beregnet via fysiske faktorer som energiforbruk, antall produserte varer eller lignende (PCAF datakvalitetsscore 3).
3. Klimagassutslipp som er beregnet via utslipp pr. økonomisk aktivitet som utslipp pr. omsetning eller pr. balanseverdi (PCAF datakvalitetsscore 4 og 5)

FINANSIERTE UTSLIPP I

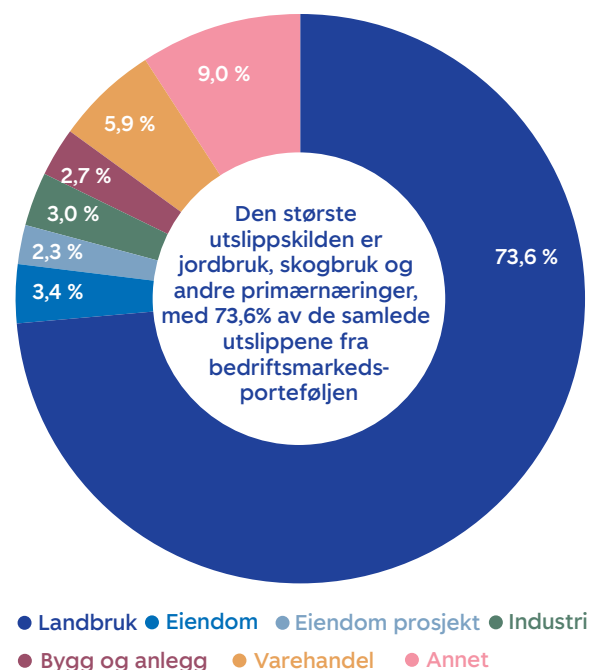
BEDRIFTSMARKEDSPORTEFØLJEN

Bankens klimagassutslipp er i hovedsak beregnet etter den siste kategorien, dvs. via økonomisk aktivitet. Aksjeselskapene beregnes etter omsetning multiplisert med belåningsgrad og utslippsfaktor. Enkeltpersonforetak og personlig næringsdrivende beregnes etter balanseverdi, og beregnes etter utslippsfaktor multiplisert med utlån. Utslippsfaktoren bestemmes etter datakvalitet, land og bransje (NACE-kode som er en europeisk standard for gruppering av næringer).

Fordeling datakvalitet etter lån

Andel finansierte utslipp

For jordbruk beregnes utslipp basert på en fysisk aktivitetsbasert beregning, datakvalitet 3.

I beregninger brukes faktorer fra Platon-rapporten «Klimagassutslipp fra norsk jordbruk fordelt på areal, dyr og matproduksjon». Faktorene multipliseres med antall dyr og areal per produksjonskode for hver jordbrukskunde, som igjen multipliseres med fordelingsfaktor på kunden. Data om antall dyr og antall mål per kategori for hver enkelt jordbrukskunde hentes fra Landbruksdirektoratets offentlige database med produksjons- og avløsertilskudd til jordbruksforetak.

Det er en del bankkunder som er registret på NACE-koder for landbruk, men som ikke lenger er aktive produsenter, men «bo-landbruk». Disse eksponeringene er i denne beregningen kalkulert som privatlån.

For beregning av utslipp av nærings-eiendom har vi fra 2023 benyttet PCAFs database for eiendom. Utslipp blir beregnet basert på energiforbruk (Mwt), multiplisert med faktor som er tilpasset energimerking, størrelse og type bygg. Dette kategoriseres også som fysiske faktorer og kan derfor også beregnes etter datakvalitet 3.

Bransje	2023 Scope 1 og 2				
	Utlån MNOK	Estimerte utslipp scope fra BM-porteføljen (1000 tonn CO ₂ -ekvivalenter)	%-vise andeler utslipp	Vektet gjennom-snittelig data-kvalitet, scope 1 og 2	Karbon-intensitet (tonn CO ₂ e per MNOK i utlån)
Eiendom	4 637	1 006	3,4 %	3,9	0,2
Bygg og anlegg	129	804	2,7 %	4,4	6,3
Energiproduksjon og -forsyning	50	611	2,1 %	4,0	12,2
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	31	2	0,0 %	4,5	0,1
Forretningsmessig tjenesteyting	199	649	2,2 %	4,6	3,3
Hotell, restaurant og reiseliv	43	118	0,4 %	4,6	2,8
Industri	50	870	3,0 %	4,3	17,5
Informasjon- og kommunikasjonsteknologi	21	26	0,1 %	4,5	1,3
Jordbruk, skogbruk og andre primærnæringer	446	21 604	73,6 %	3,0	48,4
Offentlig og sosial tjenesteyting	227	381	1,3 %	4,6	1,7
Eiendom prosjekt	1 233	686	2,3 %	4,4	0,6
Shipping	1	42	0,1 %	5,0	50,5
Transport og lagring	45	358	1,2 %	4,9	7,9
Varehandel	142	1 743	5,9 %	4,3	12,3
Verftsindustri	5	37	0,1 %	4,6	7,3
Øvrige	38	414	1,4 %	4,4	11,0
Sum bedriftsmarked	7 295	29 351	100,0 %	4,0	4,0
Bolig	14 857	1 704	100,0 %	3,5	0,1

Bransje	2022 Scope 1 og 2				
	Utlån MNOK	Estimerte utslipp scope 1 og 2 fra BM-porteføljen (1000 tonn CO ₂ -ekvivalenter)	%-vise andeler utslipp	Vektet gjennom-snittelig data-kvalitet, scope 1 og 2	Karbon-intensitet (tonn CO ₂ e per MNOK i utlån)
Eiendom	3 906	632	2,2 %	4,1	0,2
Bygg og anlegg	124	768	2,6 %	4,4	6,2
Energiproduksjon og -forsyning	60	826	2,8 %	4,0	13,8
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	19	0	0,0 %	4,6	0,0
Forretningsmessig tjenesteyting	188	693	2,4 %	4,5	3,7
Hotell, restaurant og reiseliv	40	159	0,5 %	4,5	3,9
Industri	67	1 248	4,3 %	4,3	18,7
Informasjon- og kommunikasjonsteknologi	24	36	0,1 %	4,6	1,5
Jordbruk, skogbruk og andre primærnæringer	462	20 739	71,2 %	3,0	44,9
Offentlig og sosial tjenesteyting	219	495	1,7 %	4,5	2,3
Eiendom prosjekt	1 134	521	1,8 %	4,3	0,5
Shipping	1	68	0,2 %	5,0	57,3
Transport og lagring	50	413	1,4 %	4,9	8,3
Varehandel	128	2 019	6,9 %	4,3	15,8
Verftsindustri	4	26	0,1 %	5,0	6,9
Øvrige	38	465	1,6 %	4,5	12,3
Sum bedriftsmarked	6 464	29 108	100,0 %	4,1	4,5
Bolig	14 793	1 692	100,0 %	3,6	0,1

Fordeelingen mellom næring og bolig avviker fra inndelingen i regnskapet grunnet ulike prinsipper for landbruk. I denne tabellen er landbruk definert som eiendom med aktiv landbruksaktivitet. Landbrukseiendommer som ikke er aktive produsenter, er definert som bolig

Den nye veilederen for rapportering av klimagassutslipp knyttet til eiendom, fra blant annet PCAF fra mars 2023, anbefaler at finansforetak rapporterer både markedsbasert og lokasjonsbasert for eiendomseksponeringer.

2023		Lokasjonsbasert scope 1-2		Markedsbasert scope 1-2	
Lokasjonsbasert vs markedsbasert strømmiks	Utlån MNOK	Estimerte utslipp (1000 tonn CO ₂ -ekvivalenter)	Karbon-intensitet (tonn CO ₂ e per MNOK i utlån)	Estimerte utslipp (1000 tonn CO ₂ -ekvivalenter)	Karbon-intensitet (tonn CO ₂ e per MNOK i utlån)
Eiendom (bedriftsmarked)	4 637	1 006	0,2	26 580	5,7
Bolig	14 857	1 704	0,1	45 017	3,0

Lokasjonsbasert metode

Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til energiforbruk innenfor definerte geografiske områder. Innenfor disse områdene er det ulike energiprodusenter som benytter en miks av energibærere hvor de fossile energibærerne (kull, gass og olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. I Norge kommer strømmen hovedsakelig fra fornybare energikilder, og den lokasjonsbaserte utslippsfaktoren er basert på AIB (Association of Issuing Bodies) sine beregninger for nordisk miks.

Markedsbasert metode

Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer strømlleverandøren at kjøpt energi stammer utelukkende fra fornybare kilder med en utslippsfaktor på 0 gram CO₂e per kWh. Den strømmen som selges uten opprinnelsesgarantier er basert på europeisk restmiks, og utgjør en høy fossilandel. Dette gjør at den markedsbaserte utslippsfaktoren er mye høyere enn den lokasjonsbaserte.

USIKKERHETER

Det er flere svakheter med metoden, her er noen av dem:

- Det kan forekomme feil i datagrunnlaget ved at enkeltkunder har en næringskode som ikke reflekterer den faktiske aktiviteten i foretaket, og som derfor gir en misvisende utslippsfaktor.
- Utslippsfaktorene som ligger til grunn for beregningene, er delvis grove estimater som ikke gir informasjon om kundens utslipp.
- Vi må forvente at beregningene vil endre seg i framtiden fordi det blir stadig mer oppdatert informasjon, og datakvaliteten øker.

Den største utslippskilden er jordbruk, skogbruk og andre primærnæringer, med 73,6 % av de samlede utslippene fra bedriftsmarkedsporteføljen. Med tanke på vår geografiske beliggenhet og bransjesammensetning, er det forventet at denne bransjen rangerer høyt. Norsk landbruk legger stor vekt på bærekraft, og det investeres betydelige ressurser for å kartlegge og redusere klimagassutslippene i sektoren. Landbruket vil fortsatt være et prioritert område for banken, og vi vil støtte og oppmuntre til reduksjon av klimagassutslippene i denne sektoren. Landbruket er vår nest største sektor etter eiendom (salg og kjøp av eiendom og eiendom prosjekt) når det gjelder

utlån. Eiendom har et estimert utslipp på 1,7 tonn CO₂e, som tilsvarer 5,8 % av porteføljen.

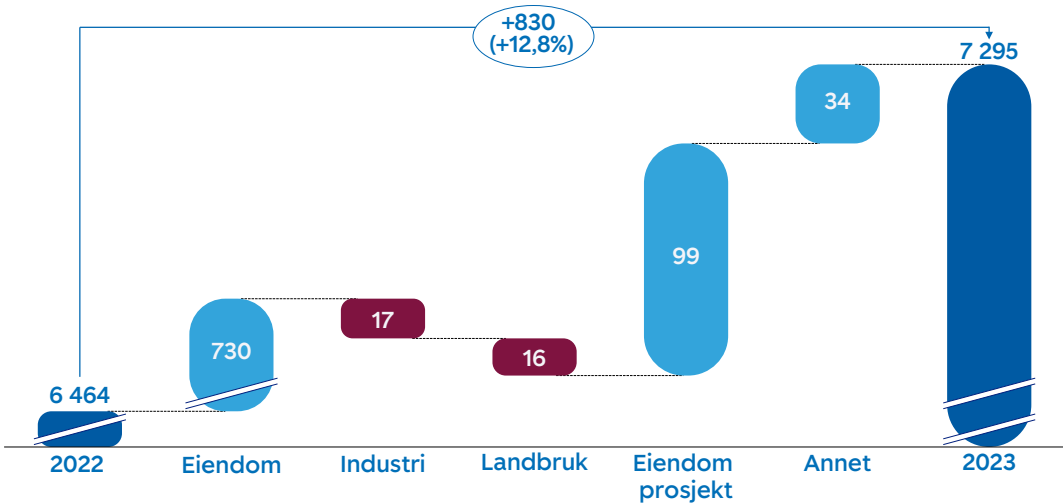
HISTORISKE UTSLIPP

Banken publiserte utslipp for første gang i 2021, og har rapportert etter PCAF rammeverket, men benyttet Statistisk sentralbyrå (SSB) sine bransjetall for å beregne utslipp. Dette området er i stadig utvikling, og det er derfor ikke mulig å sammenlikne utslipp over flere år. Årets utslipp er betydelig lavere enn hva som har blitt rapportert tidligere, og endringene i utslipp skyldes i hovedsak en endret metode, som beskrevet over. Metoden er mer detaljert og tilpasset norske forhold. Vi

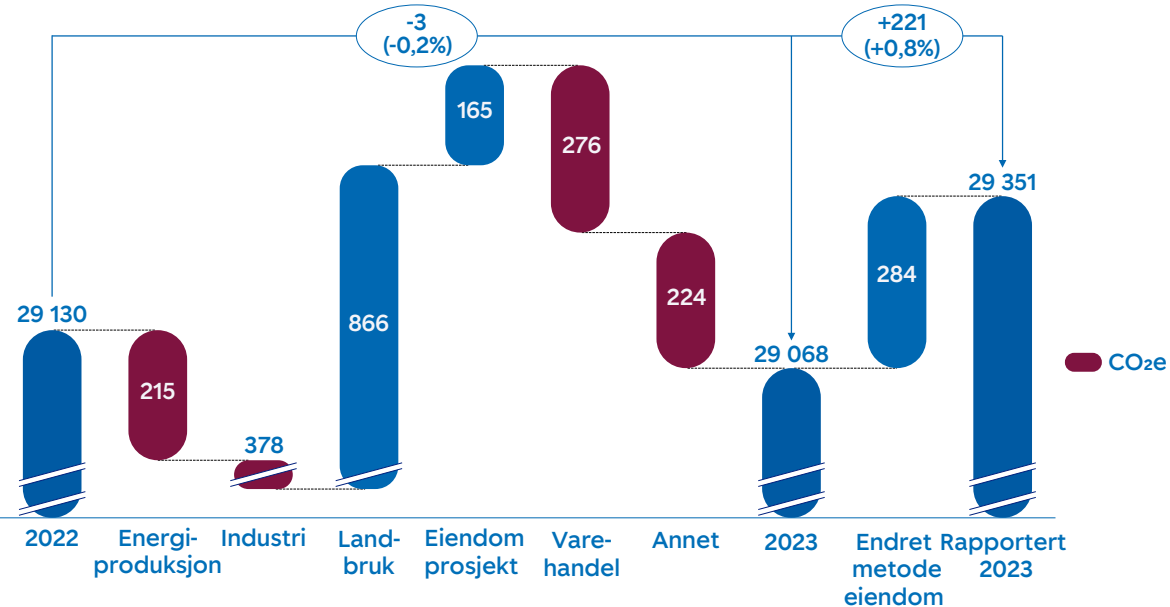
har kalkulert utslippstallene for 2022 på nytt med ny metode i tabellen nedenfor. Her er utslippet for 2023 noe høyere enn i forrige tabell, da metoden for næringseiendom er ny for 2023, og vi bruker PCAFs metode for økonomisk aktivitet for å sammenlikne år for år.

PCAF beregning	2023	2022
Utlån MNOK	7 295	6 464
Estimerte utslipp scope fra BM-porteføljen (1000 tonn CO ₂ -ekvivalenter)	29 068	29 130
Vektet gj.snittelig data-kvalitet, scope 1 og 2	4,1	4,1
Karbon-intensitet (tonn CO ₂ e per MNOK i utlån)	4,0	4,5

Historiske utslipp
Endring lån

Historiske utslipp

De reelle endringene skyldes i hovedsak endring i lån på eiendom, industri og landbruk. Ettersom vi på landbruk har tatt i bruk fysiske faktorer, er ikke størrelse på lån i like stor grad påvirket av utslipp, men antall dyr og areal påvirker også. Sammenlikner vi 2023 mot 2022 så har faktisk lån på landbruk gått ned med 16 millioner, mens utslipp har gått opp 0,9 tonn CO₂e, som følge av investeringer i dyr og dyrket mark.

Karbonintensiteten (tonn CO₂e per MNOK i utlån) har gått ned fra 4,5 kg i 2022 til 4,0 kg i 2023 som betyr at SpareBank 1 Østfold Akershus slipper ut mindre klimagasser per krone tjent.

FINANSIERTE UTSLIPP I BOLIGLÅNSPORTEFØLJEN

SpareBank 1 Østfold Akershus har i 2023, for første gang, beregnet utslipp fra boliglånsporteføljen. Analysen er basert på samme metode som med nærings-eiendom, dvs. fysisk aktivitetsberegning per bolig, med faktor fra PCAFs database for eiendom. I 2023 hadde vi et utlån til boliglånsporteføljen på 14,9 milliarder kroner, med et estimert utslipp på 1,7 tonn CO₂e etter lokasjonsbasert metode og 45 tonn CO₂e etter markedsbasert metode.

SKOGBRUK

Våre landbrukskunder har også betydelige skogressurser. Et aktivt landbruk sikrer vedlikehold av skogen og kan bidra til en bærekraftig skogproduksjon. Skog og arealbruk i Norge bidrar til å redusere klimagassene ved å fange opp

omtrent 50 % av det som slippes ut totalt. I tillegg lagrer de store mengder karbon. Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) har beregnet at skogens netto-opptak av klimagasser fra skog er - 24,5 millioner CO₂-ekvivalenter. Ifølge SSB er antall produktiv skog 82,8 millioner dekar. Vi har brukt dette som et estimat for å beregne arealbasert opptak fra skog, dvs. areal multiplisert med 0,2959.

Med grunnlag i data fra Norkart har vi fått en oversikt over våre eiendommer og tilhørende produktiv skog. Vår portefølje har et skogsareal på 162.805 dekar produktiv skog, noe som etter våre estimater, tilsvarer at vi finansierer et opptak på 22 362 tCO₂e, noe som igjen tilsvarer 72 % av våre totale utslipp.

Veien videre:

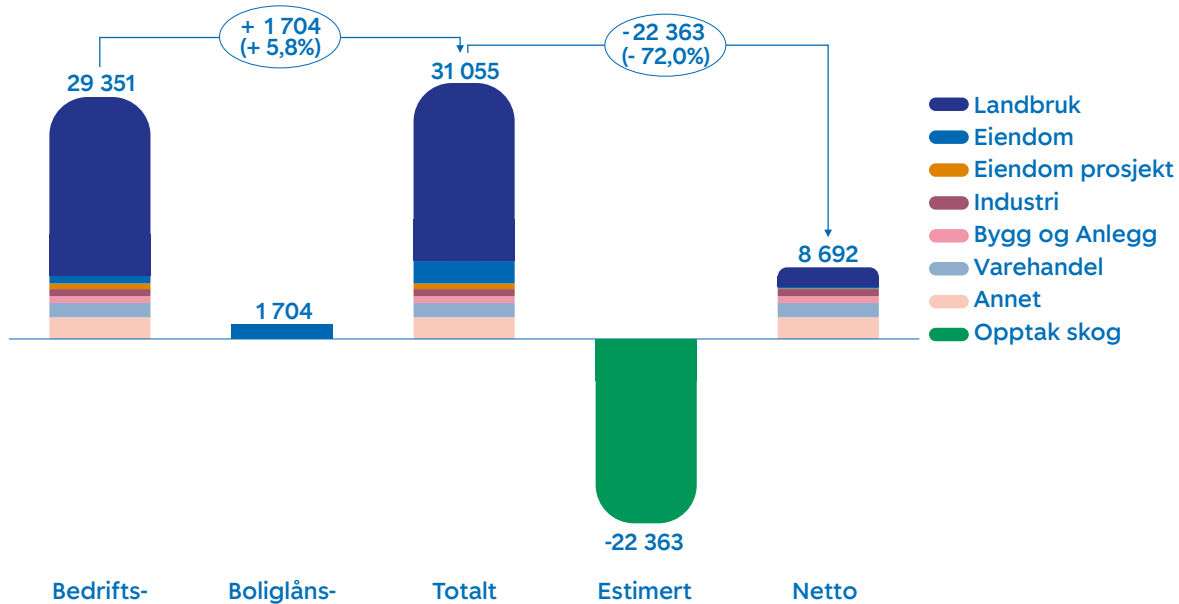
Målet er på sikt å erstatte de beregnede utslippene med faktiske rapporterte utslipp. Ideelt sett bør utslippene på sikt verifiseres av tredjepart, fra så mange virksomheter og næringer som mulig, for å øke kvaliteten i analysen.

Vi skal fortsette å redusere utslipp, og vi jobber med flere tiltak på området. Mål for utslippskutt, overgangsplaner og lansering av grønne produkter er noen av disse målene.

7. Detaljer knyttet til bærekraft

Netto utslipp

Vårt estimerte utslipp for hele porteføljen reduseres med 72 % grunnet opptak av klimagasser fra skogsporteføljen

Klimarisiko

Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) er et internasjonalt anerkjent rammeverk for klimarisikorapportering. TCFD anbefaler at selskaper rapporterer om styring, strategi, risikostyring, og mål og metoder knyttet til klimarisiko. SpareBank 1 Østfold Akershus rapporterer på klimarisiko i tråd med anbefalingene til TCFD.

Virksomhetsstyring

Styrets innsikt i klimarelaterte trusler og muligheter.

Styret i SpareBank 1 Østfold Akershus er godt kjent med klimarelaterte risikoer og muligheter gjennom styrets arbeid. Styret har fastsatt konsernets strategiske målbilde, hvor bærekraft er ett av de overordnede strategiske målene. Styret har vedtatt *policy for samfunnsansvar og bærekraft*, som igjen gir føringer for operativt arbeid med klimarisiko innenfor de ulike fagområdene. *Policy for samfunnsansvar og bærekraft* er oppe til årlig revidering og godkjenning i styret.

I tillegg til enkeltrapporteringer, informeres også styret om klimarelaterte spørsmål gjennom faste rapporteringer. Følgende faste rapporteringer er sentrale for styrets klimainnsikt:

- **Innvilgelse av større kredittengasjement:** Det benyttes egen ESG-modul for identifisering og vurdering av ESG-risiko ved kredittinnvilgelse til bedriftsmarkedskunder. Styret behandler således klimarelaterte spørsmål til den enkelte kredittsaken som er til behandling i styret.
- **Årlig Internkontrollbekreftelse:** Alle ledere av fag- og forretningsenheter vurderer internkontrollen innen eget ansvarsområde.
- **Kvartalsvis risikorapport:** Risikorapport inkludert godkjente bærekraftsrammer (vedtatt i 2023), for både bedriftsmarkedet og privatmarkedet. ESG-risiko rapporteres som et eget

område i risikorapporten. Her inngår blant annet regulatoriske endringer, status på arbeid og status på fastsatte rammer.

- **Kvartalsvis etterlevelsesrapport:** Etterlevelsesrapporten gir styret informasjon om status i SpareBank 1 Østfold Akershus, samt tilpasninger til det nye ESG regelverket. I tillegg rapporteres det om status og fremdrift på prosjekter i regi av SpareBank 1 Østfold Akershus, Samarbeidende Sparebanker (SamSpar) og SpareBank 1-alliansen.
- **Årlig kapitalvurderingsprosess:** I forbindelse med den interne kapitalvurderingsprosessen (ICAAP) gjøres det analyser av klimarisiko, både fysisk risiko og overgangsrisiko, i porteføljene. ICAAP blir alltid styrebehandlet.
- **Årsrapport:** Styret behandler også bærekraftsrapporteringen som er innlemmet i bankens årsrapport.
- **Årlig Pilar 3-rapport:** Pilar 3-rapporten inneholder informasjon om risikostyring, risikomåling og kapitaldekning i henhold til kravene i CRR og European

Banking Authority (EBA) sine anbefalinger. I Pilar 3-rapporten fremgår det at klimarisiko er en vesentlig risikodriver i SpareBank 1 Østfold Akershus.

I tillegg til overstående punkter, har bærekraft og klimarisiko en fast orienteringssak i styret to ganger årlig. For 2024 er dette økt til fire ganger årlig.

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) samt tilknyttet; European Sustainability Reporting Standards (ESRS) presiserer at virksomheter skal bruke dobbel vesentlighetsanalyse ved gjennomføring av sin bærekraftsrapportering. Vi har tidligere foretatt en vesentlighetsanalyse, og våren 2024 skal det gjennomføres en dobbel vesentlighetsanalyse for å identifisere hvilke bærekraftstema som er vesentlige for oss.

Ledelsens rolle i vurdering og styring av klimarelaterte trusler og muligheter.

Vår strategi setter ambisjonsnivået i arbeidet med bærekraft inkludert klimarisiko. Vi anser ikke klimarisiko som en egen isolert risiko, men som en viktig risikodriver som påvirker andre risikokategorier som eksempelvis kreditt-risiko, operasjonell risiko og markeds-risiko. Klimarisiko identifiseres, vurderes, overvåkes og rapporteres. Konsernstrategien er vedtatt av styret. Det overordnede ansvaret for ESG-området som helhet er tilordnet direktør for Økonomi, finans og bærekraft hvor det operative ansvaret ligger hos fagansvarlig for

bærekraft. I tillegg vurderer og overvåker ledere i de øvrige områdene i banken klimarisiko i det operative arbeidet. Klimarisiko er integrert i arbeidet i avdeling for Risikostyring og etterlevelse som skal påse at bankens risikoer er tilstrekkelig håndtert.

Konsernledelsen er i forkant av styremøter orientert om statusen som gis for bærekraftsområdet. Ledelsen er også involvert i prosjekter og saker der risikodriveren er involvert.

Strategi

Klimarelatert risiko og muligheter virksomheten har identifisert på kort, medium og lang sikt.

I forretningsstrategien vår framkommer det at vi skal bidra til en bærekraftig utvikling i våre lokalsamfunn. Gjennom vårt langsiktige engasjement og ansvarlig drift og utlån, er vi en trygg og solid partner som skal bidra til bærekraftig (sosialt, miljø og økonomisk) utvikling i årene som kommer. Gjennom de strategiske tiltakene for perioden 2023-2025 skal vi oppdatere bærekraftstrategien og arbeide med tilpasning til nye ESG-regelverk. Vi skal også i 2024 utarbeide en dobbel vesentlighetsanalyse.

Basert på arbeidet og resultatet av dobbel vesentlighetsanalyse vil vi sette nye langsiktige mål og retning på hvordan vi skal nå de langsiktige målene. Målene skal både reflektere klimarelaterte risikoer og muligheter på kort, medium og lang sikt. Vi har gjennom det siste året satt oss måltall knyttet til energimerking og byggeår for eiendom i utlånsporteføljene til privatmarkedet og bedriftsmarkedet. I tillegg har vi måltall knyttet til investeringer i grønne obligasjoner. Måltallene vurderes å være relevante på kort, medium og lang sikt. Videre er det i 2023 lansert flere grønne produkter, både på privatmarkedet og bedriftsmarkedet.

Vi har arbeidet over en lengere periode med å identifisere klimarelaterte risikoer. Tidshorisontene som brukes ved vurdering av på hvilket tidspunkt det er sannsynlig at risikoen kan oppstå er: Kort (1-10 år), medium (10-30 år) og lang (30-80) år sikt.

KLIMARISIKO- OG MULIGHETER I UTLÅNSPORTEFØLJENE

Vi anser oss mest eksponert mot fysisk klimarisiko og overgangsrisiko i utlånsporteføljene innenfor næringseiendom (utleie og prosjekt), boligeiendom og landbruk. De fysiske risikofaktorene er relevant allerede nå, og forutsettes å øke i omfang og frekvens over lengre tid hvis ikke tiltak for omstilling settes i verk i samfunnet. Tidshorisonten for når risikoene kan materialisere seg vil her være kort til medium sikt.

Klimaendringene vil for Østfold føre til behov for tilpasning til kraftig nedbør og økte problemer med overvann, endringer i flomforhold og flomstørrelser, jordskred og flomskred, samt havnivåstigning og stormflo.

SpareBank 1 Østfold Akershus har blant annet vurdert disse risikoene som relevante:

- Risiko for at bygg kan være utsatt for fysiske ødeleggelser som følge av endring i vær og klima, eksempelvis eksponering mot ras, kvikkleire og flom.
- Risiko for endring i forsikringsbetingelser grunnet økt ekstremvær og sannsynlighet for fysiske ødeleggelser.
- Risiko for tørke, ekstrem nedbør og vind som påvirker inntekstgrunnlaget til bøndene (for eksempel mengden og kvaliteten på avlinger, spredning av plante- og dyresykdommer).

Videre kan overgangsrisiko påvirke oss ved:

- Risiko for krav om energieffektivisering og miljøsertifisering av bygg ved utleie.
- Risiko for lavere kontantstrøm grunnet økte energiavgifter og strømpriser.
- Risiko for strengere krav til ivaretagelse av biologisk mangfold og hensyn til naturrisiko.
- Risiko for endring av krav til byggestandard, krav om avfallshåndtering og resirkulering.

Disse risikoene anses å kunne materialisere seg på kort til medium sikt.

Basert på en overordnet analyse ved hjelp av Norkarts kartverktøy anser vi at det primært er enkeltobjekter, og liten andel av utlånsporteføljen, som er utsatt for fysiske risikoer. Ut ifra de vurderingene som er gjort vil få eiendommer i vår

portefølje bli påvirket, og vi anser også risikoen for strandede eiendeler som lav.

Det finnes også mange muligheter knyttet til klima framover. Gjennomføring av det grønne skifte vil kreve kapital og god rådgivning. SpareBank 1 Østfold Akershus skal gjennom å være en trygg og solid partner være til stede for lokalsamfunnet, og bidra til omstillingen gjennom finansiering, rådgivning og krav.

ANALYSE AV KLIMARISIKO I UTLÅNSPORTEFØLJEN

Bedriftsmarkedet benytter en ESG-modul for ESG-risikovurderinger i kredittbehandlingen. Modulen har bidratt til forbedret risikovurdering av ESG. I tillegg benyttes Norkart i vurderingene av klimarisiko i kredittbehandlingen.

ANALYSE AV KLIMAGASS I UTLÅNSPORTEFØLJEN

Finans Norge har utviklet en veileder for beregning av finansierte klimagassutslipp. Veilederen er basert på PCAFs (Partnership for Carbon Accounting Financials) metodikk, og fyller ut standarden med relevante datakilder og aktivaklasser. Listen over aktivaklasser omfatter seks fra PCAF-standard, og i tillegg kommer shipping, olje og gass, akvakultur og landbruk. Vi har i 2023 beregnet finansierte utslipp av CO₂-ekvivalenter fra porteføljen i tråd med denne veilederen.

Hvilken påvirkning klimarelatert risiko og muligheter har på virksomhetens drift, strategi og finansielle planlegging.

SpareBank 1 Østfold Akershus er et regionalt finanshus, hvor de viktigste produktene våre er innen utlån, innskudd, forsikring, pensjon, betalings-tjenester, eiendomsformidling, regnskaps-tjenester, leasing og finansiering.

Våre produkter og tjenester blir påvirket gjennom at for eksempel utlån til eiendom kan være eksponert mot fysisk klimarisiko. Eiendommer eller områder med klimamessige utfordringer kan påvirke verdien på pantessikkerheten hvis ikke tilpasninger blir gjort. For konsernets kunder vil sviktende inntektsgrunnlag og økte kostnader gi lavere betjeningsevne, dette i kombinasjon med lavere verdi på pantessikkerheten vil medføre økt tapsrisiko.

Klimarisikoene vi har identifisert kan påvirke konsernet direkte gjennom svekkelse av finansielle resultater. Basert på analyser vurderer vi at risikoen for at omfanget blir vesentlig, er lav.

EGEN DRIFT

Vi jobber for å redusere våre utslipp, både fra egen drift og de vi indirekte medvirker til. I løpet av høsten 2023 har vi jobbet med alle kriteriene i Miljøfyrtårnsertifiseringsprosessen. Ved å ta i bruk et miljøledelsessystem vil vi få bedre oversikt, samt finne de rette tiltakene å sette inn for å redusere vårt eget klimagassutslipp. Sertifiseringen vil ferdigstil-

les i løpet av våren 2024. SpareBank 1 Østfold Akershus vil i fremtiden derfor rapportere i tråd med Miljøfyrtårns kriterier.

PRIVATMARKEDET

Banken ser en overgangsrisko knyttet til at en stor andel av boligene i porteføljen har manglende eller lavt energimerke. På bakgrunn av dette har vi i løpet av året lansert flere grønne boliglånsprodukter, samt satt mål og rammer knyttet til dette.

I løpet av året er det gjort et kompetanseløft for våre finansielle rådgivere innenfor energieffektivisering av boliger og klimarisiko, herunder både overgangsrisko og fysisk klimarisiko. Dette gjør våre rådgivere bedre rustet i rådgivningssamtalene. Boligmarkedet kan på generell basis endres, og etterspørselen etter utlån, endres. Endringer i klima kan også gi muligheter for å bistå kundene ytterligere med å tilpasse seg endringene som skjer. De kunder som gjør tilpasninger vil heve verdien på eiendommen, og utgjøre en mindre risiko.

Les mer i vår årsrapport under kapittel 5 ansvarlig utlån.

BEDRIFTSMARKEDET

Klimarelaterte trusler og muligheter har ført til at bedriftsmarkedet har satt i gang flere tiltak.

**Christian Sukke
og Jonas Johansen**
Kunderådgivere

Siden 2021 har banken gjennomført risikovurderinger knyttet til bærekraft for alle kredittsaker over 5 millioner kroner. Fysisk klimarisiko og overgangsrisiko er en del av denne vurderingen. I likhet med boliger på privatmarkedet så ser vi at vi har en overgangsrisiko knyttet til de finansierte næringsbyggene i vår portefølje. Vi vil derfor også på bedriftsmarkedet lansere grønne utlånsprodukter for næringsbygg, samt se på mål og rammer knyttet til dette.

I år har vi derfor fokusert på å gi kundens ansvarlige et kompetanseløft innenfor energieffektivisering av næringsbygg og klimarisiko.

Bankens hovedregel er at vi ikke finansierer store bolig- eller næringsbygg med

lav energiklasse uten at kjøper har klare ambisjoner om å gjøre tiltak for å bedre energiklassen. I slike tilfeller skal det stilles krav om at kunden må legge frem en rehabiliteringsplan, med frist for å gjennomføre tiltakene.

Banken skal ikke gi lån til selskaper som:

- Ikke har nødvendig godkjenning fra offentlige miljøvernmyndigheter.
- Driver utvinning av eller kraftproduksjon basert på kull eller oljesand.
- Benytter tømmer fra aktører som driver med ulovlig tømmerhogst, salg av ulovlig hogd tømmer eller avskoging, eller som ødelegger tropiske regnskoger, fjerner primærskog eller fredede skoger.

- Er imot faglig organisering eller som vanskeliggjør dette.
- På noen måte er involvert i utvikling, testing, produksjon, lagring eller transport av kontroversielle våpen eller komponenter eksklusivt beregnet på kontroversielle våpen herunder klasevåpen, antipersonellminer, atomvåpen, kjemiske våpen og biologiske våpen.
- Driver med produksjon av pornografisk materiale.
- Ikke har oppfylt våre dokumentasjonskrav i forhold til reelle rettighetshavere og midlers opprinnelse i kundeetableringsdokumentasjon.
- Bedriver grov overprising og profitterer på krig, katastrofer eller konflikter.

For landbrukskunder vil et varmere klima kunne gi lenger vekstperiode og mulighet for dyrking av andre arter enn tidligere.

Les mer i vår årsrapport under kapittel 5 ansvarlig utlån.

FOND

Som bank investerer vi selv, eller på vegne av kundene våre, betydelige midler. SpareBank 1 Østfold Akershus har ingen egen fonds- eller aksjeforvaltning, men formidler fondsprodukter i markedet via våre samarbeidspartnere.

Fondene i vår fondsoversikt er merket med score, og som skal vise hvordan selskapene har dokumentert det arbeidet de gjør med bærekraft gjennom ansvarlig eierskap, samfunnsnyttige investeringer og eksklusjon. Et fond får poeng for negativ screening ved å utelukke enkelte selskaper som ikke er ønsket, for eksempel selskaper som driver med miljø-ødeleggelser, våpenproduksjon eller korrupsjon. For å oppnå maks poengsum i denne kategorien må fondet i tillegg utelukke selskaper som;

- Bidrar til alvorlig miljøskade.
- Fører til uakseptable nivåer av klimagasser.
- Er involvert i alvorlige brudd på menneskerettigheter.
- Er involvert i korrupsjon.
- Får vesentlige deler av sine inntekter, eller baserer vesentlige deler av sin virksomhet fra termisk kull.

Olav Torp
Kunderådgiver

Et fond får poeng for positiv screening ved å inkludere selskaper som tar hensyn til miljø, samfunnsansvar og eierstyring på en mer bærekraftig måte enn andre selskaper i sin bransje. Poengscoringen følger EU-regelverket om bærekraftig finans (SFDR, artikkel 9).

Les mer i vår årsrapport i kapittel 5 ansvarlige investeringer.

GRØNT RAMMEVERK

SpareBank 1 Østfold Akershus har etablert et grønt rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner. Rammeverket er i tråd med ICMA Green Bond Principles. Rammeverket skal sikre at bruk av grønne obligasjonsmidler tilfaller finansiering av grønne investeringer. Rammeverket skal sikre grønn finansiering av;

- Bygg
- Renovering
- Energieffektivisering

Grønne obligasjoner er populære investeringsobjekter og vil være en pådriver i bankens klimarisikohåndtering. For å få innvilget et «grønt lån», må det dokumenteres at lånet bidrar til å oppfylle miljømål. Forbedret dokumentasjon av miljøprofil er en naturlig del av kredittvurderingen og legger grunnlaget for utstedelse av grønne obligasjoner.

Malin Totland Guttormsen
Bedriftsrådgiver

Sondre Aabø
Bedriftsrådgiver

SpareBank 1 Østfold Akershus har som mål å øke andelen grønne lån og andelen grønne utstedelser i 2024.

EIENDOMSMEGLER 1 ØSTFOLD AKERSHUS OG SPAREBANK 1 REGNSKAPSHUSET ØSTFOLD AKERSHUS

Våren 2024 skal EiendomsMegler 1 og SpareBank 1 Regnskapshuset inkluderes i konsernets doble vesentlighetsanalyse. Arbeidet med påvirkninger, risikoer og muligheter vil da påbegynnes.

Ulike scenarioers potensielle påvirkning på virksomhetens drift, strategi og finansiell planlegging, inkludert et 2°C-scenario.

Arbeidet med scenarioanalyser inkludert stresstesting av SpareBank 1 Østfold Akershus forretningsstrategi mot ulike klimarisikoscenarioer ble påbegynt i 2023.

I arbeidet med scenarioanalyse har banken tatt utgangspunkt i FNs klimapanel (IPCC - Intergovernmental Panel on Climate Change) ulike utslippsbaner. Ettersom det er viktig at scenarioene som brukes er brede nok har vi tatt utgangspunkt i ett scenario hvor global temperaturøkning er mindre enn 1.5 °C og ett hvor den globale temperaturøkningen overstiger 4 °C. Vi har vurdert og

analysert både fysisk klimarisiko som stammer fra klimaendringer, samt overgangsrisiko. Vurderingen av klimarisiko er gjennomført for ulike tidshorisonter:

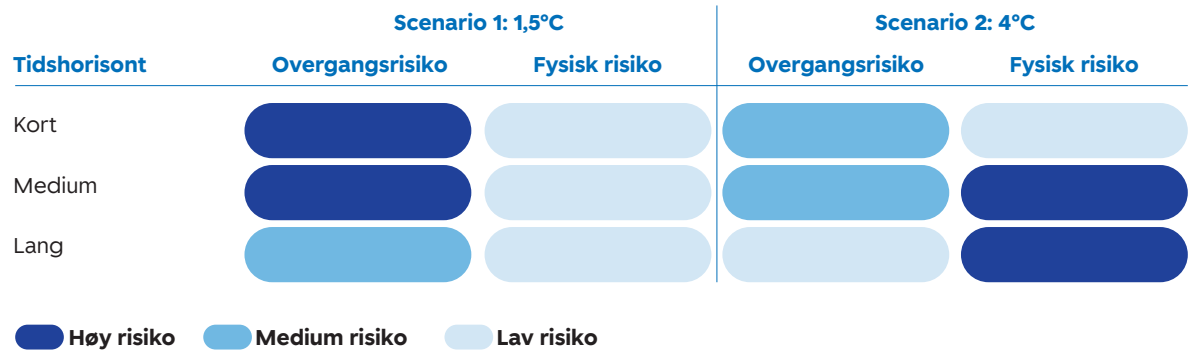
- **Kortsiktige klimaendringer:**
Endringer 1-10 år frem i tid.
- **Klimaendringer på medium sikt:**
Endringer 10-30 år frem i tid.
- **Langsiktige klimaendringer:**
Endringer 30-80 år frem i tid.

Ved Scenario 1 (temperaturøkning på mindre enn 1.5 °C) vil det være relativt høy overgangsrisiko på kort og medium sikt, men lavere fysisk risiko da tiltak som innføres fra myndighetene vil bremse temperaturøkningene.

Ved Scenario 2 (temperaturøkning på over 4 °C) vil det være få tiltak som innføres fra myndighetene, slik at overgangsrisiko er lav, men de

! Ved Scenario 1 vil overgangsrisikoen være høy, og fysiske konsekvenser begrenset.

! Ved Scenario 2 vil fysiske risiko være høy, og overgangsrisikoen være begrenset.

fysiske konsekvensene vil være betydelig på medium og lang sikt.

Finanshuset vårt anses mest eksponert mot fysisk klimarisiko og overgangsrisiko i egen utlånsportefølje til bedriftsmarkedet og privatmarkedet innenfor eiendom og landbruk. Basert på en overordnet analyse ved hjelp av Nor-karts kartverktøy er det primært enkeltobjekter, og liten andel av utlånsporteføljen, som er utsatt for fysiske risikoer. Ut ifra de vurderingene som er gjort, vil få eiendommer i vår portefølje bli påvirket, og risikoen for strandede eiendeler vurderes som lav.

På neste side er det gjort en vurdering av hvordan klimaendringer gjennom

fysisk risiko og overgangsrisiko påvirker de tre største bransjene i BM-porteføljen. Øvrige bransjer ansees som mindre vesentlige å analysere grunnet eksponering eller lav påvirkning.

SpareBank 1 Østfold Akershus har gjennomført en stresstest innenfor overgangsrisiko for å kvantifisere et sannsynlig scenario. Fysisk risiko er vurdert å ha lavere påvirkning og mindre sannsynlig for å inntreffe i kredittporteføljen enn overgangsrisiko. Av den grunn er to mulige stressscenarioer innenfor fysisk risiko også vurdert, men kun kvalitativt beskrevet. Fysisk risiko er vurdert å ha lavere påvirkning og mindre sannsynlig for å inntreffe i kredittporteføljen enn overgangsrisiko.

Scenarier og bransjer

Scenario 1 (mindre enn 1.5 °C)		
Eiendom utleie	Eiendom prosjekt	Landbruk
Overgangsrisiko: Endringer i preferanser hos leietakere og endringer i myndighetskrav (regulatorisk risiko) kan påvirke etterspørselen av utleieeiendom. Risikoen øker hos eldre og midre energieffektive bygg. Fysisk risiko er lav i dette scenarioet, og kommenteres derfor ikke ytterligere.	Overgangsrisiko: Det vil være naturlig med preferanseendringer i retning av mer klimavennlige bygg, men dette vil neppe påvirke næringen negativt. Det vil bli stadig strengere krav til energieffektivitet, noe som øker byggekostnaden for utvikler. På den annen side er erfaringen at de samme kostnadene vil lempes over på kunden. Fysisk risiko er lav i dette scenarioet, og kommenteres derfor ikke ytterligere.	Overgangsrisiko: Svært utslippsintensiv næring. Normalt ville man vente at dette var en av bransjene som rammes desidert hardest av nye virkemidler. Risikoen reduseres imidlertid av at landbrukspolitikken trekker i retning av at eventuelle virkemidler vil innføres på en måte som gjør at de økonomiske utslagene for landbrukssektoren er små. Korteist mat og økologisk mat blir mer ettertraktet. Av den grunn vil norsk landbruk stå sterkere i konkurransen med utenlandske landbruksprodukter. Dog er det store utslipp knyttet til produksjon av rødt kjøtt og man ser tendenser til et preferanseskift i retning av midre forbruk av dette. Lavere etterspørsel etter kjøtt vil kunne ramme norsk landbruk hardt, særlig ettersom de ikke har alternative markeder å omsette i. Fysisk risiko er lav i dette scenarioet, og kommenteres derfor ikke ytterligere.
Scenario 2 (over 4 °C)		
Fysisk risiko: Leiepriser og utleiegrad antas ikke direkte påvirket av fysisk klimarisiko på kort sikt. Vedlikeholdskostnader og forsikringskostnader kan øke på lengre sikt, men antas å velte over i leieprisene på lengre sikt. Unntak kan være bygg med særlig utsatt beliggenhet, feks. i sjøkanten eller områder som jevnlig vil rammes av flom, disse kan ha en moderat iboende risiko. Overgangsrisikoen er lav i dette scenarioet, og kommenteres derfor ikke ytterligere.	Fysisk risiko: Med tanke på beliggenhet, blir vurdert i forkant av byggeprosjekt. Materialvalg og kostnader vil kunne øke på lenger sikt som følge av endret klima, det samme vil infrastrukturkostnader knyttet til drenasje mv. I en overgangsperiode vil det også kunne være større grad av feil på bygg dersom byggene ikke dimensjoneres etter våtere og villere vær. Det siste vil særlig kunne gi økt risiko ved byggegarantier. Overgangsrisikoen er lav i dette scenarioet, og kommenteres derfor ikke ytterligere.	Fysisk risiko: Utfordringer knyttet til økt nedbør, og særlig ekstremnedbør, og lengre tørkeperioder. Risiko for mer insektsangrep etc. Matvareproduksjonen på verdensbasis ventes i følge IPCC å påvirkes negativt, dermed vil konkurranseulempen for norsk landbruk reduseres. Vekstsesongen for landbruket vil samtidig kunne forlenges. Høyere temperatur og CO₂-innhold kan gi bedre vekstforhold. Overgangsrisikoen er lav i dette scenarioet, og kommenteres derfor ikke ytterligere.

Risikostyring

Virksomhetens prosess for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko.

SpareBank 1 Østfold Akershus er eksponert for klimarelaterte muligheter og risikoer gjennom sin virksomhetsutøvelse. Klimarisiko er en integrert del av alle elementer ved vår virksomhet og er en del av den helhetlige risiko- og kapitalstyringen og internkontrollen i konsernet. Klimarisiko er en integrert del av vårt rammeverk for risiko- og kapitalstyring og internkontroll, og identifiseres, vurderes, overvåkes og rapporteres i henhold til dette rammeverket. Konsernet anser ikke klimarisiko som en egen isolert risiko, men som en viktig risikofaktor som påvirker andre risikokategorier som kredittrisiko, operasjonell risiko, markedsrisiko osv.

Konsernets forretningsstrategi og risikostrategi er en del av styringsprinsippene som utgjør det øverste styringsnivået i konsernet og gir føringer for all styring av virksomheten. Forretningsstrategien fastsetter konsernets forretningsstrategiske mål, og konsernets risikostrategi fastsetter risikoappetitten konsernet er villig til å akseptere for å oppnå de forretningsstrategiske målene.

FORRETNINGSSTRATEGI

Overordnet for alle fire kundeløftene våre er at konsernet skal bidra til en bærekraftig utvikling i våre lokalsamfunn.

Gjennom vårt langsiktige engasjement og ansvarlig drift og utlån, er vi en trygg og solid partner som skal bidra til bærekraftig (sosialt, miljø og økonomisk) utvikling i årene som kommer.

I de strategiske tiltakene for perioden 2023-2025 framgår det at konsernet skal oppdatere bærekraftstrategien og arbeide med tilpasning til nye ESG-regelverk. Konsernet skal i 2024 oppdatere vesentlighetsanalysen, herunder utarbeide en dobbel vesentlighetsanalyse.

RISIKOSTRATEGI

Styret har vedtatt risikoutsagn for de ulike risikokategoriene hvor klimarisiko er en viktig risikofaktor som påvirker risikokategoriene. Styret har vedtatt risikorammer og måltall for kredittrisiko og markeds- og likviditetsrisiko hvor flere risikorammer og måltall omhandler klimarelaterte risikoer.

De forretningsstrategiske målene og risikoappetitten innen klimarelatert risiko er operasjonalisert gjennom følgende dokumenter:

Etiske retningslinjer

Ansatte i konsernet skal påse at vi ikke medvirker til krenkelse av menneske- og arbeidstakerrettigheter, korrupsjon, al-

vorlig miljøskade eller andre handlinger som kan oppfattes som uetiske internt eller i samfunnet for øvrig. Ansatte skal være bevisst de konsekvenser adferd og beslutninger kan få for det ytre miljø. Miljøvurderinger og miljøkostnader skal inkluderes i beslutninger som kan ha en miljømessig konsekvens. For ytterligere informasjon om *Etiske retningslinjer* henvises det til nettsiden vår <https://www.sparebank1.no/nb/ostfold-akershus/om-oss/samfunnsansvar/retningslinjer-og-rammeverk.html>

Policy for samfunnsansvar og bærekraft

Konsernet har utarbeidet en bærekraftstrategi med utgangspunkt i FNs bærekraftsmål som rammeverk, både for å håndtere ESG-risiko konsernet er eksponert mot, men også for å utnytte de mulighetene som ligger innenfor området ESG, inkludert klimarisiko.

Rutine for nye og endrede produkter og tjenester

Rutiner for utvikling av nye og endrede produkter og tjenester er implementert og operasjonalisert i organisasjonen. Denne inneholder krav om identifisering og vurdering av ESG-risiko ved nye produkter og tjenester eller endring i eksisterende produkter og tjenester.

Rammeverk for kredittstyring

Konsernet har utarbeidet rammeverk for kredittstyring, risikorammer og måltall som legger føringer for samfunnsansvar og bærekraft. Disse legger føringer for hvilke kreditter konsernet kan gi, herunder begrensninger for kreditter i for

eksempel industri. Klimarelatert risiko skal vurderes og håndteres på lik linje som andre risikofaktorer. Vurderingen skal også inkludere kundenes holdning og evne til å etterleve eksterne og interne krav som er pålagt og vil bli pålagt framover.

Konsernet har forbedret den overordnede risikoanalysen av iboende fysisk klimarisiko og overgangsrisko for bransjene i vår utlånsportefølje inkludert både bedriftsmarkedet (BM) og privatmarkedet (PM). I begynnelsen av 2023 tok BM i bruk en ny ESG-modul for ESG-risikovurderinger i kredittbehandlingen. Modulen har bidratt til forbedret risikovurdering av ESG. I tillegg benyttes Norkart i vurderingene av klimarisiko i kredittbehandlingen.

Rammeverk for likviditetsstyring

Konsernet har utarbeidet retningslinjer for markeds- og likviditetsstyring, risikorammer og måltall som legger føringer for samfunnsansvar og bærekraft. Disse retningslinjene legger føringer for hvilke investeringer konsernet kan gjøre, herunder begrensninger for investeringer i for eksempel industri. Eksklusjonene er et tiltak for å motvirke eksponering mot høyutslippsbransjer som kan føre til overgangsrisiko. Bankens likviditetsportefølje består utelukkende av investeringer i stat- og statsgaranterte papirer, obligasjoner med fortrinnsrett og norske og nordiske kommuner. Det er utarbeidet strenge retningslinjer for likviditetsstyringen hvor det ikke tillates å investere i egen- eller fremmedkapital i industriselskaper.

Rammeverk for styring av operasjonell risiko

Konsernet har utarbeidet rammeverk for styring av operasjonell risiko, risikorammer og måltall som legger føringer for samfunnsansvar og bærekraft. I løpet av året blir operasjonelle hendelser registret og fulgt opp i konsernets hendelsesdatabase. Hendelsesdatabasen følges løpende opp for å sikre læring. Det har også blitt igangsatt flere opplæringstiltak knyttet til klimarisiko i hele organisasjonen gjennom 2023 som både omfatter styret, ledelsen og andre deler av organisasjonen. Konsernet lager i tillegg et klimaregnskap. Konsernet har videre igjennom høsten jobbet med prosessen for å bli Miljøfyrtårnsertifisert. Dette har gitt oss en enda bedre oversikt over våre utslipp, og hvilke tiltak som bør settes inn for å redusere de ytterligere. Sertifiseringen vil ferdigstilles i løpet av våren 2024. Vi vil i fremtiden derfor rapportere i tråd med Miljøfyrtårnskriterier.

Konsernet identifiserer, vurderer og håndterer klimarelaterte risikoer på ulike nivåer og med ulike metoder.

Vesentlighetsanalyse: Se beskrivelse om vesentlighetsanalyse i årsrapporten kapittel 4.

EUs taksonomi: Se beskrivelse om EUs taksonomi i årsrapporten kapittel 4.

Rammeverk for grønne obligasjoner: Se ytterligere om rammeverk for grønne obligasjoner på våre nettsider <https://>

www.sparebank1.no/nb/ostfold-akershus/om-oss/samfunnsansvar/retningslinjer-og-rammeverk.html

ICAAP: Årlig gjennomføres en vurdering av konsernets risikoeksponering og kapitalbehov (Internal Capital Adequacy Assessment Process, ICAAP) hvor også klimarelaterte risikoer inngår. Klimarelaterte risikoer er vurdert innenfor hver risikokategori, herunder hvordan risikoene påvirker både kunder, lokalsamfunnet og konsernet. I 2023 ble i ICAAP utarbeidet scenarioanalyser og stresstester knyttet til klimarelaterte risikoer. I pågående ICAAP-prosess vil konsernet søke å forbedre disse analysene og testene.

Risikostrategi: I forbindelse med fastsettelsen risikostrategien, herunder risikoappetitten, gjennomføres ulike analyser og vurderinger av alle vesentlige risikoer inkludert klimarelaterte risikoer. Det fastsettes en overordnet risikostrategi og risikostrategier for hver enkelt risikokategori.

Risikovurderinger: Konsernledelsen gjennomfører årlig en overordnet risiko-kartlegging hvor de vesentligste risikoene og mulighetene som konsernet står overfor de neste 1-3 årene identifiseres og vurderes. Kartleggingen inkluderer også klimarelaterte risikoer.

Det gjøres minimum årlige risikokartlegginger av de vesentligste prosessene og områdene i konsernet identifiseres og vurderes. Klimarelaterte risikoer er

en integrert del av disse kartleggingene. Før implementering av nye og endrede produkter, tjenester og systemer skal ESG-risiko identifiseres, vurderes og eventuelle risikoreduserende tiltak gjennomføres.

Risikostyringsstrategier: Risikostyringsstrategiene skal bygge på vurderingene av risikoene og sikre at konsernet styrer risikoene, inkludert klimarelaterte risikoer, i tråd med akseptable og godkjente risikoprofiler, slik at samlet risikoeksponering er i samsvar med konsernets overordnede risikostrategi.

Kontrallkartlegging: Kontrollkartleggingen skal bygge på vurderingene og risikostyringsstrategiene og danne grunnlag for at konsernet har hensiktsmessig styring og kontroll også innenfor klimarelaterte risikoer

Overvåkning og rapportering: Gjennom analyser og kontroller overvåkes risikoer i konsernet, inkludert klimarisiko. Risikobildet rapporteres løpende til ledelsen og styret hvor håndtering av klimarisiko vurderes eksplisitt. For ytterligere informasjon om innholdet i rapportert se punktet «Virksomhetsstyring».

Mål

Beregninger og mål som brukes av virksomheten for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter, i tråd med strategi og risikohåndteringsprosesser.

SpareBank 1 Østfold Akershus har som mål å redusere klimagassutslipp og overgangsrisiko, og bruker følgende måleparametre for å vurdere risiko og muligheter innenfor bærekraft og klimarisiko:

- Andel og årlig vekst av grønne lån
- Volum av utstedte grønne obligasjoner
- Karbonintensitet og utslipp per bransje i bedriftsmarkedsporteføljen (PCAF)
- Utslipp karbonintensitet og utslipp per panteobjekt i boliglånsporteføljen

- Enkelte bransjer er ekskludert fra å få lån fordi vi anser at det er for høy klimarisiko knyttet til dette.
- Andel av energimerkede objekter i bolig- og næringsbyggporteføljen

Vi har utarbeidet PowerBI-rapporter hvor vi kan følge målutviklingen.

Konsernet har igjennom høsten jobbet med prosessen for å bli Miljøfyrtårnserтифициert. Dette har gitt oss en enda bedre

oversikt over våre utslipp, og hvilke tiltak som bør settes inn for å redusere de ytterligere. Sertifiseringen vil ferdigstilles i løpet av våren 2024. Vi vil i fremtiden derfor rapportere i tråd med Miljøfyr-tårnskriterier.

SpareBank 1 Østfold Akershus har siden 2021 benyttet PCAF til beregning av finansierte klimagassutslipp i bedrifts-markedsporteføljen. I år har vi benyttet veilederen til Finans Norge, og har også

beregnet finansierte klimagassutslipp knyttet til boliglånsporteføljen.

I løpet av første halvår 2024 skal konsernet gjennomføre en dobbelt vesentlighetsanalyse. Prosess med å sette enda tydeligere utslippsreduksjonsmål for våre direkte og indirekte utslipp, med tilhørende handlingsplaner, vil gjøres som en naturlig etterfølgelse av det arbeidet.

Klimagassutslipp Scope 1, Scope 2, og dersom relevant, Scope 3 klimagassutslipp (GHG), og relatert risiko.

EGEN DRIFT

SpareBank 1 Østfold Akershus har utarbeidet klimaregnskap i henhold til GHG-protokollen, hvor Scope 1, Scope 2 og Scope 3 (tjenestereiser) har vært inkludert siden 2020. Det er ingen vesentlige endringer fra 2022. Se vedlegg «Energi og klimaregnskap»

I Scope 3, våre indirekte klimagassutslipp, inkluderer vi kun tjenestereiser og klimagassutslipp knyttet til vår utlånsportefølje. Vi har som målsetting å inkludere alle kategorier som er relevante for oss i fremtidige klimaregnskap.

BEDRIFTSMARKED

I 2021 startet vi å rapportere på Scope 3-utslipp knyttet til utlånsporteføljen på bedriftsmarkedet ved hjelp av PCAF (Partnership for Carbon Accounting Financials).

Gjennom 2023 har vi jobbet med å forbedre denne rapporteringen, ved hjelp av veilederen til Finans Norge. For bedriftsmarkedet har vi også med ny metode omregnet for 2021 og 2022, dette har gitt oss bedre datakvalitet på rapporteringen. Rapporteringen vil derfor vise annen utslippsintensitet for de ulike bransjene, enn det vi har offentliggjort i tidligere årsrapporter.

I vår portefølje er det landbruksbransjen som har de høyeste klimagassutslippene.

Se kapittel 7 i årsrapport om finansierte utslipp.

PRIVATMARKED

For 2023 rapporterer vi for første gang på klimagassutslipp knyttet til finansierte boliglån. Tilsvarende som for bedriftsmarkedet har vi benyttet veilederen til Finans Norge og PCAF.

Se kapittel 7 i årsrapport om finansierte utslipp.

FOND

SpareBank 1 Østfold Akershus driver ikke egen fondsforvaltning, men videreformidler fond fra andre leverandører. Vi har derfor ikke beregnet utslipp i vår fondsportefølje, men offentliggjør utslipp knyttet til fondene til ODIN.

Se kapittel 5 i årsrapport om ansvarlige investeringer.

Mål vi bruker for å håndtere klimarelatert risiko og muligheter, samt måloppnåelse.

Arbeidet med å etablere mål, indikatorer og handlingsplaner knyttet til klimarisiko vil fortsette. SpareBank 1 Østfold Akershus har ved utgangen av 2023 følgende status:

- 37,9 % av boliger i vår portefølje har et energimerke. Vi har målsetting om å øke denne andelen fram mot 2025, som følge av dette har vi lansert flere boliglånsprodukter. Dette vil bidra til å redusere vår overgangsrisiko knyttet til boliger.
- For næringseiendom er det kun 11,4 % som er energimerket, også her har vi et ønske om å øke andelen fram mot 2025. Av den grunn vil det lanseres flere utlånsprodukter på bedriftsmarkedet, samt at det er knyttet krav til energimerking i våre lånevilkår.
- ESG-regulatorisk prosjekt er igangsatt for å tilpasse oss eksisterende og kommende ESG-regelverk. Som følge av dette vil vi i løpet av første halvår 2024 utføre en dobbelt vesentlighetsanalyse.
- I løpet av 2023 har SpareBank 1 Østfold Akershus gjennomført et kompetanseløft innenfor klimarisiko og energieffektivisering for alle rådgivere på privat- og bedriftsmarkedet.
- På bedriftsmarkedet skal ESG-risiko vurderes for alle nye lånesaker over 5 millioner kroner. Per desember 2023 er 43 % av alle utlån over 5 millioner kroner ESG-risikovurdert.

Fysisk klimarisiko i porteføljen

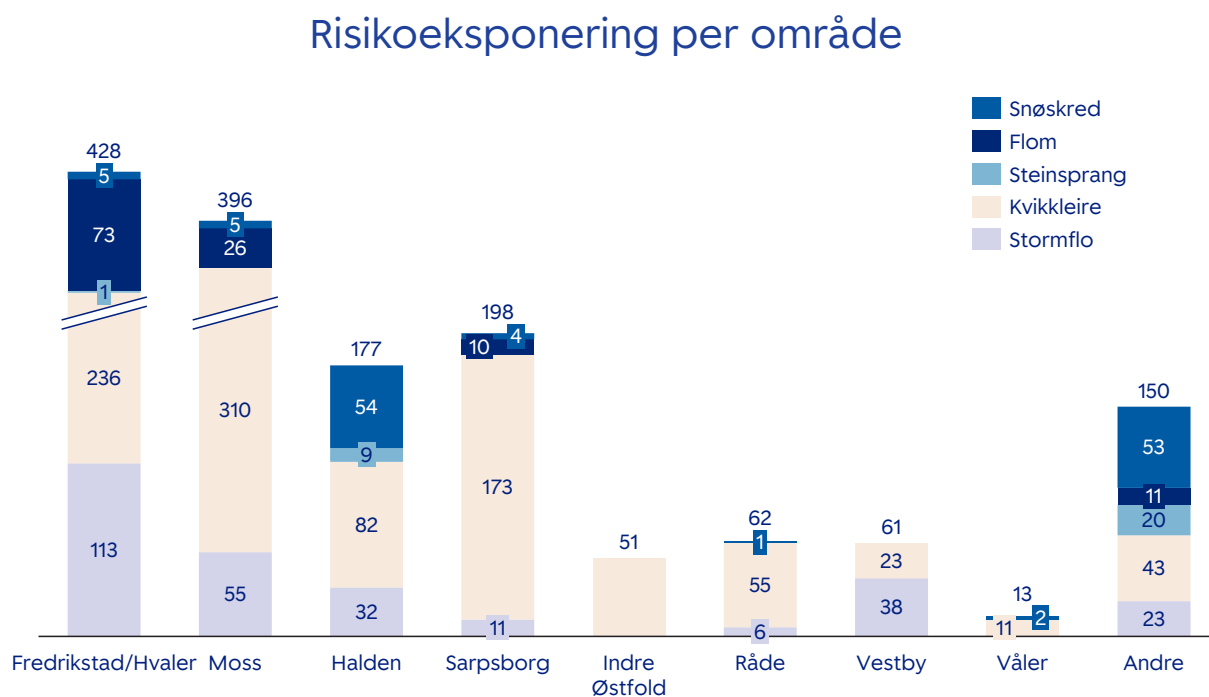
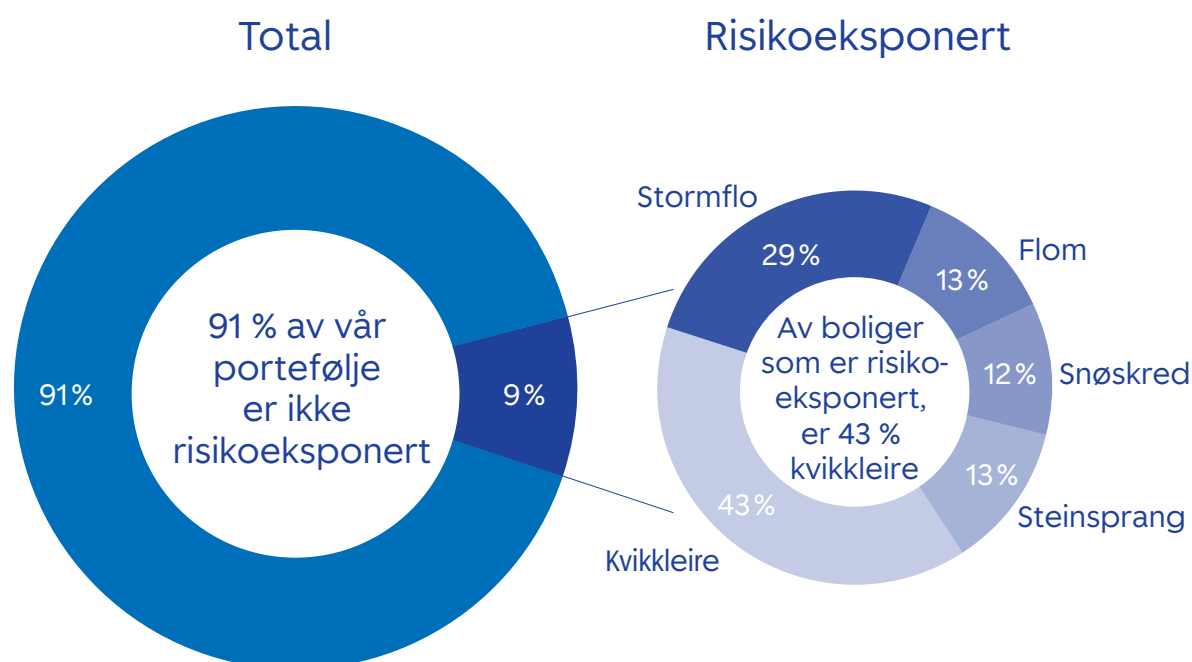
Med grunnlag i data fra Norkart har vi laget en oversikt over våre eiendommer i porteføljen vi har pant i og hvorvidt disse eiendommene er utsatt for ulike typer av klimafarer og scenarier. For oss er det viktig å få en oversikt og en etter hvert også mer detaljert analyse over bærekrafttrisikoen i vår kredittportefølje og en del av dette er nettopp fysisk klimarisiko. Dette fordi det vil påvirke vår egen klima- og bærekraftstrisiko, vår strategi og våre tiltak.

Oversikten er ikke en uttømmende liste over potensielle klimarisikoer, men basert på det som er tilgjengelig av data per desember 2023.

For analysen er det tatt utgangspunkt i naturfarekart, og delvis aktsomhetsområder, utarbeidet av blant andre NVE23 og Kartverket23.

Tabellen nedenfor viser våre pantsatte eiendommer og hvilken grad disse er eksponert for klimarisiko.

Farekategori	Bolig/fritid	Næring	Øvrig	Totalt	%-andel
Ikke risikoeksponert	11 422	788	649	12 859	91,48 %
Risikoeksponert					
Flom	119	41	22	182	1,29 %
Snøsskred	124	40	7	171	1,22 %
Steinsprang	30	14	1	45	0,32 %
Kvikkleire	474	84	56	614	4,37 %
Stormflo	278	83	45	406	2,89 %
Antall eiendommer risikoeksponert per farekategori	1 025	262	131	1 418	10,09 %
Antall eiendommer med flere farekategorier	131	68	22	221	1,57 %
Antall eiendommer risikoeksponert	894	194	109	1 197	8,52 %
Sum eiendom	12 316	982	758	14 056	100,00 %

Farekategori	Bolig/fritid	Næring	Øvrig	Totalt	%-andel
Flom					
10	48	17	13	78	0,6 %
20	24	17	2	43	0,3 %
50	16	0	6	22	0,2 %
200	29	6	1	36	0,3 %
500	2	1	0	3	0,0 %
Utenfor	12 197	941	736	13 874	98,7 %
Totalt	12 316	982	758	14 056	

Snøskred					
Innenfor	124	40	7	171	1,2 %
Utenfor	12 192	942	751	13 885	98,8 %
Totalt	12 316	982	758	14 056	

Steinsprang					
Innenfor	30	14	1	45	0,3 %
Utenfor	12 286	968	757	14 011	99,7 %
Totalt	12 316	982	758	14 056	

Kvikkleire					
Høy faregrad	50	6	3	59	0,4 %
Middels faregrad	319	50	46	415	3,0 %
Lav faregrad	105	28	7	140	1,0 %
Utenfor	11 842	898	702	13 442	95,6 %
Totalt	12 316	982	758	14 056	

Stormflo					
20	210	67	29	306	2,2 %
200	42	8	5	55	0,4 %
1000	26	8	11	45	0,3 %
Utenfor	12 038	899	713	13 650	97,1 %
Totalt	12 316	982	758	14 056	

Antall farekategorier pr eiendom					
4	3	19	0	22	0,2 %
3	60	3	18	81	0,6 %
2	93	32	7	132	0,9 %
1	738	140	84	962	6,8 %
0	11 422	788	649	12 859	91,5 %
Totalt	12 316	982	758	14 056	100,0 %

Merk at det foreligger flere usikkerhetsmoment ved en slik analyse:

- En eiendom er definert som et unikt gårds-, bruks- og seksjonsnummer og kan bestå av en eller flere bygninger.
- Størrelsen på en eiendom kan variere betydelig.
- En eiendom kan være innenfor en faresone selv om byggene som ligger på eiendommen klart er utenfor – f.eks. ved flom hvor eiendommen grenser mot elv mens byggene ligger lengre opp i bakken og er klart utenfor flomutsatt område. Tilsvarende gjelder for stormflo, skredfare mv.
- Dataene sier ingenting om risikominskede tiltak. Når en eiendom ligger i en faresone, vil kommunen normalt følge opp dette og kreve tiltak der dette virker nødvendig.
- Det er utfordringer knyttet til entydig definisjoner på panteobjekter (f.eks. krysspant, kausjoner, større eiendommer har i enkelte tilfeller flere gnr. og bnr.).

• Et tydelig skille mellom bolig og næringseiendom er vanskelig. Analysen benytter følgende:

- Eiendom med et eller flere næringsbygg er definert som «Næring», uavhengig av øvrige bygg på eiendommen.
- Eiendom med bolig eller fritidsbygg, som ikke inneholder næringsbygg, defineres som «Bolig/fritid».
- Eiendom som ikke faller i de to øvre kategoriene defineres som «Øvrig». Det kan være for eksempel kommunal eiendom, eiendom hvor det mangler tydelige data eller eiendom som er ubebygd.

De forskjellige farekategoriene som er brukt i analysen:

Farekategori	Intervall/sannsynlighet	Kilde
Kvikkleire	Lav, Middels og Høy faregrad, «ikke innenfor, men innenfor en 200m område», «ikke innenfor», «ikke kartlagt»	Faresonekart kvikkleire
Flom	10-,20-,50-,100-,200-,500-års flom, «ikke innenfor», «ikke kartlagt»	Faresonekart flom
Stormflo	20-, 200-, 1000-års stormflo, «ikke innenfor»	Fare
Snøskred	Innenfor/ikke innenfor et sannsynlighetsområde	Faresonekart for ras/skred (alle typer) + aktsomhetsområde for snøskred + aktsomhetsområde snø- og steinskred
Steinsprang	Innenfor/ikke innenfor et sannsynlighetsområde	Faresone for ras/skred + aktsomhetsområde for steinsprang + aktsomhetsområde snø- og steinskred

Naturrisiko

Task Force on Nature-Related Financial Disclosures (TNFD) er et internasjonalt rammeverk for selskaper for å rapportere og agere på naturrelaterte risikoer og muligheter. Rammeverket skal hjelpe oss med å vurdere, styre og rapportere vår avhengighet og påvirkning på naturen.

Virksomhetsstyring

Styrets tilsyn med naturrelaterte avhengigheter, påvirkninger, risikoer og muligheter.

Styret har fastsatt konsernets strategiske mål bilde, hvor bærekraft er ett av de overordnede strategiske målene.

Styret behandler primært naturrisiko gjennom årlig å revidere risikostrategier og retningslinjer.

Styret har vedtatt policy for samfunnsansvar og bærekraft, som igjen gir føringer for operativt arbeid med klimarisiko innenfor de ulike fagområdene. *Policy for samfunnsansvar og bærekraft* er oppe til årlig revidering og godkjenning hos styret.

Det benyttes egen ESG-modul for identifisering og vurdering av ESG-risiko ved kredittinnvilgelse til bedriftsmarkeds-kunder. Styret behandler dermed naturrelaterte spørsmål til den enkelte kredittsaken som er til behandling i styret.

Styret behandler rapportering på naturrisiko i forbindelse med årsrapporten. Rapporteringsåret 2023 er første gang vi rapporterer på naturrisiko. Utover dette er det ikke påbegynt diskusjoner med styret angående avhengigheter, påvirkninger, risikoer eller muligheter.

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) samt tilknyttet European Sustainability Reporting Standards (ESRS), presiserer at virksomheter skal bruke dobbel vesentlighetsanalyse ved gjennomføring av sin bærekraftsrapportering. Våren 2024 vil Sparebank 1 Østfold Akershus gjennomføre en dobbel vesentlighetsanalyse for å gjøre en ny identifisering av hvilke bærekrafttema som er vesentlige for vår bank hvor naturrisiko vil inkluderes.

Ledelsens rolle i vurdering og styring av naturrelaterte avhengigheter, påvirkninger, risikoer og muligheter.

Konsernets strategi setter ambisjonsnivået i arbeidet med bærekraft inkludert naturrisiko. Konsernet anser ikke naturrisiko som en egen isolert risiko, men som en viktig risikodriver som påvirker andre risikokategorier som eksempelvis kredittrisiko, operasjonell risiko og markedsrisiko.

Konsernstrategien er vedtatt av styret. Det overordnede ansvaret for ESG-området som helhet er tilordnet direktør for økonomi, finans og bærekraft hvor det operative ansvaret ligger hos fagan-

svarlig for bærekraft. I tillegg vurderer og overvåker ledere i de øvrige områdene i banken naturrisiko i det operative arbeidet. Naturrisiko er integrert i arbeidet i avdeling for *Risikostyring og etterlevelse* som skal påse at bankens risikoer er tilstrekkelig håndtert.

Konsernledelsen er i forkant av styremøter orientert om statusen som gis for bærekraftsområdet. Ledelsen er også involvert i prosjekter og saker der naturrisiko er involvert.

Virksomhetens retningslinjer for menneskerettigheter, samt styrets og ledelsens innsyn knyttet til hensynet til lokalsamfunnet og berørte parter.

SpareBank 1 Østfold Akershus sin tilnærming til menneskerettigheter og bærekraft er ikke bare en juridisk forpliktelse, men også et etisk ansvar. Vi anerkjenner betydningen av å inkludere ulike perspektiver og sikre at våre aktiviteter støtter lokalsamfunnet. Åpen dialog og engasjement med interessenter er viktig for å bygge gjensidig tillit og sikre at våre aktiviteter er i tråd med våre verdier og retningslinjer.

Ansvarlighet er forankret i:

- Etiske retningslinjer
- Retningslinjer for likestilling og mangfold
- Menneske- og arbeidstakerrettigheter
- Retningslinjer for leverandører
- Helse, miljø og sikkerhet
- OECDs retningslinjer

Se våre retningslinjer på våre nettsider:
<https://www.sparebank1.no/nb/ostfold-akershus/om-oss/samfunnsansvar/retningslinjer-og-rammeverk.html>

I 2024 skal konsernet gjennomføre en dobbelt vesentlighetsanalyse som en forberedelse og tilpasning til det kommende Corporate Sustainability Repor-

ting Directive (CSRD) hvor ny interessentdialog er en naturlig del av denne analysen.

Strategi

Naturrelaterte avhengigheter, påvirkninger, risikoer og muligheter som virksomheten har identifisert på kort, mellom og lang sikt.

Tap av natur og biologisk mangfold har en negativ påvirkning på økonomien, noe som kan påvirke konsernet på en negativ måte. Arbeidet med TNFDs anbefalinger er et riktig steg videre for å bevisstgjøre konsernet om risikoer skapt av endringer i naturen.

SpareBank 1 Østfold Akershus er et regionalt finanskonsern, og våre produkter og tjenester er innen utlån, innskudd, forsikring, pensjon, betalingstjenester, eiendomsformidling, regnskapstjenester, leasing og finansiering. Slik vi ser det er det i vår utlånsportefølje at de mest vesentlige naturrisikoeksponeringene ligger.

Konsernet har i 2023 påbegynt arbeidet med å identifisere våre avhengigheter, påvirkninger, risikoer og muligheter

knyttet til naturrisiko. Identifisert naturrelatert risiko kan påvirke konsernet direkte gjennom svekkelse av finansielle resultater. Foreløpige vurderinger er at risikoen for at omfanget blir vesentlig, er lav. Det vurderes at overgangsriskoen er større enn den fysiske risikoen i et kort og mellomlangt tidsperspektiv. Arbeidet med å identifisere påvirkning og konsekvenser som følge av tap av natur og biologisk mangfold vil fortsette i 2024. I tillegg vil vi fokusere på å heve kompetansen hos våre rådgivere når det kommer til naturrisiko.

Konsernet har hittil hatt fokus på produkter knyttet til klimareduksjon, men vil framover også se på produkter knyttet til sirkulær økonomi, som også har stor betydning for ressursforbruk og natur.

Risikostyring

Prosesser for å identifisere, vurdere og prioritere naturrelaterte avhengigheter, påvirkninger, risikoer og muligheter i sine direkte operasjoner.

SpareBank 1 Østfold Akershus er eksponert for naturrelaterte muligheter og risikoer gjennom sin virksomhetsutøvelse. Konsernet anser ikke naturrisiko som en egen isolert risiko, men som en risikofaktor som påvirker andre risikokategorier som kredittrisiko, operasjonell risiko, markedsrisiko osv.

Konsernets forretningsstrategi og risikostrategi er en del av styringsprinsippene som utgjør det øverste styringsnivået i konsernet og gir føringer for all styring av virksomheten. Forretningsstrategien fastsetter konsernets forretningsstrategiske mål, og konsernets risikostrategi fastsetter risikoappetitten konsernet er villig til å akseptere for å oppnå de forretningsstrategiske målene.

FORRETNINGSSTRATEGI

Overordnet for alle fire kundeløftene våre er at konsernet skal bidra til en bærekraftig utvikling i våre lokalsamfunn. Gjennom vårt langsiktige engasjement og ansvarlig drift og utlån, er vi en trygg og solid partner som skal bidra til bærekraftig (sosialt, miljø og økonomisk) utvikling i årene som kommer.

I de strategiske tiltakene for perioden 2023-2025 framgår det at konsernet skal oppdatere bærekraftstrategien og ar-

beide med tilpasning til nye ESG-regelverk. Konsernet skal i 2024 oppdatere vesentlighetsanalysen, herunder utarbeide en dobbel vesentlighetsanalyse.

RISIKOSTRATEGI

Styret har vedtatt risikoutsagn for de ulike risikokategoriene hvor naturrisiko er en risikofaktor som påvirker risikokategoriene.

Konsernet har utarbeidet en bærekraftstrategi med utgangspunkt i FNs bærekraftsmål som rammeverk, både for å håndtere ESG-risiko konsernet er eksponert mot, men også for å utnytte de mulighetene som ligger innenfor ESG, inkludert naturrisiko.

Rutine for nye og endrede produkter og tjenester

Rutiner for utvikling av nye og endrede produkter og tjenester er implementert og operasjonalisert i organisasjonen. Denne inneholder krav om identifisering og vurdering av ESG-risiko ved nye produkter og tjenester eller endring i eksisterende produkter og tjenester.

Rammeverk for kredittstyring

Konsernet har utarbeidet rammeverk for kredittstyring, risikorammer og måltall som legger føringer for samfunns-

ansvar og bærekraft. Naturrelatert risiko skal vurderes og håndteres på lik linje som andre risikofaktorer. Vurderingen skal også inkludere kundenes holdning og evne til å etterleve eksterne og interne krav som er pålagt og vil bli pålagt framover.

I begynnelsen av 2023 tok bedriftsmarkedet i bruk ny ESG-modul i kredittbehandlingen, hvor blant annet naturrisiko er ett av vurderingskriteriene. Modulen har bidratt til forbedret risikovurdering av ESG.

Likviditetsstyring

Konsernet har utarbeidet rammeverk for markeds- og likviditetsstyring, risikorammer og måltall som legger føringer for samfunnsansvar og bærekraft. Bankens likviditetsportefølje består

utelukkende av investeringer i stat- og statsgaranterte papirer, obligasjoner med fortrinnsrett og norske og nordiske kommuner.

Rammeverk for styring av operasjonell risiko

Konsernet har utarbeidet rammeverk for styring av operasjonell risiko og risikorammer/måltall som legger føringer for samfunnsansvar og bærekraft. I løpet av året blir operasjonelle hendelser registrert og fulgt opp i bankens hendelsesdatabase. Hendelsesdatabasen følges løpende opp for å sikre læring.

I 2024 vil det bli igangsatt flere opplæringstiltak knyttet til naturrisiko i organisasjonen.

Prosesser for å identifisere, vurdere og prioritere naturrelaterte avhengigheter, påvirkninger, risikoer og muligheter i oppstrøms- og nedstrøms verdikjeder.

Vår oppstrøms verdikjede er vår leverandørkjede, og nedstrøms er kunder og investeringer.

Det benyttes egen modul for identifisering og vurdering av ESG-risiko ved kredittinnvilgelse til bedriftsmarkedskun-

der. Det gir oss en overordnet oversikt over risiko der klima- og naturrisiko er inkludert. Mye av vårt engasjement er i bransjer som bygg, eiendom og landbruk, og dette er bransjer som det knytter seg en utfordring til når det kommer til naturrisiko.

Banken skal ikke gi lån til selskaper som:

- Ikke har nødvendig godkjenning fra offentlige miljøvernmyndigheter.
- Driver utvinning av eller kraftproduksjon basert på kull eller oljesand.
- Benytter tømmer fra aktører som driver med ulovlig tømmerhogst, salg av ulovlig hogd tømmer eller avskoging, eller som ødelegger tropiske regnskoger, fjerner primærskog eller fredede skoger.
- Er imot faglig organisering eller som vanskeliggjør dette.
- På noen måte er involvert i utvikling, testing, produksjon, lagring eller transport av kontroversielle våpen eller komponenter eksklusivt beregnet på kontroversielle våpen herunder klasevåpen, antipersonellminer, atomvåpen, kjemiske våpen og biologiske våpen.

- Driver med produksjon av pornografisk materiale.
- Ikke har oppfylt våre dokumentasjonskrav i forhold til reelle rettighetshavere og midlers opprinnelse i kundeetableringsdokumentasjon.
- Bedriver grov overprising og profiterer på krig, katastrofer eller konflikter.

Så langt har vi hatt fokus på produkter knyttet til klimareduksjon, men vi vil etter hvert også se på produkter knyttet til sirkulær økonomi, som også har stor betydning for ressursforbruk og natur.

Nøkkeltall og mål

Måltall for å vurdere og håndtere vesentlige naturrelaterte avhengige risikoer og muligheter i tråd med strategi og risikostyringsprosess. Samt ytelse i forhold til målsetningene og målene.

Konsernet har ved utgangen av 2023 ikke identifisert nøkkeltall eller måltall for å vurdere og håndtere relevante naturrelaterte avhengigheter. Konsernet

vil imidlertid framover vurdere hvilke nøkkeltall og mål som vil være mest relevante for vår virksomhet.

Interessentdialog 2023

Vi har en løpende prosess for å identifisere og engasjere interessenter og integrere deres innspill i virksomheten. Nedenfor er en oversikt over vesentlige deler av vår dialog med interessenter.

INTERESSENT	MØTEPlass FOR DIALOG	VIKTIGSTE TEMAER INTERESSENTENE ER OPPTATT AV
Kunder	• Kunderelasjonsmålinger (måler tilfredshet og preferanse), løpende kundetilfredsundersøkelser knyttet til kundesenter privatmarked, kundesenter bedriftsmarked og EiendomsMegler 1. • Måling av tilfredshet med samtaler. • Forventningsundersøkelse. • Kundesenter for privatkunder (håndterer henvendelser innen dagligbanktjenester, kreditt og forsikring). • Bedriftssenter (kundesenter for bedriftskunder). • Lokalkontorer (6 bankkontorer og 7 eiendomsmeglerkontorer i markedsområdet) • Kundekommunikasjon i nett- og mobilbanken, chat og chatbot. • Bankens kanaler i sosiale medier.	Kunderelasjonsmålingen til vår bank øker. Kunder som har egen kunderådgiver er mer fornøyde med banken enn de som ikke har det. Dagligbank: Kundevedlikehold, innlogging, kort, betaling/ transaksjoner, lån, direkte overføring, betalingsavtaler, sparing, samfunnsengasjement. Forsikring: Faktura, info og vilkårsspørsmål, nytt forsikringstilbud/ salg, endring av avtaler/ kundeforhold. Bedriftssenteret: Etablere kundeforhold og opprette selskaper, bruk av Nettbank Bedrift og integrering mot regnskapssystemer, finansiering og forsikring. Svindel: Det har vært en økende trend knyttet til svindelforsøk i samfunnet, det har resultert i økt pågang fra kundene knyttet til det samme. AHV/legitimasjon: Alle typer spørsmål, kommentarer og synspunkter.
Medarbeidere	• Organisasjonsundersøkelse om ansattes tilfredshet. • Mål og utviklingssamtaler to ganger i året. • Allmøter kvartalsvis eller oftere ved behov. • Avdelingsmøter løpende. • Ledersamlinger. • Jevnlig dialog og samarbeidsmøter med tillitsvalgte og verneombud, faste samarbeidsmøter med alle tillitsvalgte, verneombud og ledelsen.	Organisasjonsundersøkelsen viser stabilt høyt engasjement hos medarbeidere. Verdien Bedre-Sammen-Tett på, er godt kjent og hyppig brukt blant medarbeidere.

INTERESSENT	MØTEPlass FOR DIALOG	VIKTIGSTE TEMAER INTERESSENTENE ER OPPTATT AV
Eiere	• Investorpresentasjoner og kapitalmarkedsdager. • Representantskapsmøte. • Børsmeldinger og kvartalsrapporter. • Nettsider. • Sosiale medier.	• Økonomiske resultater, kredittkvalitet, strategisk retning, avkastning på egenkapitalbeviset, utbytte og utsiktene fremover.
Leverandører	• E-post og møter.	• Dialog rundt anbud. • Oppfølging av retningslinjer innen bærekraft.
Andre SpareBank 1-banker og i fellesutvalg, blant annet innen innkjøp og kapitalforvaltning/fond	• Diskusjonsgrupper etablert. Månedlige møter i fagråd bærekraft i SamSpar og månedlige møter i bærekraftforum i SpareBank 1-alliansen. Møter ved behov rundt ulike tema. • Spare- og plasseringsutvalget i alliansen. SamSpar har egen representant i utvalget. • Kommunikasjonsutvalget (SamSpar rep.). • Innkjøpsforum Alliansen (SamSpar rep.).	• Retningslinjer for bærekraft. • Operasjonalisering innenfor de ulike avdelingene, krav innen kreditt og implementering av kravene i elektroniske låneprosesser. • Klima- og naturrisiko. • Etikk og bærekraft i fondsforvaltning. • Etikk og bærekraft i innkjøp. • Omdømmerisiko knyttet til enkeltsaker og generell praksis. • Rapportering (CSRD, EU-taksonomien, finansierte utslipp, risiko, Åpenhetsloven).
Myndigheter	• Kontakt med Finanstilsynet, Datatilsynet, Økokrim, politiet, og skatteetaten.	• Drift. • GDPR (General Data Protection Regulation). • Antihvitvask (hvitvaskingsloven).
Kapitalmarkedet	• Spare- og plasseringsutvalget i SpareBank 1-alliansen. • Bærekraftforum i SpareBank 1-alliansen. • Direkte dialog med forvaltere.	• ESG-temaer knyttet til enkeltselskaper og fond. • Oppfølging av ESG i fondsdistribusjon.
Ratingbyråer og analytikere	• E-post, telefonmøter digitale møter og fysiske møter.	• Kredittkvalitet i porteføljen, ESG, egenkapitalavkastning og soliditet. • Økende fokus på bærekraft fra ratingbyråer og investorer. Rapportering innen ESG.
Konkurrenter	• Ulike møteplasser innad i SpareBank 1 Gruppen med diskusjon av felles problemstillinger.	• Rammevilkår for banknæringen. • Klima- og naturrisiko. • EU - knyttet til regelverkspakken om bærekraftig finans og kapitalkravsregelverket.

INTERESSENT	MØTEPLASS FOR DIALOG	VIKTIGSTE TEMAER INTERESSENTENE ER OPPTATT AV
Interesse-organisasjoner	• Formelle og uformelle møter og skriftlig kommunikasjon med blant andre Klima Østfold, Klimapartnere Viken, Østfold Bondelag, Miljøfytårn, NHO Viken, LO Finans avd. Østfold, Handel og Kontor Finans avd. Østfold.	• Bankens arbeid med bærekraft, hovedakelig i kjernevirksomheten. • Natur- og klimarisiko, menneskerettigheter, sirkulærøkonomi, HMS. Kompetansebehov.
Samfunnet, opinionen, offentlige aktører	• Ulike bedriftsnettverk. • Konferanser og seminarer. • Utdanningsmiljøer i markedsområdet.	• Bærekraft, næringsutvikling. • Utdanning, innovasjon.
Samfunnet for øvrig, Ungt Entreprenørskap, ungdoms- og videregående skoler	• Barne-, ungdoms- og videregående skoler i markedsområdet.	• Heve kunnskapen om økonomi blant unge.
Idrettsklubber, lag og foreninger	• Diverse møtearenaer.	• Banken sammen med stiftelsene SpareBank 1 Stiftelsen Østfold Akerhus og Sparebank1stiftelsen Halden som lokal støttespiller, bidragsyter og inspirator.
Hjelpetiltak, eks. Blå Kors, krisesentre, Fontenehuset	• Møter, telefoner, foredrag og sosiale medier.	• Informere om sine tjenester og søke midler.

Bærekraft i innkjøp

INNKJØP I SPAREBANK 1 ØSTFOLD AKERSHUS

SpareBank 1 Østfold Akershus sine innkjøp av varer og tjenester består til dels av selskapets egne lokale avtaler og dels av allianseavtaler som gjelder hele SpareBank 1-alliansen. De største innkjøpene går gjennom avdeling for allianseinnkjøp i SpareBank 1 Utvikling DA som inngår leverandøravtaler på vegne av alliansen.

KRAV OM BÆREKRAFT OG ETISK FORRETNINGSVIRKSOMHET

SpareBank 1 Østfold Akershus forventer av våre leverandører og forretningspartnere overholder våre krav om bærekraft og etisk forretningsvirksomhet, samt at de aktivt og målrettet jobber for å redusere negativ påvirkning av klima, miljø, sosiale forhold og forretnings-etiske forhold. For vesentlige leveranser stiller vi krav til at leverandørene har retningslinjer innen bærekraft, og at disse skal omsettes til handling. Videre stilles krav om etterlevelse av åpenhetsloven, føring av klimaregnskap og plan for omstilling til netto null utslipp. Se våre retningslinjer for leverandører på vår nettside: <https://www.sparebank1.no/nb/ostfold-akershus/om-oss/samfunnsansvar/retningslinjer-og-rammeverk.html>

ÅPENHETSLOVEN

Åpenhetsloven legger rammer for våre innkjøp, herunder krav til aktsomhetsvurderinger og vår redegjørelse for disse. Leverandøroppfølgingen innen bærekraft har siden 2019 vært basert på OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger. OECD sine retningslinjer er bærende i åpenhetsloven.

Gjennom risikobasert kartlegging blir utvalgte leverandører fulgt opp i forhold til etterlevelse av åpenhetsloven. Vår redegjørelse for aktsomhetsvurderinger blir tilgjengelig på vår nettside innen fristen 30/6; <https://www.sparebank1.no/nb/ostfold-akershus/om-oss/samfunnsansvar/apenhetsloven.html>

Som redegjørelsen vil vise har enkelte leverandører utfordringer hos underleverandører, men jobber slik vi ser det godt med de ulike bærekraftsaspektene.

Bærekraft er sentralt i kravene vi stiller til leverandørene våre. De som ikke lever opp til våre standarder vil bli valgt bort.

Varnaveien 43E, 1526 Moss
Postboks 130, 1501 Moss
Telefon: 05700
E-post: kontakt@sparebank1oa.no
www.sparebank1.no/ostfold-akershus

SpareBank
ØSTFOLD • AKERSHUS